

ספר חקיקה לבחינת הלשכה

דיני נזיקין

מהדורה 2024

בית הספר רייסמן
בית הספר האינטרנטי הראשון להכנה לבחינות הלשכה

ספר חקיקה בדין המהותי - דיני נזיקין

תוכן עניינים

2	פקודת הנזיקין [נוסח חדש].
13	חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975.
23	חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965.
28	פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970.
37	חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952.
40	חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981.
52	חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998.
57	חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999.
61	תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מומחים), תשמ"ז-1986.
64	תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון), תשל"ו-1976.
65	תקנות עוולות מסחריות (סעדים וסדרי דין), התש"ס-1999.
70	תקנות הנזיקין (אחריות עובדי ציבור), תשס"ו-2006.
73	תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017.
83	חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996.
94	חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 - פרקים א' עד ד' וכן סעיפים 31 עד 32.

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

פרק א': פרשנות

1. בכפוף לפקודת הפרשנות תתפרש פקודה זו לפי עיקרי הפרשנות המשפטית המקובלים באנגליה, וביטויים המשמשים בה – חזקה היא – ככל שהדבר מתיישב עם ההקשר ובאין הוראה אחרת מפורשת – שמשמעותם כמשמעות הנודעת למקביליהם במשפט האנגלי ויתפרשו על דרך זו.

פירוש

2. בפקודה זו –

הגדרות

"הורים" – לרבות הורי הורים והורים חורגים ;

"חיה" – לרבות צפרים, דגים, חרקים וזחלים ;

"חיות בר" – כל חיה שכנוהג בישראל אין מחזיקים אותה כלואה או בפיקוחו של אדם ;

"ילד" – לרבות נכד, ילד חורג, עובר, ילד שלא-מנישואין, או ילד מאומץ ; ובהסקת מסקנה בדבר קירבה משפחתית, הכלולה לפי הוראות פקודה זו בהגדרת הביטויים "הורים" ו"ילד", יראו את הנולד שלא-מנישואין ואת המאומץ כצאצא כשר של אמו ושל הידוע כאביו או של מאמצו, הכל לפי הענין ;

"מיטלטלין" – דומם או חיה, לרבות כסף, פרי עצים וגפנים, דגנים, ירקות ויבולים אחרים ומים, בין בתלוש ובין במחובר ;

"מעביד" – מי שיש לו ביחסיו עם אדם אחר שליטה גמורה על הדרך שבו אדם אחר מבצע עבודה בשבילו, ואילו הוא עצמו אין עליו מרות דומה לגבי אותה עבודה, ו"עובד" הוא מי שעבודתו נתונה לשליטה כאמור ; אולם מי שהוא בשירות של המדינה או של רשות מקומית או של אדם אחר – לא יראוהו כמעביד או כעובד של זולתו באותו שירות ;

"מקרקעין" – קרקע, עצים, בתים, בנינים וקירות או מבנים אחרים ;

"נזק" – אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רוחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה ;

"נזק ממון" – הפסד או הוצאה ממשיים הניתנים לשומה בכסף ואפשר למסור עליהם פרטים ;

"נכס" – מקרקעין או מיטלטלין ;

"נתבע" – לרבות נתבע בתביעה-שכנגד או בתובענה-שכנגד ;

"נגיעה" – נגיעה שלא כדין בזכות משפטית ;

"תובע" – לרבות תובע בתביעה-שכנגד או בתובענה-שכנגד ;

"תובענה" – כל הליך אזרחי לפני בית משפט, לרבות קיזוז ותביעה שכנגד ;

"תופש" – אדם התופש מקרקעין כדין, או הזכאי כלפי בעל המקרקעין לתפוש אותם או להשתמש בהם, ובאין אדם כאמור – בעל המקרקעין.

פרק ב': זכויות וחבויות בנזיקין

3. הדברים המנויים להלן בפקודה זו הם עוולות, ובכפוף להוראות הפקודה – כל הנפגע או הניזוק על ידי עוולה שנעשתה בישראל יהא זכאי לתרופה המפורשת בפקודה מידי עושה העוולה או האחראי לה.

עוולה והזכות לתרופה

4. לא יראו כעוולה מעשה, שאילו היה חוזר ונשנה לא היה בו כדי ליצור תביעה לזכות נוגדת, ואדם בר-דעת ומזג כרגיל לא היה בא בנסיבות הנתונות בתלונה על כך.

מעשה של מה בכך

5. (א) בתובענה שהוגשה על עוולה תהא הגנה שהתובע ידע והעריך, או יש להניח שידע והעריך, את מצב הדברים שגרמו לנזק וכי חשף עצמו או רכשו למצב זה מרצונו.

הסתכנות מרצון

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה שהוגשה על עוולה הנובעת מאי-מילוי חובה שהיתה מוטלת על הנתבע מכוח חיקוק.

(ג) ילד למטה מגיל שתים עשרה לא ייחשב כמסוגל לדעת או להעריך את מצב הדברים שגרמו לנזק או כמסוגל מרצונו לחשוף עצמו או רכשו למצב זה.

6. בתובענה שהוגשה על עוולה, חוץ מרשלנות, תהא הגנה שהמעשה שמתלוננים עליו היה לפי הוראות חיקוק ובהתאם להן או שנעשה בתחום הרשאה חוקית או מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית ; בסעיף זה, "מעשה" – לרבות מחדל.

מעשה לפי חיקוק (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

7. בסעיפים 7א עד 17 –

הגדרות (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

"מעשה" – לרבות מחדל ;

"עובד המדינה" – לרבות אורגן של המדינה וכל אדם הממלא מטעם המדינה תפקיד ציבורי על פי חיקוק, לרבות המשרתים בצבא ההגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובארגוני הביטחון האחרים של המדינה, ולמעט בעל חוזה כמשמעותו בסעיף 15 ;

"עובד רשות ציבורית" – לרבות אורגן של רשות ציבורית וכל אדם הממלא מטעם הרשות הציבורית תפקיד ציבורי על פי חיקוק, ולמעט בעל חוזה כמשמעותו בסעיף 15 ;

"עובד ציבור" – עובד המדינה או עובד רשות ציבורית, לפי הענין ;

"רשות ציבורית" – רשות מקומית, וכל תאגיד שהוקם בחוק המנוי בתוספת ;

"תפקיד שלטוני" – תפקיד ציבורי על פי דין כמשמעותו בסעיף 15(ד)(2) לחוק-יסוד : השפיטה.

חסינות עובד הציבור
(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

א7. (א) לא תוגש תובענה נגד עובד ציבור על מעשה שעשה תוך כדי מילוי תפקידו השלטוני כעובד ציבור, המקיים אחריות בנויקין ; הוראה זו לא תחול על מעשה כאמור שנעשה ביוזמתו מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה כאמור.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מאחריותה של המדינה או של רשות ציבורית לפי סעיפים 13 ו-14 ולפי כל דין.

(ג) החסינות לפי סעיף זה תחול גם על מי שהיה עובד ציבור בעת ביצוע המעשה נושא התובענה.

תובענה נגד עובד המדינה
(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

ב7. (א) הוגשה תובענה נגד עובד המדינה על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד המדינה, וטענה המדינה בהודעה לבית המשפט לקיומה של חסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת.

(ב) ביקשה המדינה, בהודעתה לפי סעיף קטן (א), כי תידחה התובענה נגד עובד המדינה – תידחה התובענה נגדו, ויראו את התובענה כאילו הוגשה נגד המדינה מכוח אחריותה למעשה של עובד המדינה לפי סעיפים 13 או 14, ואת מעשה עובד המדינה כאילו נעשה תוך כדי מילוי תפקידו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב) רשאי התובע לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שלא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א ; קבע בית המשפט כאמור, לא תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ולא יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ד) לא מסרה המדינה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) או לא ביקשה לדחות את התובענה נגד עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי עובד המדינה לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א ; ביקש העובד כאמור, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת ; קבע בית המשפט כי מתקיימים תנאי החסינות כאמור בסעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ויחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים ; קבע בית המשפט שעובד המדינה עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה כנגד המדינה.

(ה) בית המשפט יחליט בבקשת תובע כאמור בסעיף קטן (ג) או בבקשת עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ד), לאלתר.

תובענה נגד עובד רשות ציבורית
(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

ג7. (א) הוגשה תובענה נגד עובד רשות ציבורית על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד הרשות הציבורית, רשאים הרשות הציבורית או העובד לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה ; הוגשה בקשה כאמור, תצורף הרשות הציבורית להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת, ובית המשפט יקבע האם התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א.

(ב) קבע בית המשפט כי התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד הרשות הציבורית, ויחולו הוראות סעיף 7ב(ב), בשינויים המחויבים ; קבע בית המשפט שעובד הציבור עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה נגד הרשות הציבורית.

(ג) בית המשפט יחליט בבקשת הרשות הציבורית או העובד כאמור בסעיף קטן (א), לאלתר.

הצטרפות עובד ציבור כנתבע לתובענה
(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

ד7. עובד ציבור רשאי להצטרף כנתבע לתובענה שהוגשה נגד המדינה או נגד הרשות הציבורית, לפי הענין, בשל מעשה שהיה אחראי בשלו אלמלא הוראת סעיף 7א(א), או לשמור, על אף הוראות סעיפים 7א עד 7ג, על מעמדו כנתבע בתובענה שהוגשה נגדו.

תקנות
(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

ה7. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות

לביצוע הוראות סעיפים 7ב עד 7ד, לרבות בענין –

- (1) סדרי דין ומועדים ;
- (2) חובת מתן הודעה למדינה או לרשות הציבורית על הגשת תביעה ;
- (3) התנאים למסירת הודעה על ידי המדינה כאמור בסעיף 7ב(א), והמוסמך לאשר את מסירתה.

17. (א) פעל עובד ציבור בסטיה חמורה מהתנהגות ראויה של עובד ציבור, זכאית המדינה או הרשות הציבורית, לפי הענין, על אף הוראות סעיף 7א –
 - (1) אם ביצע כלפיה עובד הציבור מעשה המקים אחריות בנוזיקין – לפיצוי ממנו ;
 - (2) אם נמצאה אחראית למעשה שעשה עובד הציבור – לשיפוי ממנו.
- (ב) בהליכים על שיפוי לפי סעיף זה יהיו דמי השיפוי בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיושר.

פיצוי ושיפוי המדינה או הרשות הציבורית (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

8. אדם שהוא גופו בית משפט או בית דין או אחד מחבריהם, או שהוא ממלא כדין חובותיו של אדם כאמור, וכל אדם אחר המבצע פעולות שיפוט, לרבות בורר – לא תוגש נגדו תובענה על עוולה שעשה במילוי תפקידו השיפוטי.

רשות שופטת

9. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על עוולה שעשה אותה בטרם מלאו לו שנים עשרה שנים.
- (ב) מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים יכול לתבוע על עוולה, ובכפוף לסעיף קטן (א) – להיתבע עליה אולם אין להגיש נגדו תובענה על עוולה הנובעת, במישרין או בעקיפין, מחוזה שעשה.

קטין

10. תאגיד לא ייפרע פיצויים בשל עוולה אלא אם גרמה לו נזק.
11. היה כל אחד משני בני-אדם או יותר חבים לפי הוראות פקודה זו, על מעשה פלוני, והמעשה הוא עוולה, יהיו חבים יחד על אותו מעשה כמעוולים יחד וניתנים להיתבע עליה יחד ולחוד.

תאגיד

מעוולים יחד

12. לענין פקודה זו, המשתף עצמו, מסייע, מייעץ או מפתה למעשה או למחדל, שנעשו או שעומדים להיעשות על ידי זולתו, או מצווה, מרשה או מאשרר אותם, יהא חב עליהם.

אחריות של משתף ומשדל

13. (א) לענין פקודה זו יהא מעביד חב על מעשה שעשה עובד שלו –
 - (1) אם הרשה או אישרר את המעשה ;
 - (2) אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו ;
- אולם –

חבות מעביד

- (א) מעביד לא יהא חב על מעשה שעשה מי שאיננו מעובדיו אלא אחד מעובדיו העביר לו תפקידו בלא הרשאתו המפורשת או המשתמעת של המעביד ;

- (ב) מי שהיה אנוס על פי דין להשתמש בשירותו של אדם שאין בחירתו מסורה לו, לא יהיה חב על מעשה שעשה האדם תוך כדי עבודתו זו.

- (ב) רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודתו של עובד, אם עשהו כעובד וכשהוא מבצע את התפקידים הרגילים של עבודתו והכרוכים בה אף על פי שמעשהו של העובד היה ביצוע לא נאות של מעשה שהרשה המעביד ; אולם לא יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד.

- (ג) לענין סעיף זה, מעשה – לרבות מחדל.

14. לענין פקודה זו, המעסיק שלוח, שאיננו עובדו, בעשיית מעשה או סוג של מעשים למענו, יהא חב על כל דבר שיעשה השלוח בביצוע אותו מעשה או סוג מעשים ועל הדרך שבה הוא מבצע אותם.

חבותו של שולח

15. לענין פקודה זו, העושה חוזה עם אדם אחר, שאיננו עובדו או שלוחו, על מנת שיעשה למענו מעשה פלוני, לא יהא חב על עוולה שתצמח תוך כדי עשיית אותו מעשה ; הוראה זו לא תחול באחת מאלה :

חבותו של בעל חוזה

- (1) הוא התרשל בבחירת בעל חוזהו ;
- (2) הוא התערב בעבודתו של בעל חוזהו באופן שגרם לפגיעה או לנזק ;
- (3) הוא הרשה או אישרר את המעשה שגרם לפגיעה או לנזק ;
- (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק לעשיית המעשה שביצעו מסר לקבלן עצמאי ;
- (5) הדבר שלעשייתו נעשה החוזה היה שלא כדין.

16. האמור בסעיפים 12, 14 ו-15 אינו גורע מחבותו של שום אדם על מעשה שעשה והאמור בסעיף 13 אינו גורע מחבותו של העובד על מעשה שעשה.

שמירת חבות

17. כל מקום שלפי פקודה זו יש לטעון או להוכיח ידיעה, יראו ידיעתו של שלוח או עובד כידיעתו של שולחו או מעבידו, ובלבד שהידיעה נרכשה על ידי השלוח כשהוא פועל למען שולחו, או על ידי העובד תוך כדי עבודתו לגבי הענין או הדבר שעליהם נדרשת הידיעה.

ידיעתו של שולח או עובד

18. אין בן-זוג חב על עוולה שעשה בן-זוגו אלא לפי הוראות סעיפים 11 עד 16.

בן-זוג
(תיקון מס' 2)
תשכ"ט-1969

19. (א) נפטר אדם – כל עילות תביעה בשל עוולה שהיו עומדות לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעינו, בכפוף להוראות סעיף זה, לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי הענין.

השפעת מוות על עילת תביעה

(ב) היתה עילת תובענה מוסיפה לעמוד כאמור לטובת עזבונו של נפטר, והמעשה או המחל היוצר את העילה גרם למותו, יהיו הפיצויים שניתן להיפרע לטובת העזבון מחושים בלי שים לב להפסד או לריווח שנגרם לעזבון עקב המוות, אבל ניתן לכלול בהם סכום להוצאות קבורה.

(ג) נסבל נזק על ידי מעשה או מחל שהיו משמשים עילה לתובענה בשל עוולה נגד אדם פלוני אלא שנפטר לפני הנזק או בשעת הנזק, יראו, לענין פקודה זו, את עילת התובענה שהיתה קיימת נגדו בשל המעשה או המחל אילו נפטר אחרי הנזק, כאילו היתה קיימת נגדו לפני שנפטר.

(ד) הזכויות הנתונות לפי פקודה זו לעזבון של נפטר באות להוסיף על הזכויות הנתונות לתלויים בנפטר לפי פקודה זו או כל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

20. עזבון חדל פרעון שניתן להגיש נגדו תובענה לפי סעיף 19, יראו כל חבות בשל עילת התובענה כאילו היא חוב בר-הוכחה נגד העזבון אף שלפי טבעה היא דרישה לדמי נזק בלתי קצובים שאינם נובעים מחוזה או מהבטחה או מהפרת נאמנות.

עזבון חדל פרעון

21. מי שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, יכול לתבוע על עוולה; ואולם –

פושט רגל
(תיקון מס' 12)
תשע"ח-2018
(תיקון מס' 12)
תשע"ח-2018

(1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי מי שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי החוק האמור תעבור לידי הנאמן או תמומש בידיו;

(2) (נמחקה);

(תיקון מס' 12)
תשע"ח-2018

(3) סעיף זה כפוף להוראות סעיף 19.

22. הזכות לתרופה בשל עוולה, וכן החבות עליה, אינה ניתנת להמחאה אלא מכוח הדין.

אין המחאה בניזקין

פרק ג': העוולות

סימן א': תקיפה

23. (א) תקיפה היא שימוש בכוח מכל סוג שהוא, ובמתכוון, נגד גופו של אדם על ידי הכאה, נגיעה, הזזה או בכל דרך אחרת, בין במישרין ובין בעקיפין, שלא בהסכמת האדם או בהסכמתו שהושגה בתרמית, וכן נסיון או איום, על ידי מעשה או על ידי תנועה, להשתמש בכוח כאמור נגד גופו של אדם, כשהמנסה או המאיים גורם שהאדם יניח, מטעמים סבירים, שאכן יש לו אותה שעה הכוונה והיכולת לבצע את זממו.

תקיפה

(ב) "שימוש בכוח", לענין סעיף זה – לרבות שימוש בחוס, באור, בחשמל, בגז, בריח או בכל דבר או חומר אחר, אם השתמשו בהם במידה שיש בה להזיק.

24. בתובענה על תקיפה תהא הגנה לנתבע אם –

הגנה מיוחדת

(1) עשה את המעשה בסבירות כדי להגן על עצמו או על זולתו מפני פגיעה בחיים, בגוף, בחירות או ברכוש, והיחס בין הנזק שסביר היה שייגרם מהמעשה לבין הנזק שסביר היה שיימנע על ידיו, היה סביר;

(תיקון מס' 9)
תש"ס-2000

(2) השתמש במידה סבירה של כוח כדי למנוע את התובע מהיכנס שלא כדין למקרקעין, או כדי להרחיקו מהם אחרי שנכנס אליהם, או שהה בהם, שלא כדין, והכל כשהנתבע היה תופשם או פעל מכוחו של תופשם; ואולם אם נכנס התובע, או ניסה להיכנס, למקרקעין שלא בכוח, תנאי להגנה הוא שהנתבע ביקש תחילה את התובע שלא להיכנס לשם, או לצאת משם אחרי שנכנס, ונתן לו הזדמנות סבירה למלא בקשתו בדרכי שלום;

(3) השתמש במידה סבירה של כוח כדי להגן על החזקתו במיטלטלין שהוא זכאי להחזיק בהם, או כדי להשיבם מידי התובע שלקח אותם ממנו, או עיכב אותם בידו,

שלא כדין; ואולם אם לקח התובע או ניסה לקחת, את המיטלטלין שלא בכוח, תנאי הוא להגנה שהנתבע ביקש תחילה את התובע שלא לקחת אותם, או להחזירם לו לאחר שלקחם, ונתן לו הזדמנות סבירה למלא בקשתו בדרכי שלום;

(4) עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש, צו מסירה לדין, צו מאסר או צו עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד שהמעשה שמתלוננים עליו הותר באותם צווים אף אם היה פגם בהם או בנתינתם;

(5) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה לקוי בשכלו או בגופו, והכוח שהשתמש בו הנתבע היה, או נראה שהיה, במידת הנחיצות הסבירה להגנת התובע עצמו או להגנת אנשים אחרים, והשימוש בו היה בתום לב ובלי זדון;

(6) הנתבע והנתבע היו שניהם חיילים בצבא-ההגנה לישראל, והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(7) (נמחקה);

(תיקון מס' 9)
תשס"ו-2000

(8) עשה בתום לב מעשה שהיה לו יסוד להניח שהוא לטובת התובע, אלא שלפני שעשה לא היה בידו לקבל את הסכמת התובע, מפני שבנסיבות ההן לא היה בידי התובע לציין את הסכמתו או שהאדם הממונה עליו כדין לא היה בידו להסכים מטעמו, ולנתבע היה יסוד להניח כי טובת התובע מחייבת שלא לדחות את המעשה.

25. (בוטל).

(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

סימן ב': כליאה

26. כליאת שוא היא שלילת חירותו של אדם, שלילה מוחלטת ושלא כדין, למשך זמן כלשהו, באמצעים פיסיים או על ידי הופעה כבעל סמכות.

כליאת שוא

27. בתובענה שהוגשה על כליאת שוא תהא הגנה לנתבע אם –

הגנה מיוחדת

(1) עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש, צו מסירה לדין, צו מאסר או צו עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד שהמעשה שמתלוננים עליו הותר באותם צווים אף אם היה פגם בהם או בנתינתם;

(2) התובע היה נתון במשמורת כדין לפי הוראות חיקוק;

(3) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה לקוי בשכלו או בגופו, ושליית חירותו היתה, או נראה שהיתה, נחוצה באופן סביר להגנת התובע עצמו או להגנת אנשים אחרים ובוצעה בתום לב ובלי זדון;

(4) המעשה שהתובע מתלונן עליו היה מעשה, שהאדם שעשהו היה צפוי לעונש לפי הוראות חיקוק אילולא עשהו;

(5) הנתבע והנתבע היו שניהם חיילים בצבא-ההגנה לישראל והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(6) הנתבע הוא הורו או אפוטרופסו או מורהו של התובע, או שהיחס שלו אל התובע דומה לשל הורו או אפוטרופסו או מורהו, והוא שלל מהתובע את חירותו שלילה ארעית בלבד לזמן שהיה נחוץ באופן סביר למען ייטיב דרכו.

28. (בוטל).

(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

סימן ג': הסגת גבול

29. הסגת גבול במקרקעין היא כניסה למקרקעין שלא כדין, או היזק או הפרעה בידי אדם למקרקעין שלא כדין; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במקרקעין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

הסגת גבול במקרקעין

30. בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במקרקעין – על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין.

חובת הראיה

31. הסגת גבול במיטלטלין היא לקיחת טובין שלא כדין מהחזקתו של אדם אחר, או הפרעה אלימה בהם בהיותם בהחזקתו של אדם אחר; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במיטלטלין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

הסגת גבול במיטלטלין

32. בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במיטלטלין – על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין.

חובת הראיה

33. טעות בנוגע לבעלות או לזכות החזקה, ואפילו טעות בתום לב, וכן כוונה לפעול לטובת הבעל האמיתי, אינן הצדק להפרעה בנכסיו של אחר; אולם –

טעות בנוגע לזכות בעלות או החזקה

(1) המוביל טובין, או כל המקבל עליו הובלתם או שמירתם של טובין כשירות ציבורי, איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בטובין בדרך הרגילה של אותו שירות ורק לפי הוראתו ומטעמו של אדם שמסר לו את הטובין לשם כך מתוך הנחה בתום לב שמוסר הטובין זכאי לטפל בהם;

(2) פועל או עובד איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בנכס בדרך הרגילה של עבודתו ובדרך שהורשה על ידי מעבידו והוא מניח בתום לב שמעבידו זכאי להרשות לו דרך זו של טיפול.

34. טענת זכות לטפל בנכס או למנוע אדם אחר מטפל בו, היא בלבד איננה הסגת גבול.

תביעת זכות אינה הסגת גבול (תיקון מס' 6) תשמ"א-1981

34א. (בוטל).

סימן ד': רשלנות

35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.

רשלנות

36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף.

חובה כלפי כל אדם

37. האחריות לפי סעיפים 35 ו-36 של בעל מקרקעין או של תופשם, בשל מצבם של המקרקעין, תחזוקתם או תיקונם, לא תחול כלפי מי שנכנס למקרקעין כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה.

אחריות בעל מקרקעין כלפי מסיג גבול (תיקון מס' 4) תשל"ז-1970

37א. (א) האחריות לפי סעיפים 35 ו-36 בשל מצבו של שטח צבאי, תחזוקתו או תיקונו או בשל השימוש בו, לא תחול כלפי מי שנכנס לאותו שטח כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה ושהאחראי לאותו שטח, או הפועל מטעמו במקום הכניסה, ידע על הימצאותו של הנכנס באותו שטח בשעה שנגרם הנזק.

אחריות כלפי מסיג גבול בשטח צבאי (תיקון מס' 4) תשל"ז-1970

(ב) בסעיף זה, "שטח צבאי" –

(1) מקרקעין התפזשים בידי צבא-הגנה לישראל או שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון לענין זה;

(2) מקרקעין המשמשים למטרה בטחונית שעל הכניסה אליהם הופקדה שמירה או שהכניסה הוגבלה בהודעה המוצגת מחוצה להם;

(3) מקרקעין שיש בהם מיתקנים המיועדים למנוע כניסה לישראל או יציאה ממנה; לענין זה אישורו של מי שהסמיכו לכך שר הבטחון, כי המיתקן נועד לשמש למניעת כניסה לישראל או יציאה ממנה, יהא ראיה מוחלטת לדבר.

(ג) סעיף זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.

38. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שהנזק נגרם על ידי דבר מסוכן, למעט אש או חיה, או על ידי שנמלט דבר העלול לגרום נזק בהימלטו, וכי הנתבע היה בעל הדבר או ממונה עליו או תופש הנכס שמתוכו נמלט הדבר – על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי הדבר המסוכן או הנמלט התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה ברשלנות לגבי דברים מסוכנים

39. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שהנזק נגרם על ידי אש או עקב אש, וכי הנתבע הבעיר את האש או היה אחראי להבער האש, או שהוא תופש המקרקעין או בעל המיטלטלין שמהם יצאה האש – על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי מקורה של האש או התפשטותה, התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה ברשלנות לגבי אש

40. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שתי אלה:

חובת הראיה ברשלנות לגבי חיה

(1) הנזק נגרם על ידי חיה חיה-בר, או על ידי חיה שאינה חיה-בר אלא שהנתבע ידע, או חזקה עליו שידע, כי היא מועדת לעשות את המעשה שגרם את הנזק;

(2) הנתבע היה בעל אחת החיות האמורות או היה ממונה עליה – על הנתבע הראיה שלא היתה לגביה התרשלות שיחוב עליה.

41. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנזק, וכי הנזק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנזק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה – על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנזק התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה
ברשלנות כשהדבר
מעיד על עצמו

(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

סימן ד'1: היזק על-ידי כלב

41א. בתובענה בשל נזק לגוף שנגרם על ידי כלב, חייב בעליו של הכלב או מי שמחזיק בכלב דרך קבע (להלן – הבעלים) לפצות את הניזוק, ואין נפקא מינה אם היתה או לא היתה התרשלות מצדו של הבעלים.

נזקים שנגרמו על ידי
כלב
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

41ב. בתובענה לפי סימן זה לא תהא הגנה לבעלים, אלא אם כן הנזק נגרם עקב אחד מאלה –

הגנות
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

- (1) התגרות של הניזוק בכלב;
- (2) תקיפת הניזוק את הבעלים, את בן זוגו, הורו או ילדו;
- (3) הסגת גבול של הניזוק במקרקעין של הבעלים.

41ג. אין סימן זה גורע מזכויות אחרות לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר.

שמירת דינים
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

סימן ה': מיטרדים

42. מיטרד לציבור הוא מעשה שאינו כדון או מחדל מחובה משפטית, כשהמעשה או המחדל מסכן את החיים, הבטיחות, הבריאות, הרכוש או הנוחות של הציבור, או שהוא מכשול לציבור להשתמש בזכות מזכויות הכלל.

מיטרד לציבור

43. לא תוגש תובענה על מיטרד לציבור אלא –

תובענה על מיטרד
לציבור

- (1) על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, לשם מתן ציווי;
- (2) על ידי אדם שסבל על ידי כך נזק ממון.

44. (א) מיטרד ליחיד הוא כשאדם מתנהג בעצמו או מנהל את עסקו או משתמש במקרקעין התפוששים בידו באופן שיש בו הפרעה של ממש לשימוש סביר במקרקעין של אדם אחר או להנאה סבירה מהם בהתחשב עם מקומם וטיבם; אך לא ייפרע אדם פיצויים בעד מיטרד ליחיד אלא אם סבל ממנו נזק.

מיטרד ליחיד

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הפרעה לאור שמש.

45. בתובענה על מיטרד ליחיד תהא הגנה אם המעשה שעליו מתלוננים נעשה על פי תנאי או הסכם המחייבים את התובע ופועלים לטובת הנתבע.

הגנה מיוחדת

46. בתובענה על מיטרד ליחיד לא תהא הגנה בכך בלבד שהמיטרד היה קיים לפני שהתובע תפש או רכש את המקרקעין הנדונים.

מיטרד קיים

47. הוראות הסעיפים 42 עד 46 באות להוסיף על ההוראות בנוגע למיטרד שנקבעו בכל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

שמירת דינים אחרים

48. אדם עושה עוולה אם הוא מונע, על ידי חסימה או בדרך אחרת, מבעל מקרקעין או מן התופש אותם ליהנות מכמות סבירה של אור שמש, בהתחשב עם מקומם וטיבם של המקרקעין, לאחר שהבעל או התופש או מי שקדמו להם בזכויות אלו נהנו ברציפות מאור זה – שלא לפי תנאי חוזה או הסכם – לפחות חמש עשרה שנים שקדמו בתכוף לחסימה או למניעה.

הפרעה לאור שמש

48א. היה במקרקעין משום תמיכה למקרקעין שכנים, תהא עשיית דבר המונע או שולל תמיכה זו – עוולה.

מניעת תמיכה
(תיקון מס' 3)
תשכ"ט-1969

48ב. שימוש במקרקעין הדרוש לטובת הציבור לא יהיה בו מיטרד לענין סימן זה, אף אם הוא גורם נזק למקרקעין שכנים או מונע מבעליהם הנאה מלאה ממקרקעיהם, ובלבד שהנזק שנגרם אינו חורג מתחום הנסבל והמשתמש נקט אמצעים סבירים כדי להקטין את הנזק ככל האפשר; אולם רשאי בית המשפט לפסוק פיצויים – אם בתשלום חד-פעמי ואם בתשלומים חוזרים – אם נגרם לבעל המקרקעין נזק ממון.

שימוש הדרוש לטובת
הציבור
(תיקון מס' 3)
תשכ"ט-1969

סימן ו': שליחת יד

49. עיכוב שלא כדין הוא מניעת מיטלטלין שלא כדין מאדם הזכאי להחזיק בהם מיד. עיכוב נכס שלא כדין
50. בתובענה שהוגשה על עיכוב שלא כדין – חובת ההוכחה על הנתבע שהמניעה היתה כדין. חובת ההוכחה
51. בתובענה שהוגשה על עיכוב שלא כדין רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת הנכס המעוכב, בנוסף על כל תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או במקומה של תרופה כאמור. החזרת המעוכב
52. גזל הוא כשהנתבע מעביר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטלין שהזכות להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנתבע לוקח אותם, מעכב אותם, משמיד אותם, מוסר אותם לאדם שלישי או שולל אותם מן התובע בדרך אחרת. גזל
53. בתובענה שהוגשה על גזל תהא הגנה לנתבע, אם קנה את המיטלטלין בתום לב בהתאם לסעיף 34 לחוק המכר, תשכ"ח-1968. הגנה מיוחדת (תיקון מס' 1) תשכ"ח-1968
54. בתובענה שהוגשה על גזל, לא יוכל הנתבע לשם הגנה להעלות, נגד האדם הזכאי להחזיק במיטלטלין מיד, את זכותו של אדם שלישי. זכות אדם שלישי אינה הגנה
55. בתובענה שהוגשה על גזל רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת הגזלה, בנוסף על כל תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או במקומה של תרופה כאמור. החזרת הגזלה

סימן ז': הטעיה

56. תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון. תרמית
57. אין להגיש תובענה על היצג כאמור בסעיף 56, שנעשתה בנוגע לאפיו של אדם, להתנהגותו, לאשראי שלו, לכשרו, למלאכתו או לעיסוקו, כדי להשיג בשבילו אשראי, כסף או טובין, אלא אם היה ההיצג בכתב חתום בידי הנתבע עצמו. סייג לתובענה על תרמית מסויימת
58. (א) שקר מפגיע הוא פרסום הודעה כוזבת בזדון, בין בעל פה ובין בדרך אחרת, בנוגע לעסקו של אדם, למשלח ידו, למקצועו, או לטובין שלו או לזכות קנין שלו; אך לא ייפרע אדם פיצויים בעד פרסום כזה, אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון. שקר במפגיע
- (ב) "פרסום", לענין סעיף זה – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965.
59. (בוטל). (תיקון מס' 8) תשנ"ט-1999

סימן ח': נגישה

60. נגישה היא פתיחתו או המשכתו של הליך נפל – למעשה, ובזדון, ובלי סיבה סבירה ומסתברת – נגד אדם, בפלילים או בפשיטת רגל או בפירוק, וההליך חיבל באשראי שלו או בשמו הטוב או סיכן את חירותו, ונסתיים לטובתו, אם היה ההליך עשוי להסתיים כך; אך לא תוגש תובענה נגד אדם על נגישה רק משום שמסר ידיעות לרשות מוסמכת שפתחה בהליכים. נגישה ת"ט תשל"ב-1971
61. (בוטל). (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

סימן ט': גרם הפרת חוזה

62. (א) מי שביוצעין ובלי צידוק מספיק גורם לאדם שיפר חוזה מחייב כדין שבינו לבין אדם שלישי, הריהו עושה עוולה כלפי אותו אדם שלישי, אולם האדם השלישי לא יוכל להיפרע פיצויים בעד עוולה זו אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון. גרם הפרת חוזה שלא כדין
- (ב) לענין סעיף זה, היחסים הנוצרים על ידי נישואין לא ייחשבו כחוזה, ושבייתה והשבתה לא ייחשבו כהפרת חוזה.

סימן י': הפרת חובה חקוקה

63. (א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק – למעט פקודה זו – והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו. הפרת חובה חקוקה

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

פרק ד': אשם

64. "אשם" הוא מעשה או מחדלו של אדם, שהם עוולה לפי פקודה זו, או שהם עוולה כשיש בצדם נזק, או שהם התרשלות שהזיקה לעצמו, ורואים אדם כמי שגרם לנזק באשמו, אם היה האשם הסיבה או אחת הסיבות לנזק; אולם לא יראוהו כך אם נתקיימה אחת מאלה:

(1) הנזק נגרם על ידי מקרה טבעי בלתי רגיל, שאדם סביר לא יכול היה לראותו מראש ואי אפשר היה למנוע תוצאותיו אף בזהירות סבירה;

(2) אשמו של אדם אחר הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק;

(3) הוא ילד שלא מלאו לו שנים עשרה שנה, והוא שניזוק, לאחר שהאדם שגרם לנזק הזמין אותו, או הרשה לו, לשהות בנכס, שבו או בקשר עמו אירע הנזק או להימצא כה קרוב לאותו נכס שבמהלכם הרגיל של הדברים היה עשוי להיפגע באשמו של אותו אדם.

65. נתבע שגרם לנזק באשמו, אלא שהתנהגותו של התובע היא שהביאה לידי האשם, רשאי בית המשפט לפטור אותו מחבותו לפצות את התובע או להקטין את הפיצויים ככל שביט המשפט יראה לצודק.

66. מקום שגם התובע גם הנתבע גרמו לנזק באשם, אלא שהתנהגותו של הנתבע היא שהביאה לידי אשמו של התובע, רשאי בית המשפט להגדיל את הפיצויים שהנתבע היה חייב לשלם, אילולא הוראות סעיף 64, ובלבד שלא יעלו על הסכום שהיה חייב לשלם לולא גרם גם התובע לנזק באשמו.

67. אשמו של פלוני, לענין סעיפים 64 עד 66 – לרבות אשמו של אדם שאותו פלוני אחראי לו, והוא כשאין משמעות אחרת מתחייבת מן ההקשר.

68. (א) סבל אדם נזק, מקצתו עקב אשמו שלו ומקצתו עקב אשמו של אחר, לא תיכשל תביעת פיצויים בעד הנזק מחמת אשמו של הניזוק, אלא שהפיצויים שייפרעו יופחתו בשיעור שבית המשפט ימצא לנכון ולצודק תוך התחשבות במידת אחריותו של התובע לנזק; אולם האמור בזה אין כוחו יפה להכשיל הגנה הנובעת מחוזה, ואם חל על התביעה חוזה או דין המגבילים את החבות, לא ייפרע התובע פיצויים למעלה מן הגבול שנקבע כאמור.

(ב) הופחתו הפיצויים לפי סעיף קטן (א), יקבע בית המשפט וירשום את סך כל הפיצויים שהתובע היה יכול להיפרע אילולא אשמו.

(ג) הוראות הסעיפים 11 ו-83 יחולו כל אימת שנמצאו שנים או יותר חבים לפי סעיף קטן (א) על נזק שנגרם לאדם, או שהיו חבים אילו נתבעו לדין.

69. מת אדם, עקב אשמו שלו ושל אחר, ואילו הוגשה תובענה לטובת העזבון לפי סעיף 19 היה בית המשפט מפחית את הפיצויים לפי סעיף 68(א), הרי אם תוגש תובענה לטובת התלויים באותו אדם לפי סעיף 78 יופחתו הפיצויים בשיעור יחסי.

70. בכל מקרה שחל עליו סעיף 68(א) ואחד מבני האשם פוטר עצמו מחבותו כלפי בר-אשם פלוני או בא-כוחו החוקי, בהסתמך על דין התיישנות, לא יהיה זכאי להיפרע מאותו פלוני או מבא-כוחו פיצויים או השתתפות מכוח הסעיף האמור.

פרק ה': תרופות לעוולות

71. כל בית משפט אזרחי יהא מוסמך בתחומי שיפוטו ליתן תרופה לעוולה על פי פקודה זו, בכפוף להוראות כל דין חקוק החל על אותו בית משפט, ורשאי הוא ליתן ציווי בשל עוולה גם כשלא נתבעו או לא נפסקו פיצויים או סעד אחר.

72. ציווי יכול שיהיה צו עשה או צו לא-תעשה, לשעה או לתמיד.

73. בית המשפט לא יתן ציווי לשעה אלא אם ראה להנחת דעתו, על פי תצהיר או בדרך אחרת, כי קיימת שאלה של ממש שיש לדון בה, וקרוב לודאי שהתובע יהא זכאי לתרופה ושיהא קשה, או אי אפשר, לעשות מלוא הצדק בשלב מאוחר יותר אם לא יינתן ציווי לשעה.

74. בית המשפט לא יתן ציווי, אם הוא סבור שהפגיעה או הנזק שנגרמו לתובע הם קטנים וניתנים להערכה בכסף ולפיצוי מספיק בתשלום כסף, ומתן ציווי יהיה בו משום התעמרות בנתבע, אך רשאי הוא לפסוק פיצויים.

75. הוראות סעיפים 72 עד 74 באות להוסיף על סמכויות בתי המשפט ליתן ציווי לפי כל דין חקוק אחר ולא לגרוע מהן.

76. פיצויים אפשר שיינתנו הם בלבד או בנוסף על ציווי או במקומו; אלא שאם —

(1) סבל התובע נזק, יינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושבא במישרין מעוולת הנתבע;

(2) סבל התובע נזק ממון, לא יינתנו לו פיצויים בשל הנזק אלא אם מסר פרטים עליו

גרם נזק באשם

התנהגות התובע

התנהגות הנתבע

אשם של פלוני – מהו

אשם תורם

אשם תורם שגרם מוות

טענת התיישנות

כל בית משפט מוסמך ליתן תרופה

ציוויים

תנאים למתן ציווי

מקום שאין ליתן ציווי

שמירת סמכויות

פיצויים

- בכתב התביעה או בצירוף לו.
77. (א) בכפוף להוראות סעיפים 83-85, אדם שנפרע פיצויים או סעד אחר בשל עוולה, ומי שתובע באמצעות אדם כאמור או מכוחו, לא ייפרעו פיצויים נוספים בשל אותה עוולה.
- (ב) לא ייפרע אדם פיצויים או סעד אחר בשל עוולה אם יש בה גם הפרת חוזה או הפרת חוב הדומה לחיוב על פי חוזה, ובית משפט, בית דין או בורר כבר פסק פיצויים בעד הפרה זו לאותו אדם או למי שמכוחו הוא תובע.
- (ג) לא ייפרע אדם פיצויים בעד הפרת חוזה או בעד הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, אם אותה הפרה היא גם עוולה ובית משפט כבר פסק בשל אותה עוולה פיצויים או סעד אחר לאותו אדם או למי שבאמצעותו או מכוחו הוא תובע.
78. גרמה עוולה למוותו של אדם, והיה אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה – יהיו בן זוגו, הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה.
79. תובענה לפיצויים לפי סעיף 78 תוגש על ידי מבצע הצוואה, או מנהל העזבון, או היורשים של המת, לטובת בן זוגו, הורו וילדו, או לטובת אלה מהם שעודם בחיים; אם תוך ששה חדשים לאחר מות הנפגע לא הוגשה תובענה כאמור – כל מי שלטובתו אפשר היה להגיש רשאי להגיש בשם כולם או בשם מקצתם.
80. בתובענה לפי סעיף 78 יש למסור פרטים בדבר האנשים שלטובתם היא מוגשת ובדבר הפסד הממון שסבל כל אחד מהם עקב מות הנפגע, והפיצויים יינתנו בעד הפסד הממון שסבלו למעשה, או עתידים לסבול אותו למעשה, ובכלל זה הוצאות שהוציאו לקבורתו; לאחר שינוכו מסכום הפיצויים הוצאות משפט שלא נגבו מהנתבע, יקבע בית המשפט בשעת שפיטה, את חלקו של כל אחד מן הזכאים בסכום הנותר.
81. בקביעת סכום הפיצויים לא יובאו בחשבון –
- (1) סכום שנתקבל או שזכאים לקבלו במות המת לפי חוזה ביטוח;
- (2) סכום ששולם או שחייבים לשלמו לרגל האבל על המת.
82. (א) המבוטח לפי חלק ב' לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953 (להלן בפרק זה – החוק), לרבות התלוי בו כאמור בסעיף 22(ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב' לחוק – תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים להם ממעבידם אילולא סעיף זה.
- (ב) לענין סעיף זה –
- "גימלה" – השווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49(ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה;
- "מעביד" – החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.
- (ג) בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) לא יראו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.
83. (א) סבל אדם נזק עקב עוולה – אין פסק הדין שניתן נגד מעוול החב על אותו נזק חוסם בעד הגשת תובענה נגד אדם אחר שאילו נתבע לדין היה חב על אותו נזק כמעוול יחד.
- (ב) הוגשו בשל נזק אחד על ידי האדם שסבל אותו או לטובת עזבונו, בן זוגו, הורו או ילדו, תובענות אחדות נגד מעוולים החבים על אותו נזק, אם כמעוולים יחד ואם באופן אחר – סך כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיצויים בפסקי הדין שיינתנו באותן תובענות לא יעלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור, או כפי ששונה בערעור, ובכל אחת מן התובענות, זולת זו שניתן בה פסק דין ראשון כאמור, לא יהיה התובע זכאי להוצאות, אלא אם סבור בית המשפט שהיה יסוד סביר להגיש את התובענה; היה פסק הדין הראשון נגד מעביד כמשמעותו בסעיף 82 ובנסיבות המפורטות בו, יבוא לענין סעיף קטן זה במקום סכום הפיצויים שבפסק הדין הראשון הסכום שהיו פוסקים אילולא סעיף 82.
84. (א) כל מעוול החב על הנזק רשאי להיפרע דמי השתתפות מכל מעוול אחר החב, או שאילו נתבע היה חב, על אותו נזק, אם כמעוול יחד ואם באופן אחר, אלא ששום אדם לא יהא זכאי להיפרע דמי השתתפות לפי סעיף קטן זה ממי שזכאי לשיפוי ממנו בשל החבות שבגללה נתבעת ההשתתפות.
- (ב) בהליכים על השתתפות לפי סעיף זה יהיו דמי ההשתתפות בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיחוס בהתחשב עם מידת אחריותו של האדם לנזק; בית המשפט מוסמך

אין נפרעים אלא פעם אחת בלבד

זכותם של תלויים לפיצויים

הזכאי להגיש תובענה

הפיצויים וחייבם

סכומים שלא יחושבו

פיצויים וגימלאות מביטוח לאומי

תביעה ושיפוי במעוולים יחד

שיפוי בין מעוולים

- לפטור אדם מחובת השתתפות או להורות שהשתתפותו של אדם תהא כדי שיפוי מלא.
85. "עוולה", בסעיפים 83 ו-84 – בין אם היא עבירה פלילית ובין אם לאו, והאמור בהם אינו בא להשפיע על הליך פלילי בשל מעשה שלא כדין או לעשות אכיף כל הסכם בדבר שיפוי, שלא היה אכיף אילולא סעיפים אלה.
86. שעה שבאים לשום פיצויים המשתלמים בשל עוולה, לא יובא בחשבון כל סכום ששולם או שמגיע לרגל אותה עוולה על פי חוזה ביטוח.
87. (בוטל).
88. היו העובדות שעליהן מתבססת תובענה על עוולה מהוות עבירה פלילית, לא ישמש הדבר מחסום בפני התובענה, אך אם ראה בית המשפט הדן בתובענה בכל שלב של ההליכים שהעובדות מהוות, או עשויות להוות, פשע, יעכב בית המשפט את המשך ההליכים עד שיוכח שהעובדות נמסרו לידיעת המשטרה או שהן ידועות לה.
89. לענין תקופת התיישנות בתובענות על עוולות - "היום שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה:
- (1) מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל – היום שבו אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל נמשך והולך – היום שבו חדל;
 - (2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה או מחדל – היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה הנזק ביום שאירע – היום שבו נתגלה הנזק, אלא שבמקרה אחרון זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך עשר שנים מיום אירוע הנזק.
- פרק ו': שונות**
90. שום דבר בפקודה זו לא יראו כפוגע בשיפוט לפי דיני האדמירליות הנתון לבית משפט בישראל, או בהוראות של החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, או של חיקוק שבוטל על ידיו.
91. בית משפט שאינו בית דין דתי מוסלמי או בית דין שבטי לא יפסוק "דיה"; בתי דין כאמור לא יפסקו "דיה" בשל מעשה שנפסקו בעדו פיצויים לפי פקודה זו, ובית משפט לא יפסוק פיצויים לפי פקודה זו בעד מעשה שנפסקה בעדו "דיה".
92. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת.
93. תחילתו של נוסח חדש זה היא ביום ט' בתשרי תשכ"ט (1 באוקטובר 1968).
- תוספת**
- (סעיפים 7 ו-92) (תאגידים שהוקמו בחוק)
1. בנק ישראל;
 2. המוסד לביטוח לאומי;
 3. שירות התעסוקה;
 4. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;
 5. הרשות לפיקוח חקלאי;
 6. רשות ניירות ערך;
 7. רשות העתיקות;
 8. הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו;
 9. רשות שדות התעופה, לעניין תפקידיה לפי חוק הטיס (ביטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977, וחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998.

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
"תאונת דרכים" - מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה; יראו כתאונת דרכים גם מאורע שאירע עקב התפוצצות או התלקחות של הרכב, שנגרמו בשל רכיב של הרכב או בשל חומר אחר שהם חיוניים לכושר נסיעתו, אף אם אירעו על-ידי גורם שמחוץ לרכב, וכן מאורע שנגרם עקב פגיעה ברכב שחנה במקום שאסור לחנות בו או מאורע שנגרם עקב ניצול הכוח המיכני של הרכב, ובלבד שבעת השימוש כאמור לא שינה הרכב את ייעודו המקורי; ואולם לא יראו כתאונת דרכים מאורע שאירע כתוצאה ממעשה שנעשה במתכוון כדי לגרום נזק לגופו או לרכושו של אותו אדם, והנזק נגרם על ידי המעשה עצמו ולא על ידי השפעתו של המעשה על השימוש ברכב המנועי;
"נזק גוף" - מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי לרבות פגיעה בהתקן הדרוש לתפקוד אחד מאברי הגוף שהיה מחובר לגוף הנפגע בעת אירוע תאונת הדרכים;
"שימוש ברכב מנועי" - נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו, החנייתו, דחיפתו או גרירתו, טיפול-דרך או תיקון-דרך ברכב, שנעשה בידי המשתמש בו או בידי אדם אחר שלא במסגרת עבודתו, לרבות הידרדרות או התהפכות של הרכב או התנתקות או נפילה של חלק מהרכב או מטענו תוך כדי נסיעה וכן הינתקות או נפילה כאמור מרכב עומד או חונה, שלא תוך כדי טיפולו של אדם ברכב במסגרת עבודתו ולמעט טעינתו של מטען או פריקתו, כשהרכב עומד;
"נפגע" - אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים, למעט אם נגרם מפגיעת איבה כמשמעותה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970;
"פקודת הביטוח" - פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) [נוסח חדש], תש"ל-1970;
"מבטח" - כמשמעו בפקודת הביטוח, לרבות מי שפטור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 לפקודת הביטוח;
"רכב מנועי" או **"רכב"** - רכב הנע בכוח מיכני על פני הקרקע ועיקר יעודו לשמש לתחבורה יבשתית, לרבות רכבת, טרקטור, מכונה ניידת הכשירה לנוע בכוח מיכני בכביש ורכב נגרר או נתמך על ידי רכב מנועי, ולמעט כסא גלגלים, עגלת נכים ומדרגות נעות;
"ישראלי" - אדם הרשום במרשם האוכלוסין המתנהל לפי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965, וכן מי שבידו אשרה לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952;
"האזור", **"ההסכם"**, **"שטחי האחריות הפלסטינית"**, **"מבטח מהאזור"** ו**"מבטח משטחי האחריות האזרחית הפלסטינית"** - כהגדרתם בפקודת הביטוח.
"האזורים" - כמשמעותם בחוק יישום חוזה השלום בין מדינת ישראל לבין הממלכה הירדנית ההאשמית, תשנ"ה-1995;
"נוסע יוצא", **"נוסע נכנס"**, **"עובד"** ו**"שדה התעופה"** – (פקעה).

פרק ב': אחריות

- סימן א': פיצויים על נזקי גוף
2. (א) המשתמש ברכב מנועי (להלן - הנוהג) חייב לפצות את הנפגע על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב.
(1א) הנוהג ברכב ישראלי חייב לפצות נפגע שהוא ישראלי או תייר חוץ, על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב אף אם התאונה אירעה באזור או בשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית או באזורים ויראו את התאונה כאילו אירעה בישראל;
לענין סעיף זה –

"תייר חוץ" - כמשמעותו בחוק שירותי תיירות, תשל"ו-1976, למעט תושב האזור או תושב שטחי האחריות האזרחית הפלסטינית ובלבד שהוא נפגע במהלך סיור כמשמעותו בחוק האמור;
"רכב ישראלי" - רכב הרשום בישראל או החייב ברישום בישראל לפי כל דין, או רכב שאינו חייב ברישום שבעליו הוא ישראלי.

(2א) (פקע).

(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1997

(ב) היה השימוש ברכב על פי התר מאת בעל הרכב או המחזיק בו, תחול האחריות גם על מי שהתיר את השימוש.

(1) על אף הוראות סעיפים קטנים (א), (1א) ו-(ב), חובתו של הנוהג, וכן של מי שהתיר את השימוש ברכב כאמור בסעיף קטן (ב), לפצות את הנפגע, לא תחול לגבי נפגע שהוא תושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, ובלבד שהנפגע זכאי להם לפי אותו חוק;

(תיקון מס' 23)
תשס"ח-2009

(2) אין באמור בפסקה (1), כדי לגרוע מהחובה לפצות נפגע שהוא תושב בתקופת המתנה לפי סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, חייל שחוק ביטוח בריאות ממלכתי אינו חל עליו לפי סעיף 55 לחוק האמור, או מי שזכאי בשל הפגיעה לגמלה לפי פרק ה' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

(ג) האחריות היא מוחלטת ומלאה, ואין נפקא מינה אם היה או לא היה אשם מצד הנוהג ואם היה או לא היה אשם או אשם תורם של אחרים.

3. (א) בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, תחול על כל נהוג האחריות לנזקי הגוף של מי שנסע בכלי הרכב שלו.

תאונה שבה מעורבים מספר כלי רכב

(ב) נפגע אדם מחוץ לכלי הרכב בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, יהיו הנוהגים חייבים כלפיו יחד ולחוד; בינם לבין עצמם ישאו בנטל החיוב בחלקים שווים. לענין חלוקת החבות בין הנוהגים לפי סעיף קטן זה, רואים כלי רכב כמעורב בתאונת דרכים אם בעת התאונה היה מגע בינו לבין כלי רכב אחר או בינו לבין הנפגע.

(תיקון מס' 5)
תשנ"ה-1985

(ג) אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע אחד או יותר ורכב אחר אחד או יותר שאינו אופנוע, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע, 75% מהפיצויים על נזקי גוף שהמבטחים של האופנוע חייבים בתשלומם עקב התאונה, למעט חבות לפי סעיף קטן (ב); המבטחים של הרכב האחר יהיו חייבים יחד ולחוד כלפי המבטחים של האופנוע, ובינם לבין עצמם יישאו בנטל החיוב בחלקים שווים; לענין חלוקת החבות בין הנוהגים לפי סעיף קטן זה, יחולו הוראות הסיפה של סעיף קטן (ב); בסעיף קטן זה –

(תיקון מס' 20)
תשס"ח-2008

"אופנוע" – רכב מנועי בעל שני גלגלים המורכבים זה אחרי זה, בין אם חובר אליו רכב צדי ובין אם לאו, ולרבות קטנוע ותלת-אופנוע;

"תלת-אופנוע" – רכב מנועי הנע על שלושה גלגלים ואשר סווג ברישיונו כתלת-אופנוע או תלת-קטנוע ובלבד שמשקלו העצמי אינו עולה על 400 ק"ג.

(ד) שר האוצר, רשאי, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את יחס חלוקת החבות כאמור ברישאה של סעיף קטן (ג), ובלבד שחלפו שנתיים ממועד התחילה של הסעיף הקטן האמור.

(תיקון מס' 20)
תשס"ח-2008

4. (א) על זכותו של נפגע לפיצוי על נזק גוף יחולו הוראות סעיפים 19 עד 22, 76 עד 83, 86, 88 ו-89 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן – פקודת הנזיקין), ואולם –

תרופה על נזק גוף

(1) בחישוב הפיצויים בשל אבדן השתכרות ואבדן כושר השתכרות לא תובא בחשבון הכנסה העולה על שילוש השכר הממוצע במשק (להלן – הכנסה מרבית); היה שיעור אבדן השתכרותו ואבדן כושר השתכרותו של הנפגע פחות ממאה אחוזים, תופחת גם ההכנסה המרבית שתובא בחשבון בחישוב הפיצויים, בשיעור שבו פחת ממאה אחוזים;

(תיקון מס' 5)
תשנ"ה-1985
(תיקון מס' 27 –
הוראת שעה)
תשפ"א-2020

לענין פסקה זו, "השכר הממוצע במשק" – השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או השכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, כפי שהם ביום ד' בניסן התש"ף (29 במרס 2020), הכל לפי הגבוה יותר.

(2) היו הפיצויים האמורים פטורים ממס הכנסה יחושבו הפסדי הנפגע לענין פיצויים אלה לפי הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה החל עליה בעת קביעתם, ובלבד

(תיקון מס' 5)
תשנ"ה-1985

שההפחתה בשל ניכוי המס כאמור לא תעלה על 25 אחוזים מן ההכנסה שלפיה יחושבו פיצויים אלה.

(3) הפיצויים בשל הנזק שאינו נזק ממון לא יעלו על מאה אלף לירות; שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להגדיל סכום זה.

(ב) הסכום המקסימלי לפי סעיף קטן (א)(3) יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מיום תחילת חוק זה או מיום הגדלת הסכום, לפי הענין; שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות מבחנים לחישוב הפיצויים האמורים באותה פסקה.

(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(ג) בית המשפט רשאי ליתן פסק דין על דרך הפרשה לענין זכותו של נפגע לפיצוי לפי חוק זה, אם בעלי הדין הסכימו לתת לבית המשפט סמכות כאמור; פסק הדין יהיה ניתן לערעור ככל פסק דין אחר.

(תיקון מס' 5)
תשמ"ה-1985

סימן ב': תשלומים תכופים

(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

5. (א) בפרק זה:

"תלויים" – מי שזכאי לפיצויים לפי סעיף 78 לפקודת הנזיקין.
"דרישה" – כפי שנקבע בתקנות.

תשלום תכופ
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(ב) מי שחייב בפיצויים לפי חוק זה ישלם, כחלק מהם, לנפגע או למי מהתלויים בו, תוך 60 ימים מקבלת דרישתו בכתב –

- (1) הוצאות שהוציא הנפגע לצרכי ריפוי, לרבות הוצאות אישפוז בבית חולים;
- (2) תשלומים חדשיים שיהיה בהם כדי לספק, עד להחלטה הסופית בענין הפיצויים, את צרכי ריפוי של הנפגע וסיעודו ואת צרכי מחייתו ומחיית בני משפחתו שפרנסתם עליו או את צרכי מחייתם של התלויים בו, לפי הענין; התשלומים לצרכי מחיה ייקבעו תוך התחשבות בהכנסתו של הנפגע עובר לתאונת הדרכים, ובלבד שאם הכנסתו עלתה על ההכנסה המרבית תילקח בחשבון ההכנסה המרבית בלבד.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על מבטח שביטח חבות לפי חוק זה, לרבות ביטוח כאמור בסעיף 3(א)(2) ובסעיף 3(ד) לפקודת הביטוח.

(תיקון מס' 10)
תשמ"ה-1994

(ד) תשלום לפי פסקאות (1) או (2) של סעיף קטן (ב) ייקרא להלן "תשלום תכופ".

(ה) (1) חובת התשלום לפי סעיף קטן (ב)(1) לא תחול לגבי נפגע שהוא תושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, לגבי הוצאות בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, ובלבד שהנפגע זכאי להם לפי אותו חוק;

(תיקון מס' 23)
תשמ"ט-2009

(2) אין באמור בפסקה (1), כדי לגרוע מחובת התשלום כאמור לגבי נפגע שהוא תושב בתקופת המתנה לפי סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, חייל שחוק ביטוח בריאות ממלכתי אינו חל עליו לפי סעיף 55 לחוק האמור, או מי שזכאי בשל הפגיעה לגמלה לפי פרק ה' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

5א. (א) עברו 60 ימים מיום שהוגשה לחייב דרישה לתשלום לפי סעיף 5 והדורש לא קיבלו, רשאי הוא להגיש לבית המשפט בקשה לתשלום תכופ, אף בנפרד מהתביעה ליתר הפיצויים בשל אותה תאונת דרכים (להלן - התביעה העיקרית).

בקשה לתשלום תכופ
לבית המשפט
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(ב) על אף האמור בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, תוגש בקשה לתשלום תכופ לבית משפט השלום שיש לו סמכות מקומית לדון בענין, אולם אם הוגשה כבר התביעה העיקרית לבית משפט שלום פלוני או לבית משפט מחוזי, תוגש לאותו בית משפט גם הבקשה לתשלום תכופ.

5ב. (א) סבר בית המשפט כי לכאורה זכאי המבקש לפיצויים לפי חוק זה, רשאי הוא להחליט שישולם לו תשלום תכופ; בהחלטה כאמור יקבע בית המשפט את המועד האחרון להגשת התביעה העיקרית (להלן - המועד האחרון), אולם אין בקביעה כאמור כדי לפגוע בהוראות סעיף 5 לחוק ההתיישנות, תשי"ח-1958.

החלטת בית-המשפט
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(ב) לא הגיש המבקש את התביעה העיקרית עד המועד האחרון, יופסק התשלום התכופ מאותו מועד; הגיש המבקש את התביעה העיקרית וביטלה לאחר מכן, יופסק התשלום התכופ

מיום ביטול התביעה.

ג. החלטת בית המשפט בבקשה לתשלום תכופ לא תהווה מעשה בית דין לגבי התביעה העיקרית.

החלטה בבקשה אינה מעשה בית דין (תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

ד. חייב שלא שילם תשלום תכופ על-פי דרישה במועד, ישלם על הסכום שהושהה תוספת הפרשי הצמדה וריבית צמודה בשיעור של 12% לשנה, שיחושבו החל במועד האמור עד יום התשלום בפועל, זולת אם מצא בית-המשפט נסיבות המצדיקות שיעור ריבית נמוך מזה.

ריבית פיגורים (תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

בסעיף זה –

"מועד" –

- (1) לענין סעיף 5(ב)1 - 60 ימים מקבלת הדרישה ;
 - (2) לענין סעיף 5(ב)2 - היום שקבע בית המשפט כמועד התשלום החודשי ;
- "הפרשי הצמדה" - כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961.

ה. (א) נתן בית המשפט החלטה בבקשה לתשלום תכופ, לא ייזקק לבקשה נוספת לתשלום תכופ או לבקשה בדבר שינויה של ההחלטה הקודמת, אלא אם כן עברו ששה חדשים מיום שניתנה ההחלטה הקודמת והנסיבות השתנו במידה המצדיקה מתן החלטה חדשה ; בקשה להחלטה נוספת או בקשה לשינוי החלטה קודמת שיש להגישה לבית משפט שלום תוגש לאותו בית משפט שבו הוגשה הבקשה הקודמת.

טייגים לענין בקשה (תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

(ב) לא יפסוק בית המשפט תשלום תכופ בעד תקופה העולה על שנתיים מיום קרות תאונת הדרכים שבגינה הוגשה הבקשה לתשלום תכופ.

(ג) בית המשפט רשאי, מטעמים שיירשמו, לשנות את התקופות הקבועות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

ו. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות –

תקנות (תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

- (1) סדר דין מיוחד בבקשה לתשלום תכופ ;
- (2) הגדרות של "צרכי מחייה" ו"צרכי סיעוד" לענין סעיף 5(ב)2.

ז. (א) בנסיבות האמורות בסעיף 5(ב), וכן אם נדחתה התביעה העיקרית לאחר שהנתבע כבר שילם לתובע תשלום תכופ, יהא הנתבע זכאי להחזר התשלום מאת אחד מאלה :

זכות חזרה בתשלום תכופ (תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

- (1) התובע ;
 - (2) מי שאחראי לנזק לפי כל דין ;
 - (3) הקרן כמשמעותה בפרק ג' (להלן – הקרן) ;
- הוא הדין לענין סכום ששילם הנתבע לתובע כתשלום תכופ, והעולה על הסכום שנפסק לטובתו בתביעה העיקרית.
- (ב) שילמה הקרן לתובע תשלום תכופ כאמור בסעיף קטן (א) או החזירה תשלום כאמור לנתבע, תהא לה זכות חזרה על התובע או על מי שאחראי לנזק לפי כל דין, וחבותם כלפיה על פי חוק זה תהא ביחד ולחוד ; לענין תקופת ההתישנות בתביעות לפי סעיף קטן זה, יראו את היום שבו שולם או הוחזר תשלום כאמור כיום שבו נולדה עילת התובענה.
- (ג) החזירה הקרן לנתבע תשלום לפי סעיף קטן (א), חייב הנתבע להושיט לה כל עזרה שתבקש ולנקוט כל פעולה סבירה כדי לסייע לה במימוש זכותה לפי סעיף קטן (ב), ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכות האמורה או למנוע בעד מימושה.
- (ד) כספים שיש להחזירם לפי סעיף קטן (א) ו-(ב) יוחזרו בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961.

סימן ג' : שונות

(תיקון מס' 7) תשמ"ט-1989

ז. שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות –

- (1) סמכות בית המשפט לפסוק, שהפיצויים בשל הפסד כושר השתכרות והוצאות מתמשכות, כולם או מקצתם, ישולמו בתשלומים עיתיים שיהיו צמודים למדד המחירים

תשלומים עיתיים

לצרכן;

- (2) מקרים שבהם רשאי הנפגע לבקש הגדלת התשלומים שנפסקו;
- (3) זכותם של תלויים בנפגע שנפטר לאחר שנפסקו לו תשלומים עתיים.
- א6. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוק חוק ומשפט של הכנסת, הוראות בדבר מינוי מומחה אשר יחוזה דעתו בענין הנכות הרפואית של נפגע, או בכל נושא רפואי אחר, לרבות דרכי שיקומו של הנפגע, ובדבר סמכויותיו וחובותיו של המומחה.
- (ב) מונה מומחה כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות אלה:
- (1) בעלי דין יהיו רשאים להזמין את המומחה לבית-המשפט לחקירה, אולם לא יהיו רשאים להביא עדות נוספת של מומחה לענין הנדון אלא ברשות בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו;
- (2) כל צד יהיה רשאי להפנות אל המומחה, בכתב, שאלות הבהרה לחוות הדעת שנתן;
- (3) בית המשפט יקבע את שכרו של המומחה, והוא ישולם בידי בעלי הדין או אחד מהם, כפי שיורה בית המשפט.

מומחה רפואי
(תיקון מס' 5)
תשמ"ה-1985

ב6. נקבעה על פי כל דין דרגת נכות לנפגע בשל הפגיעה שנגרמה לו באותה תאונת דרכים, לפני שמיעת הראיות בתביעה לפי חוק זה, תחייב קביעה זאת גם לצורך התביעה על פי חוק זה; ואולם בית המשפט יהיה רשאי להתיר לבעל דין בתביעה לפי חוק זה, להביא ראיות לסתור את הקביעה האמורה, אם שוכנע שמן הצדק להתיר זאת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

קביעת דרגת נכות
לפי חוק אחר
(תיקון מס' 5)
תשמ"ה-1985

7. נפגעים אלה אינם זכאים לפי חוק זה:
- (1) מי שגרם לתאונה במתכוון;
- (2) מי שנהג ברכב תוך הפרת החוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב ללא רשות), תשכ"ד-1964, וכן מי שהיה מצוי ברכב ביודעו שהנהגים בו כאמור;
- (3) מי שנהג ברכב כשאין לו רשיון לנהוג בו, למעט רשיון שפקע מחמת אי תשלום אגרה או מחמת הגבלה שהוטלה לפי פרק ו' לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;
- (4) מי שהרכב שימש לו, או סייע בידו, לביצוע פשע;
- (5) מי שנהג ברכב ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או כשהביטוח שהיה לו לא כיסה את שימוש ברכב;
- (6) בעל הרכב או המחזיק בו, שהתיר לאחר לנהוג ברכב כשאין לו ביטוח לפי פקודת הביטוח או כשהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הנדונה ושנפגע בתאונת דרכים שאירעה באותה נהיגה, בין בהיותו ברכב ובין מחוצה לו.

הגבלת זכאותם של
נפגעים
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(תיקון מס' 22)
תשס"ט-2008

(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

א7. על אף האמור בסעיף 7(5), מי שנפגע כשנהג ברכב בהיתר מאת בעליו או את המחזיק בו, ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או כשהביטוח אינו מכסה את שימוש ברכב, והוא לא ידע על כך ובנסיבות הענין גם לא היה סביר שיידע, יהא זכאי לתבוע פיצויים מן הקרן כפי שזכאי לכך נפגע לפי סעיף 12(ב).

זכאותו של נהג
בהיתר לתבוע
פיצויים
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

ב7. תלויים בנפגע יהיו זכאים לתבוע פיצויים לפי חוק זה גם אם הנפגע עצמו לא היה זכאי לכך לפי סעיף 7, ואם היו תלויים במי שנפגע כשנהג ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח או כשהביטוח אינו מכסה את החבות הנדונה, יהיו זכאים לתבוע כאמור מן הקרן.

זכאותם של תלויים
לתבוע פיצויים
(תיקון מס' 7)
תשמ"ט-1989

8. (א) מי שתאונת דרכים מקנה לו עילת תביעה על פי חוק זה, לרבות תביעה על פי ביטוח כאמור בסעיף 3(א)2 ובסעיף 3(ד) לפקודת הביטוח, לא תהיה לו עילת תביעה על פי פקודת הנזיקין בשל נזק גוף, זולת אם נפגע בתאונה שנגרמה על ידי אדם אחר במתכוון.
- (ב) מי שאלמלא הוראות סעיף 22(ב), היתה תאונת דרכים מקנה לו עילת תביעה כאמור בסעיף קטן (א), דינו לענין הוראות סעיף זה, כדין מי שיש לו עילת תביעה על פי חוק זה.
- (ג) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי לגרוע מתביעה על פי פקודת הנזיקין של מי שאין לו עילת תביעה על פי חוק זה.

ייחוד העילה
(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994

(תיקון מס' 6)
תשמ"ט-1989

9. (א) מי ששילם פיצויים המגיעים לפי חוק זה לא תהא לו זכות חזרה על אדם אחר החייב בפיצויים לפי חוק זה זולת הזכות לחזור על אחד מאלה:
- (1) מי שאינו זכאי לפיצויים כאמור בסעיף 7;

זכות חזרה

- (2) מי שאין לו ביטוח לפי פקודת הביטוח או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הנדונה, למעט מי שהיה לו ביטוח שנתי שתקפו פג תוך 30 יום לפני התאונה;
(3) בעל הרכב או המחזיק בו כאמור בסעיף 7א.

(תיקון מס' 7)
תשנ"ט-1989

- (ב) חבותו של מי שחוזרים עליו לפי סעיף קטן (א), תהיה לפי פקודת הנזיקין.
(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכות החזרה של מעורבים בתאונה לפי סעיף 3(ב) בינם לבין עצמם.

פרק ג': קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים

10. מוקמת בזה קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים.

הקמת הקרן
(תיקון מס' 7)
תשנ"ט-1989

11. הקרן תהא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית; היא תהא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב].

הקרן – תאגיד מבוקר

12. (א) תפקידה של הקרן היא לפצות נפגע הזכאי לפיצויים לפי חוק זה ואין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מחמת אחת מאלה:

תפקיד הקרן

- (1) הנוהג האחראי לפיצויים אינו ידוע;
(2) אין לנוהג ביטוח לפי פקודת הביטוח או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הנדונה; הוראה זו לא תחול לגבי נפגע שאינו ישראלי אשר נהג ברכב המכוסה בכרטיס ביטוח רכב בין-לאומי לפי הוראות פקודת הביטוח;

(תיקון מס' 12)
תשנ"ה-1995
ת"ט תשנ"ו-1996

- (2א) למבטח מונה מנהל מורשה לפי סעיף 68(א)(3) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – מנהל מורשה), בהוראת הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון כמשמעותו בחוק האמור (להלן – הממונה), בשל כך שהמבטח אינו יכול לקיים התחייבויותיו, ושר האוצר, לפי המלצת הממונה, אישר כי מן הראוי שהקרן תפעל לפי סעיף זה;

(תיקון מס' 9)
תשנ"ג-1993
(תיקון מס' 26)
תשע"ו-2016

- (3) המבטח נמצא בפירוק.
(ב) במקרים המנויים בסעיף קטן (א) זכאי הנפגע לקבל פיצויים מהקרן כשם שהיה זכאי לקבל ממבטח וכן חייבת הקרן לשלם לבית החולים את הוצאות הטיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח.

- (ג) הקרן רשאית לסייע למימון פעולותיה של קרן שתפקידה לפצות, במקרים כאמור בסעיף קטן (א), נפגע שפגיעתו אירעה באזור; הסכם בדבר סיוע כאמור טעון אישור שר האוצר בהתייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה.

(תיקון מס' 2)
תשנ"ח-1980
(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994

- (ד) אירעה תאונת דרכים באזור או בשטחי האחריות הפלסטינית, או באזורים, תפצה הקרן נפגע שאינו ישראלי הזכאי לפיצויים ואין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מן הטעמים המנויים בפסקאות (2א) ו-(3) של סעיף קטן (א); הפיצוי יהיה בהתאם לדין החל במקום התאונה, ולקרן יהיו הזכויות האמורות בסעיפים 12א ו-12ב, לפי הענין.

(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994
(תיקון מס' 11)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 14)
תשנ"ז-1997
(תיקון מס' 15)
תשנ"ח-1998

- (1ד) (1) הגיש נפגע, שהוא ישראלי, לבית משפט בישראל תביעה או בקשה לתשלום תכופ (להלן – התביעה), נגד מבטח משטחי האחריות האזורית הפלסטינית, נגד הקרן הפלסטינית כמשמעותה בהסכם, או נגד המועצה הפלסטינית (להלן – הנתבע), בשל תאונת דרכים שאירעה בישראל, באזור או בשטחי האחריות האזורית הפלסטינית והנתבע לא הגיש כתב הגנה לאחר שנמסר לו כתב התביעה כדין, או חדל מלהתגונן, יורה בית המשפט על המצאת כתב התביעה לקרן והיא תודיע על כך למועצה הפלסטינית, או למי שהיא הסמיכה לענין זה; לא הגיש הנתבע כתב הגנה או לא הודיע על חידוש הגנתו, לפי הענין, בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה הודעה כאמור, תנהל הקרן את ההגנה בתביעה ותפצה את הנפגע בהתאם לפסק הדין שיינתן בה; הפיצוי יהיה בהתאם לדין החל במקום התאונה ובשיעור שחל שם;

(תיקון מס' 15)
תשנ"ח-1998

- (2) המדינה תשפה את הקרן בשל הוצאות ותשלומים ששילמה הקרן בשל התביעה, והיא רשאית לקזזם מן הסכומים המועברים כמשמעותם בסעיף 12 לחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), תשנ"ה-1994, ויראו אותם לכל ענין, לרבות לענין ערבות המועצה

לפי ההסכם, כתשלום בשל פסק דין נגד הנתבע, שאין עליו עוד ערעור.

(ה) הקרן תשלם לנפגע שהוא ישראלי, נוסע יוצא או נוסע נכנס, אשר נפגע בתאונת דרכים שאירעה באזור או בשטחי האחריות הפלסטינית, או באזורים, או בשדה התעופה, ואשר החבות לגביה אינה מכוסה בפוליסה שהוציא מבטח, השלמת פיצויים בסכום ההפרש שבין הפיצויים שהיה זכאי להם אילו אירעה התאונה בישראל, לבין הפיצויים שהוא זכאי לקבל לפי הדין במקום התאונה; הקרן רשאית לשלם לבית חולים את הוצאות הטיפול בנפגע כאמור, כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח.

(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994
(תיקון מס' 11)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1997
(תיקון מס' 15)
תשנ"ח-1998

(ו) הקרן רשאית לייצג נפגע, שהוא ישראלי, בהתאם לייפוי כוח שנתן לה, במשא ומתן עם מבטח מהאזור או משטחי עזה ויריחו או עם קרן באזור או בשטחי עזה ויריחו, או בהליכים משפטיים נגדם, וכן רשאית היא להצטרף להליכים משפטיים כאמור אם יש לה ענין בתוצאותיהם.

(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994

(ז) שר האוצר רשאי לקבוע כללים בכל הנוגע למילוי תפקידי הקרן על פי ההסכם ולהוראות סעיפים קטנים (ד) עד (ו).

(תיקון מס' 10)
תשנ"ה-1994

12א. (א) חלה על הקרן חבות כאמור בסעיף 12(א)(2), יראו את הקרן כנושה של המבטח, או של המפרק אם מונה מפרק למבטח, לגבי סכום החבות.

הקרן כנושה
(תיקון מס' 5)
תשנ"ה-1985
(תיקון מס' 9)
תשנ"ג-1993

(ב) חלה על הקרן חבות כאמור בסעיף 12(א)(3), יראו את הקרן, כלפי המפרק, כנושה של המבטח לגבי סכום החבות.

12ב. (א) היה מבטח, שמונה לו מנהל מורשה או שנמצא בפירוק, מבטח בביטוח משנה בפני חבויות שהוא עשוי להתחייב בהן כלפי צד שלישי ולגבי המקרה חלה חבות הקרן כאמור בסעיף 12(א)(2) או (3), יעברו זכויותיו של המבטח כלפי מבטח המשנה לגבי אותו מקרה לקרן, על אף האמור בדין אחר, והקרן תהא רשאית לתבוע את מבטח המשנה על פי זכויות אלה.

זכויות הקרן בפירוק
(תיקון מס' 5)
תשנ"ה-1985

(ב) טענה שמבטח המשנה יכול לטעון כלפי המבטח תעמוד לו גם כלפי הקרן.

(ג) חוזה ביטוח משנה ופעולה של המבטח אין בכוחם לגרוע מזכויות שהוקנו לקרן לפי חוק זה.

12ג. בלי לגרוע מתפקידי הקרן לפי סעיף 12, הקרן תקבל כל עודף בנכסים או תישא ביתרת החבויות מכל סוג שהוא, של אבנר כהגדרתו בחוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לענין אבנר), תשנ"ז-1997 (להלן - חוק תנאי תחרות), ובהתאם להוראות החוק האמור; הקרן תפעל כאמור בסעיף זה במועד שיקבע שר האוצר להעברת הנכסים או החבויות לפי אותו חוק.

נכסים וחבויות של אבנר
(תיקון מס' 16)
תשס"א-2000

12ד. (א) בסעיף זה ובסעיף 12ה, "עלות אספקת השירותים" – עלות אספקת השירותים הרפואיים לנפגעי תאונות דרכים הניתנים בידי קופות החולים.

עלות אספקת השירותים הרפואיים לנפגעי תאונות דרכים
(תיקון מס' 23)
תשס"ט-2009

(ב) שר האוצר יפרסם עד יום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2009), בהודעה ברשומות, את עלות אספקת השירותים.

(ג) עלות אספקת השירותים תתעדכן מדי שנה בדרך שבה מתעדכנת עלות סל שירותי הבריאות לפי הוראות סעיף 9(ב) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי; שר האוצר יפרסם בהודעה ברשומות, מדי שנה ובסמוך למועד העדכון, את עלות אספקת השירותים.

12ה. (א) לצורך מימון עלות אספקת השירותים, יעביר מבטח לקרן, עד ה-10 בכל חודש, שיעור שיקבע שר האוצר לגביו, בצו, מדמי הביטוח שגבה אותו מבטח בחודש הקודם, בעד כל הפוליסות שהוציא לפי פקודת הביטוח; בסעיף קטן זה, "דמי ביטוח" – סך כל התשלומים הנגבים ממבטח בענף ביטוח רכב מנועי, למעט התוספת למימון הקרן לפי סעיף 15.

העברת סכומים מהמבטחים לקרן והוראות לעניין העברת מידע
(תיקון מס' 23)
תשס"ט-2009

(ב) עד סוף חודש מרס של כל שנה ימציא מבטח לשר האוצר ולקרן אישור של רואה חשבון על העברת מלוא הסכומים לפי סעיף קטן (א), בשל השנה שקדמה לה.

(ג) הקרן רשאית לדרוש מכל מבטח להעמיד לרשותה ולביקורתה, במועד שתקבע, כל מידע הדרוש לדעתה לצורך בדיקת הסכומים שהיה על המבטח להעביר לקרן לפי סעיף קטן (א), ואם הורה שר האוצר לקרן להעביר לעיונו את המידע שהועמד לרשותה לפי סעיף קטן זה, כולו או חלקו – תעביר הקרן את המידע האמור לפי התנאים שנקבעו באותה הוראה; לענין סעיף זה, "מידע" – למעט מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות לעניין המידע שעל כל מבטח להעביר לגורם כפי שיקבע באותן הוראות, וכן לעניין מתכונת העברת המידע והמועדים להעברתו; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לפי כל דין, לרבות לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בכל הנוגע לביצועו של סעיף זה.

112. (א) הקרן תעביר למוסד לביטוח לאומי את הסכומים שקיבלה לפי סעיף 12 מיד לאחר קבלתם אצלה.

העברת סכומים למוסד לביטוח לאומי ולקופות החולים (תיקון מס' 23) תשס"ט-2009

(ב) המוסד לביטוח לאומי יעביר לקופות החולים את הסכומים שקיבל לפי סעיף קטן (א) במועד ההעברה הראשון שחל לאחר המועד שבו התקבלו אצלו הסכומים לפי אותו סעיף קטן, בהתאם לכללי ההקצאה שנקבעו לפי סעיף 17 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי; בסעיף קטן זה, "מועד ההעברה" – מועד מבין המועדים שבהם המוסד לביטוח לאומי מעביר לקופות החולים את הכספים שקיבל ממקורות המימון של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק האמור.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בכל הנוגע לביצועו של סעיף זה; הוראות לעניין סעיף קטן (ב) ייקבעו בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים.

13. (א) הנהלת הקרן תהיה בידי מינהלה של שבעה חברים שימנה שר האוצר לתקופה של שלוש שנים, רובם נציגי הממשלה ומיעוטם נציגי ציבור ובהם מי שעוסקים בביטוח; שר האוצר ימנה אחד מנציגי הממשלה ליושב ראש המינהלה.

הנהלת הקרן

(ב) המינהלה הראשונה תתמנה לא יאוחר מששה חדשים מיום קבלת חוק זה בכנסת. (ג) קיום הקרן, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המינהלה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

13א. (א) חבר המינהלה שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב, עובד גוף נתמך או עובד בגוף שאותו הוא מייצג במינהלה, זכאי לקבל מהקרן גמול בעבור השתתפות בשיבות המינהלה, לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל, ממקור אחר, תמורה בעבור ההשתתפות.

גמול והחזר הוצאות (תיקון מס' 24) תשנ"ה-2014

(ב) חבר המינהלה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לקבל מהקרן החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בשיבות המינהלה, לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל, ממקור אחר, החזר הוצאות.

(ג) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, יקבע כללים ותנאים שלפיהם ישולמו גמול והחזר הוצאות לחבר המינהלה לפי סעיף זה ואת שיעוריהם.

(ד) בסעיף זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות תקציב, התשמ"ה-1985.

14. (א) המינהלה תתקין, תוך ששה חדשים מיום מינויה, את תקנון הקרן ובו יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולות הקרן, הנוהל בהגשת תביעות לקרן והטיפול בהן ודרכי הבאת שינויים בתקנון.

התקנון

(ב) התקנון וכל שינוי או תיקון בו טעונים אישור שר המשפטים וועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ויפורסמו ברשומות.

15. (א) לשם מימון פעולות הקרן והבטחת יציבותה יקבע שר האוצר בצו, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ועם שר התחבורה –

המימון (תיקון מס' 10) תשנ"ה-1994 (תיקון מס' 16) תשס"ט-2000

(1) שיעור באחוזים מדמי הביטוח או סכום בשקלים חדשים מתוך דמי הביטוח, אשר יועבר ישירות או באמצעות כל מבטח לחשבון הקרן;

(2) שיעור באחוזים או סכום בשקלים חדשים מתוך דמי הביטוח, שעל הגופים הפטורים מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 לפקודת הביטוח להעביר לקרן.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בצו לפי סעיף קטן (א), תנאים, מועדים והוראות בכל הנוגע להעברת סכומי ההשתתפות במימון הקרן.

(ג) הקרן תקבל מן הקרן הפלסטינית כמשמעותה בהסכם סכומים כאמור בהסכם.

(ד) (1) מצאה הרשות כהגדרתה בפקודת הביטוח (בסעיף זה – הרשות) כי בחשבון הקרן קיים סכום העולה על הנדרש לשם מימון פעולותיה והבטחת יציבותה כאמור בסעיף קטן (א) (בסעיף זה – הסכום העודף), רשאית היא להורות לקרן להעביר למבוטחים בענף ביטוח רכב מנועי סכום בשקלים חדשים, במישרין או בדרך אחרת שתקבע הרשות, ובכלל זה להפחית את שיעור דמי הביטוח, והכול בהסכמת שר המשפטים;

(תיקון מס' 25) תשנ"ו-2016

(2) מצאה הרשות כי הסכום העודף עלה על 350 מיליון שקלים חדשים, תורה לקרן, בהסכמת שר המשפטים, להעביר למבוטחים את הסכום העודף או את חלקו, אלא אם כן אישרה ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת שלא לעשות כן, ובלבד שאישור כאמור יינתן עד ליום ה-1 באוקטובר של השנה הקודמת לשנה שבה לא צפויה העברה כאמור.

(ה) הרשות תדווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ב-1 במאי של כל שנה, על אלה:

(תיקון מס' 25)
תשע"ו-2016

- (1) הסכום שהיה קיים בחשבון הקרן ביום 31 בדצמבר בשנה שקדמה לדיווח, ובכלל זה הסכום שנשמר לשם מימון פעולותיה והבטחת יציבותה כאמור בסעיף קטן (א) והסכום העודף;
- (2) הסכום שהעבירה הקרן למבוטחים לפי סעיף קטן (ד) בשנה שקדמה למועד הדיווח והדרך שבה הועבר;
- (3) הסכום שצפויה הקרן להעביר למבוטחים לפי סעיף קטן (ד) בשנת הדיווח והדרך שבה היא צפויה להעבירו.

15א. לענין תשלום מסים, דין הקרן כדין המדינה.

מסים
(תיקון מס' 5)
תשמ"ה-1985
מסירת מידע מהקרן
(תיקון מס' 21)
תשס"ח-2008

15א1. (א) הקרן תמסור מידע שקיבלה לפי סעיף 15, בדבר שם המבטח של רכב ומספר הפוליסה שלו, לפי מספר הרישוי של הרכב, לנפגע או לגוף שייקבע, בהתאם לבקשתו שבה יצוין כי המידע נדרש לו לשם מימוש זכויותיו בקשר לתאונת דרכים; נוסף על המידע האמור, תמסור הקרן למשטרת ישראל מספרי רישוי ותקופות ביטוח של כלי רכב, לשם חקירת תאונות דרכים ואכיפת הוראות הדין הנוגעות לכך ולשם אכיפת הוראות פקודת הביטוח.

(ב) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יקבע את הגופים הזכאים לקבל מידע לפי סעיף קטן (א), ואת האופן, המועד והתנאים למסירת המידע מהקרן לנפגעים, לגופים כאמור ולמשטרת ישראל, וכן את התשלום שרשאית הקרן לגבות בעד מסירתו, ורשאי שר האוצר, לקבוע הוראות שונות לגבי מבקשי מידע שונים.

פרק ד': הוראות שונות

ת"ט תשל"ו-1976

15ב. הוראות חוק זה לא יחולו לגבי שימוש בכלי תחרותי, שניתן עליו רישיון כלי תחרותי, למעט שימוש בכלי כאמור בעת נהיגה ספורטיבית בקטע קישור או בעת נהיגה שאינה נהיגה ספורטיבית, שהותרה לפי סעיף 12(ד) לחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005; לענין זה, "כלי תחרותי", "נהיגה ספורטיבית", "רישיון כלי תחרותי" ו"קטע קישור" – כמשמעותם בחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005.

טייג לתחולה על כלי תחרותי
(תיקון מס' 19)
תשס"ו-2005

16. (א) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תקבע, באישור שר המשפטים, תעריף מקסימלי לשכר טרחה של עורך דין בעד הטיפול בתביעות לפי חוק זה, ובלבד ששכר טרחה שנקבע לפי תוצאות הטיפול לא יעלה על 8% מהסכום שהוסכם לשלמו לנפגע, ואם היו הליכים משפטיים - על 13% מהסכום שנפסק; מי ששילם שכר טרחה העולה על התעריף המקסימלי, זכאי להחזר העודף.

שכר טרחה

(ב) הרשות הנתונה לוועד מחוזי של לשכת עורכי הדין לפי הסיפה של סעיף 82 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961, לא תהא נתונה לו לגבי תעריף שנקבע לפי סעיף זה.

17. (בוטל).

(תיקון מס' 13)
תשנ"ז-1997

17א. שר האוצר, לאחר שמיעת הארגון היציג של חברות הביטוח, באישור הוועדה כהגדרתה בסעיף 10א לחוק תנאי תחרות, רשאי לקבוע הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים בהתחשב בסוגי הרכב השונים.

הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים
(תיקון מס' 16)
תשס"א-2000

17ב. (בוטל).

(תיקון מס' 18)
תשס"ד-2004

18. בפקודת הביטוח –

תיקונים לפקודת הביטוח

(1) בשם הפקודה, "(סיכוני צד שלישי)" - יימחק;

(2) בסעיף 1, הגדרת "דרך ציבורית" - בטלה, ובמקום הגדרת "רכב מנועי" יבוא:

"רכב מנועי" - רכב המונע בכוח מיכני, לרבות אופנוע עם רכב צידי, תלת אופנוע, אופניים ותלת-אופן עם מנוע עזר, ולרבות רכב הנגרר או נתמך על ידי רכב מנועי;

(3) בסעיף 2 –

- (1) בכותרת השוליים המלים "לסיכוני צד שלישי" - יימחק;
- (2) בסעיף קטן (א), המלים "בדרך ציבורית" ו"לסיכוני צד שלישי" - יימחקו;
- (4) במקום סעיף 3 יבוא:
- "הדרישה לגבי פוליסה
3. (א) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו היא פוליסה שהוציא מבטח שהיה מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את –
- (1) בעל הרכב והנוהג בו - מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן - החוק), ומפני חבות אחרת שהם עשויים לחוב בשל מותו או חבלת גופו של אדם שנגרמו על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו;
- (2) בעל הרכב הנוהג בו וכל אדם הנוהג בו בהתר ממנו - מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכים כמשמעותם בחוק.
- (ב) המבוטח בביטוח לפי סעיף קטן (א)(2) יהא זכאי לפיצוי כפי שהיה זכאי לקבל נפגע אחר לפי החוק."
- (5) אחרי סעיף 6 יבוא:
- "חובת פיצוי
- 6א. מי שפטור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 יהא חייב לתת כל פיצוי שמבטח היה חייב לתת אילו היתה קיימת פוליסה לפי סעיף 3(א)."
- (6) בסעיף 12, בסופו יבוא "וכן לפצות את המבוטח הנוהג ברכב או את הנוהג בהתר ממנו על נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכים כמשמעותם בחוק."
- (7) בסעיף 14, סעיף קטן (ב) - בטל;
- (8) בסעיף 16, הסיפה המתחילה במלים "וכל סכום ששילם מבטח" תימחק;
- (9) בסעיף 19, בסופו יבוא "מבטח", לענין סעיף זה - לרבות הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975."
- (10) סעיף 22 - בטל;
- (11) בסעיף 39 ובסעיף 40, המלים "בדרך ציבורית" - יימחקו.
19. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, בסעיף 150(א), אחרי "לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]" יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975".
20. בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ד-1970, בסעיף 60(א), אחרי "(להלן - פקודת הנזיקין)" יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975".
21. בחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גמלאות), תשי"ד-1954, בסעיף 49(א), אחרי "לפי פקודת הנזיקין האזרחיים, 1944, יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975".
22. (א) בכפוף לאמור בסעיף קטן (ב), דין המדינה לענין אחריות לפי חוק זה כדין כל אדם. (ב) בנסיבות שבהן אין המדינה אחראית בנזיקים לפי אחד הסעיפים 5 עד 7 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952, היא תהא פטורה מאחריות גם לפי חוק זה או לפי פקודת הביטוח, והוא הדין במי שפטור מאחריות בנזיקים לפי סעיף 7 לחוק האמור. (ג) סעיף זה יחול אף לגבי מעשה או מחדל שנעשו לפני יום תחילתו, ואולם אין בו כדי לפגוע בפסק דין סופי שניתן לפני היום האמור.
23. (א) תחילתו של חוק זה היא ביום א' בתשרי תשל"ז (25 בספטמבר 1976); על תאונות דרכים שאירעו לפני תחילתו של חוק זה יחול הדין הקודם. (ב) עם תחילת חוק זה יעבור לידי הקרן רכוש של קרן נפגעי תאונות דרכים המתנהלת בידי האיגוד הישראלי של חברות הביטוח, והקרן תמשיך לטפל, לפי התנאים והנהלים של אותו הגוף, בתביעות הנובעות מתאונות דרכים שאירעו לפני תחילתו של חוק זה.

תיקון חוק הביטוח הלאומי

תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות)

תיקון חוק שירות הקבע בצבא-הגנה

אחריות המדינה ושלוחיה (תיקון מס' 6) תשמ"ט-1989

תחילה והוראת מעבר

חיים י' צדוק
שר המשפטים

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965

פרק א': פרשנות

1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
 - (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
 - (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
 בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד;
 "מוגבלות" – לקות פיסית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית.

(תיקון מס' 5)
תשנ"ז-1997
(תיקון מס' 8)
תשס"ח-2007
(תיקון מס' 9)
תשס"ח-2007
(תיקון מס' 82)
תשס"ח-2007
2. (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
 (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:
 - (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
 - (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע.
3. אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה.
4. לשון הרע על חבר בני אדם או על ציבור כלשהו שאינם תאגיד, דינה כדין לשון הרע על תאגיד, אלא שאין בה עילה לתובענה אזרחית או לקובלנה. ולא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף זה אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

לשון הרע על ציבור
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
5. לשון הרע על אדם שפורסמה אחרי מותו, דינה כדין לשון הרע על אדם חי, אלא שאין בה עילה לתובענה אזרחית או לקובלנה, ולא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף זה אלא אם ביקש זאת בן-זוגו של המת או אחד מילדיו, נכדיו, הוריו, אחיו או אחיותיו.

לשון הרע על מת
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967

פרק ב': אחריות ותרופות

6. המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע, דינו - מאסר שנה אחת.

לשון הרע – עבירה
7. פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים (2) עד 15, 55, 58 עד 61 ו-63 עד 68 לפקודת הנזיקים האזרחיים, 1944.

לשון הרע – עוולה אזרחית
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
- 7א. (א) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייבו לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק; חיוב בפיצוי לפי סעיף קטן זה, הוא כפסק דין של אותו בית משפט, שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו.
 (ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.
 (ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק.
 (ד) לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת.
 (ה) הסכומים האמורים בסעיף זה יעודכנו ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין סעיף קטן זה –
 "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
 "המדד החדש" – מדד החודש שקדם לחודש העדכון;
 "המדד הבסיסי" – מדד חודש ספטמבר 1998.

פיצוי ללא הוכחת נזק
(תיקון מס' 6)
תשנ"ט-1998

8. עבירה בשל לשון הרע לפי חוק זה תהא בין העבירות שבהן רשאי הנפגע להאשים על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

קובלנה

9. (א) נוסף לכל עונש וסעד אחר רשאי בית המשפט, במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע, לצוות –

צווים נוספים

(1) על איסור הפצה של עותקי הפרסום המכיל את לשון הרע או על החרמתם; צו החרמה לפי פסקה זו כוחו יפה כלפי כל אדם שברשותו נמצאים עותקים כאלה לשם מכירה, הפצה או החסנה, גם אם אותו אדם לא היה צד למשפט; ציווה בית המשפט על החרמה, יורה מה ייעשה בעותקים שהוחרמו;

(2) על פרסום תיקון או הכחשה של דבר המהווה לשון הרע או על פרסום פסק הדין, כולו או מקצתו; הפרסום ייעשה על חשבון הנאשם או הנתבע, במקום, במידה ודרך שיקבע בית המשפט.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע החזקת עותק של פרסום בספריות ציבוריות, בארכיונים וכיוצא באלה, זולת אם הטיל בית המשפט, בצו החרמה על פי סעיף קטן (א)(1), הגבלה גם על החזקה כזאת, ואין בהן כדי למנוע החזקת עותק של פרסום על ידי הפרט.

10. הודה הנאשם או הנתבע שמקצת הדברים שפורסמו יש בהם לשון הרע או שמקצתם אינם אמת, רשאי בית המשפט, בכל שלב משלבי הדיון לפני מתן פסק-הדין, לצוות על פרסום של תיקון או הכחשה לאותם הדברים כאמור בסעיף 9(א)(2).

צו ביניים

11. (א) פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע, האדם שהביא את דברי לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי התקשורת.

אחריות בשל פרסום באמצעי התקשורת (תיקון מס' 3) תשמ"ד-1984

(ב) באישום פלילי לפי סעיף זה תהא זו הגנה טובה לעורך אמצעי התקשורת שנקט אמצעים סבירים כדי למנוע פרסום אותה לשון הרע ושלא ידע על פרסומה.

(ג) בחוק זה –

(תיקון מס' 10) תשע"ז-2017

"אמצעי תקשורת" – עתון וכן שידורי רדיו וטלוויזיה הניתנים לציבור;

"עורך אמצעי תקשורת", בעתון – לרבות עורך בפועל, ובשידור – לרבות עורך התכנית שבה נעשה הפרסום;

"אחראי לאמצעי התקשורת", בעתון – המוציא לאור, ובשידורי רדיו וטלוויזיה – מי שאחראי לקיומם.

12. פורסמה לשון הרע בדפוס, למעט בעתון בעל תדירות הופעה של ארבעים יום או פחות, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע גם מחזיק בית הדפוס שבו הודפס הפרסום, ומי שמוכר את הפרסום או מפיץ אותו בדרך אחרת, ובלבד שלא ישאו באחריות אלא אם ידעו או חייבים היו לדעת שהפרסום מכיל לשון הרע.

אחריות של מדפיס ומפיץ (תיקון מס' 1) תשכ"ז-1967 (תיקון מס' 10) תשע"ז-2017

פרק ג': פרסומים מותרים; הגנות והקלות

13. לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי –

פרסומים מותרים

(1) פרסום לפי סעיף 28 לחוק-יסוד: הכנסת, או פרסום המוגן לפי סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם, וחובותיהם, תשי"א-1951;

(תיקון מס' 4) תשנ"ה-1994

(2) פרסום בישיבת הממשלה;

(3) פרסום על ידי הממשלה, או חבר ממשלה בתוקף תפקידו, או פרסום על פי הוראת הממשלה או הוראת חבר ממשלה בתוקף תפקידו;

(4) פרסום על ידי מבקר המדינה בתוקף תפקידו או פרסום כאמור מטעמו;

(5) פרסום ע"י שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;

(תיקון מס' 1) תשכ"ז-1967

(6) פרסום על ידי חבר ועדת חקירה, כמשמעותה בסעיף 22 לחוק יסוד: הכנסת או בפקודת ועדות חקירה, שנעשה תוך כדי דיון בפני הועדה, או בדין וחשבון שלה, או פרסום על ידי אדם שענינו משמש נושא לחקירת הועדה, בא כוחו של אדם כזה או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;

(תיקון מס' 1) תשכ"ז-1967

(7) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע כאמור בפסקאות (5) או (6) בישיבה פומבית, ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21;

(8) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע בישיבה פומבית של ארגון בין-לאומי שמדינת ישראל חברה בו, של ועידה בין-לאומית שאליה שלחה ממשלת ישראל נציג, של בית דין בין-לאומי, או של מוסד ממוסדותיה הנבחרים של ההסתדרות הציונית העולמית - הסוכנות היהודית לארץ ישראל;

(9) פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;

(10) העתק או תמצית נכונה והוגנת ממרשם המתנהל על פי חיקוק או ממסמך אחר הפתוחים על פי חיקוק לעיון כל דורש;

(11) פרסום נכון והוגן - מלא, חלקי או תמציתי - של מה שפורסם קודם לכן בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (3), (4), (7), (8), (9) או (10), ופרסום חוזר כאמור של מה שפורסם בישיבת הממשלה והממשלה התירה לפרסמו.

14. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

הגנת אמת הפרסום
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967

15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

הגנת תום לב

(1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע, או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;

(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו ענין אישי כשר;

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

(5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע -

(א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של דיון כאמור בסעיף 13(5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או

(ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או כעד בישיבה פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13(6),

או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

(6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת - הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;

(7) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגותו או אפיו של הנפגע בענין שבו הנאשם או הנתבע ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, והפרסום היה מוצדק על ידי היותו ממונה כאמור;

(8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה.

(תיקון מס' 2)
תשכ"ז-1967

(9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה של תאגיד שלציבור היתה גישה אליה, והיה בפרסומו ענין ציבורי;

(10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;

(11) הפרסום לא היה אלא מסירת ידיעה לעורך אמצעי תקשורת או לנציגו כדי שיבחן שאלת פרסומה באמצעי התקשורת;

(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
(תיקון מס' 3)
תשמ"ד-1984

(12) הפרסום נעשה בשידור רדיו או טלוויזיה שלא הוקלט מראש והנאשם או הנתבע הוא מי שאחראי לפי סעיף 11 והוא לא ידע ולא יכול היה לדעת על הכוונה לפרסם לשון הרע.

(תיקון מס' 3)
תשמ"ד-1984

16. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

נטל ההוכחה

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

17. (א) פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת לא תעמוד הגנת תום לב לעורכו, למי שהחליט בפועל על הפרסום או לאחראי על אותו אמצעי תקשורת אם הנפגע, או אחד הנפגעים, דרש ממנו לפרסם תיקון או הכחשה מצד הנפגע ולא פרסם את התיקון או ההכחשה בכותרת מתאימה במקום, במידה, בהבלטה ובדרך שבה פורסמה אותה לשון הרע, ותוך זמן סביר מקבלת הדרישה ובלבד שהדרישה היתה חתומה בידי הנפגע, שהתיקון או ההכחשה לא היה בהם משום לשון הרע או תוכן בלתי חוקי אחר וארכם לא חרג מתחום הסביר בנסיבות.

שלילת הגנת
תום לב
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
(תיקון מס' 3)
תשמ"ד-1984

(ב) היה הפרסום בעתון המופיע בתדירות פחותה מאחת לשבוע, יפורסמו התיקון או ההכחשה, לפי דרישת הנפגע, גם בעתון יומי.

(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
(תיקון מס' 3)
תשמ"ד-1984

18. הביא הנאשם או הנתבע ראיה או העיד בעצמו כדי להוכיח אחת ההגנות הניתנות בחוק זה, רשאי התובע להביא ראיות סותרות; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית-המשפט לפי כל דין להתיר הבאת ראיות על-ידי בעלי הדין.

הפרכה של טענות
הגנה

19. בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:

הקלות

- (1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;
- (2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;
- (3) הוא לא נתכוון לנפגע;
- (4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע או נקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את לשון הרע, ובלבד שההתנצלות, התיקון או ההכחשה פורסמו במקום, במידה ובדרך שבה פורסמה לשון הרע, ולא היו מסוייגים.

20. חוק זה אינו בא להתיר פרסום האסור על פי דין אחר ואינו בא לגרוע מחסינות הניתנת על-פי דין אחר.

שמירת דינים

פרק ד': שונות

21. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע רשאי בית המשפט מיזמתו או לבקשת בעל דין, לאסור או לעכב זמנית, מנימוקים שיירשמו, פרסום ברבים של הליכי בית המשפט - לרבות כתבי טענות, כתבי בי-דין אחרים, כתב אישום ודבר הגשתם של אלה ולרבות פסק דין כל עוד אינו חלוט - במידה שראה צורך בכך לשם הגנה על שמו של אדם הנוגע במשפט ואולם לא יאסור בית משפט ולא יעכב זמנית את פרסום דבר פתיחתו של הליך משפטי, או את הפרסום של כתב אישום, תביעה או פסק דין, אם התנגד לכך הנפגע; העובר על האיסור לפי סעיף זה, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 5000 לירות.

טייג לפרסום
הליכים
(תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
(תיקון מס' 2)
תשל"ט-1979

22. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע אין להביא ראיה או לחקור עד בדבר שמו הרע של הנפגע או בדבר אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו הפגומים, אלא במידה שפרטים אלה נוגעים במישרין ללשון הרע המשמשת נושא למשפט, או שבית המשפט התיר הבאת ראיה או חקירת עד כאמור -

ראיות על אפיו
וכו' של הנפגע

- (1) במשפט פלילי, אחרי הרשעת הנאשם – להמתקת דינו ;
- (2) במשפט אזרחי, אחרי ההחלטה שהנתבע חייב בפיצויים – להפחתת הפיצויים ;
- (3) במידה שהנפגע מצדו העיד או הביא ראיה או חקר עד בדבר שמו, אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו הטובים ;
- (4) אם שוכנע בית המשפט שהדבר דרוש לעשיית צדק ולגילוי האמת, אם בעמידה על מהימנות עדותו של הנפגע ואם בדרך אחרת.
- (תיקון מס' 1)
תשכ"ז-1967
23. הוגש עותק של עתון או של דבר-דפוס אחר המופץ ברבים שבו נדפסה לשון הרע, ישמש הדבר ראיה לכאורה שאכן נעשה הפרסום באותו עתון או דבר-דפוס.
24. במשפט אזרחי בשל לשון הרע שנדון לאחר שמשפט פלילי נגד אותו אדם בשל אותה לשון הרע נסתים, רשאי בית המשפט להסתמך על הממצאים העובדתיים, כולם או מקצתם, שנקבעו במשפט הפלילי על-פי הראיות שנגבו בו, בלי לחזור על גבייתן.
25. (א) אדם שנפגע על-ידי לשון הרע ותוך ששה חדשים לאחר פרסומה מת בלי להגיש תובענה או קובלנה בשל אותה לשון הרע, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוג, ילדים או הורים - אחיו או אחותו, להגיש, תוך ששה חדשים לאחר מותו, תובענה או קובלנה בשל אותה לשון הרע.
- (ב) אדם שהגיש תובענה או קובלנה בשל לשון הרע ומת לפני סיומה, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוג, ילדים או הורים - אחיו או אחותו, להודיע לבית המשפט, תוך ששה חדשים לאחר מותו, על רצונם להמשיך בתובענה או בקובלנה, ומשהודיע כאמור, יבואו הם במקום התובע או הקובל.
- 25א. (א) פורסם באמצעי תקשורת שנפתחה חקירה פלילית נגד אדם או שהוגש נגדו כתב אישום או שהורשע בעבירה, והתקבלה החלטה לסגור את התיק, לא להגיש כתב אישום או לעכב הליכים, או שזוכה האדם או התקבל ערעורו, לפי הענין (בסעיף זה - החלטה עדכנית), ודרש אותו אדם בכתב מאמצעי התקשורת לפרסם את ההחלטה העדכנית, יפרסם אמצעי התקשורת את ההחלטה העדכנית בתוך זמן סביר מיום קבלת הדרישה ; לענין סעיף זה, "הורשע" - לרבות קביעה של בית המשפט שהאדם ביצע עבירה, בלא הרשעה.
- (ב) החלטה עדכנית תפורסם בהבלטה הראויה ובהתחשב, בין השאר, בדרך שבה פורסמה הידיעה שאותה יש לעדכן.
- (ג) (1) מעשה או מחדל בניגוד להוראות סעיף זה הוא עוולה אזרחית והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליה בכפוף להוראות פסקה (2).
- (2) על מעשה או מחדל בניגוד לסעיף זה יחולו הוראות סעיפים 7א(ב), (ד) ו-(ה), 9א(2), 10, 11א(א) ו-(ג), 12, 23 ו-25, בשינויים המחויבים.
26. (א) בפקודת העתונות, ברישה לסעיף 23(1), יימחקו המלים "או דיבה אחרת".
- (ב) בפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944, בסעיף 66(2), במקום "מזכיר הממשלה" יבוא "שר האוצר".
27. בטלים –
- (1) בפקודת החוק הפלילי, 1936 – הסעיפים 201 עד 203, 205 עד 209 ;
- (2) בפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944 – הסעיפים 16 עד 22.

הוכחת פרסום
ברבים

דין שני משפטים

מות הנפגע

חובת עדכון
(תיקון מס' 7)
תשס"ג-2002

תיקון חיקוקים

ביטולים

דב יוסף
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970

פרק א': פרשנות

1. **הגדרות** –
"האזור" - הישובים והאתרים הצבאיים כמשמעותם בהסכם;
"האזורים" - כמשמעותם בחוק יישום חוזה השלום בין מדינת ישראל לבין הממלכה הירדנית ההאשמית, תשנ"ה-1995;
"שדה התעופה" – (פקעה);
"בעל", לענין רכב שיש עליו הסכם שכירות או הסכם של מקח-אגב-שכירות - האדם המחזיק ברכב מכוח ההסכם;
"דרך ציבורית" – (בוטלה);
"ההסכם" - הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שנחתם בווינגטון בין מדינת ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני, ביום ד' בתשרי תשנ"ו (28 בספטמבר 1995), לרבות נספחיו והמסמכים שנלוו אליו;
"המועצה" - המועצה הפלסטינית שתכונן בהתאם להסכם, ועד לכינונה - הרשות הפלסטינית כמשמעותה בהסכם;
"חבות טעונת ביטוח" - חבות שיש לכסותה בפוליסה, כאמור בסעיף 3;
"מבטח" - חברה, אגודה שיתופית או חתם המורשים לפי סעיף 7 לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי;
"מבטח מהאזור" - מי שהרשויות המוסמכות לכך באזור הרשוהו לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי;
"מבטח משטחי האחריות האזרחית הפלסטינית" – מי שהרשויות המוסמכות מטעם המועצה הפלסטינית הרשוהו לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי;
"נוהג" - לרבות הגאי של רכב מנועי שיש בו אדם מיוחד להיגוי, וכל אדם אחר המועסק בנהיגת אותו רכב;
"עסק לביטוח רכב מנועי" - עסק של עשיית חוזי בטוח מפני אבדן רכב מנועי או נזק לרכב מנועי, או נזק הבא מן השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו, ובכלל זה סיכוני צד שלישי;
"פוליסה" - לרבות כתב כיסוי;
"רכב מנועי" - כמשמעותו בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975;
"הרשות" - שר האוצר, או אדם או חבר-בני-אדם ששר האוצר מינה אותם בהודעה ברשומות;
"שטחי האחריות האזרחית הפלסטינית" - יהודה והשומרון וחבל עזה, למעט הישובים והאתרים הצבאיים כמשמעותם בהסכם;
"תצהיר" - אמרה בכתב שניתנה בשבועה, בהן-צדק או בהצהרה, לפי פקודת השבועות, 1936, ואם ניתנה בחוץ-לארץ - אמרה בכתב שניתנה בשבועה או בהן-צדק על פי דיני המקום שבו ניתנה.

פרק ב': חובת הביטוח

2. (א) בכפוף להוראות פקודה זו, לא ישתמש אדם - ולא יגרום ולא יניח שאדם אחר ישתמש - ברכב מנועי, אלא אם יש על שימוש שלו או של האדם האחר באותו רכב פוליסה בת-תוקף לפי דרישותיה של פקודה זו.

(ב) העובר על הוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס 750 לירות, ורשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר, לפסול אותו מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה כאמור בסעיף 36א לפקודת התעבורה, או לפסלו מקבל או מהחזיק רשיון רכב לסוג מסויים של רכב או לרכב מסויים, לתקופה שלא תפחת משנים-עשר חודש, זולת אם ראה להורות על פסילה לתקופה קצרה יותר מנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין; תחילת הפסילה וחישוב תקופתה יהיו כאמור בסעיף 42 לפקודת התעבורה.

(ג) מי שנפסל עקב הרשעה לפי סעיף זה יראוהו לענין פקודת התעבורה כאילו נפסל לפי הוראותיה.

3. (א) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו היא פוליסה שהוציא מבטח שהיה מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את –

הדרישה לגבי פוליסה
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 5)
תשמ"ה-1985
(תיקון מס' 6)
תשנ"א-1990

(1) בעל הרכב והנוהג בו - מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן - החוק), ומפני חבות אחרת שהם עשויים לחוב בשל נזק גוף שנגרם לאדם על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו; לענין זה, "נזק גוף" ו"שימוש ברכב מנועי" - כמשמעותם בחוק;

(2) בעל הרכב הנוהג בו וכל אדם הנוהג בו בהיתר ממנו - מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכים כמשמעותם בחוק.

(ב) המבטח בביטוח לפי סעיף קטן (א) (2) יהא זכאי לפיצוי כפי שהיה זכאי לקבל נפגע אחר לפי החוק.

(ג) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו, כאמור בסעיף קטן (א), תכסה אף מפני כל חבות בשל נזק גוף שנגרם לאדם, כולל הנוהג ברכב בתאונות דרכים אשר אירעה באזור או בשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית, או באזורים, הכל לפי הדין החל במקום התאונה.

(תיקון מס' 7)
תשנ"ה-1994
(תיקון מס' 8)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 11)
תשנ"ז-1997
(תיקון מס' 12)
תשנ"ח-1998
(תיקון מס' 12)
תשנ"ח-1998

(ד) פוליסה המכסה, על פי הדין החל באזור או בשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית, מפני חבות טעונת ביטוח בשל תאונת דרכים שאירעה בישראל, ושהוצאה בידי מבטח מהאזור או משטחי האחריות האזרחית הפלסטינית, לפי הענין, לכלי רכב הרשום או החייב ברישום לפי הדין באזור או בשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית, לפי הענין, יראוה כפוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו, ויחולו הוראות פקודה זו, בשינויים המחוייבים.

(ה) (1) על אף הוראות סעיף זה וסעיף 12, פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו אינה כוללת כיסוי לתושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, ובלבד שהוא זכאי להם לפי אותו חוק;

(תיקון מס' 18)
תשס"ט-2009

(2) אין באמור בפסקה (1), כדי לגרוע מהכיסוי לתושב בתקופת המתנה לפי סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, לחייל שחוק ביטוח בריאות ממלכתי אינו חל עליו לפי סעיף 55 לחוק האמור ולמי שזכאי בשל האירוע שיצר חבות לגמלה לפי פרק ה' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

3א. (א) על אף הוראות סעיף 3(ב), רשאית הרשות, בהסכמת שר המשפטים, לתת הוראות המחייבות מבטח או המתירות לו לכלול בחוזה ביטוח, באופן ובתנאים שתורה, אחת או יותר מתניות אלה:

השתתפות עצמית –
הוראת שעה
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008
צו תשע"ב-2012

(1) זכותו של המבטח לנכות דמי השתתפות עצמית מהפיצויים שלהם זכאי הנוהג ברכב בעד אבדן השתכרות או בעד נזק שאינו נזק ממון, בסכום שלא יעלה על הסכום הכולל של הפיצויים כאמור;

(2) חובתו של מבטח לשלם דמי השתתפות עצמית למבטח אם שילם המבטח פיצויים לפי סעיף 3(א), ובלבד שדמי ההשתתפות העצמית לא יעלו על הסכום הכולל של הפיצויים כאמור; ואולם אם נפגע המבטח בתאונת הדרכים, לא ישלם דמי השתתפות עצמית לפי פסקת משנה זו וינוכו דמי השתתפות עצמית מהפיצויים שלהם הוא זכאי, לפי הוראות פסקה (1).

(ב) בהוראות לפי סעיף קטן (א) תכלול הרשות עניינים אלה:

(1) סכום ההשתתפות העצמית המרבי, ויכול שיהיה שונה לכלי רכב מסוגים שונים;

(2) הוראות לעניין הפחתת דמי הביטוח.

(ג) הוראות הרשות לפי סעיף קטן (א) יכול שיינתנו לכלל המבטחים, לסוג מסוים מהם או למבטח מסוים, ויראו אותן כהוראות שניתנו לפי סעיף 2(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות לעניין עיצום כספי לפי פרק ט"ו ופרסום הוראות לפי

סעיף 111א, לחוק האמור.

(ד) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות בעניינים אלה:

(1) מתכונת הגילוי למבוטח, בפוליסה ובתעודת ביטוח, בדבר דמי השתתפות עצמית ותנאיהם;

(2) סוגי כלי הרכב שלגביהם ניתן לכרות חוזה ביטוח לפי סעיף קטן (א);

(3) מקרים שבהם לא תיכלל בחוזה הביטוח תניה לעניין דמי השתתפות עצמית של הנוהג ברכב.

(ה) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים שבהם זכאי הנוהג ברכב, גם אם אינו המבוטח, לבחור שלא תיכלל לגביו תניה בדבר השתתפות עצמית.

(ו) על הפרת הוראות שנקבעו לפי סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) תהא הרשות רשאית להטיל עיצום כספי לפי פרק ט' 1 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ויהיו נתונות לה, לעניין זה, סמכויות הממונה כהגדרתו בחוק האמור, לפי סעיף 91א(ג) לאותו חוק.

(ז) נתנה הרשות הוראות לפי סעיף קטן (א), יידע מבטח מבוטח בדבר זכותו לירות חוזה ביטוח שאינו כולל תניה מהתניות לפי סעיף קטן (א) ויאפשר לו לירות חוזה ביטוח כאמור; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי להטיל על מבטח חוזה להתקשר בחוזה ביטוח.

(ח) נוכח דמי ההשתתפות העצמית מפיצויים בעד אבדן השתכרות כאמור בסעיף קטן (א), לא יראו לעניין סעיף 11 לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976, את הסכום שנזכה כאמור, כתשלום על פי חיקוק בעד תקופת אי-כושר לעבודה מטעמי בריאות.

(ט) למבוטח או לנוהג ברכב ששילם דמי השתתפות עצמית או שנוכו מהפיצויים שלהם הוא זכאי דמי השתתפות עצמית, כאמור בסעיף קטן (א), לא תהיה עילת תביעה לפי פקודת הניקין [נוסח חדש], בשל דמי ההשתתפות העצמית.

(י) בסעיף זה, "מבוטח" – מי שכרת חוזה ביטוח עם המבטח ושמו נקוב בתעודת הביטוח כבעל הפוליסה.

(תיקון מס' 21)
תשע"ו-2016

4. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2007

5. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2007

6. (א) סעיף 2 לא יחול –

רכב שסעיף 2 לא חל
עליו
(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

(1) לגבי רכב מנועי שהוא רכוש המדינה, ובלבד שהמדינה התירה את השימוש בו או שהשימוש בו הוא לצורכי המדינה;

(2) לגבי רכב מנועי שמשמש בו שוטר או אדם אחר לפי הוראותיו, לצורכי המשטרה;

(3) לגבי רכב מנועי שמשמש בו עובד שירות הביטחון הכללי או אדם אחר לפי הוראותיו, לצורכי שירות הביטחון הכללי;

(4) לגבי רכב מנועי שמשמש בו עובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים או אדם אחר לפי הוראותיו, לצורכי המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע, בצו, שימושים נוספים ברכב מנועי שהוראות סעיף 2 לא יחולו לגביהם, אם מצא כי אין הצדקה להחיל לגביהם את חובת קיומה של פוליסה בת-תקוף.

א6. מי שפטור מחובת ביטוח לפי סעיף 6 יהא חייב לתת כל פיצוי שמבטח היה חייב לתת אילו היתה קיימת פוליסה לפי סעיף 3.

חובת פיצוי
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 7)
תשנ"ה-1994
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

פרק ג': מבטחים, פוליסות ותעודות

7. (א) הרשות רשאית, בהודעה ברשומות, להרשות חברה, אגודה שיתופית או חתם שהוא חבר בהתאחדות חתמים המאושרת על ידי הרשות, לעסוק בעסקי ביטוח רכב מנועי, ובלבד שלא יתן הרשאה כאמור אלא אם יציבותם הכספית של החברה, האגודה או החתם מניחה דעתה.

הרשאת מבטחים

(ב) חדלה יציבותו הכספית של מבטח מורשה להניח דעתה של הרשות, רשאית היא, בהודעה ברשומות, להפקיע את ההרשאה שניתנה לו ולהודיע שאין הוא מורשה עוד לעסוק מכוח סעיף זה בעסקי ביטוח, ותקפה של ההודעה יהיה מן היום והשעה המפורשים בה.

(ג) הרשאה לפי סעיף זה יראו אותה כמותנית גם בכך שמבטח, שקיבל את ההרשאה ופועל מכוחה, יפעל גם בהתאם להסדר לביטוח כל משתמש ברכב מנועי שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח, כפי שיקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, והכל בתנאים ועל פי תעריפים שייקבעו לפי סעיף זה.

(תיקון מס' 10)
תשנ"ז-1997

(ד) המנגנון לקביעת תעריפי הביטוח למשתמש ברכב מנועי שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח במסגרת הפול כמשמעותו בחוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לעניין אבנר), התשנ"ז-1997 (בחוק זה – הפול), או במסגרת הסדר לפי הוראות סעיף קטן (ג), ייקבע בידי שר האוצר, בהתבסס על מידע לגבי הסיכונים בענף ביטוח רכב מנועי, ובהתאם לכללים שיקבע באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(תיקון מס' 10)
תשנ"ז-1997
(תיקון מס' 19)
תשע"א-2011

א7. (א) בסעיף זה –

"אופנוע" – כהגדרתו בסעיף 3(ג) לחוק;

"מרכיב ההעמסה" – הסכום שעל מבטח שלא במסגרת הפול לשלם כתוצאה מעלויות ההשתתפות של מבטח במסגרת הפול;

מרכיב ההעמסה
בתעריף הביטוח
(תיקון מס' 19)
תשע"א-2011

"עלות אספקת השירותים" – כהגדרתה בסעיף 12ד לחוק;

"עלות הסיכון הטהור" – חלק מתעריף ביטוח שאינו כולל רווח, הוצאות ועלות אספקת שירותים, למעט הוצאות ליישוב תביעות כפי שהוגדרו בתכנית הסטטיסטית, המתבסס על ניסיון התביעות בעבר של ענף ביטוח רכב מנועי שחלה לגביו חובה לרכוש ביטוח לפי פקודה זו, כולו, לרבות ניסיון התביעות בפול, בתוספת אומדן של תשלומים עתידיים בשל אותן תביעות ובהתחשב במגמות המשפיעות על שכיחות התביעות ועל עלותן;

"תכנית סטטיסטית" – תכנית שאישרה הרשות, המגדירה את האופן שבו על מבטח לקדד ולהעביר את המידע על הפרמיות והתביעות לכל אחד ממאגרי המידע, הכוללת בין השאר את פרטי המידע, אופן הגשתם, דרישות האיכות לגביהם ולוחות הזמנים לדיווח של כל מבטח.

(ב) קבעה הרשות תעריפי ביטוח לפול, יהיה מרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול בין 5.5 אחוזים ל-8 אחוזים מעלות הסיכון הטהור, ואולם בשנתיים שמיום י"ח בתמוז התשע"ח (1 ביולי 2018), במקום "ל-8 אחוזים" יקראו "ל-8.5 אחוזים".

(תיקון מס' 20)
תשע"ב-2012
(תיקון מס' 23)
תשע"ח-2018

8. (א) מבטח שנתבקש להוציא פוליסה לפי דרישות סעיף 3, כולן או מקצתן, לא יתנה הוצאתה בעשיית ביטוח נוסף בינו לבין המבקש.

איסור להתנות
פוליסה בביטוח נוסף

(ב) מבטח המפר הוראת סעיף קטן (א), דינו - קנס 5,000 לירות.

9. (א) מבטח שהוציא פוליסה לפי דרישות סעיף 3, כולן או מקצתן, יוציא בו בזמן תעודת אישור (בפקודה זו – תעודת ביטוח) בהתאם לטופס שנקבע ובציון הפרטים שנקבעו, ואפשר לקבוע טפסים שונים ופרטים שונים למקרים שונים ולנסיבות שונות; ניתן להוציא תעודת ביטוח באמצעים אלקטרוניים.

תעודת ביטוח
(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

(1א) המבטח ימציא למבטח את תעודת הביטוח שהוציא; הרשות רשאית לתת הוראות לגבי אופן המצאת תעודות הביטוח למבטחים.

(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

(ב) מקום שבפוליסה אחת מכוסים כלי רכב אחדים, יוציא המבטח תעודת ביטוח נפרדת לכל אחד מכלי הרכב המכוסים בפוליסה.

(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

(ג) לא יוציא מבטח תעודת ביטוח אלא לתקופה שבה היתה קיימת פוליסה בת-תוקף.

(ד) מבטח המפר הוראה מהוראות סעיף זה, דינו - קנס 5,000 לירות.

(ה) (בוטל).

(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017
(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

(ו) מבטח ישמור עותק של תעודת הביטוח שהוציא, באמצעים אלקטרוניים או בדרך אחרת שאישרה הרשות, ורשאית הרשות לתת הוראות לעניין השמירה של תעודות ביטוח בידי מבטח.

10. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

11. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

11.א. (א) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה, רשאי לקבוע הוראות בדבר הקמה וניהול של מאגר מידע אשר ישמש להערכת עלות הסיכונים בענף ביטוח רכב מנועי ושל מאגר מידע אשר ישמש לאיתור מקרי הונאה או מרמה בתחום ביטוח רכב מנועי (בחוק זה – מאגרי המידע); מידע לפי סעיף זה יימסר גם לרשות, לפי דרישתה.

מאגרי מידע
(תיקון מס' 10)
תשנ"ז-1997
(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

(ב) תקנות לפי סעיף זה יכללו, בין השאר, הוראות בדבר –

(1) פרטי מידע שחובה על מבטח למסור לכל אחד ממאגרי המידע; פרטי המידע כאמור לא יכללו פרטים בדבר דתם, לאומם או מוצאם של המבוטחים;

(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

(2) פרטי המידע שימסור מבטח למבטח, לצורך מילוי חובת המבטח על פי סעיף זה;

(3) תשלומים שעל מבטחים לשלם למימון ההקמה והתפעול של מאגרי המידע, שייקבעו בין היתר בהתחשב בחלקו היחסי של כל מבטח בענף בהתאם לנתוני השנה הקודמת ובהתחשב באיכות ובמועדי הדיווח למאגרים, וכן תנאים ומועדים לביצוע התשלומים כאמור.

(תיקון מס' 13)
תשס"ז-2000
(תיקון מס' 14)
תשס"א-2000
(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

(ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (א) בענין מסירת מידע לרשות, שימוש במידע הכולל פרטים מזהים של המבוטחים, שנמסר לכל אחד ממאגרי המידע לפי הוראות סעיף זה לרבות מסירת מידע מכל אחד מהם, ייעשה למטרות, בדרך וכל פי כללים שיקבע שר האוצר בהסכמת שר המשפטים בתקנות.

(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

(ד) תקנות לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

11.ב. (א) מבטח, שלא מסר מידע למאגרי המידע על פי הוראת סעיף 11א והתקנות לפיו, יהיה חייב בעיצום כספי בשיעור הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), ובעיצום כספי בשיעור החלק החמישים שלו לכל חודש שבו נמשכה ההפרה, מהמועד שבו היה עליו למסור את המידע למאגרי המידע.

עיצום כספי
(תיקון מס' 13)
תשס"ז-2000
(תיקון מס' 15)
תשס"ג-2003

(ב) בהפרה חוזרת ייתוסף על העיצום הכספי, שניתן היה להטיל בשלה כאמור בסעיף קטן (א) רישה, סכום השווה למחצית העיצום האמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך שנה מיום ההפרה הקודמת של ההוראה האמורה, ואם נמשכה ההפרה האמורה – מן היום האחרון שבו נמשכה.

(ג) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום הדרישה לתשלום, ואם הוגש ערעור, ובית המשפט הדן בערעור הורה על עיכוב תשלום, לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

11.ג. (א) עיצום כספי לפי סעיף 11ב ישולם לפי דרישת הרשות, בתוך 30 ימים מיום קבלתה; הדרישה תוצא לאחר שהודע למבטח שאליו נועדה על הכוונה להוציאה, וניתנה לו הזדמנות נאותה להשמיע את דברו.

דרישת העיצום
הכספי ותשלומיו
(תיקון מס' 13)
תשס"ז-2000

(ב) על דרישה כאמור בסעיף קטן (א) ניתן לערער לפני בית משפט שלום; אין בהגשת ערעור כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, זולת אם בית המשפט הורה אחרת.

(ג) ערעור על דרישה לתשלום עיצום כספי יוגש לבית המשפט בתוך 15 ימים מיום קבלתה.

11.ד. (א) על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער ברשות, ובית המשפט ידון בערעור בשופט אחד.

ערעור
(תיקון מס' 13)
תשס"ז-2000

(ב) התקבל ערעור, יוחזר העיצום הכספי וייתוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – הפרשי הצמדה וריבית), מיום תשלומם ועד יום החזרתו.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות סדרי דין לערעור לפי סעיף זה.

11.ה. (א) לא שולם העיצום הכספי במועד, ייתוספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית.

הפרשי הצמדה
ורביבית וגבייה
(תיקון מס' 13)
תשס"ז-2000

(ב) עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה).

פרק ד' : חבויות בביטוח

12. המוציא פוליסה לפי סעיף 3 יהא חב, על אף האמור בכל דין ובכפוף להוראות סעיף 3א, לשפות את המבוטחים הנקובים בה בשל חבות שהפוליסה אמורה לכסותה, וכן לפצות את המבוטח הנוהג ברכב או את הנוהג בהתר ממנו על נזק גוף שנגרם להם בתאונת דרכים

פוליסה מחייבת על
אף כל דין
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

כמשמעותם בחוק.

13. (א) מבטח שהוציא פוליסה לכיסוי חבות טעונת-ביטוח-בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפא לסעיף 3 - ואירע מאורע הנותן עילה לחבות כזאת אחרי שהמבוטח העביר את הבעלות ברכב לאדם אחר (להלן - הבעל החדש), לא תישמע טענה מצד המבטח שהוא פטור מכיסוי החבות עקב ההעברה כאמור, אלא אם הוכיח אחת מאלה:

שינוי בעלות רכב
אינו פוטור
ת"ט תשל"ב-1971
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

(1) שלא ידע על ההעברה וכי היה נמנע, מנימוקים סבירים, לבטח את הבעל החדש;

(2) שקיים ביטוח אחר לכיסוי החבות.

(ב) נמנעה טענה מצד המבטח כאמור בסעיף קטן (א), יחייבו הוראות הפוליסה שהוצאה למבוטח גם את הבעל החדש.

14. (א) תנאי הפוליסה שהוצאה לפי סעיף 3 האומר, שאם לאחר המקרה המשמש עילה לתביעה על פי הפוליסה ייעשה או לא ייעשה דבר פלוני כמפורש בתנאי, לא תנבע מן הפוליסה שום חבות או שתחול חבות שנבעה ממנה - אין לו תוקף לגבי תביעות בשל חבות טעונת-ביטוח.

תנאים שאין להם
תוקף כלפי צד שלישי

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975

15. מקום שהוצאה פוליסה לפי סעיף 3, לא יהיה תוקף, לגבי חבות טעונת ביטוח, לשום דבר בפוליסה הבא להגביל את ביטוחם של המבוטחים בה על סמך אחת הנסיבות האלה:

הגבלות שאין להן
תוקף כלפי צד שלישי

(1) הגיל או המצב הגופני או הנפשי של הנוהגים ברכב, או משך היותם בעלי רשיון;

(תיקון מס' 3)
תשל"ז-1976

(2) מצב הרכב;

(3) מספר האנשים המוסעים ברכב;

(4) משקלם וטיבם הפיסי של הטובין המובלים ברכב;

(5) הזמנים והשטחים שבהם משתמשים ברכב;

(6) כוחות-הסוס של הרכב או שוויו;

(7) מכשיר מיוחד המובל ברכב;

(8) מציאותם של סימני זיהוי מיוחדים על הרכב, שאינם סימני הזיהוי שמציאותם חובה לפי פקודה זו או לפי פקודת התעבורה.

16. שום דבר האומר בסעיף 15 לא יחייב מבטח לשלם בשל חבותו של אדם כל סכום שאינו לשם הפטר מלא או חלקי מאותה חבות.

סכום ששולם על אף
הגבלה ניתן להיפרע
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975

17. (א) אדם הנתבע בשל חבות טעונת ביטוח - בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 - חייב, לפי דרישה מאת האדם התובע או משמו, להודיע אם הוא מבטח או לא מבטח מפני אותה חבות בפוליסה, או שהיה מבטח כאמור אילו המבטח לא ביטל את הפוליסה מעיקרה או הפקיעה; ואם הוא מבטח או היה יכול להיות מבטח כאמור - ימסור את הפרטים בדבר הפוליסה כפי שהם מפורטים בתעודת הביטוח שהוצאה לפי סעיף 9.

חובתו של נתבע
למסור פרטים על
ביטוחו
ת"ט תשל"ב-1971
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

(ב) המפר, ללא הצדק סביר, הוראות סעיף זה, או המוסר במזיד הודעה כוזבת בתשובה לדרישה האמורה, יאשם בעבירה.

18. מקום שהוצאה פוליסה לפי סעיף 3, וקרה למבוטח בה אחד המקרים האמורים בסעיפים 29 או 30, לא ישפיע המקרה, על אף האמור בפקודה זו, על שום חבות טעונת ביטוח של המבוטח; אולם שום דבר האומר בסעיף זה לא יפגע בזכויות כנגד המבטח שהעניקה הפקודה לאדם שכלפיו נוצרה אותה חבות.

הליכים מסויימים
שאינם משפיעים
על זכות צד שלישי

19. ניתן פסק דין נגד מבטח בשל חבות טעונת ביטוח ואותה חבות מכוסה על ידי ביטוח - בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שהחבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 - ישלם המבטח לבני האדם הזכאים ליהנות מפסק הדין כל סכום שיש לשלמו בשל אותה חבות, לרבות מה שיש לשלם בשל הוצאות המשפט ובשל ריבית המשתלמת על אותו סכום מכוח כל דין בענין הריבית בפסקי דין, אף אם הוא זכאי לבטל את הפוליסה מעיקרה או להפקיעה או כבר ביטלה או הפקיעה, והכל בכפוף לסעיפים 22 עד 24.

זכות הנזק להיפרע
מן המבטח
ת"ט תשל"ב-1971
(תיקון מס' 1)
תשל"ג-1973
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

"מבטח", לענין סעיף זה - לרבות הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975.

20. אין בהוראות סעיף 19 כדי למנוע את הניזוק מלתבוע את המבטח יחד עם המבוטח.
21. (א) קיים ביטוח של חבות טעונת ביטוח - בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 - ואירע מאורע הנותן עילה לחבות כזאת, אלא שאי אפשר לתבוע את המבוטח או ליתן פסק דין נגדו מחמת אחת מאלה:

זכות הניזוק לתבוע יחד כשאין המבוטח יכול להתבוע
ת"ט תשל"ב-1971
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

(1) הרכב שבאמצעותו נגרם המאורע היה בבעלות של מדינת-חוץ או של האומות המאוחדות, או שהיה בבעלות אדם שאין לתבוע מחמת חסיונותו או שאדם כאמור נהג ברכב;

(2) המבוטח הוא בן-זוגו של הנפגע;

ישלם המבטח לניזוק או לשאיריו מה שהיה חייב לשלם לפי סעיף 19 אילו היה ניתן פסק דין נגד המבוטח.

(ב) היה ביטוח בשל חבות לנזקי רכוש ונתקיימו הנסיבות האמורות בסעיף קטן (א), ישלם המבטח לניזוק או לשאיריו מה שהיה חייב לשלם למבוטח לפי תנאי הפוליסה.

22. (בוטל).

(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975

23. המבטח לא יהיה חייב לשלם לפי סעיף 19 בשל פסק דין שניתן, אם לא הודיעו לו על הגשת התובענה לבית המשפט לפני שהוגשה או תוך שבעה ימים לאחר שהוגשה או אם ביצעו של פסק הדין מעוכב מחמת ערעור.

תנאי לחיוב המבטח לפי פסק דין

24. (א) מבטח לא יהיה חייב לשלם לפי סעיפים 19 או 21(א) בקשר לחבות, אם לפני המאורע שגרם למוות או לחבלת הגוף שמהם נובעת החבות בוטלה הפוליסה בהסכמה הדדית או בתוקף הוראה שבפוליסה; אולם לא יהיה לביטול תוקף כלפי הניזוק או שאיריו אלא כעבור עשרים ואחד יום לאחר שניתנה לבעל הפוליסה הודעה בכתב על הביטול.

כשבטלה הפוליסה לפני המאורע
(תיקון מס' 1)
תשל"ג-1973
(תיקון מס' 22)
תשנ"ח-2017
(תיקון מס' 22)
תשנ"ח-2017

(ב) ניתנה ההודעה בדואר רשום עם אישור מסירה, וראו את התאריך המסומן באישור המסירה כתאריך מתן ההודעה; הומצאה תעודת הביטוח לבעל הפוליסה באמצעות אלקטרוניים, רשאי המבטח להמציא הודעה על הביטול באמצעים אלקטרוניים, ובלבד שווידא שבעל הפוליסה קיבל את ההודעה, ויראו את תאריך וידוא הקבלה כתאריך מתן ההודעה.

25. (בוטל).

(תיקון מס' 1)
תשל"ג-1973

26. (בוטל).

(תיקון מס' 1)
תשל"ג-1973

27. (בוטל).

(תיקון מס' 22)
תשנ"ח-2017

28. (א) מקום שחבות טעונת ביטוח מכוסה על ידי ביטוח - בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 - והאדם שמת או שנחבל קיבל - לפי ידיעת המבטח - טיפול בבית חולים בשל החבלה שנגרמה לו, ישלם המבטח לבית החולים את ההוצאות שהוציא באופן סביר במתן הטיפול, בתנאי שהסכום שעל המבטח לשלם לא יעלה על ההוצאות שהוציא בית החולים בשל הטיפול בו כחולה-פנים במשך 180 יום או כחולה-חוץ במשך שנה.

חובה לשלם הוצאות בית חולים
ת"ט תשל"ב-1971
(תיקון מס' 17)
תשס"ח-2008

(ב) הזכויות לפי סעיף זה אינן גורעות מזכויות אחרות של בית החולים, אולם -

(1) בית חולים הזכאי לתשלום לפי סעיף זה וגם על פי זכות אחרת, לא יגבה בעד אותו טיפול סכום העולה על המגיע לו לפי סעיף זה או על פי הזכות האחרת, הכל לפי הסכום הגדול יותר;

(2) במידה שהמבטח שילם לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול על פי חבות אחרת כדין, ובמידה ששילם בעד אותו טיפול לפי חבות אחרת, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה;

(3) במידה שהמבטח שילם לבית חולים לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול לאדם אחר, ובמידה ששילם לאדם אחר הזכאי לאותו תשלום, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה.

(ג) לענין סעיף זה -

"בית חולים" - מוסד בישראל המטפל טיפול רפואי או ניתוחי בחולי-פנים ואינו מתנהל לשם רווחים ;
"הוצאות סבירות" -

(תיקון מס' 7)
תשנ"ה-1995

- (1) באדם שטיפלו בו כחולה-פנים, לכל יום של אשפוזו בבית החולים - סכום שהוא הממוצע של ההוצאה היומית על כל חולה-פנים להחזקת בית החולים וחבר עובדיו ולהחזקת החולים שבו ולטיפול בהם ;
- (2) באדם שטיפלו בו כחולה-חוץ - ההוצאות הסבירות שהוציא בית החולים למעשה.

פרק ה': זכויות צד שלישי בפשיטת רגל או בפירוק

29. מקום שאדם מבוטח מפני חבות טעונת ביטוח - בין שהיה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיף 6, בין שהחבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 - וקרה אחד המקרים האלה :

כשהמבוטח פשט את הרגל או מתפרק ת"ט תשל"ב-1971 (תיקון מס' 17) תשס"ח-2008

- (1) המבוטח הוכרז פושט רגל, או בא לידי פשרה או סידור עם נושיו בהליכי פשיטת רגל ;
- (2) המבוטח הוא חברה או אגודה שיתופית, וניתן נגדה צו פירוק או שנתמנה לה כדין כונס נכסים או מנהל לעסקיה או למפעלה, או שבעלי איגרות חוב שלה המבוטחות בשעבוד צף קמו והחזיקו, בעצמם או על ידי אחרים מטעמם, בנכסים שלה הכלולים בשעבוד או נתונים לו ;
- (3) המבוטח הוא חברה ונתקבלה בה החלטה על פירוקה מרצון, -

ולפני אחד המקרים האמורים או לאחריו נעשה המבוטח חב כלפי צד שלישי - זכויותיו של המבוטח כלפי המבטח, לפי החוזה לגבי אותה חבות, יעברו ויוקנו, על אף האמור בכל דין, לצד השלישי שכלפיו נוצרה אותה חבות.

30. ניתן צו לפי סעיף 112 לפקודת פשיטת רגל, 1936, לניהול עזבונו של חייב לפי דיני פשיטת רגל, והיה על הנפטר חוב בר-הוכחה בפשיטת רגל בשל חבות שהיה מבוטח מפניה כאמור בסעיף 29 - זכויותיו כלפי המבטח, לפי החוזה לגבי אותה חבות, יעברו ויוקנו, על אף האמור באותה פקודה, לאדם אשר לו מגיע החוב.

כשנתמנה מנהל עזבון לנכסי המבוטח

31. כל דבר בחוזה ביטוח מפני חבות כלפי צד שלישי, הבא, במישרין או בעקיפין, לבטל את החוזה, או לשנות זכויותיהם של הצדדים לפיו, אם יקרה אחד המקרים האמורים בסעיפים 29 או 30 - אין לו תוקף.

הזכות לפי סעיפים 29 ו-30 אינה ניתנת להתנאה

32. משעברו זכויות לפי סעיפים 29 או 30 יהיה המבטח חב כלפי צד שלישי, בכפוף להוראות סעיף 37, ככל שהיה חב כלפי המבוטח, אולם -

יישוב חבויות הדדיות לאחר העברה

(1) אם היתה חבותו של המבטח כלפי המבוטח עולה על חבותו של המבוטח כלפי הצד השלישי, לא יפגע שום דבר האמור בפקודה זו בזכויותיו של המבוטח כלפי המבטח ביחס לעודף ;

(2) ואם היתה חבותו של המבטח כלפי המבוטח פחותה מחבותו של המבוטח כלפי הצד השלישי, לא יפגע שום דבר האמור בפקודה זו בזכויותיו של הצד השלישי כלפי המבוטח ביחס ליתרה.

33. לענין פקודה זו, "חבות כלפי צד שלישי" של מבוטח לפי חוזה ביטוח אינה כוללת חבותו כלפיו בתור מבטח לפי חוזה ביטוח אחר.

מבוטח שהוא גם מבטח

34. קרה לאדם או לתאגיד אחד המקרים האמורים בסעיפים 29 או 30, ונמצא מי שטוען שהאדם או התאגיד חבים כלפיו - יהיו הם, או הנציג החוקי או יורש, או הנאמן, או המפרק, או כונס הנכסים או מנהל העסקים, או המחזיק בנכסים - הכל לפי המקרה - חייבים למסור לטוען, לפי דרישתו, כל ידיעה העשויה באופן סביר להיות דרושה לטוען כדי לקבוע אם עברו והוקנו לו זכויות לפי פקודה זו וכדי לאכוף זכויות אלה ; וכל דבר שבחוזה ביטוח הבא, במישרין או בעקיפין, לבטל את החוזה או לשנות זכויותיהם של הצדדים לפיו, אם תימסר ידיעה כאמור, או הבא לאסור או למנוע באופן אחר את מסירת הידיעה - אין לו תוקף.

חובה למסור ידיעות לצד שלישי

35. היתה הידיעה הנדרשת לפי סעיף 34 מגלה שיש יסוד סביר להניח, כי עברו לטוען, לפי פקודה זו, זכויות כנגד מבטח פלוני, יהיה אותו מבטח חייב בחובה המוטלת לפי סעיף 34 על הנזכרים בו.

חובתו של מבטח למסור ידיעות

36. החובה למסור ידיעות המוטלת לפי סעיף 34 כוללת גם את החובה להתיר את העיון בכל חוזה ביטוח, שוברות של פרמיות ותעודות אחרות הנוגעות לענין, המצויים ברשותו של האדם שעליו מוטלת החובה האמורה, וקבלת העתקים מהם.

זכות העיון בתעודות והעתקתן

37. מבוטח שהיה לפושט רגל או שהוא חברה או אגודה שיתופית שניתן עליה צו פירוק או חברה שקיבלה החלטה להתפרק מרצון - שום הסכם שנעשה בין המבוטח ובין המבוטח לאחר שחב כלפי צד שלישי ולאחר שהתחילו פשיטת הרגל או הפירוק, ושום ויתור או המחאה או כל העברה אחרת שנעשו בידי המבוטח, או כל תשלום ששולם לו לאחר שהתחילו פשיטת הרגל או הפירוק, לא יהיה בכוחם לבטל את הזכויות שעברו לצד השלישי לפי פקודה זו או לפגוע בהן, אלא הזכויות יעמדו בעינן כאילו אותם הסכם ויתור, המחאה, העברה או תשלום לא היו מעולם.

סידור בין מבטח
למבוטח

38. הוראות פרק זה לא יחולו על חברה המתפרקת מרצון רק לשם שינוי מבנה או לשם התמזגות עם חברה אחרת, או על מקרה שחל עליו סעיף 19(1), (2) ו-4(4) לפקודת הפיצויים לעובדים, 1947.

טייג לתחולת הוראות
פרק זה

פרק ו': עבירות ועונשין

39. הנוהג רכב מנועי חייב למסור לשוטר, לפי דרישתו, את שמו ומענו, וכן את שמו ומענו של בעל הרכב, ולהציג לפניו לבדיקה, לרבות באמצעים אלקטרוניים, את תעודת הביטוח השייכת לענין, או כל ראיה אחרת שנקבעה לשמש עדות שהרכב אינו נהוג, או לא היה נהוג, תוך הפרת הוראות סעיף 2 (להלן – תעודתו), ואם לא עשה כן יאשם בעבירה.

חובת הנוהג להציג
תעודת ביטוח
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 22)
תשע"ח-2017

40. בכל מקרה שבגלל מציאותו של רכב מנועי אירעה תאונה שגרמה פגיעה בגופו של אדם אחר, והנוהג ברכב לא הציג אותה שעה את תעודתו לפני שוטר או לפני אדם אחר שדרש ממנו מטעמים סבירים לעשות כן, חייב הוא למסור על התאונה לתחנת משטרה בהקדם האפשרי, ועל כל פנים תוך 24 שעות לאחר התאונה, ולהציג שם את תעודתו, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה; ואולם לא יורשע אדם לפי סעיף זה על אי הצגת תעודתו, אם תוך חמישה ימים לאחר התאונה הציג אותה בעצמו בתחנת המשטרה שנקב אותה בשעה שנמסר על התאונה.

חובת הנוהג להודיע
על תאונה
(תיקון מס' 2)
תשל"ה-1975

41. בעל רכב מנועי חייב, לפי דרישתו של שוטר, למסור את כל הפרטים שידרוש ממנו לאחת המטרות המפורשות להלן, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה:

חובת בעל רכב
למסור פרטים

- (1) קביעת זהותו של הנוהג ברכב, הנדרש להציג תעודתו לפי סעיף 39;
- (2) בירור העובדה אם הרכב היה, או לא היה, נהוג תוך הפרת הוראות סעיף 2, כשהנוהג בו נדרש להציג תעודתו לפי סעיפים 39 או 40.

42. אדם שעשה אחד המעשים המנויים להלן בכוונה להונות, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות:

הונאה

- (1) שינה תעודת ביטוח - לרבות כל תעודה שהוצאה מכוח תקנות לפי פקודה זו וניתן להביאה כראיה במקום תעודת ביטוח - או השתמש בתעודה כאמור, או השאילה לאחר לשם השימוש בה, או הניח לאחר להשתמש בה;
- (2) עשה או החזיק תעודה הדומה לתעודה כאמור עד כדי להונות.

43. אדם המוסר הודעה כוזבת או מעלים ידיעה חשובה כדי להשיג בכך תעודה כאמור בסעיף 42, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות.

השגת תעודה בטענה
כוזבת

44. המוציא תעודה כאמור בסעיף 42, כשהוא יודע שהיא כוזבת בפרט חשוב, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות.

הוצאת תעודה כוזבת

45. שוטר שיש לו יסוד סביר להניח שתעודה כאמור בסעיף 42, שהוצגה לפניו לפי הוראות פקודה זו על ידי הנוהג ברכב מנועי, היא תעודה שעברו לגביה עבירה לפי סעיפים 42-44, רשאי לתפוס את התעודה, ומשנתפסה יוזמן האדם שממנו נתפסה לבוא לפני בית משפט השלום - זולת אם כבר נאשם בעבירה לפי הסעיפים האמורים - וליתן הסבר על החזקת התעודה, ובית המשפט יורה מה לעשות בה ויפסוק הוצאות בית המשפט כפי שתחייב מידת הצדק באותו ענין.

סמכות לתפוס תעודה
כוזבת

46. הנוהג ברכב מנועי שעבר עבירה על הוראות פקודה זו או על התקנות לפיה, וסירב למסור לשוטר, לפי דרישתו, את שמו ומענו, או מסר שם או מען כוזבים - יאשם בעבירה; בעל הרכב יהא חייב, לפי דרישתו של שוטר, למסור לו כל ידיעה שברשותו העשויה להביא לזיהויו ולתפיסתו של הנוהג, ואם לא עשה כן יאשם בעבירה.

סירוב להזדהות
וזיהוי כוזב

47. השתמשו ברכב מנועי שלא נתקיימה בו הוראה מהוראות פקודה זו או כל תקנה לפיה, או שהשתמשו בו במצב או באופן שיש בהם הפרת הוראה כאמור, או שנעשה בקשר עמו מעשה או מחדל שיש בהם הפרת הוראה כאמור - יאשמו בעבירה, אם אין הוראה מפורשת אחרת בפקודה זו –

אחריותם של הנוהג
והבעל לעבירות
ברכב

- (1) הנוהג ברכב בשעת העבירה, זולת אם נעברה לא מחמת מעשה, מחדל או התרשלות מצידו;

- (2) גם בעל הרכב, בין שנכח בשעת העבירה ובין שלא נכח, זולת אם נעברה העבירה שלא בהסכמתו ולא מחמת מעשה או מחדל מצידו והוא נקט כל אמצעי

- הזהירות הסבירים כדי למנוע עבירה.
48. כל המפר במעשה או במחדל הוראה מהוראות פקודה זו או כל תקנה לפיה, דינו, באין עונש אחר מפורש - מאסר שלושה חדשים או קנס 3,000 לירות. עונש כללי
49. נדרש אדם, מכוח סמכות שניתנה בפקודה זו או בתקנה לפיה, לעשות מעשה או לחדול מעשותו, ולא קיים את הדרישה, יהא בית המשפט שהרשיע אותו רשאי, בנוסף לעונש שיטיל עליו, לצוות על האדם לקיים את הדרישה ורשאי הוא להוסיף לצו כל תנאי בנוגע לזמן או לאופן של הפעולה או לענין אחר, ככל שיראה נחוץ לאכיפת קיומה של הדרישה. צו על אכיפת ביצוע
50. כל המפר צו לפי סעיף 49 רשאי בית המשפט, לפי שיקול דעתו, להטיל עליו כעונש תשלום סכום שלא יעלה על 15 לירות לכל יום של הפרה מכאן ואילך, או מאסר עד שיקיים את אשר הפר; ובלבד שלא יחוב אדם על הפרה כאמור בתשלום סכומים העולים בסך הכל על 750 לירות, או בתקופות מאסר העולות בסך הכל על שני חדשים, בנוסף על כל קנס או מאסר שהוא עשוי לחוב בהן בדרך אחרת. הפרת צו אכיפה
- פרק ז': הוראות שונות**
51. שר האוצר רשאי להתקין תקנות הבאות לקבוע כל דבר הניתן לקביעה לפי פקודה זו וכל הדרוש לביצועה בכלל, ומבלי לגרוע מכלליותה של הוראה זו רשאי הוא במיוחד להתקין תקנות בדבר – תקנות
- (1) טפסים שישמשו לצרכי פקודה זו;
- (2) בקשות למתן תעודות ביטוח וכל תעודה אחרת שנקבעה ודרך הוצאתן, ניהול רישומן של תעודות, מסירת פרטים מהן וידיעות בקשר עמן, ומסירת העתקים של תעודות ביטוח לרשות הרישוי כמשמעותה בסעיף 1 לפקודת התעבורה;
- (3) הוצאת העתקים מתעודות הביטוח ומן התעודות האחרות אם אבדו או נשחתו;
- (4) שמירתן, הצגתן, ביטולן והחזרתן של תעודות הביטוח ושל התעודות האחרות;
- (5) החלתה של הוראה מהוראות פקודה זו על רכב מנועי הרשום בחוץ-לארץ שהוא לישראל לתקופה מוגבלת לפי הוראות פקודת התעבורה או כל תקנה לפיה, בכפוף לכל שינוי והתאמה של אותה הוראה כפי שראה לקבוע;
- (6) שיטת הפנקסנות שמבטחים חייבים לנהל והדו"חות שעליהם להגיש.
- (7) ביצוע הוראות ההסכם הנוגעות לביטוח רכב מנועי. (תיקון מס' 7)
תשנ"ה-1994
- 51א. הוראות פקודה זו לא יחולו לגבי שימוש בכלי תחבורתי שניתן עליו רישיון כלי תחבורתי, למעט שימוש בכלי כאמור בעת נהיגה ספורטיבית בקטע קישור או בעת נהיגה שאינה נהיגה ספורטיבית, שהותרה לפי סעיף 12(ד) לחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005; לענין זה, "כלי תחבורתי", "נהיגה ספורטיבית", "רישיון כלי תחבורתי" ו"קטע קישור" – כמשמעותם בחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005. סייג לתחולה על כלי תחבורתי (תיקון מס' 16)
תשס"ו-2005
52. תחילתו של נוסח חדש זה ביום כ"ז בסיון תש"ל (1 ביולי 1970). תחילה

חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952

1. בחוק זה – פירושים
- "הפקודה" פירושו – פקודת הנזיקים האזרחיים, 1944;

"מעשה" – לרבות מחדל;

"אחריות בנוזקים" פירושו – אחריות לפי הפקודה על מעשה שנעשה לאחר תחילת תקפו של חוק זה;

"פעולה מלחמתית" – לרבות כל פעולה של לחימה בטרור, במעשי איבה או בהתקוממות, וכן פעולה לשם מניעתם של טרור, מעשי איבה או התקוממות, שהיא פעולה בעלת אופי לוחמתי, בהתחשב במכלול נסיבותיה, ובכלל זה במטרת הפעולה, במיקומה הגאוגרפי או באיום הנשקף לכוח המבצע אותה.

(תיקון מס' 4)
תשס"ב-2002
(תיקון מס' 8)
תשס"ב-2012

מונחים אחרים משמעותם כמשמעות הנודעת להם בפקודה.

2. **דין המדינה, לענין אחריות בנוזקים, כדין כל גוף מואגד, פרט לאמור להלן בחוק זה.**
3. **אין המדינה אחראית בנוזקים על מעשה שנעשה בתחום הרשאה חוקית, מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית; אולם אחראית היא על רשלנות שבמעשה.**

אחריות המדינה
בנוזקים
מעשה בתחום הרשאה
חוקית
(תיקון מס' 6)
תשס"ה-2005

4. **(בוטל).**

הוצאת שם רע
(תיקון מס' 6)
תשס"ה-2005

5. **(א) אין המדינה אחראית בנוזקים על מעשה שנעשה על ידי פעולה מלחמתית של צבא-הגנה לישראל.**

פעולה מלחמתית
(תיקון מס' 8)
תשס"ב-2012
(תיקון מס' 8)
תשס"ב-2012

(ב) טענה המדינה, כטענה מקדמית, כי אינה אחראית בנוזקים בשל כך שהמעשה שבשלו נתבעה הוא פעולה מלחמתית כאמור בסעיף קטן (א), ידון בית המשפט בטענה לאלתר, ואם מצא כי המעשה הוא פעולה מלחמתית כאמור, ידחה את התביעה.

- 5א. **תובענה נגד המדינה או נגד שלוח של המדינה בשל נזק שנגרם באזור כתוצאה ממעשה שנעשה על ידי צבא הגנה לישראל (בסעיף זה - תובענה) תידון בכפוף להוראות סעיף זה:**

(1) בסעיף זה –

תביעות בשל
פעולות כוחות
הביטחון באזור
(תיקון מס' 4)
תשס"ב-2002

"אזור" - כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;

"צבא הגנה לישראל" - לרבות כוחות ביטחון אחרים של מדינת ישראל הפועלים באזור;

- (2) **(א) לא ידון בית המשפט בתובענה אלא אם כן הנפגע או אפוטרופסו או אחר מטעמו נתן הודעה בכתב, כפי שייקבע בתקנות, על המעשה נושא התובענה;**

(ב) ההודעה תינתן בתוך 60 ימים מיום המעשה; ואולם אם מחמת מצב בריאותו של התובע או אפוטרופסו, או מחמת נסיבות מוצדקות אחרות נבצר ממנו לתת את ההודעה בתוך המועד האמור, תינתן ההודעה בתוך 30 ימים מהיום שבו הוסרה המניעה;

(ג) נפטר הנפגע ולא ניתנה הודעה בעודו בחיים, וטרם חלף המועד למתן הודעה לפי סעיף קטן (ב), תינתן ההודעה על ידי התלויים בו או על ידי עיזבונו, או על ידי אחר מטעמם בתוך 60 ימים מיום פטירתו;

(ד) על אף האמור בפסקה זו, רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לדון בתובענה בשל מעשה שהודעה עליו לא נמסרה במועד;

- (3) **לא ידון בית המשפט בתובענה שהוגשה לאחר שחלפו שנתיים מיום המעשה נושא התובענה, ואולם רשאי בית המשפט, אם שוכנע כי לא היתה בידי התובע אפשרות סבירה להגיש את תביעתו בתוך התקופה האמורה, להאריך את התקופה בתקופה נוספת שלא תעלה על שנה אחת; היה התובע קטין ביום המעשה, תקופת הארכה כאמור לא תעלה על שלוש שנים;**

- (4) **הוראות סעיפים 38 ו-41 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] לא יחולו בדיון בתובענה, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע כי יחולו הוראות סעיפים אלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות הענין ומטעמים שיירשמו;**

- (5) **נוכח בית המשפט כי נשללה מהמדינה הזדמנות הוגנת להתגונן בתובענה כתוצאה מכך שהמועצה הפלשתינית אינה מקיימת את ההוראות בדבר עזרה משפטית בהתאם להסכם, רשאי הוא, לאחר שנתן לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם לענין זה, לדחות את התובענה; בפסקה זו, "ההסכם" - כהגדרתו בחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967; "המועצה הפלשתינית", כהגדרת "המועצה" בחוק האמור;**

- (6) **שר הביטחון ממונה על ביצוע סעיף זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.**

- ב5. **(א) על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית בנוזקים לנזק שנגרם למי שמפורט בפסקאות (1), (2) או (3), למעט לנזק שנגרם בסוגי תביעות או לסוגי תובעים כאמור בתוספת**

תביעות אויב
ופעיל או חבר
בארגון מחבלים
(תיקון מס' 7)
תשס"ה-2005

הראשונה –

(1) נתין של מדינה שהיא אויב או מי שאינו אזרח ישראלי, שהוא תושב שטח מחוץ לישראל שהממשלה הכריזה עליו, בצו, בשטח אויב, אלא אם כן הוא שוהה כדין בישראל;

(2) פעיל או חבר בארגון מחבלים;

(3) מי שניזוק בעת שפעל בשליחותו או מטעמו של נתין מדינת אויב, חבר או פעיל בארגון מחבלים.

(ב) בסעיף זה –

"אויב" ו"ארגון מחבלים" – כהגדרתם בסעיף 91 לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

"המדינה" – לרבות רשות, גוף או אדם הפועלים מטעמה.

135. תובענה כאמור בסעיף 5א, וכן תובענה כאמור בסעיף 5ב לרבות בסוגי תביעות או לסוגי תובעים כאמור בתוספת הראשונה, יוגשו לבית המשפט המוסמך במחוז הקרוב ביותר למקום המעשה שבשלו תובעים, מבין המחוזות ירושלים והדרום.

ג. (בוטל).

135ד. שר הביטחון, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות בצו את התוספת הראשונה.

6. (א) אין המדינה אחראית בנזיקים על חבלה שנחבל חייל בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואולם לעניין חייל בשירות קבע – אין המדינה אחראית בנזיקים על חבלה כאמור שהיא חבלת שירות.

(ב) אין המדינה אחראית בנזיקים על מחלה או החמרת מחלה שנגרמו לחייל בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואולם לעניין חייל בשירות קבע – אין המדינה אחראית בנזיקים על מחלה או על החמרת מחלה כאמור שהיא מחלת שירות.

(ג) בסעיף זה –

"חבלה", "חבלת שירות", "מחלה", "מחלת שירות", "שירות צבאי" ו"שירות" – כהגדרתם בחוק הנכים;

"חוק הנכים" – חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב];

"חייל בשירות קבע" – חייל בשירות קבע כהגדרתו בחוק הנכים, למעט חייל כאמור המשרת בשירות קבע ברציפות לשירות החובה, כמשמעותו בסעיף 2ב לחוק האמור, במהלך התקופה האמורה באותו סעיף.

7. (א) אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו של חייל כתוצאה מחבלה שנחבל בה בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואולם לעניין חייל בשירות קבע – אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו כתוצאה מחבלה כאמור שהיא חבלת שירות.

(ב) אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו של חייל, כתוצאה ממחלה או החמרת מחלה שנגרמו לחייל בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואולם לעניין חייל בשירות קבע – אין המדינה אחראית בנזיקים על מותו כתוצאה ממחלה או החמרת מחלה כאמור שהיא מחלת שירות.

(ג) בסעיף זה –

"חבלה", "חבלת שירות", "מחלה", "מחלת שירות", "שירות צבאי" ו"שירות" – כהגדרתם בחוק משפחות חיילים;

"חוק משפחות חיילים" – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י-1950;

"חייל בשירות קבע" – חייל בשירות קבע כהגדרתו בחוק משפחות חיילים, למעט חייל כאמור המשרת בשירות קבע ברציפות לשירות החובה, כמשמעותו בסעיף 2ד לחוק האמור, במהלך התקופה האמורה באותו סעיף.

א7. הוגשה תובענה בנזיקין נגד המדינה ונדחתה מכוח הסעיפים 6 או 7, תסתיים תקופת ההתיישנות להגשת בקשות להענקות ותגמולים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב] וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"י-1950, במועד הקבוע בהם או בתום ששה חדשים מיום מתן פסק הדין שאין עליו ערעור עוד, הכל לפי

(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012

בית המשפט
המוסמך
(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012

(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012
שינוי התוספת
הראשונה בצו
(תיקון מס' 7)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012

חבלה, מחלה או
החמרת מחלה
שאינן בשירות צבאי
(תיקון מס' 9)
תשע"ז-2016

מוות שאירע בשירות
צבאי
(תיקון מס' 9)
תשע"ז-2016

ההתיישנות לעניין חוקי
שיקום
(תיקון מס' 1)
תשכ"ג-1963

המועד המאוחר יותר, ובלבד שהתובענה בנוזיקין הוגשה לא יאוחר משנה לאחר תום תקופת ההתיישנות הקבועה באותם חוקים.

7. (א) בנסיבות שבהן אין המדינה אחראית בנוזיקים לפי אחד הסעיפים 5 עד 7, יהא פטור מאחריות כאמור גם מי שבגללו היתה המדינה אחראית בנוזיקים אילולא הסעיפים האמורים. (ב) סעיף זה יחול אף לגבי מעשה או מחדל שנעשו לפני יום תחילתו, ואולם אין בו כדי לפגוע בפסק דין סופי שניתן לפני היום האמור.

פטור מאחריות
בנוזיקים שלוחי
המדינה
(תיקון מס' 3)
תשמ"ט-1989

7.ג. אין בהוראות סעיף 7 כדי לפגוע בזכותה של המדינה לשיפוי ממי שהיה חייב בו אילולא ההוראות האמורות.

זכות המדינה לשיפוי
(תיקון מס' 3)
תשמ"ט-1989
נכסים מוקנים למדינה

8. אין המדינה אחראית בנוזיקים בתורת בעלת נכס שהוקנה לה מכוח החוק בלבד, כל עוד לא קנתה אחיזה בנכס.

9. האמור בחוק זה אינו פוגע בכל הוראה שבחיקוק מן החיקוקים המנויים להלן, הקובעת, המגבילה או השוללת את אחריות המדינה או מוסדותיה:

שמירת הוראות חוק
מיוחדות

(1) פקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין);

(2) פקודת בתי הדואר;

(3) פקודת מסילות הברזל הממשלתיות, 1936;

(4) חוק נכסי נפקדים, תשי"ז-1950;

(5) חוק נכסי גרמנים, תשי"ז-1950;

(6) (נמחקה).

(תיקון מס' 5)
תשמ"ד-2004

9.א. אין בהוראות סעיף 5 כדי לגרוע מכל הגנה, חסינות או פטור, הנתונה למדינת ישראל על פי כל דין.

שמירת דינים
(תיקון מס' 7)
תשמ"ה-2005
(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012

10. סעיף 4(1) לפקודה - בטל.

ביטול

11. פקודת המשפטים הממשלתיים, תתוקן כך:

תיקון פקודת
המשפטים
הממשלתיים

בסעיף 3, בסעיף קטן (1) –

(1) בפסקה (ג), במקום הנקודה שבסופה יבוא פסיק ואחריו "או";

(2) תיווסף פסקה זו:

"(ד) נוזיקים אזרחיים".

תוספת ראשונה

(תיקון מס' 7)
תשמ"ה-2005

(סעיף 5ב(א))

תביעה שעילתה נזק שנגרם לאדם כאמור בסעיף 5ב(א) בעת שהיה מצוי במשמורת של מדינת ישראל כעצור או כאסיר ואשר לאחר שהותו במשמורת לא חזר להיות פעיל או חבר בארגון מחבלים או לפעול מטעמו או בשליחותו של מי מהם.

תוספת שניה

(תיקון מס' 8)
תשע"ב-2012

(בוטלה)

דוד בן-גוריון חיים כהן

ראש הממשלה שר המשפטי יוסף שפרינצק

ממלא מקום נשיא המדינה

יושב ראש הכנסת

חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981

פרק א': פגיעה בפרטיות

1. לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו.
2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:
 - (1) בילוש או התחקות אחרי אדם, העלולים להטרידו, או הטרדה אחרת;
 - (2) האזנה האסורה על פי חוק;
 - (3) צילום אדם כשהוא ברשות היחיד;
 - (4) פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו;
 - (4א) פרסום תצלומו של נפגע ברבים שצולם בזמן הפגיעה או סמוך לאחריה באופן שניתן לזהותו ובנסיבות שבהן עלול הפרסום להביאו במבוכה, למעט פרסום תצלום בלא השהיות בין רגע הצילום לרגע השידור בפועל שאינו חורג מהסביר באותן נסיבות; לעניין זה, "נפגע" – מי שסבל מפגיעה גופנית או נפשית עקב אירוע פתאומי ושפגיעתו ניכרת לעין;
 - (5) העתקת תוכן של מכתב או כתב אחר שלא נועד לפרסום, או שימוש בתכנו, בלי רשות מאת הנמען או הכותב, והכל אם אין הכתב בעל ערך היסטורי ולא עברו חמש עשרה שנים ממועד כתיבתו; לענין זה, "כתב" – לרבות מסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001;
 - (6) שימוש בשם אדם, בכינויו, בתמונתו או בקולו, לשם ריווח;
 - (7) הפרה של חובת סודיות שנקבעה בדין לגבי עניניו הפרטיים של אדם;
 - (8) הפרה של חובת סודיות לגבי עניניו הפרטיים של אדם, שנקבעה בהסכם מפורש או משתמע;
 - (9) שימוש בידיעה על עניניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;
 - (10) פרסומו או מסירתו של דבר שהושג בדרך פגיעה בפרטיות לפי פסקאות (1) עד (7) או (9);
 - (11) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד.
- 2א. (א) לענין חוק זה רואים כפגיעה בפרטיות גם פרסום ברבים של תצלום גופת אדם גלויה באופן שניתן לזהותה, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:
 - (1) אותו אדם הסכים בחייו לפגיעה כאמור;
 - (2) חלפו 15 שנים ממועד פטירתו של אותו אדם;
 - (3) התקבלה הסכמה לפגיעה כאמור מאת הראשון מבין המפורטים בפסקאות משנה (א) עד (ד), שעודו בחיים, ובלבד שהנפטר לא התנגד בחייו לפגיעה כאמור וילדו או הורה לא הודיע למפרסם או לאחר מטעמו כי הוא מתנגד לפרסום:
 - (א) בן זוגו;
 - (ב) כל ילדיו;
 - (ג) הוריו;
 - (ד) כל אחיו;
 - (4) לא היו לנפטר קרובי משפחה המנויים בפסקה (3) ובית המשפט אישר את הפרסום.
 - (ב) בן זוגו של נפטר, ילדו, הורה או אחיו רשיאם להגיש תובענה אזרחית בשל פרסום לפי סעיף זה.
3. לענין חוק זה –

"אדם", לענין סעיפים 2, 7, 13, 14, 17, 17א, 23, 23א, 25 ו-25 - למעט תאגיד;

"הסכמה" – הסכמה מדעת, במפורש או מכללא;

"מחזיק, לענין מאגר מידע" – מי שמצוי ברשותו מאגר מידע דרך קבע והוא רשאי לעשות

(תיקון מס' 11)
תשס"א-2011

(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007

פרסום תצלום של
נפטר
(תיקון מס' 11)
תשס"א-2011

הגדרת מונחים
ת"ט תשמ"א-1981
(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007

(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

בו שימוש ;

- "פרסום" - כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 ;
 "צילום" - לרבות הסרטה ;
 "שימוש- לרבות גילוי, העברה ומסירה.
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
4. פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליה בכפוף להוראות חוק זה.
- פגיעה בפרטיות – עוולה אזרחית
5. הפוגע במזיד בפרטיות זולתו, באחת הדרכים האמורות בסעיף 12(1), (3) עד (7) ו-(9) עד (11), דינו - מאסר 5 שנים.
- פגיעה בפרטיות – עבירה (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
6. לא תהיה זכות לתביעה אזרחית או פלילית לפי חוק זה בשל פגיעה שאין בה ממש.
- מעשה של מה בכך
- פרק ב': הגנה על הפרטיות במאגרי מידע**
7. בפרק זה ובפרק ד' –
- הגדרות (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- "אבטחת מידע" - הגנה על שלמות המידע, או הגנה על המידע מפני חשיפה, שימוש או העתקה, והכל ללא רשות כדין ;
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- "מאגר מידע" - אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט –
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- (1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק ; או
- (2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף ;
- "מידע" - נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו ;
- "מידע רגיש" –
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- (1) נתונים על אישיותו של אדם, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, דעותיו ואמונתו ;
- (2) מידע ששר המשפטים קבע בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, שהוא מידע רגיש ;
- "מנהל מאגר" - מנהל פעיל של גוף שבבעלותו או בהחזקתו מאגר מידע או מי שמנהל כאמור הסמיכו לענין זה ;
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- "רשם" - מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות למינוי שופט של בית משפט השלום, והממשלה מינתה אותו, בהודעה ברשומות, לנהל את פנקס מאגרי מידע (להלן - הפנקס) כאמור בסעיף 12 ;
- "שימוש", במידע – (נמחקה) ;
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- "שלמות מידע" - זהות הנתונים במאגר מידע למקור שממנו נשאבו, בלא ששוננו, נמסרו או הושמדו ללא רשות כדין.
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- סימן א': מאגרי מידע
- (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
8. (א) לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא אם כן התקיים אחד מאלה :
- רישום מאגר מידע והשימוש בו (תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- (1) המאגר נרשם בפנקס ;
- (2) הוגשה בקשה לרישום המאגר והתקיימו הוראות סעיף 10(ב1) ;

(3) המאגר חייב ברישום לפי סעיף קטן (ה) והוראת הרשם כללה הרשאה לניהול והחזקה של המאגר עד רישומו.
(ב) לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר.
(ג) בעל מאגר מידע חייב ברישום בפנקס ועל בעל המאגר לרשמו אם נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) מספר האנשים שמידע עליהם נמצא במאגר עולה על 10,000 ;
 - (2) יש במאגר מידע רגיש ;
 - (3) המאגר כולל מידע על אנשים והמידע לא נמסר על ידיהם, מטעמים או בהסכמתם למאגר זה ;
 - (4) המאגר הוא של גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 23 ;
 - (5) המאגר משמש לשירותי דיוור ישיר כאמור בסעיף 17ג.
- (ד) הוראת סעיף קטן (ג) לא תחול על מאגר שאין בו אלא מידע שפורסם לרבים על פי סמכות כדין או שהועמד לעיון הרבים על-פי סמכות כדין.
(ה) הרשם רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות על קיום חובת רישום לגבי מאגר הפטור מחובת רישום לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) ; הוראה כאמור תומצא לבעל המאגר ובה יפרט הרשם הוראות לענין ניהול ואחזקת המאגר עד לרישומו.

(תיקון מס' 7)
תשס"ה-2005

9. (א) בקשה לרישום מאגר מידע תוגש לרשם.
(ב) בקשה לרישום מאגר מידע תפרט את –
- (1) זהות בעל מאגר המידע, המחזיק במאגר ומנהל המאגר, ומעניהם בישראל ;
 - (2) מטרות הקמת מאגר המידע והמטרות שלהן נועד המידע ;
 - (3) סוגי המידע שייכללו במאגר ;
 - (4) פרטים בדבר העברת מידע מחוץ לגבולות המדינה ;
 - (5) פרטים בדבר קבלת מידע, דרך קבע, מגוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 23, שם הגוף הציבורי מוסר המידע ומהות המידע הנמסר, למעט פרטים הנמסרים בהסכמת מי שהמידע על אודותיו.
- (ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות פרטים נוספים שיפורטו בבקשה לרישום.
(ד) הבעל או המחזיק של מאגר מידע יודיע לרשם על כל שינוי בפרט מהפרטים המפורטים בסעיף קטן (ב) או לפי סעיף קטן (ג) ועל הפסקת פעולתו של מאגר המידע.

בקשה לרישום
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(תיקון מס' 5)
תשס"ו-2000

10. (א) הוגשה בקשה לרישום מאגר מידע –
- (1) ירשום אותו הרשם בפנקס, תוך 90 ימים מיום שהוגשה לו הבקשה, זולת אם היה לו יסוד סביר להניח כי המאגר משמש או עלול לשמש לפעולות בלתי חוקיות או כמסווה להן, או שהמידע הכלול בו נתקבל, נצבר או נאסף בניגוד לחוק זה או בניגוד להוראות כל דין ;
 - (2) הרשם רשאי לרשום מטרה שונה מזו שפורטה בבקשה, לרשום מספר מטרות למאגר, או להורות על הגשת מספר בקשות תחת הבקשה שהוגשה, והכל אם נוכח לדעת כי הדבר הולם את פעילות המאגר הלכה למעשה ;
 - (3) הרשם לא יסרב לרשום את מאגר המידע לפי פסקה (1) ולא יפעיל סמכויותיו לפי פסקה (2), אלא לאחר שנתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו.

סמכויות הרשם
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- (ב) (בוטל).
(1ב) לא רשם הרשם את מאגר המידע תוך 90 ימים מיום שהוגשה לו הבקשה, ולא הודיע למבקש על סירובו לרשום או על השהיית הרישום מטעמים מיוחדים שיפרט בהודעתו – רשאי יהיה המבקש לנהל או להחזיק את המאגר אף שאינו רשום.

(תיקון מס' 7)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- (2ב) הודיע הרשם למבקש על סירובו לרשום את מאגר המידע, או על השהיית הרישום כאמור בסעיף קטן (1ב) לא יהיה המבקש רשאי לנהל או להחזיק את המאגר, זולת אם בית המשפט קבע אחרת.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- (3ב) הרשם ימחק רישומו של מאגר מידע מהפנקס, אם הודיע לו בעל המאגר שהמידע שבאותו מאגר בוער, ואימת הודעה זו בתצהיר ; הוחזק מאגר מידע שלא בידי בעל המאגר המידע, תאומת ההודעה גם בתצהיר של המחזיק.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- (ג) הרשם יפקח על מילוי הוראות חוק זה והתקנות לפיו.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יקים בצו, יחידת פיקוח שתפקח על מאגרי המידע, רישומם ואבטחת המידע בהם; גודלה של היחידה יותאם לצורכי הפיקוח.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ה) הרשם יעמוד בראש יחידת הפיקוח, והוא ימנה את המפקחים לצורך ביצוע הפיקוח לפי חוק זה; לא יתמנה למפקח אלא מי שקיבל הכשרה מקצועית מתאימה בתחום מיחשוב ואבטחת מידע והפעלת סמכויות לפי חוק זה, ומשטרת ישראל לא הביעה התנגדות למינויו מטעמים של שמירה על בטחון הציבור.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ה1) לצורך ביצוע תפקידיו רשאי מפקח –

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
ת"ט תשנ"ז-1997

(1) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו ידיעות ומסמכים המתייחסים למאגר מידע;

(2) להיכנס למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי מופעל בו מאגר מידע, לערוך בו חיפוש ולתפוס חפץ, אם שוכנע כי הדבר דרוש לשם הבטחת ביצוע חוק זה וכדי למנוע עבירה על הוראותיו; על חפץ שנתפס לפי סעיף זה יחולו הוראות פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969; סדרי כניסה למיתקן צבאי או למיתקן של רשות בטחון כמשמעותה בסעיף 19(ג) ייקבעו על ידי שר המשפטים בהתייעצות עם השר הממונה על רשות הבטחון, לפי הענין; בפסקה זו, "חפץ" – לרבות חומר מחשב, ופלט כהגדרתם בחוק המחשבים, תשנ"ה-1995;

(3) על אף הוראות פסקה (2), לא ייכנס למקום כאמור המשמש למגורים בלבד, אלא לפי צו מאת שופט של בית משפט שלום.

(ו) הפר מחזיק או בעל של מאגר מידע הוראות של חוק זה או התקנות לפיו, או לא מילא אחרי דרישה שהפנה אליו הרשם, רשאי הרשם להתלות את תוקפו של הרישום לתקופה שיקבע או לבטל את רישומו של מאגר המידע בפנקס, ובלבד שקודם להתליה או לביטול ניתנה לבעל המאגר הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 7)
תשס"ה-2005

(ז) דין הרשם ודין מי שפועל מטעמו כדין עובד המדינה.

10א. לא יאוחר מ-1 באפריל בכל שנה תגיש המועצה להגנת הפרטיות לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת דין וחשבון שיכין הרשם על פעולות האכיפה והפיקוח בשנה שקדמה להגשת הדו"ח, בצירוף הערותיה של המועצה.

דו"ח הגנה על הפרטיות
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

11. פניה לאדם לקבלת מידע לשם החזקתו או שימוש בו במאגר מידע תלויה בהודעה שיצוינו בה –

חובת מבקש מידע

(1) אם חלה על אותו אדם חובה חוקית למסור את המידע, או שמסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו;

(2) המטרה אשר לשמה מבוקש המידע;

(3) למי יימסר המידע ומטרות המסירה.

12. (א) הרשם ינהל פנקס מאגרי מידע אשר יהיה פתוח לעיונו של הציבור.

פנקס מאגרי מידע
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ב) הפנקס יכיל את הפרטים לרישום מאגר המידע כאמור בסעיף 9.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), במאגר של רשות בטחון, הפרטים המפורטים בסעיף 9(ב), (4) ו-(5) לא יהיו פתוחים לעיונו של הציבור.

13. (א) כל אדם זכאי לעיין בעצמו, או על ידי בא-כוחו שהרשהו בכתב או על ידי אפוטרופסו, במידע שעליו המוחזק במאגר מידע.

זכות עיון במידע

(ב) בעל מאגר מידע יאפשר עיון במידע, לפי בקשת אדם כאמור בסעיף קטן (א) (להלן – המבקש), בשפה העברית, הערבית או האנגלית.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ג) בעל המאגר רשאי שלא למסור למבקש מידע המתייחס למצבו הרפואי או הנפשי אם לדעתו עלול המידע לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המבקש או לסכן את חייו; במקרה זה ימסור בעל המאגר את המידע לרופא או לפסיכולוג מטעמו של המבקש.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ג1) אין בהוראות סעיף זה כדי לחייב למסור מידע בניגוד לחסיון שנקבע לפי כל דין, אלא אם כן המבקש הוא מי שהחסיון נועד לטובתו.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

בסעיף קטן זה, "דין" – לרבות הלכה פסוקה.

(ד) האופן, התנאים והתשלום למימושה של זכות העיון במידע ייקבעו בתקנות.

(ה) הוראות סעיף זה וסעיף 13א לא יחולו –

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(1) על מאגר מידע של רשות בטחון כמשמעותה בסעיף 19(ג);

- (א1) על מאגר מידע של שירות בתי הסוהר ;
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- (2) על מאגר מידע של רשות מס כמשמעותה בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות מס), תשכ"ז-1967 ;
- (3) כשבטחון המדינה, יחסי חוץ שלה או הוראות חיקוק מחייבים שלא לגלות לאדם מידע שעליו ;
- (4) על מאגר מידע של גופים אשר שר המשפטים בהתייעצות עם שר הבטחון או עם שר החוץ, לפי הענין, ובאישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, קבע כי הוא כולל מידע שבטחון המדינה או יחסי החוץ שלה מחייבים שלא לגלותו (להלן - מידע סודי), ובלבד שאדם המבקש לעיין במידע שעליו המוחזק באותו מאגר יהיה זכאי לעיין במידע שאינו מידע סודי ;
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985
- (5) על מאגר מידע אודות חקירות ואכיפת החוק של רשות המוסמכת לחקור על פי דין בעבירה, אשר שר המשפטים קבע אותה בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ;
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- (6) על מאגר מידע שהוקם לפי סעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000.
- (תיקון מס' 6)
תש"ס-2000
- 13.א. בלי לגרוע מהוראות סעיף 13 –
(1) בעל מאגר מידע, המחזיק אותו אצל אחר (בסעיף זה - המחזיק), יפנה את המבקש אל המחזיק, תוך ציון מענו, ויורה למחזיק, בכתב, לאפשר למבקש את העיון ;
(2) פנה המבקש תחילה למחזיק, יודיע לו המחזיק אם הוא מחזיק מידע עליו, וכן את שם בעל מאגר המידע ואת מענו.
- עיון במידע שאינו בהחזקת בעל המאגר
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
14. (א) אדם שעיין במידע שעליו ומצא כי אינו נכון, שלם, ברור או מעודכן, רשאי לפנות לבעל מאגר המידע, ואם הוא תושב חוץ – למחזיק מאגר המידע, בבקשה לתקן את המידע או למוחקו.
(ב) הסכים בעל מאגר המידע לבקשה כאמור בסעיף קטן (א), יבצע את השינויים הנדרשים במידע שברשותו ויודיע עליהם לכל מי שקיבל ממנו את המידע בתקופה שנקבעה בתקנות.
(ג) סירב בעל מאגר המידע למלא בקשה כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך למבקש, באופן ובדרך שנקבעו בתקנות.
(ד) מחזיק חייב לתקן מידע, אם בעל מאגר המידע הסכים לתיקון המבוקש או שבית משפט ציווה על התיקון.
- תיקון מידע
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
15. על סירובו של בעל מאגר מידע לאפשר עיון כאמור בסעיף 13 או בסעיף 13א ועל הודעת סירוב כאמור בסעיף 14(ג), רשאי מבקש המידע להגיש תובענה לבית המשפט באופן ובדרך שנקבעו בתקנות.
- תובענה לבית המשפט
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007
16. לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו בתוקף תפקידו כעובד, כמנהל או כמחזיק של מאגר מידע, אלא לצורך ביצוע עבודתו או לביצוע חוק זה או על פי צו בית משפט בקשר להליך משפטי ; אם הוגשה הבקשה לפני תחילת ההליך תידון הבקשה בבית משפט השלום. המפר הוראות סעיף זה, דינו - מאסר 5 שנים.
- סודיות
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
17. בעל מאגר מידע, מחזיק במאגר מידע או מנהל מאגר מידע, כל אחד מהם אחראי לאבטחת המידע שבמאגר המידע.
- אחריות לאבטחת מידע
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- 17.א. (א) מחזיק במאגרי מידע של בעלים שונים יבטיח כי אפשרות הגישה לכל מאגר תהיה נתונה רק למי שהורשו לכך במפורש בהסכם בכתב בינו לבין בעליו של אותו מאגר.
(ב) מחזיק שברשותו חמישה מאגרי מידע לפחות, החייבים ברישום לפי סעיף 8, ימסור לרשם, מדי שנה, רשימה של מאגרי המידע שברשותו, בציון שמות בעלי המאגרים, תצהיר על כך שלגבי כל אחד מן המאגרים נקבעו הזכאים בגישה למאגר בהסכם בינו לבין הבעלים, ושמו של הממונה על האבטחה כאמור בסעיף 17.
- מחזיק במאגרים של בעלים שונים
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
- 17.ב. (א) הגופים המפורטים להלן חייבים במינוי אדם בעל הכשרה מתאימה שיהיה ממונה על אבטחת מידע (להלן - הממונה) :
(1) מחזיק בחמישה מאגרי מידע החייבים ברישום לפי סעיף 8 ;
- ממונה על אבטחה
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- (2) גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 23 ;
(3) בנק, חברת ביטוח, חברה העוסקת בדירוג או בהערכה של אשראי.
(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 17, הממונה יהיה אחראי לאבטחת המידע במאגרים המוחזקים ברשות הגופים כאמור בסעיף קטן (א).
(ג) לא ימונה כממונה מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה על הוראות חוק זה.

סימן ב': דיור ישר

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ג. בסימן זה –
"דיור ישר" - פניה אישית לאדם, בהתבסס על השתייכותו לקבוצת אוכלוסין, שנקבעה על פי איפיון אחד או יותר של בני אדם ששמותיהם כלולים במאגר מידע;
"פניה" - לרבות בכתב, בדפוס, בטלפון, בפקסימליה, בדרך ממוחשבת או באמצעי אחר;
"שירותי דיור ישר" - מתן שירותי דיור ישר לאחרים בדרך של העברת רשימות, מדבקות או נתונים בכל אמצעי שהוא.

הגדרות
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ד. לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע המשמש לשירותי דיור ישר, אלא אם כן הוא רשום בפנקס ואחת ממטרותיו הרשומות היא שירותי דיור.

דיור ישר
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ה. לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע המשמש לשירותי דיור ישר, אלא אם כן יש בידו רישום המציין את המקור שממנו קיבל כל אוסף נתונים המשמש לצורך מאגר המידע ומועד קבלתו, וכן למי מסר כל אוסף נתונים כאמור.

ציון מקור המידע
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ו. (א) כל פניה בדיור ישר תכיל באופן ברור ובולט –
(1) ציון כי הפניה היא בדיור ישר, בצירוף ציון מספר הרישום של המאגר המשמש לשירותי דיור ישר בפנקס מאגרי מידע;
(2) הודעה על זכותו של מקבל הפניה להימחק מן המאגר כאמור בסעיף קטן (ב), בצירוף המען שאליו יש לפנות לצורך כך;
(3) זהותו ומענו של בעל מאגר המידע שבו מצוי המידע שעל פיו בוצעה הפניה, והמקורות שמהם קיבל בעל המאגר מידע זה.
(ב) כל אדם זכאי לדרוש, בכתב, מבעל מאגר מידע המשמש לדיור ישר, שמידע המתייחס אליו יימחק ממאגר המידע.
(ג) כל אדם זכאי לדרוש, בכתב, מבעל מאגר המידע המשמש לשירותי דיור ישר או מבעל מאגר המידע שבו מצוי המידע שעל-פיו בוצעה הפניה, כי מידע המתייחס אליו לא ימסר לאדם, לסוג בני אדם או לאנשים מסויימים, והכל לפרק זמן מוגבל או קבוע.
(ד) הודיע אדם לבעל מאגר המידע על דרישתו כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), יפעל בעל המאגר בהתאם לדרישה ויודיע לאדם, בכתב, כי פעל על פיה.
(ה) לא הודיע בעל מאגר המידע כאמור בסעיף קטן (ד) תוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה, רשאי האדם שהמידע מתייחס אליו לפנות לבית משפט השלום בדרך שנקבעה בתקנות, כדי שיוורה לבעל מאגר המידע לפעול כאמור.
(ו) הזכויות לפי סעיף זה של נפטר שרשום במאגר מידע נתונות גם לבן זוגו, לילדו, להורה או לאחיו.

מחיקת מידע ממאגר
המשמש לדיור ישר
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007

- 17ז. הוראות סימן זה יחולו על ידיעות הנוגעות לענייני הפרטיים של אדם, אף שאינם בגדר מידע, כשם שהן חלות על מידע.

תחולה על ידיעות
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ח. סימן זה לא יחול על גוף ציבורי כמשמעותו בסעיף 23(1) במילוי תפקידיו על פי דין.

אי תחולה על גוף ציבורי
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 17ט. הוראות סימן זה באות להוסיף על הוראות כל דין.

שמירת דינים
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

פרק ג': הגנות

18. במשפט פלילי או אזרחי בשל פגיעה בפרטיות תהא זו הגנה טובה אם נתקיימה אחת מאלה:

הגנות מה הן

- (1) הפגיעה נעשתה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי סעיף 13 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965;
- (2) הנתבע או הנאשם עשה את הפגיעה בתום לב באחת הנסיבות האלה:
 - (א) הוא לא ידע ולא היה עליו לדעת על אפשרות הפגיעה בפרטיות;
 - (ב) הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה;
 - (ג) הפגיעה נעשתה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הפוגע;
 - (ד) הפגיעה נעשתה תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדין ובמהלך עבודתו הרגיל, ובלבד שלא נעשתה דרך פרסום רבים;
 - (ה) הפגיעה היתה בדרך של צילום, או בדרך של פרסום תצלום, שנעשה ברשות הרבים ודמות הנפגע מופיעה בו באקראי;
 - (ו) הפגיעה נעשתה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי פסקאות (4) עד (11) לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965;
- (3) בפגיעה היה ענין ציבורי המצדיק אותה בנסיבות הענין, ובלבד שאם היתה הפגיעה בדרך של פרסום - הפרסום לא היה כוזב.

19. (א) לא ישא אדם באחריות לפי חוק זה על מעשה שהוסמך לעשותו על פי דין.
(ב) רשות בטחון, או מי שנמנה עם עובדיה או פועל מטעמה, לא ישאו באחריות לפי חוק זה על פגיעה שנעשתה באופן סביר במסגרת תפקידם ולשם מילוי.
(ג) "רשות בטחון", לענין סעיף זה - כל אחד מאלה:

פסוק

- (1) משטרת ישראל;
- (2) אגף המודיעין במטה הכללי והמשטרה הצבאית של צבא-הגנה לישראל;
- (3) שירות בטחון כללי;
- (4) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;
- (5) הרשות להגנה על עדים.

(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985
(תיקון מס' 10)
תשס"ח-2008

20. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפגיעה בפרטיות באחת הנסיבות האמורות בסעיף 18(2) ושהפגיעה לא חרגה מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפגיעה בתום לב.

נטל ההוכחה

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפגיעה בפרטיות שלא בתום לב אם הוא פגע ביוזעין במידה גדולה משהיתה נחוצה באופן סביר לצורך הענינים שניתנה להם הגנה בסעיף 18(2).

(ג) חזקה על נאשם או נתבע הטוען להגנה על פי סעיף 18(2)(ב) או (ד) שעשה את הפגיעה בפרטיות שלא בתום לב, אם ביצע את הפגיעה תוך כדי הפרת הכללים או העקרונות של אתיקה מקצועית החלים עליו מכוח דין או המקובלים על אנשי המקצוע שהוא נמנה עמם; ואולם חזקה כאמור לא תחול אם הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן הנאשם או הנתבע פעל בהתאם לחובה חוקית המוטלת עליו.

(תיקון מס' 9)
תשס"ז-2007

21. הביא הנאשם או הנתבע ראיה או העיד בעצמו כדי להוכיח אחת ההגנות הניתנות בחוק זה, רשאי התובע להביא ראיות סותרות; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי כל דין להתיר הבאת ראיות בידי בעלי הדין.

הפרכה של טענות הגנה

22. בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב, לטובת הנאשם או הנתבע, גם באלה:

הקלות

- (1) הפגיעה בפרטיות לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;
- (2) הוא לא התכוון לפגוע;
- (3) אם היתה הפגיעה בדרך של פרסום - הוא התנצל על הפרסום ונקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את הפגיעה, ובלבד שההתנצלות פורסמה במקום, במידה ובדרך שבהם פורסמה הפגיעה ולא היתה מסוייגת.

פרק ד': מסירת מידע או ידיעות מאת גופים ציבוריים

(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

23. בפרק זה –

הגדרות
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

"גוף ציבורי" –

- (1) משרדי הממשלה ומוסדות מדינה אחרים, רשות מקומית וגוף אחר הממלא תפקידים ציבוריים על פי דין;
- (2) גוף ששר המשפטים קבע בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ובלבד שבצו ייקבעו סוגי המידע והידיעות שהגוף יהיה רשאי למסור ולקבל;
- (3) (נמחקה);

(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

"מאגר מידע", "מידע", "הרשם", ו"שימוש" – (נמחקו).

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

23א. הוראות פרק זה יחולו על ידיעות על עניניו הפרטיים של אדם, אף שאינן בגדר מידע, כשם שהן חלות על מידע.

תחולה על ידיעות
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

23ב. (א) מסירת מידע מאת גוף ציבורי אסורה, זולת אם המידע פורסם לרבים על פי סמכות כדין, או הועמד לעיון הרבים על פי סמכות כדין, או שהאדם אשר המידע מתייחס אליו נתן הסכמתו למסירה.

איסור על מסירת מידע
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע מרשות בטחון כמשמעותה בסעיף 19 לקבל או למסור מידע לשם מילוי תפקידה, ובלבד שהמסירה או הקבלה לא נאסרה בחיקוק.

23ג. מסירת המידע מותרת, על אף האמור בסעיף 23ב, אם לא נאסרה בחיקוק או בעקרונות של אתיקה מקצועית –

סייג לאיסור
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

(1) בין גופים ציבוריים, אם נתקיים אחד מאלה:

- (א) מסירת המידע היא במסגרת הסמכויות או התפקידים של מוסר המידע והיא דרושה למטרת ביצוע חיקוק או למטרה במסגרת הסמכויות או התפקידים של מוסר המידע או מקבלו;
 - (ב) מסירת המידע היא לגוף ציבורי הרשאי לדרוש אותו מידע על פי דין מכל מקור אחר;
 - (2) מגוף ציבורי למשרד ממשלתי או למוסד מדינה אחר, או בין משרדים או מוסדות כאמור, אם מסירת המידע דרושה למטרת ביצוע כל חיקוק או למטרה במסגרת הסמכויות או התפקידים של מוסר המידע או מקבלו;
- אולם לא יימסר מידע כאמור שניתן בתנאי שלא יימסר לאחר.

23ד. (א) גוף ציבורי המוסר דרך קבע מידע בהתאם לסעיף 23ג יפרט עובדה זו על כל דרישת מידע בהתאם לחוק.

חובותיו של גוף ציבורי
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

(ב) גוף ציבורי המוסר מידע בהתאם לסעיף 23ג יקיים רישום של המידע שנמסר.

(ג) גוף ציבורי המקבל דרך קבע מידע בהתאם לסעיף 23ג, והמידע נאגר במאגר מידע, יודיע על כך לרשם ועובדה זו תיכלל בפרטי רשימת מאגרי המידע לפי סעיף 12.

(ד) גוף ציבורי שקיבל מידע בהתאם לסעיף 23ג לא יעשה בו שימוש אלא במסגרת הסמכויות או התפקידים שלו.

(ה) לענין חובת השמירה על סודיות לפי כל דין, מידע שנמסר לגוף ציבורי מכוח חוק זה, כמוהו כמידע שאותו גוף השיג מכל מקור אחר, ובנוסף יחולו על הגוף המקבל גם כל ההוראות החלות על הגוף המוסר.

23ה. (א) מקום שמידע שמותר למסור לפי סעיפים 23ב או 23ג מצוי על גבי אותו קובץ עם מידע אחר (להלן – מידע עודף), רשאי הגוף המוסר את המידע למסור לגוף המקבל את המידע המבוקש עם המידע העודף.

מידע עודף
(תיקון מס' 1)
תשנ"ה-1985

(ב) מסירת מידע עודף לפי סעיף קטן (א) מותנית בקביעת נוהלים שיבטיחו מניעת שימוש כלשהו במידע עודף שנתקבל; נוהלים כאמור ייקבעו בתקנות וכל עוד לא נקבעו בתקנות, יקבע הגוף המבקש נוהלים כאמור בכתב, וימציא לגוף המוסר עותק מהם, לפי דרישתו.

123. מסירת מידע המותרת לפי חוק זה לא תהווה פגיעה בפרטיות ולא יחולו עליה הוראות סעיפים 2 ו-8.

מסירה מותרת אינה פגיעה בפרטיות (תיקון מס' 1) תשנ"ה-1985

123. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי מסירת מידע מאת גופים ציבוריים.

תקנות לענין מסירת מידע (תיקון מס' 1) תשנ"ה-1985

123. (בוטל).

(תיקון מס' 4) תשנ"ו-1996

פרק ה': שונות

(תיקון מס' 1) תשנ"ה-1985

24. חוק זה חל על המדינה.

דין המדינה (תיקון מס' 1) תשנ"ה-1985
מות הנפגע

25. (א) אדם שנפגע בפרטיותו ותוך ששה חדשים לאחר הפגיעה מת בלי שהגיש תובענה או קובלנה בשל אותה פגיעה, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוג, ילדים או הורים – אחיו או אחותו, להגיש, תוך ששה חדשים לאחר מותו, תובענה או קובלנה בשל אותה פגיעה.

(ב) אדם שהגיש תובענה או קובלנה בשל פגיעה בפרטיות ומת לפני סיום ההליך, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוג, ילדים או הורים – אחיו או אחותו, להודיע לבית המשפט, תוך ששה חדשים לאחר מותו, על רצונו להמשיך בתובענה או בקובלנה, ומשהודיע כאמור יבואו הם במקום התובע או הקובל.

26. תקופת ההתיישנות של תביעה אזרחית לפי חוק זה היא שנתיים.

התיישנות

27. על הליכים משפטיים בשל פגיעה בפרטיות יחולו הוראות סעיפים 21, 23 ו-24 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965, בשינויים המחויבים לפי הענין.

החלת הוראות מחוק איסור לשון הרע

28. במשפט פלילי או אזרחי בשל פגיעה בפרטיות אין להביא ראיה או לחקור עד בדבר שמו הרע של הנפגע או בדבר אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו.

ראיות על שם רע, אופי או עבר של אדם

29. (א) בנוסף לכל עונש וסעד אחר רשאי בית המשפט, במשפט פלילי או אזרחי בשל הפרה של הוראה מהוראות חוק זה, לצוות כמפורט להלן, לפי הענין:

צווים נוספים (תיקון מס' 9) תשס"ז-2007

(1) על איסור הפצה של עתקי החומר הפוגע או על החרמתו; צו החרמה לפי פסקה זו כוחו יפה כלפי כל אדם שברשותו נמצא חומר כזה לשם מכירה, הפצה או החסנה, גם אם אותו אדם לא היה צד למשפט; ציווה בית המשפט על החרמה, יורה מה ייעשה בעתקים שהוחרמו;

(2) על פרסום פסק הדין, כולו או מקצתו; הפרסום ייעשה על חשבון הנאשם או הנתבע, במקום, במידה ובדרך שקבע בית המשפט;

(3) על מסירת החומר הפוגע לנפגע;

(4) על השמדת מידע שנתקבל שלא כדין, או לאסור על שימוש במידע כאמור או במידע עודף כהגדרתו בסעיף 23ה, או להורות לגבי המידע כל הוראה אחרת.

(תיקון מס' 4) תשנ"ו-1996

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע החזקת עותק של פרסום בספריות ציבוריות, בארכיונים וכיוצא באלה, זולת אם הטיל בית המשפט, בצו החרמה על פי סעיף קטן (א)(1), הגבלה גם על החזקה כזאת, ואין בהן כדי למנוע החזקת עותק של פרסום בידי הפרט.

29א. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 5, רשאי בית המשפט לחייבו לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, בלא הוכחת נזק; חיוב בפיצוי לפי סעיף קטן זה הוא כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו.

פיצוי בלא הוכחת נזק (תיקון מס' 9) תשס"ז-2007

(ב) (1) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי סעיף 4, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, בלא הוכחת נזק.

(2) במשפט כאמור בפסקה (1) שבו הוכח כי הפגיעה בפרטיות נעשתה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור באותה פסקה, בלא הוכחת נזק.

(ג) לא יקבל אדם פיצוי בלא הוכחת נזק לפי סעיף זה, בשל אותה פגיעה בפרטיות, יותר מפעם אחת.

(ד) הסכומים האמורים בסעיף זה יעודכנו ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור השינוי במדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין זה –

"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" – מדד החודש שקדם לחודש העדכון ;
"המדד הבסיסי" – מדד חודש מאי 2007.

30. (א) פורסמה פגיעה בפרטיות בעתון, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל הפגיעה האדם שהביא את הדבר לעתון וגרם בכך לפרסומו, עורך העתון ומי שהחליט בפועל על פרסום אותה פגיעה בעתון, ובאחריות אזרחית ישא גם המוציא לאור של העתון.
(ב) באישום פלילי לפי סעיף זה תהא זאת הגנה טובה לעורך העתון שנקט אמצעים סבירים כדי למנוע פרסום אותה פגיעה ושלא ידע על פרסומה.
(ג) בסעיף זה, "עורך עתון" – לרבות עורך בפועל.

אחריות בשל פרסום בעתון
(תיקון מס' 12)
תשע"ז-2017

31. פורסמה פגיעה בפרטיות בדפוס, למעט בעתון בעל תדירות הופעה של ארבעים ימים או פחות, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל הפגיעה גם מחזיק בית הדפוס שבו הודפס הפרסום, ומי שמוכר את הפרסום או מפיץ אותו בדרך אחרת, ובלבד שלא ישאו באחריות אלא אם ידעו או חייבים היו לדעת שהפרסום מכיל פגיעה בפרטיות.

אחריות של מדפיס ומפיץ
(תיקון מס' 12)
תשע"ז-2017

- 31א. (א) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה :
(1) מנהל, מחזיק או משתמש במאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 8 ;
(2) מוסר פרטים לא נכונים בבקשה לרישום מאגר מידע כנדרש בסעיף 9 ;
(3) אינו מוסר פרטים או מוסר פרטים לא נכונים בהודעה המלווה בקשה לקבלת מידע לפי סעיף 11 ;
(4) אינו מקיים את הוראות סעיפים 13 ו-13א לענין זכות העיון במידע המוחזק במאגר מידע, או אינו מתקן מידע על פי הוראות סעיף 14 ;
(5) מאפשר גישה למאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 17א(א) או אינו מוסר לרשם מסמכים או תצהיר בהתאם להוראות סעיף 17א(ב) ;
(6) אינו ממנה ממונה על אבטחת מידע בהתאם להוראות סעיף 17ב ;
(7) מנהל או מחזיק מאגר המשמש לשירותי דיוור ישיר, בניגוד להוראות סעיפים 17ד עד 17י ;
(8) מוסר מידע בניגוד לסעיפים 23 עד 23ה.
(ב) עבירה לפי סעיף זה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות.

עונשין בעבירות של אחריות קפידה
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 31ב. מעשה או מחדל בניגוד להוראות פרקים ב' או ד' או בניגוד לתקנות שהותקנו לפי חוק זה יהווה עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש].

עוולה בנזיקין
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

32. חומר שהושג תוך פגיעה בפרטיות יהיה פסול לשמש ראיה בבית משפט, ללא הסכמת הנפגע, זולת אם בית המשפט התיר מטעמים שירשמו להשתמש בחומר, או אם היו לפוגע, שהיה צד להליך, הגנה או פטור לפי חוק זה.

חומר פסול לראיה

33. בפקודת הנזיקין [נוסח חדש], סעיף 34א - בטל.
34. בתוספת לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, אחרי פסקה (12) יבוא :
"(13) עבירות על חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981."

תיקון פקודת הנזיקין

35. הוראות חוק זה לא יגרעו מהוראות כל דין אחר.
36. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בכל ענין הנוגע לביצועו, ובין השאר –
(1) תנאי החזקת מידע ושמירתו במאגרי מידע ;

שמירת דינים
ביצוע ותקנות

- (2) תנאים להעברה של מידע אל מאגרי מידע שמחוץ לגבולות המדינה או מהם ;
(3) כללי התנהגות ואתיקה לבעלים, למחזיקים או למנהלים של מאגרי מידע ולעובדיהם ;
(4) הוראות לענין ביעור מידע עם הפסקת פעולתו של מאגר מידע.

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

- 36א. (א) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע –

- (1) אגרות בעבור רישום מאגר מידע ועיון בו לפי חוק זה ;
(2) אגרה, לתקופה שיקבע, בעבור מאגר מידע הרשום בפנקס (להלן – אגרה

אגרות
(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 5)
תש"ס-2000

תקופתית), למעט מאגר מידע שבבעלות המדינה, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים של אגרות תקופתיות לפי סוגים של מאגרים, וכן את מועדי התשלום של האגרה התקופתית, ותוספת אגרה לאגרה תקופתית שלא שולמה במועדה.

(ב) כספי אגרות שנגבו לפי סעיף זה ייועדו לרשם וליחידת הפיקוח לצורך פעולתם לפי חוק זה.

(ג) לא שולמה האגרה התקופתית או תוספת האגרה לאגרה התקופתית, לפי הענין, בתוך שישה חודשים מהמועד שנקבע בתקנות לתשלום תוספת האגרה, יותלה רישומו של המאגר בפנקס עד לתשלום.

(תיקון מס' 5)
תש"ס-2000

37. תחילתו של פרק ב' ששה חדשים מיום פרסומו של חוק זה.

תחילה

משה נסים
שר המשפטים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998

1. חוק זה מטרתו לאסור הטרדה מינית כדי להגן על כבודו של אדם, על חירותו ועל פרטיותו, וכדי לקדם שוויון בין המינים.
מטרת החוק
2. בחוק זה –
הגדרות
"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;
(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014
- "בשירות" – בשירות בכוחות הבטחון, מקום שאין בינם לבין המשרת בהם יחסי עבודה או בשירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ז-2017;
(תיקון מס' 1)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014
(תיקון מס' 14)
תשע"ז-2017
- "הראה" – במילים או בהתנהגות, ובלבד שלא היה ספק סביר לגבי משמעות ההתנהגות;
"התייחסות" – בכתב, בעל פה, באמצעות מוצג חזותי או שמיעתי, לרבות באמצעות מחשב או חומר מחשב, או בהתנהגות;
"חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים" – חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007;
(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014
- "חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה" – חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988;
"חוק העונשין" – חוק העונשין, תשל"ז-1977;
"חסר ישע" – כהגדרתו בסעיף 368א לחוק העונשין;
"כוחות הבטחון" – צבא הגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וארגוני הבטחון האחרים של המדינה;
"מחשב" ו"חומר מחשב" – כהגדרתם בחוק המחשבים, תשנ"ה-1995;
"מסגרת יחסי עבודה" – מקום העבודה, מקום אחר שבו מתנהלת פעילות מטעם המעסיק, תוך כדי העבודה, או תוך ניצול מרות ביחסי העבודה בכל מקום שהוא;
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014
- "מפעל מוגן" – כמשמעותו בסעיף 17 לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987;
(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014
- "קבלן כוח אדם" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996;
"קטין" – אדם שטרם מלאו לו 18 שנים;
"שירות לאומי" – (נמחקה).
(תיקון מס' 14)
תשע"ז-2017
3. (א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:
(1) סחיטה באיומים, כמשמעותה בסעיף 428 לחוק העונשין, כאשר המעשה שהאדם נדרש לעשותו הוא בעל אופי מיני;
(2) מעשים מגונים כמשמעותם בסעיפים 348 ו-349 לחוק העונשין;
(3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;
(4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות;
(5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית;
(5א) פרסום תצלום, סרט או הקלטה של אדם, המתמקד במיניותו, בנסיבות שבהן הפרסום עלול להשפיל את האדם או לבזותו, ולא ניתנה הסכמתו לפרסום, ואולם במשפט פלילי או אזרחי לפי פסקה זו תהא זו הגנה טובה למפרסם אם מתקיים אחד מאלה:
(תיקון מס' 10)
תשע"ד-2014

(א) הפרסום נעשה בתום לב, בשים לב לנסיבות הפרסום, תוכנו, צורתו, היקפו ומטרתו;

(ב) הפרסום נעשה למטרה כשרה;

(ג) יש בפרסום עניין ציבורי המצדיק אותו בנסיבות העניין, ובלבד שאינו כוזב, או שהוא הבעת דעה או ביקורת על בעל תפקיד ציבורי בקשר לתפקידו, והפרסום לא חרג מתחום הסביר לשם השגת מטרתו;

בפסקה זו, "נתצלו, סרט או הקלטה" – לרבות עריכה או שילוב של כל אחד מהם, ובלבד שבנסיבות העניין ניתן לזהות את האדם;

(6) הצעות או התייחסויות כאמור בפסקאות (3) או (4), המופנות למי מהמנויים בפסקאות המשנה שלהלן, בנסיבות המפורטות בפסקאות משנה אלה, גם אם המוטרד לא הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות או בהתייחסויות האמורות:

(תיקון מס' 2)
תשס"ד-2004
הוראת שעה
תשס"ז-2007
(תיקון מס' 6)
תש"ע-2010
(תיקון מס' 9)
תשע"ד-2013
(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014
(תיקון מס' 4)
תשס"ז-2007

(א) לקטין או לחסר ישע – תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או טיפול, ואם טרם מלאו לקטין 15 שנים – גם בלא ניצול יחסים כאמור, ובלבד שהמטריד אינו קטין;

(תיקון מס' 6)
תש"ע-2010

(ב) למטופל, במסגרת טיפול נפשי, בריאותי, רפואי או פארה-רפואי – תוך ניצול תלות של המטופל במטפל; בפסקת משנה זו, "טיפול נפשי" – כהגדרתו בסעיף 347א לחוק העונשין;

(ג) לעובד במסגרת יחסי עבודה, ולאדם בשירות במסגרת שירות – תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות;

(ד) לתלמיד בכיתה י"ב, י"ג או י"ד, שאינו קטין, תוך ניצול יחסי מרות בלימודים;

(תיקון מס' 2)
תשס"ד-2004

(ה) לתלמיד או לסטודנט, הלומד במוסד המקנה השכלה עיונית, דתית או מקצועית לבוגרים (בחוק זה – מוסד להשכלה לבוגרים), תוך ניצול יחסי מרות בלימודים;

(תיקון מס' 2)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 6)
תש"ע-2010

(ו) (פקעה);

הוראת שעה
תשס"ז-2007
(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014
(תיקון מס' 6)
תש"ע-2010

(ז) לאדם – תוך ניצול יחסי מרות או תלות, במסגרת הדרכה או ייעוץ של כהן דת או של מי שמתחזה להיות כהן דת או של אדם הידוע או המציג את עצמו כבעל סגולות רוחניות מיוחדות;

(ח) לאדם, מצדו של עובד הציבור במילוי תפקידו או בקשר אליו ותוך שימוש לרעה בסמכותו – תוך ניצול יחסי מרות או תלות של האדם בעובד הציבור; בפסקת משנה זו, "עובד הציבור" – כהגדרתו בסעיף 34כד לחוק העונשין;

(תיקון מס' 9)
תשע"ד-2013

(ט) לאדם עם מוגבלות המועסק במפעל מוגן – תוך ניצול יחסי מרות או תלות.

(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014

(ב) התנכלות היא פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית.

4. לא יטריד אדם מינית את זולתו ולא יתנכל לו.

5. (א) המטריד מינית אדם כאמור בסעיף 3(א), (4), (5) ו-6(ב), דינו – מאסר שנתיים; המטריד מינית אדם כאמור בסעיף 3(א), (5), דינו כדין הפוגע במזיד בפרטיות זולתו כאמור בסעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

איסור הטרדה
מינית והתנכלות
הטרדה מינית
והתנכלות – עבירות
(תיקון מס' 10)
תשע"ד-2014

(ב) המתנכל לאדם כאמור בסעיף 3(ב), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג) הטריד אדם מינית אדם אחר כאמור בסעיף קטן (א) והתנכל לו כאמור בסעיף קטן (ב), דינו – מאסר ארבע שנים.

(ד) הוראות סעיפים 2א ו-2ב לחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח-1957, יחולו על חקירתו של מי שנפגע בעבירה לפי סעיף זה ועל עדותו בשל עבירה כאמור.

(ה) הוראות סעיף 352 לחוק העונשין יחולו לענין פרסום שם של מי שנפגע בעבירה או שהתלונן כי נפגע בעבירה, לפי סעיף זה.

6. (א) הטרדה מינית והתנכלות הן עוולות אזרחיות, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליהן בכפוף להוראות חוק זה.

(ב) בית המשפט רשאי לפסוק בשל הטרדה מינית או בשל התנכלות פיצוי שלא יעלה על סך 120,000 שקלים חדשים, ובשל הטרדה מינית או בשל התנכלות שבוצעו מתוך מניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור כאמור בסעיף 144 לחוק העונשין – כפל הסכום האמור, ללא הוכחת נזק; סכום זה יעודכן ב-1 בינואר של כל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי והודעה על הסכום המעודכן תפורסם ברשומות; לענין סעיף קטן זה –

"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

"המדד הבסיסי" – מדד חודש אוגוסט 2013.

(ג) לא יזדקק בית המשפט או בית הדין לעבודה, לפי הענין, לתביעה בשל עוולה לפי סעיף זה או לפי סעיף 7, שהוגשה לאחר שחלפה התקופה הקבועה בסעיף 5 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 מיום שנוצרה העילה והוראות סעיפים 18א ו-18ב לחוק האמור, לא יחולו על תביעה כאמור.

נטל ההוכחה
בתובענה במסגרת
יחסי עבודה
(תיקון מס' 12)
תשע"ד-2014

6א. בתובענה של עובד או של דורש עבודה בשל פגיעה על רקע הטרדה מינית במסגרת יחסי עבודה, כאמור בסעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תהיה חובת ההוכחה על המעסיק כי לא פגע פגיעה כאמור באותו סעיף, אם הוכיח העובד או דורש העבודה כי התקיים האמור בפסקה מפסקאות (1) עד (3) שבסעיף 7(א) לחוק האמור, ובלבד שטרם חלפו שלוש שנים מיום שנוצרה העילה.

נקיטת אמצעים
בידי מעסיק
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014

7. (א) מעסיק חייב לנקוט אמצעים סבירים, בנסיבות הענין, כדי למנוע הטרדה מינית או התנכלות במסגרת יחסי עבודה, על ידי עובדו, או על ידי ממונה מטעמו אף אם אינו עובדו, ולטפל בכל מקרה כאמור, ולשם כך עליו:

(1) לקבוע דרך יעילה להגשת תלונה בשל הטרדה מינית או התנכלות ולבירור התלונה;

(2) לטפל ביעילות במקרה של הטרדה מינית או התנכלות שידע אודותיהם, וכן לעשות כל שביכולתו כדי למנוע את הישנות המעשים האמורים וכדי לתקן את הפגיעה שנגרמה למתלונן עקב ההטרדה או ההתנכלות.

(ב) מעסיק המעסיק יותר מ-25 עובדים חייב, בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), לקבוע תקנון שבו יובאו עיקרי הוראות החוק בדבר הטרדה מינית והתנכלות במסגרת יחסי עבודה ויפורטו בו דרכי הגשת התלונות שענינן הטרדה מינית או התנכלות והטיפול בהן, כפי שקבע המעסיק (להלן – תקנון); המעסיק יפרסם את התקנון בין עובדיו.

(ג) מעסיק שלא מילא את חובותיו לפי סעיפים קטנים (א) ו-(2) ו-(ב) יהיה אחראי לעוולה אזרחית לפי סעיף 6, או לעוולה אזרחית בשל פגיעה כאמור בסעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, שעשה עובדו, או ממונה מטעמו אף אם אינו עובדו, במסגרת יחסי העבודה.

(ד) שר המשפטים, בהסכמת שר העבודה והרווחה ובאישור הוועדה לקידום מעמד האשה של הכנסת, יקבע –

(1) כללים לביצוע חובות המעסיק על פי סעיף זה; כללים כאמור יכול שיהיו כלליים או לפי סוגים של מקומות עבודה, ענפי עבודה או מקצועות;

(2) תקנון לדוגמה שישמש דוגמה למעסיק (להלן – תקנון לדוגמה).

(ה) לצורך קיום חובותיו של המעסיק לפי סעיף קטן (ב), יערוך המעסיק בתקנון לדוגמה את ההתאמות הנדרשות.

(ו) לענין סעיף זה –

"התנכלות" – לרבות פגיעה כאמור בסעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה;

"יחסי עבודה" – לרבות העסקה לפי חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים, והעסקה של אדם עם מוגבלות במפעל מוגן;

"מעביד" – לרבות מעסיק לפי חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים, בעלים ומפעיל במפעל מוגן;

"עובד" – לרבות אדם עם מוגבלות המועסק לפי חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים או במפעל מוגן.

(ז) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, גם על מוסד להשכלה

(תיקון מס' 13)
תשע"ד-2014

(תיקון מס' 2)
תשס"ד-2004

לבוגרים, ולענין זה יראו את המוסד – כמעסיק, את המורה או המרצה – כעובד או כממונה מטעם המעסיק ואת התלמיד או הסטודנט – כעובד.

8. לא פרסם מעסיק תקנון כאמור בסעיף 7(ב), דינו – קנס, וקנס נוסף לכל שבוע שבו נמשכה העבירה, בשיעור הקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.

אי פרסום תקנון –
עבירה
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014

9. הוראות חוק זה לענין מעסיק ועובד יחולו, בשינויים המחויבים ולפי הענין, גם על מי שמעסיק בפועל אדם באמצעות קבלן כוח אדם, ועל אדם המועסק כאמור.

הרחבת תחולה
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014

10. (א) לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי לפי סעיפים 6, 7 ו-9 שענינו אחד מאלה –

סמכות בית הדין
לעבודה
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014

(1) הטרדה מינית שעשה מעסיק, או ממונה מטעמו, לעובדו, או שעשה עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;

(2) התנכלות של מעסיק, או של ממונה מטעמו, כלפי עובד, או של עובד כלפי עובד אחר, במסגרת יחסי עבודה;

(3) אחריות מעסיק כאמור בסעיף 7 בשל הטרדה מינית או התנכלות שעשה ממונה מטעם המעסיק לעובדו, או עובד לעובד אחר, במסגרת יחסי העבודה.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הליך אזרחי, שענינו הטרדה מינית או התנכלות שנעשו בשירות.

(ג) הוראות סעיפים 10, 10א, 12 ו-13 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, יחולו על הליכים לפי סעיף זה.

11. חוק זה חל על המדינה; לענין הוראות סעיפים 7 ו-8, יראו את כוחות הבטחון, מקום שאין בינם לבין המשרתים בהם יחסי עבודה, כמעסיק, ואת המשרת בהם כעובד.

דין המדינה
(תיקון מס' 11)
תשע"ד-2014

12. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין.

שמירת דינים

13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור הוועדה לקידום מעמד האשה של הכנסת, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

14. תקנות לענין סעיף 7 יוגשו לראשונה לאישור הוועדה לקידום מעמד האשה של הכנסת, בתוך חמישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

חובת התקנת תקנות

15. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988 –

תיקון חוק
שוויון ההזדמנויות
בעבודה –
מס' 5

(1) במקום סעיף 7 יבוא:

"פגיעה על רקע הטרדה מינית

7. (א) במסגרת יחסי עבודה לא יפגע מעביד או ממונה מטעמו, בעובד או בדורש עבודה בענינים המנויים בסעיף 2 או בכל דרך אחרת, כאשר מקור הפגיעה הוא אחד מאלה:

(1) הטרדה מינית של העובד או של דורש העבודה שנעשתה בידי המעביד, בידי הממונה מטעמו או בידי עובד אחר;

בחק זה, "הטרדה מינית" - כמשמעותה בחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן - חוק למניעת הטרדה מינית), ובלבד שלענין פגיעה שמקורה בהטרדה מינית לפי סעיף 3(א)(3) ו-4 לחוק האמור, די בהצעה או בהתייחסות אחת בלבד;

(2) תלונה או תביעה של העובד בשל פגיעה כאמור בסעיף זה;

(3) סיוע של עובד לעובד אחר בקשר לתלונה או לתביעה בשל פגיעה כאמור בסעיף זה.

(ב) על פגיעה שמקורה בתלונה או בתביעה כאמור בסעיף קטן (א)(2) ו-3 יחולו הוראות סעיף 6(ב).

(ג) הוראות סעיף זה יחולו, לענין מעביד ועובד, בשינויים המחויבים, ולפי הענין, גם על מי שמעסיק בפועל אדם באמצעות קבלן כוח אדם, ועל אדם המועסק כאמור."

(2) בסעיף 9, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בתובענה של עובד או של דורש עבודה בשל הפרת הוראות סעיף 7(א), תהא חובת ההוכחה על המעביד כי לא פגע כאמור באותו סעיף, אם הוכיח העובד או

- דורש העבודה כי התקיים האמור בפסקה מפסקאות (1) עד (3) שבסעיף 7(א).";
- (3) בסעיף 10 –
- (א) האמור בו יסומן "א" ובפסקה (1), בסופה יבוא "ואולם בהליך אזרחי בשל פגיעה כאמור בסעיף 7, רשאי בית הדין לעבודה לפסוק פיצוי שלא יעלה על 50,000 ש"ח, ללא הוכחת נזק";
- (ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הסכום הנקוב בסעיף קטן (א) יעודכן ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין סעיף קטן זה –
- "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "המדד החדש" - מדד החודש שקדם לחודש העדכון;
- "המדד הבסיסי" - מדד חודש מרס 1998.";
- (4) בסעיף 10א, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) בהליך לפי חוק זה בשל פגיעה שמקורה אחד הענינים המנויים בסעיף 7(א), או בשל הפליה מחמת נטיה מינית כאמור בסעיף 2(א), רשאי בית הדין לעבודה לדון בדלתיים סגורות; ביקש תובע או מתלונן לדון בדלתיים סגורות, ייעתר בית הדין לבקשה, זולת אם החליט אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו.";
- (5) בסעיף 14, בסופו יבוא "ואולם לענין תביעה אזרחית בשל פגיעה כאמור בסעיף 7, תקופת ההתיישנות תהיה שלוש שנים מיום שנוצרה העילה.";
- (6) בסעיף 15 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "6, 7 או 8" יבוא "6 או 8";
- (ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) (1) העובר על הוראות סעיף 7, דינו - מאסר כאמור בסעיף 5(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית;
- (2) מעביד או ממונה מטעמו, שהטריד מינית את עובדו כאמור בסעיף 3(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, ופגע בו כאמור בסעיף 7, דינו - מאסר כאמור בסעיף 5(ג) לחוק האמור.
- (א2) הוראות סעיף 5(ד) ו-(ה) לחוק למניעת הטרדה מינית יחולו לענין עבירה לפי סעיף קטן (א1).";
- (7) בסעיף 18, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ה) מפקח שמונה לפי סעיף קטן (א) יפקח גם על ביצוע הוראות סעיף 7(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית, ולשם כך יהיו נתונות לו הסמכויות שבסעיף זה."
16. בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, בתוספת השניה, בסופה יבוא "סעיף 8 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998."
17. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, בסעיף 68(ב), בסופו יבוא "או בעבירה על פי החוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998."
18. (א) תחילתו של חוק זה בתום שישה חודשים מיום פרסומו.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ייכנס לתוקף סעיף 7, אלא בתום חודש מיום פרסום התקנות לפיו.

תיקון חוק בית הדין לעבודה – מס' 29

תיקון חוק בתי המשפט – מס' 24

תחילה

צחי הנגבי
שר המשפטים

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

עזר ויצמן
נשיא המדינה

חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999

פרק א': הלכות מסחר לא הוגנות

1. (א) לא יגרום עוסק לכך שנכס שהוא מוכר או שירות שהוא נותן, ייחשבו בטעות כנכס או כשירות של עוסק אחר או כנכס או כשירות שיש להם קשר לעוסק אחר.
(ב) שימוש של עוסק בשמו בתום לב, לשם מכירת נכס או מתן שירות, לא ייחשב כשלעצמו גניבת עין.
2. (א) לא יפרסם עוסק מידע ולא יגרום לפרסום מידע, אשר הוא יודע או שהיה עליו לדעת שהוא אינו נכון, לגבי עסק, מקצוע, נכס או שירות, שלו או של עוסק אחר (להלן - תיאור כוזב).
(ב) המפיץ פרסום של עוסק אחר או מטעמו הכולל תיאור כוזב, או מי שהחליט בפועל על פרסום תיאור כוזב כאמור, לא יישא באחריות לפי סעיף זה, אלא אם כן ידע שהתיאור כוזב, או שהתיאור כוזב על פניו.
3. לא ימנע ולא יכביד עוסק, באופן לא הוגן, על גישה של לקוחות, עובדים או סוכנים אל העסק, הנכס או השירות של עוסק אחר.
4. החובות בפרק זה יחולו על עוסק, אשר עשה את המעשה האסור על פי פרק זה, במהלך עסקו או בהקשר לעסקו, כלפי עוסק אחר אשר נפגע או ניזוק מהפרת החובה, במהלך עסקו או בהקשר לעסקו.

פרק ב': גזל סוד מסחרי

5. בפרק זה –
"בעלים" - לרבות מי שסוד מסחרי נמצא בשליטתו כדין;
"סוד מסחרי", "סוד" - מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו;
"שימוש" - לרבות על ידי העברה לאחר.
6. (א) לא יגזול אדם סוד מסחרי של אחר.
(ב) גזל סוד מסחרי הוא אחד מאלה:
(1) נטילת סוד מסחרי ללא הסכמת בעליו באמצעים פסולים, או שימוש בסוד על ידי הנוטל; לענין זה אין נפקא מינה אם הסוד ניטל מבעליו או מאדם אחר אשר הסוד המסחרי נמצא בידיעתו;
(2) שימוש בסוד מסחרי ללא הסכמת בעליו כאשר השימוש הוא בניגוד לחיוב חוזי או לחובת אמון, המוטלים על המשתמש כלפי בעל הסוד;
(3) קבלת סוד מסחרי או שימוש בו ללא הסכמת בעליו, כאשר המקבל או המשתמש יודע או שהדבר גלוי על פניו, בעת הקבלה או השימוש, כי הסוד הועבר אליו באופן האסור על פי פסקאות (1) או (2), או כי הסוד הועבר אל אדם אחר כלשהו באופן אסור כאמור לפני שהגיע אליו.
- (ג) גילוי סוד מסחרי באמצעות הנדסה חוזרת, לא ייחשב, כשלעצמו, אמצעי פסול כאמור בסעיף קטן (ב)(1); לענין סעיף קטן זה, "הנדסה חוזרת" - פירוק או ניתוח של מוצר או של תהליך במטרה לפענח סוד מסחרי, בהילוך חוזר.
7. (א) לא יהיה אדם אחראי בשל גזל סוד מסחרי, אם התקיים אחד מאלה:
(1) הידע הגלום בסוד המסחרי הגיע אליו במהלך עבודתו אצל בעליו של הסוד המסחרי וידע זה הפך לחלק מכישוריו המקצועיים הכלליים;
(2) השימוש בסוד המסחרי מוצדק בשל תקנת הציבור.
(ב) עשה אדם שימוש בסוד המסחרי כאמור בסעיף קטן (א)(2) וזכה עקב כך בטובת הנאה, רשאי בית המשפט אם ראה שהדבר מוצדק בנסיבות הענין, לחייב אותו בהשבת טובת ההנאה, כולה או חלקה, לבעל הסוד.
8. (א) אדם אינו אחראי לפי סעיף 6(ב)(3) בשל שימוש שעשה בסוד מסחרי, אם רכש וקיבל את הסוד המסחרי בתום לב ובתמורה, אלא אם כן ראה בית המשפט כי לשם עשיית צדק בין הצדדים, יש להטיל עליו אחריות בשל גזל סוד מסחרי.
(ב) הטיל בית המשפט אחריות כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לפטור את האחראי לגזל הסוד המסחרי מהסעדים שלהם זכאי בעל הסוד, כולם או חלקם.
9. יראו כשימוש בסוד מסחרי אף שימוש בסוד שנעשו בו שינויים, ובלבד שמתקיים דמיון מהותי בין הסוד המסחרי לבין המידע שבו נעשה השימוש.

10. חזקה על הנתבע כי השתמש בסוד המסחרי שבבעלות התובע, אם התקיימו שניים אלה :

חזקת שימוש

(1) הסוד המסחרי הגיע לידיעתו של הנתבע או שהיתה לו גישה אליו ;

(2) המידע שבו משתמש הנתבע דומה דמיון מהותי למידע נושא הסוד המסחרי.

פרק ג': נזיקין וסעדים

11. הפרת הוראה מהוראות פרקים א' ו-ב' היא עוולה בנזיקין, ופקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן - פקודת הנזיקין) תחול עליה, כפוף להוראות חוק זה.

עוולה בנזיקין

12. הסעדים שבסעיפים 13 עד 21, לא יחולו על עוולות לפי סעיפים 2 ו-3.

תחולת סעדים

13. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת התובע, לפסוק לו, לכל עוולה, פיצויים בלא הוכחת נזק, בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים.

פיצוי בלא הוכחת נזק

(ב) לענין סעיף זה יראו עוולות המתבצעות במסכת אחת של מעשים, כעוולה אחת.

(ג) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות בצו את הסכום שבסעיף קטן (א).

14. ניתן צו מניעה לטובת בעליו של סוד מסחרי, זכאי הצד שכנגד לבקש, בכל עת, כי ייערך עיון מחדש בצו, בטענה שהסוד המסחרי פורסם ; ראה בית המשפט כי המבקש הפיק יתרון לא הוגן מההחזקה בסוד לפני פרסומו, רשאי הוא, כל עוד מתקיים אותו יתרון, להשאיר את הצו בתוקפו.

עיון מחדש בצו מניעה

15. בית המשפט רשאי לחייב את הנתבע, בדרך שנקבעה בתקנות, במתן דין וחשבון לתובע לגבי פרטי העוולה.

מתן חשבונות

16. (א) הוכח להנחת דעתו של בית המשפט, בתצהיר או בעדות אחרת, כי קיים חשש של ממש לביצועה של עוולה, רשאי הוא למנות, בצו, כונס נכסים, ולהסמיכו להיכנס לחצרים המוחזקים על ידי הנתבע או על ידי אדם אחר שאינו הנתבע (להלן - צד שלישי), לשם חיפוש ותפיסת נכסים אשר הופקו תוך ביצוע העוולה או שימשו לביצועה, או לשם תפיסת ראיות אשר קיים חשש סביר להעלמתן ; בחיפוש ובתפיסה לפי פרק זה, של מחשב, חומר מחשב או פלט, כהגדרתם בחוק המחשבים, תשנ"ה-1995, יחולו הוראות סעיפים 23א ו-32(ב) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, בשינויים המחויבים.

כונס נכסים

(ב) כונס נכסים מוסמך להשתמש בכוח במידה סבירה לשם ביצוע הצו, ובלבד שהתלווה אליו שוטר ; בית המשפט רשאי להורות למשטרת ישראל לסייע לכונס הנכסים בביצוע תפקידו על פי הצו.

(ג) הכניסה, החיפוש והתפיסה ייעשו על ידי כונס הנכסים בנוכחות שני עדים ; הכונס יגיש לבית המשפט, בתוך שבעה ימים מיום הביצוע, דין וחשבון על החיפוש והתפיסה.

17. (א) הוגשה בקשה למתן צו למינוי כונס נכסים והוכח להנחת דעתו של בית המשפט, בתצהיר או בעדות אחרת, כי קיים חשש סביר שהשהיה עד לדיון במעמד שני הצדדים עלולה לגרום למבקש הצו נזק חמור או להעלמת הנכסים, רשאי בית המשפט לתת צו אף במעמד צד אחד.

צו במעמד צד אחד

(ב) ניתן צו במעמד צד אחד, יתקיים דיון במעמד שני הצדדים בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-7 ימים מיום מתן הצו, אלא אם כן קבע בית המשפט מועד מאוחר יותר מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) צו לפי סעיף זה יכול שיינתן אף בטרם הגשת התובענה ; לא הוגשה התובענה בתוך 7 ימים מיום נתינתו, יפקע הצו, אלא אם כן קבע בית המשפט מועד מאוחר יותר מטעמים מיוחדים שיירשמו.

18. בית המשפט לא ייתן צו זמני לפי פרק זה אלא כפוף להמצאת ערובה מספקת להנחת דעתו, לטובת מי שכנגדו ניתן הצו לפי סעיפים 16 או 17, לשם פיצוי בשל כל נזק שייגרם לו כתוצאה ממתן הצו, אם תידחה התובענה או אם יפקע הצו מסיבה אחרת, וכן כפוף להמצאת ערבון כאמור בסעיף 19.

ערובות

19. (א) ערבון כאמור בסעיף 18 יהיה בהפקדת סכום שלא יפחת מ-1,000 שקלים חדשים ולא יעלה על 25,000 שקלים חדשים, כפי שיקבע בית המשפט ; סכום הערבון יופקד במזומן או בערבות בנקאית ; בית המשפט רשאי, אם שוכנע שקיימים טעמים מיוחדים לכך, להתנות את מתן הצו במתן ערבון אחר.

ערבון

(ב) לבקשת הנתבע, רשאי בית המשפט, אם שוכנע תוך כדי ההליך המשפטי שהדבר מוצדק, להגדיל את סכום הערבון מעבר לסכום האמור בסעיף קטן (א).

(ג) נדחתה התובענה או פקע הצו הזמני, יהיה בית המשפט הדין בתובענה רשאי להורות על חילוט הערבון, כולו או מקצתו, לטובת מי שניתן נגדו צו לפי סעיפים 16 או 17, אם שוכנע שבקשת הצו לא היתה סבירה בנסיבות הענין ; חילוט הערבון אינו מותנה בגרימת נזק של ממש למי שהצו ניתן נגדו.

(ד) חילוט הערבון אינו גורע מזכותו של מי שהערבון חולט לטובתו להיפרע בשל נזקיו, באמצעות הערובה שנקבעה לפי סעיף 18 או בהתאם לכל דין, בדרך של הגשת תובענה.
20. (א) במתן צו לפי סעיפים 16 או 17, המסמיך כניסה לחצרים המוחזקים בידי צד שלישי, יתחשב בית המשפט, בין היתר, באפשרות –

זכויות צד שלישי

(1) שקיימות זכויות של הצד השלישי בנכסים או בראיות שלגביהם מתבקש הצו, וטיבן של זכויות כאמור;
(2) שהצד השלישי שותף לעוולה.

(ב) היו הנכסים או הראיות שלגביהם מתבקש צו לפי סעיפים 16 או 17 מצויים בחזקתו של צד שלישי, יודיע לו בית המשפט על זכותו להצטרף להליך בתוך המועד שיקבע.

(ג) טוען צד שלישי לזכויות בנכסים או בראיות שנתפסו לפי פרק זה, רשאי הוא להצטרף להליך בתוך 14 ימים מן היום שנודע לו על תפיסתם.

(ד) התברר לבית המשפט במהלך דיון כי לצד שלישי עשויות להיות זכויות בנכסים או בראיות שנתפסו לפי פרק זה, יודיע לו בית המשפט על זכותו להצטרף כצד להליך, בתוך המועד שיקבע; הצירוף יכול שיהיה בכל שלב משלבי המשפט.

(ה) הצטרף צד שלישי להליך, יקיים בית המשפט דיון במעמד הצד השלישי בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-14 ימים מיום קבלת בקשת הצירוף של הצד השלישי.

השמדת נכסים

21. בית המשפט רשאי להורות, בסיום הדיון בתובענה, על אחד מאלה:

(1) על השמדת נכסים אשר הופקו תוך ביצוע עוולה או אשר שימשו לביצועה (בסעיף זה – הנכסים);

(2) אם ביקש זאת התובע – על העברת הבעלות בנכסים לידי, בתמורה לתשלום שווים של הנכסים, כערכם אלמלא ביצוע העוולה;

(3) על עשיית כל פעולה אחרת בנכסים.

פרק ד': שונות

22. (א) לבית דין אזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון –

סמכות בית הדין לעבודה

(1) בתובענה בין עובד לבית מעביד או חליפו, שעילתה בהפרת הוראה מהוראות פרק ב', והנובעת מיחסי עובד ומעביד;

(2) בתובענה שעילתה בהפרת הוראה מהוראות פרק ב', הנובעת מחוזה ליצירת יחסי עובד ומעביד, לפני שנוצרו יחסי עובד ומעביד או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור.

(ב) בתובענות שבית דין לעבודה דן בהם לפי סעיף זה, תהיה לשופט לבדו סמכות לתת צו מניעה זמני וכן סעדים לפי סעיפים 15 עד 20.

23. (א) בית המשפט רשאי, מיוזמתו או על פי בקשה, לתת צו להבטיח כי סוד מסחרי של בעל דין או של אדם אחר שהתגלה בהליך משפטי לא יפורסם.

אי גילוי סוד מסחרי

(ב) בית המשפט רשאי, לבקשת אדם, לתת צו בהליך משפטי, בדבר דרכי הגשת ראיות שיש בהן סוד מסחרי.

(ג) בהליך משפטי בענין אזרחי, רשאי בית המשפט, לבקשת אדם, לתת צו בדבר אי גילוי ראיות שיש בהן סוד מסחרי, ובלבד שראה כי הענין שיש באי גילוי הראיה עדיף מן הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק, וכי במתן הצו לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אין כדי להגן על הסוד המסחרי.

(ד) בסעיף זה, "בית משפט" – לרבות בית דין, רשות, גוף או אדם, בעלי סמכויות שיפוטיות או מעין שיפוטיות לפי כל דין.

24. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988, או מהוראות כל דין אחר.

שמירת דינים (תיקון מס' 1) תשנ"ט-2019

25. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו, ובמיוחד בדבר הסדרת פעולות כונס הנכסים על פי חוק זה, לרבות –

ביצוע ותקנות

(1) הוראות בדבר מתן דין וחשבון לפי סעיף 15;

(2) דרכי הגשת הבקשה לצו כינוס נכסים;

(3) הוראות בדבר הצטרפות צד שלישי;

(4) כללים לביצוע חיפוש ותפיסה של נכסים;

(5) אופן רישום נכסים שנתפסו;

- (6) אופן הטיפול בנכסים שנתפסו ומקום שמירתם ;
 (7) כללים לביצוע הוראת בית משפט בדבר השמדת נכסים ;
 (8) כללים לשמירת הסודיות באשר לממצאי חיפוש.
26. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, בסעיף 68(ב), אחרי פסקה (7) יבוא :
 "(8) לשם הגנה על סוד מסחרי."
 27. בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 –
 (1) בסעיף 2(א), אחרי פסקה (19) יבוא :
 "(20) היות מקורו של הנכס הנמכר בפשיטת רגל, בכינוס נכסים או בפירוק של חברה." ;
 (2) בסעיף 31, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :
 "(א1) הזכות לסעדים בשל עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2.
 (א2) פרק ו'1 לא יחול על עוסק שנפגע מעוולה כאמור במהלך עסקו."
 28. בפקודת הנזיקין [נוסח חדש], סעיף 59 - בטל.
 29. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

תיקון חוק בתי
המשפט – מס' 26

תיקון חוק הגנת
הצרכן – מס' 8

תיקון פקודת הנזיקין
– מס' 8
תחילה

צחי הנגבי
שר המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מומחים), תשמ"ז-1986

בתוקף סמכותי לפי סעיף 6א(א) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן - החוק), וסעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ה-1984, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. (א) בתקנות אלה –
"טופס" - שנוסחו ניתן בתוספת;
"מומחה" - רופא או מי שעוסק כמומחה בנושא רפואי, לרבות בנושא דרכי שיקומו של נפגע;
"מסמך" - לרבות עותק צילומי מאושר של מסמך;
"תקנות סדר הדין האזרחי" - תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.
(ב) ליתר המונחים בתקנות אלה תהא המשמעות שיש להם בחוק או בתקנות סדר הדין האזרחי, לפי הענין.
2. (א) נפגע הטוען בכתב תביעתו לענין נכותו הרפואית שעליה לא חל סעיף 36 לחוק, או לענין כל נושא רפואי שאינו נכות, לרבות דרכי שיקומו, יצרף לכתב התביעה –
(1) בקשה למינוי מומחה, לפי טופס 1;
(2) תצהיר שבו יתן תשובות לשאלות המפורטות בטופס 2;
(3) כתב ויתור על סודיות רפואית לפי טופס 3;
(4) העתק של סיכומי המחלה מתיק המוסד הרפואי שבו היה מאושפז.
(ב) לא אושפז הנפגע במוסד רפואי או שהוא טוען לנכות או לענין נושא רפואי אחר שאינם מתבטאים בסיכומי המחלה, יצרף לכתב התביעה מסמך שנערך לצורך טיפול רפואי בו ושיש בו ראיה לענין טענותיו.
3. בעל דין המגיש כתב הגנה, יצרף אליו תשובה לבקשה למינוי מומחה, ערוכה לפי טופס 4, והוא רשאי גם לבקש מינוי מומחה בנושא שלגביו לא נתבקש מינוי מומחה כאמור; לא הגיש תשובה כאמור, יראו את בעל הדין כמסכים למינוי מומחה כמבוקש.
4. בעלי הדין יהיו רשאים להודיע לבית המשפט כי הסכימו ביניהם בענין הנוגע לבקשה שהוגשה לפי תקנה 2 או 3, ואם נעשה ההסכם בכתב הוא יצורף להודעה.
5. בעל דין או מומחה הממציא מסמך או בקשה לפי תקנות אלה ימציא העתקים מהם לבית המשפט, למומחה ולכל בעלי הדין האחרים, לפי הענין.
6. (א) בקשה למינוי מומחה לא תידון לפני תום ששים ימים מהמצאת כתב ההגנה, או האחרון שבכתבי ההגנה כשיש נתבעים אחדים או מהמצאת כתב תשובה לכתב ההגנה, לפי המאוחר.
(ב) הוגשה בקשה לסילוק התובענה על הסף, לא תידון הבקשה למינוי מומחה לפני מתן ההחלטה בבקשה לסילוק על הסף.
7. (א) בית המשפט או הרשם יחליט בבקשה למינוי מומחה לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם בענין שטרם הוסכם עליו; החליט למנות מומחה או מומחים - תיערך ההחלטה לפי טופס 5.
(ב) בית המשפט או הרשם יורה לבעלי הדין או למי מהם, להפקיד סכומי כסף שיקבע בית המשפט או הרשם, כפיקדון להבטחת שכרו של מומחה.
8. (א) לאחר הפקדת הפיקדון ישלח בית המשפט אל המומחה הודעה על מינויו, לפי טופס 6.
(ב) תוך חמישה עשר ימים מיום שהודע לנפגע על מינויו של מומחה, ימציא הנפגע למומחה ולכל בעלי הדין האחרים את כל המסמכים בדבר הטיפול הרפואי שניתן לו ובדבר הבדיקות שנבדק לצורך אותו טיפול, הנוגעים לענין שבמחלוקת, ובלבד שלא יגיש למומחה חוות דעת רפואית.
9. (א) תוך ארבעים וחמישה ימים מקבלת המסמכים, רשאי כל בעל דין להמציא למומחה מסמכים כאמור בתקנת משנה (א) אשר הנפגע לא המציאם לו.
(א) המומחה רשאי לדרוש מהנפגע לעמוד לבדיקה רפואית או אחרת, וכן רשאי הוא לדרוש מכל אדם או מוסד את הרשומות הרפואיות הנוגעות לנפגע לשם עיון והערכתה.
(ב) המומחה יעיין בכל המסמכים שהוגשו לו ורשאי הוא לדרוש מבעלי הדין מסמכים קיימים שלא הומצאו לו והדרושים לצורך מילוי תפקידו על פי ההחלטה שלפיה התמנה, ובלבד שלא ידרוש ולא יקבל מהם חוות דעת רפואית.

הגדרות

בקשה למינוי מומחה וצירופיה

תשובה לבקשה

הסכמה לענין הבקשה

המצאת העתקים ממסמך ובקשה

מועד הדיון בבקשה

מינוי מומחה בידי בית המשפט

תק' תשס"ט-2009

המצאת מסמכים למומחה

סמכותו של מומחה וחובותיו

10. (א) מי שהומצאה לו דרישה להמצאת מסמכים לפי תקנה 9, רשאי להגיש לבית המשפט, תוך שבעה ימים מקבלתה, בקשה לביטולה; הוא הדין בנפגע שנדרש לעמוד לבדיקה אשר יש בה, לדעתו, כדי לפגוע בבריאותו או לסכנה.
- התנגדות לדרישת המומחה
- (ב) הבקשה תפרט את נימוקי ההתנגדות ותהא נתמכת בתצהיר לשם אימות העובדות.
11. לא נענתה דרישתו של מומחה לפי תקנה 9 ולא הוגשה התנגדות לפי תקנה 10, יודיע המומחה על כך לבית המשפט ולבעלי הדין; בעל דין רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לצוות על ביצוע הבדיקה או על המצאת המסמכים, לפי הענין.
- בקשה לצוות על ביצוע
12. החליט בית המשפט לדחות התנגדות או ציווה על ביצוע או על המצאת מסמכים כאמור, ישלח העתקים מההחלטה למי שצריך לבצעה ולמומחה; הפעולה תבוצע תוך שלושים ימים מיום המצאת ההחלטה, זולת אם קבע בית המשפט מועד אחר.
- ביצוע הדרישה
13. בעל דין שלא קיים הוראות תקנה 7(ב) או 8 או שלא נענה לדרישת המומחה לפי תקנה 9 או לצו בית המשפט לפי תקנה 12, או שהיענותו היתה בלתי מספקת, ללא הצדק סביר, רשאי בית המשפט או הרשם למחוק את כתב טענותיו.
- מחיקת כתב טענות תק' תשס"ט-2009
14. בית המשפט או הרשם רשאי, בכל עת, לתת הוראות למומחה על פי בקשתו או על פי בקשת בעל דין, ורשאי בית המשפט לעשות כן גם מיזמתו.
- הוראות בית המשפט למומחה
15. (א) המומחה יגיש לבית המשפט את חוות דעתו, ערוכה לפי סעיף 24 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, תוך שלושים ימים מיום שהגיעו לידי כל המסמכים ותוצאות הבדיקות שדרש, זולת אם הורה בית המשפט אחרת; לחוות הדעת יצרף המומחה בקשה לקביעת שכרו והוצאותיו.
- חוות דעת המומחה
- (ב) בעל דין רשאי להציג למומחה שאלות בכתב להבהרת חוות דעתו, תוך שלושים ימים מקבלתה; המומחה ישיב על השאלות, בכתב, לבית-המשפט תוך חמישה עשר ימים מקבלתן, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.
16. (א) בית המשפט יקבע למומחה את שכרו והוצאותיו ואת אופן תשלומם, ויטילם על בעלי הדין או על אחד מהם.
- שכר המומחה והוצאותיו
- (ב) בית המשפט רשאי להטיל על בעלי הדין, או על אחד מהם, גם הוצאות בדיקות שנערכו לפי תקנה 9(א).
- החלפת מומחה
17. (א) נבצר מהמומחה לפעול בהתאם למינויו או שלא עשה, תוך זמן סביר, אחת מהפעולות המוטלות עליו לפי תקנות אלה, רשאי בית-המשפט, לפי בקשת בעל דין ולאחר ששמע את טענות הצדדים למנות מומחה אחר תחתיו, החליט לעשות כן, יחליט גם בדבר שכרו של המומחה שהוחלף כאמור.
- (ב) העתק בקשה לפי תקנת משנה (א) והודעה על מועד הדיון בה, יומצאו למומחה.
- הסכמה מראש למומחה
18. (א) בעלי הדין רשאים להודיע לבית המשפט או לרשם כי הסכימו ביניהם, לפני הגשת התובענה, על מינוי מומחה או מומחים, ועל כך שחוות הדעת של המומחה או המומחים כאמור תהא מחייבת; נעשה ההסכם בכתב - יש לצרפו להודעה.
- (ב) הוגשה לבית המשפט או לרשם חוות-דעת שנתן מומחה כאמור בתקנת משנה (א), יראוה כאילו הוגשה בידי מומחה אשר מונה לפי תקנה 7.
- מומחה בראיות לסתור
19. קבע בית-המשפט כי נסתרה קביעתה של דרגת נכות כאמור בסעיף 66 לחוק והחליט למנות מומחה, יחולו הוראות תקנות אלה, בשינויים המחויבים, ובית-המשפט יקבע את המועדים לענין תקנות 2 ו-3.
- סייג לתחולה
20. תקנות אלה לא יחולו על תביעות לפי סעיפים 5 ו-9 לחוק.
- תחולת תקנות סדר הדין
21. על הליכים לפי תקנות אלה יחולו הוראות תקנות סדר הדין האזרחי, למעט פרק י"א בהן.
- ביטול
22. תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מומחים), תשמ"ה-1985 (להלן - תקנות תשמ"ה) - בטלות.
- תחילה והוראות מעבר
23. (א) תחילתן של תקנות אלה ביום כ"ט בחשוון תשמ"ז (1 בדצמבר 1986).
- (ב) החליט בית המשפט למנות מומחה רפואי מטעמו לאחר תחילתן של תקנות תשמ"ה ולפני תחילתן של תקנות אלה יחולו על הענין תקנות תשמ"ה.
- (ג) הגיש בעל דין בקשה למינוי מומחה מטעם בית המשפט בהתאם לתקנות תשמ"ה, ובית המשפט טרם מינה את המומחה, יראו את הבקשה כאילו הוגשה על פי תקנות אלה והוראותיהן יחולו בשינויים המחויבים לפי הענין.

(ד) הוגשה תובענה לפני תחילת תקנות תשמ"ה ובית המשפט החליט למנות מומחה מטעמו לאחר תחילתן של תקנות אלה - יחולו הוראות תקנות 5 ו-7 עד 18.
(ה) הוראות תקנה 19 יחולו גם על ענינים התלויים ועומדים ביום תחילתן של תקנות אלה לפני בית המשפט ושטרם הוגשה בהם חוות דעת רפואית כמשמעותה בתקנות סדר הדין האזרחי.

(ו) הוגשה תובענה לפני יום כ"ט בחשון תשמ"ז (1 בדצמבר 1986) ולא הומצא כתב ויתור על סודיות רפואית לפי טופס 3, ימציא הנתבע כתב ויתור כאמור תוך חמישה עשר ימים מיום שקיבל דרישה לכך מבעל דין או מיום שציווה על כך בית המשפט.

תק' תש"ן-1990

תוספת

טופס 1

(תקנה 2)

[\[בקשה למינוי מומחה\]](#)

טופס 2

(תקנה 2)

[\[מומחה רפואי - תצהיר\]](#)

טופס 3

(תקנה 2)

[\[כתב ויתור על סודיות רפואית\]](#)

תק' תש"ן-1990

טופס 4

(תקנה 3)

[\[תשובה לבקשה למינוי מומחה\]](#)

טופס 5

(תקנה 7)

[\[החלטה בדבר מינוי מומחה או מומחים\]](#)

טופס 6

(תקנה 7)

[\[הודעה בדבר מינוי מומחה רפואי\]](#)

אברהם שריר
שר המשפטים

ד' בחשון תשמ"ז (6 בנובמבר 1986)

תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק

ממון), תשל"ו-1976

בתוקף סמכותי לפי סעיף 4(ב) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה, "הסכום המקסימלי" - הסכום המקסימלי שנקבע בסעיף 4(א)(2) לחוק או כפי שהוא הוגדל, צמוד למדד המחירים לצרכן.

הגדרה

2. (א) בכפוף לאמור בתקנה 3, סכום הפיצויים יהיה סך הכל של אלה:

חישוב הפיצויים

(1) שני פרומיל מן הסכום המקסימלי כפול מספר הימים שבו היה הניזוק מאושפז בבית חולים, במוסד לטיפול בחולים או בנכים בשל התאונה;

(2) אחוז אחד מן הסכום המקסימלי כפול אחוזי הנכות לצמיתות שנגרמה לניזוק כתוצאה מן התאונה; לענין זה, "אחוזי הנכות" - כפי שנקבעו בהתאם למבחנים שבתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגות נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956.

(ב) לא היה הנפגע זכאי לפיצוי לפי תקנת משנה (א) או שסבל נזק שאינו נזק ממון שאינו מכוסה על ידי אותה תקנה, יהיה סכום הפיצויים, הסכום שהוסכם עליו או שייפסק, ובלבד שהסכום לא יעלה על עשרה אחוזים מהסכום המקסימלי.

הפחתת סכום הפיצויים

3. אירעה התאונה למי שמלאו לו ביום התאונה שלושים שנה, יוקטן סכום הפיצויים לפי תקנה 2(א)(2) באחוז אחד לכל שנה שמלאה לו מעל לשלושים שנה.

4. נגרם מותו של הניזוק כתוצאה מן התאונה, יהיה סכום הפיצויים לעזבונו עשרים וחמישה אחוזים מן הסכום המקסימלי.

הפיצויים במות הניזוק

5. תחילתן של תקנות אלה ביום א' בתשרי תשל"ז (25 בספטמבר 1976).

תחילה

6. לתקנות אלה ייקרא "תקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון), תשל"ו-1976".

השם

חיים י' צדוק
שר המשפטים

י"ז באלול תשל"ו (12 בספטמבר 1976)

תקנות עוולות מסחריות (סעדים וסדרי דין), התש"ס-1999

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 15 ו-25 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999, ולפי סעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': מתן דין וחשבון

צו למתן דין וחשבון

1. (א) בלי לגרוע מהוראות פרק ט' בחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן – תקנות סדר הדין האזרחי), רשאי בית המשפט, לבקשת התובע, אם ראה כי קיימת זכות לכאורה, ליתן צו למתן דין וחשבון, אשר בו יורה לנתבע למסור פרטים וחשבונות הנוגעים לבירור התובענה, לרבות פרטים בדבר מועדי ייצור וכמויות ייצור, בדבר מפיצים וכן בדבר מועדים וכמויות של רכישות ומכירות.
(ב) דין וחשבון יינתן בתצהיר, ויש להגישו בתוך 30 ימים מיום המצאת הצו למשיב, או בתוך מועד אחר שקבע בית המשפט.

צו נוסף

2. הוגש דין וחשבון בלתי מספק, רשאי התובע לבקש מבית המשפט צו המחייב את הנתבע לתקן או להשלים את הדין וחשבון. בית המשפט רשאי להורות על השלמת הדין וחשבון בדרך שיקבע.

פרק ב': כונס נכסים

סימן א': מינוי כונס נכסים

הגדרה

3. בסימן זה, "נכסים" – נכסים אשר הופקו תוך ביצוע עוולה או שימשו לביצועה, או המהווים ראיות אשר קיים חשש סביר להעלמתן.

מינוי כונס נכסים

4. (א) צו למינוי כונס נכסים לפי סעיף 16 לחוק (להלן – צו מינוי), יכלול הוראות המכוונות לכונס הנכסים, וכן הוראה בדבר אי הכשלת ביצוע הצו, המכוונת למי שנגדו ניתן הצו או אדם מטעמו, שיהיה נוכח בעת ביצועו; צו מינוי יהיה ערוך לפי טופס 1 שבתוספת.
(ב) תקופת המינוי תהא עד למתן פסק הדין בתובענה, זולת אם קבע בית המשפט מועד אחר.
(ג) לא יינתן צו מינוי אלא כפוף להמצאת ערובה ועירבון כאמור בסעיפים 18 ו-19 לחוק, וערובת כונס הנכסים כאמור בתקנה 7.

בקשה למינוי כונס נכסים

5. (א) בבקשה למתן צו מינוי יפרט המבקש את כל אלה:

- (1) שמותיהם של הנתבע ושל צד שלישי המחזיק בחצרים שלגביהם מתבקש הצו (להלן – מי שנגדו ניתן הצו), מספרי זהותם, מקום מגוריהם ומענם להמצאת כתבי בי-דין, ואם היה מי מהם תאגיד – האופן שבו התאגד;
- (2) מענם של החצרים שלגביהם מתבקש הצו;

- (3) פירוט הנכסים שלגביהם מתבקש הצו, תיאורם ומקום הימצאם, ואם הופקו תוך ביצוע העוולה או שימשו לביצועה; כן יצוין היכן בדעתו להחזיק את הנכסים לאחר תפיסתם;
- (4) היו בין הנכסים שלגביהם מתבקש הצו נכסים המהווים ראיות – הנימוקים לחשש שעליו נסמכת הבקשה.
- (ב) המבקש יציע בבקשתו מועמד שיהא כונס נכסים; לבקשה יצרף את הסכמתו בכתב של המועמד למינוי.

העתקים מן הצו

6. (א) ניתן צו מינוי, ימציא המבקש לכונס הנכסים שמונה העתקים מצו המינוי, בצירוף העתקים של כל המסמכים שהוגשו לבית המשפט במסגרת הבקשה למתן צו מינוי, ואם הוגשה תובענה, גם את מסמכי התובענה.
- (ב) ניתן הצו למינוי כונס הנכסים במעמד צד אחד, ימציא כונס הנכסים, בעת ביצוע הצו, את העתק הצו ואת המסמכים האמורים בתקנת משנה (א) גם למי שנגדו ניתן הצו, אם היה נוכח בעת החיפוש שערך, או מיד אחריו אם לא היה נוכח כאמור.

ערובת כונס הנכסים

7. כונס נכסים שנתמנה, ייתן ערובה, בסכום שיפורש בצו, להבטחת אחריותו לנכסים או לחצרים שלגביהם ניתן הצו, ולכל אשר יגיע לידו בקשר אליהם; הערובה תהא בכתב ערבות, ערוך לפי טופס 2 שבתוספת.

אחריות כונס הנכסים

8. כונס הנכסים יהא אחראי לכל נזק שגרם לנכסים או לחצרים, שלגביהם ניתן הצו, מתוך זדון או רשלנות.

חובת סודיות

9. כונס נכסים לא יעשה שימוש במידע או במסמכים שהגיעו אליו עקב תפקידו, ולא יגלה אותם לאחר, אלא לצורך ביצוע תפקידו, מכוח חובה על פי דין למסור מידע או אם הורשה לכך על ידי בית המשפט, וינקוט אמצעים, ככל הדרוש, כדי להבטיח שהעובדים בשירותו ישמרו על סודיות כאמור.

אכיפת תשלום

10. כונס נכסים שלא שילם סכום המגיע ממנו, לא הגיש דין וחשבון או שגרם נזק לנכסים או לחצרים שלגביהם ניתן הצו, מתוך זדון או רשלנות, רשאי בית המשפט להורות על עיקול נכסיו, למכרם ולהשתמש בדמי המכר לסילוק כל סכום המגיע מכונס הנכסים או לכיסוי כל הפסד שגרם, ואת היתרה ישלם לכונס הנכסים.

ביטול או שינוי הצו

11. בית המשפט רשאי, בכל עת, לפי בקשת בעל דין או כונס הנכסים, לבטל את צו המינוי או לשנותו, אם ראה שנסיבות הענין מצדיקות זאת.

פקיעת הצו

12. צו מינוי יפקע באחת מאלה:

- (1) המבקש לא המציא את העתק הצו והמסמכים כאמור בתקנה 6(ב);
 (2) התובענה נדחתה, נמחקה או הופסקה, ואם נותר צו המינוי בתוקף לאחר מתן פסק הדין – אם פסק הדין בוצע;
 (3) הצו ניתן לפני שהוגשה התובענה, והתובע לא הגיש את כתב התביעה בתוך שבעה ימים מיום נתינתו, או במועד מאוחר יותר שקבע בית המשפט כאמור בסעיף 17(ג) לחוק.

סדרי דין

13. הוראות פרק זה יבואו במקום הוראות סימן ד' לפרק ט"ו בחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי.

סימן ב': כניסה, חיפוש ותפיסה

סמכויות כונס הנכסים

14. משניתן צו מינוי רשאי כונס הנכסים להיכנס, בתוך המועד הקבוע בצו, לחצרים שלגביהם ניתן הצו (להלן – החצרים), ולערוך בהם חיפוש לשם תפיסת הנכסים האמורים בצו (להלן – הנכסים); כונס הנכסים רשאי לצלם את החצרים, לתפוס את הנכסים, להעתיקם, לצלמם, ולעשות בהם את האמור בצו.

עדים

15. הכניסה, החיפוש והתפיסה ייעשו בנוכחות שני עדים; קודם לביצוע הצו יעמיד כונס הנכסים את העדים על כך שמחובתם לשמור על סודיות המידע שהגיע אליהם אגב הכניסה, החיפוש והתפיסה, איסור השימוש בו ואיסור גילוי לאחר, ויחתימו על התחייבות לשמירת סודיות כאמור.

נוכחות בעת החיפוש והתפיסה

16. החיפוש והתפיסה ייערכו גם בנוכחות מי שנגדו ניתן הצו, או אדם אחר מטעמו, אלא אם כן החליט בית המשפט אחרת, מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

דין וחשבון על כניסה, חיפוש ותפיסה

17. (א) כונס הנכסים יערוך דין וחשבון על הכניסה, החיפוש והתפיסה; הדין וחשבון יהיה ערוך לפי טופס 3 שבתוספת, וייחתם בידי כונס הנכסים והעדים; כונס הנכסים יחתים על הדין וחשבון גם את מי שנגדו ניתן הצו או מי מטעמו שהיה נוכח בשעת החיפוש והתפיסה, והם זכאים להעיר בו כל הערה ולקבל העתק ממנו; סירב מי שהיה נוכח בשעת החיפוש והתפיסה לחתום על הדין וחשבון, יציין כונס הנכסים בדין וחשבון את שמו ואת העובדה שסירב לחתום.
 (ב) כונס הנכסים יגיש לבית המשפט, בתוך שבעה ימים מיום ביצוע החיפוש והתפיסה, את הדין וחשבון כאמור בתקנת משנה (א) וימציא העתקים ממנו לבעלי הדין.

שמירת סודיות וטענת סוד מסחרי

18. היו בין הנכסים שנתפסו או שהועתקו, מסמכים, מחשב, חומר מחשב או פלט כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, או נכסים שבעת החיפוש טען מי שנגדו ניתן הצו כי הם סוד מסחרי, יישארו נכסים כאמור בידי כונס הנכסים, והוא ישמור בסוד את תוכנם, ולא יגלה אותם אף למבקש, עד לקיום דיון במעמד כל הצדדים, שבו יכריע בית המשפט מה ייעשה בהם; בית המשפט רשאי לאפשר גילוי לפני קיום דיון כאמור, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

החזקת הנכסים

19. (א) על כונס הנכסים להחזיק בנכסים שנתפסו על פי צו המינוי, עד שיחליט בית המשפט מה ייעשה בהם.

(ב) בית המשפט רשאי, בכל עת, לפי בקשת כונס הנכסים או אחד מבעלי הדין, להורות מה ייעשה בנכסים שנתפסו, לרבות מתן צו למכירתם של נכסים העלולים להתקלקל ולגבי אופן המכירה ודין דמי המכר.
(ג) לא ניתנה החלטה מה ייעשה בנכסים עד סיום הדיון בתובענה, יורה בית המשפט בסיום הדיון בתובענה מה ייעשה בהם; הורה בית המשפט על השמדת הנכסים – יורה מי יבצע את ההשמדה, באיזה אופן, והמועד שבו תבוצע.

סימן ג': הוראות בדבר הצטרפות צד שלישי

הודעה מטעם בית המשפט

20. (א) היו הנכסים או הראיות נושא צו המינוי מצויים בחזקתו של צד שלישי, ימציא לו כונס הנכסים, בעת ביצוע הצו, את הודעת בית המשפט על זכותו להצטרף להליך כאמור בסעיף 20(ב) לחוק, בצירוף העתקי המסמכים האמורים בתקנה 6(א).
(ב) הודיע בית המשפט לצד שלישי על זכותו להצטרף להליך כאמור בסעיף 20(ד) לחוק, יצורפו להודעת בית המשפט העתקי המסמכים האמורים בתקנה 6(א).

הודעת הצטרפות

21. (א) הצטרפות של צד שלישי לפי סעיף 20 לחוק, תהא בהודעה בכתב; ההודעה ומצורפיה יוגשו לבית המשפט במספר עותקים מספיק, לשם המצאה לכל בעלי הדין.
(ב) בהודעת הצטרפות יפורטו:
(1) שמו של הצד השלישי, מספר זהותו, מקום מגוריו ומענו להמצאת כתבי בי-דין, ואם היה תאגיד – האופן שבו התאגד;
(2) ענינו של הצד השלישי בבקשה לצו מינוי, לרבות אם יש לו זכויות בנכסים וטיבן של זכויות כאמור;
(3) עמדת הצד השלישי באשר לבקשה לצו מינוי.
(ג) להודעת הצטרפות יצורפו תצהיר, לשם אימות העובדות המשמשות יסוד להודעה וכן העתק כל מסמך שעליו היא נסמכת.
(ד) הוגשה הודעת הצטרפות, יומצא עותק ממנה וממצורפיה לכל בעלי הדין, יחד עם הודעה בדבר המועד לדיון, כאמור בסעיף 20(ה) לחוק.

פרק ג': שונות

תחולת תקנות סדר הדין האזרחי ותקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין)

22. על הליכים על פי החוק בכל ענין שאינו מוסדר בתקנות אלה, יחולו, בשינויים המחויבים, תקנות סדר הדין האזרחי, ואולם על הליכים כאמור בפני בית הדין לעבודה, יחולו, בשינויים המחויבים, תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991.

תחולה

23. הוראות פרקים א' ו' בי' יחולו, כפוף לסעיף 12 לחוק, על העוולות של גניבת עין וגזל סוד מסחרי בלבד.

תחילה

24. תחילתן של תקנות אלה ביום תחילתו של החוק.

תוספת

טופס 1

(תקנה 4(א))

[צו מינוי כונס נכסים](#)

2

טופס

(7

(תקנה

[ערובה של כונס הנכסים](#)

3

טופס

17(א))

(תקנה

[דין וחשבון על כניסה, חיפוש ותפיסה](#)

תקנות הנזיקין (אחריות עובדי ציבור), תשס"ו-2006

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 7ב(ג) ו-7ד, 7ג(א) ו-7ה לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן – הפקודה), וסעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ובאישור ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת אני מתקינה תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

הגדרה

1. בתקנות אלה, "תקנות סדר הדין" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

פרק ב': הודעה על הגשת תובענה נגד עובד ציבור

חובת הודעה על הגשת תובענה נגד עובד ציבור

2. (א) הוגשה תובענה נגד עובד ציבור שהוא עובד המדינה, כאמור בסעיף 7ב לפקודה, יודיע התובע על הגשתה למשרד פרקליט המחוז שבו נמצא מקום מושבו של בית המשפט הדין בתובענה או ליועץ המשפטי לכנסת, לפי הענין; העתק כתב התביעה יצורף להודעה.
(ב) הוגשה תובענה נגד עובד ציבור שהוא עובד רשות ציבורית, כאמור בסעיף 7ג לפקודה, יודיע התובע על הגשתה ליועץ המשפטי של הרשות הציבורית; העתק כתב התביעה יצורף להודעה.
(ג) הודעה לפי תקנת משנה (א) או (ב) תהא ערוכה לפי טופס 1 שבתוספת.

המועד להמצאת ההודעה ודרכי המצאתה

3. הודעה כאמור בתקנה 2 תומצא למדינה או לרשות הציבורית, לפי הענין, באותו מועד שבו יומצא כתב התביעה לעובד הציבור; על המצאת ההודעה יחולו הוראות פרק ל"ב לתקנות סדר הדין, בשינויים המחויבים ובכפוף להוראות תקנות אלה.

פרק ג': הודעת המדינה על הכרה במעשה העובד כמעשה שנעשה תוך כדי תפקידו השלטוני

התנאים למסירת הודעה על הכרה במעשה

4. המדינה תמסור הודעה לבית המשפט, לגבי עובד ציבור שהוא עובד מדינה, כי היא מכירה בכך שמעשה העובד נעשה תוך כדי מילוי תפקידו השלטוני, כאמור בסעיף 7ב(א) לפקודה (להלן – הודעת הכרה), אם התקיימו כל אלה:
(1) המעשה נעשה תוך כדי תפקידו השלטוני של העובד;
(2) המעשה לא נעשה ביוזמתו מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה כאמור.

מסירת הודעת הכרה

5. הודעת הכרה לגבי –

- (1) עובד המדינה – תימסר על ידי היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיכו לכך;
- (2) עובד המדינה שהוא עובד הכנסת – תימסר על ידי היועץ המשפטי לכנסת.

התקופה למסירת הודעת הכרה ועריכתה

6. (א) היתה המדינה צד לתובענה – תוגש הודעת ההכרה לבית המשפט יחד עם כתב ההגנה מטעם המדינה והעתק ממנה יומצא לבעלי הדין.

(ב) לא היתה המדינה צד לתובענה – תוגש הודעת ההכרה לבית המשפט בתוך התקופה הקבועה בתקנות סדר הדין להגשת כתב הגנה והעתק ממנה יומצא לבעלי הדין; כתב הגנה מטעם המדינה יוגש בתוך 30 ימים מיום שהורה בית המשפט על צירוף המדינה כצד לתובענה לפי הוראות סעיף 7ב(א) לפקודה.
(ג) הודעת הכרה תהיה ערוכה לפי טופס 2 שבתוספת; אישור היועץ המשפטי לממשלה או היועץ המשפטי לכנסת, לפי הענין, יצורף להודעה.

מועדים להגשת בקשות לפי סעיף 7ב לפקודה

7. (א) בקשת תובע לפי סעיף 7ב(ג) לפקודה, כי בית המשפט יקבע שלא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תוגש לבית המשפט בתוך 14 ימים מן היום שבו הומצאה לו בקשת המדינה לפי סעיף 7ב(ב) לפקודה לדחות את התובענה נגד עובד המדינה.
(ב) בקשת עובד המדינה לפי סעיף 7ב(ד) לפקודה, כי בית המשפט יקבע שמתקיימת החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תוגש לבית המשפט בתוך 14 ימים מן היום האחרון להגשת הודעת הכרה כאמור בתקנה 6.

פרק ד': הגשת תובענה נגד עובד ציבור שהוא עובד רשות ציבורית

אישור היועץ המשפטי של הרשות הציבורית

8. בקשת רשות ציבורית לפי סעיף 7א(ג) לפקודה, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תוגש לבית המשפט לאחר קבלת אישורו של היועץ המשפטי של הרשות הציבורית; אישור היועץ המשפטי יצורף לבקשה.

המועד להגשת בקשה לפי סעיף 7ג לפקודה

9. בקשת רשות ציבורית או עובד רשות ציבורית לפי סעיף 7א(ג) לפקודה, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תוגש לבית המשפט בתוך 30 ימים מהיום שבו הומצא כתב התביעה לרשות הציבורית או לעובד הרשות הציבורית, לפי הענין; העתק הבקשה יומצא לבעלי הדין.

פרק ה': הגשת בקשה בענין התקיימות תנאי החסינות והחלטה בה

הגשת בקשה לפי סעיפים 7ב(ב), 7ב(ד) או 7א(ג)

10. על הגשת בקשה לפי סעיפים 7ב(ג) או (ד) או 7א(ג) לפקודה יחולו הוראות סימן א' לפרק כ' בתקנות סדר הדין, בשינויים המחויבים ובכפוף להוראות תקנות אלה.

החלטה בבקשה

11. (א) במועד שנקבע לדיון יתייצבו המצהירים לחקירה על תצהיריהם, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ב) הדיון בבקשה יסתיים בתוך יום אחד; ראה בית המשפט כי יש צורך בכך, רשאי הוא לקבוע ימי דיונים נוספים, ברציפות ככל האפשר, עד גמר חקירת העדים.

(ג) בעלי הדין רשאים להגיש לבית המשפט, עד שבעה ימים לפני המועד שנקבע לדיון, רשימת אסמכתאות משפטיות ועיקרי טיעון בכתב; סיכום טענות בעלי הדין יהיה בעל פה ביום הדיון בבקשה לאחר סיום הבאת הראיות.

(ד) בית המשפט ייתן החלטה בבקשה לכל המאוחר בתוך 14 ימים, לכל המאוחר, מתום הדיון בבקשה, ולפני מתן כל החלטה אחרת בתובענה.

הגשת כתב הגנה בתובענה נגד עובד רשות ציבורית

12. החליט בית המשפט, לבקשת רשות ציבורית או עובד הרשות לפי סעיף 7א(ג) לפקודה, כי מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תגיש הרשות הציבורית כתב הגנה בתוך 30 ימים מהיום שבו ניתנה החלטת בית המשפט, אם לא הגישה קודם לכן; החליט בית המשפט כי לא מתקיימים תנאי החסינות, יגיש העובד כתב הגנה בתוך 30 ימים מהיום שבו ניתנה החלטת בית המשפט.

הגשת כתב הגנה בתובענה נגד עובד המדינה

13. לא הגישה המדינה הודעת הכרה, והחליט בית המשפט, לבקשת עובד המדינה לפי סעיף 7ב(ד) לפקודה, כי מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, תגיש המדינה כתב הגנה בתוך 30 ימים מהיום שבו ניתנה החלטת בית המשפט, אם לא הגישה קודם לכן; הגישה המדינה הודעת הכרה, והחליט בית המשפט, לבקשת תובע לפי סעיף 7ב(ג) לפקודה, כי לא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לפקודה, יגיש עובד המדינה כתב הגנה בתוך 30 ימים מהיום שבו ניתנה החלטת בית המשפט.

ערעור

14. המועד להגשת ערעור או בקשת רשות לערער לפי הענין, על החלטה של בית המשפט בבקשות לפי סעיפים 7ב(ג) או (ד), ו-7א(ג) לפקודה, הוא 30 ימים מיום מתן ההחלטה.

פרק ו': שונות

תחולת תקנות סדר הדין האזרחי

15. בעל ענין שבסדר דין שאין לגביו הוראה בתקנות אלה, ינהג בית המשפט על פי הוראות תקנות סדר הדין.

תחילה

16. תחילתן של תקנות אלה ביום י"ב בשבט התשס"ו (10 בפברואר 2006).

תוספת

טופס 1

(תקנה 2(ג))

[הודעה על הגשת תובענה נגד עובד ציבור](#)

טופס 2

(תקנה 6(ג))

[הודעה על קיומה של חסינות לפי סעיף 7א לפקודת הנזיקין](#)

תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – החוק או חוק הגנת הפרטיות), ובאישור ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –
 - "אירוע אבטחה חמור" – כל אחד מאלה:
 - (1) במאגר מידע שחלה עליו רמת אבטחה גבוהה – אירוע שנעשה בו שימוש במידע מן המאגר, בלא הרשאה או בחרیגה מהרשאה או שנעשתה פגיעה בשלמות המידע;
 - (2) במאגר מידע שחלה עליו רמת אבטחה בינונית – אירוע שנעשה בו שימוש בחלק מהותי מן המאגר, בלא הרשאה או בחרیגה מהרשאה או שנעשתה פגיעה בשלמות המידע לגבי חלק מהותי מן המאגר;
 - "בעל הרשאה" – יחיד אשר יש לו גישה לאחד מאלה על פי הרשאתו של בעל המאגר או המחזיק:
 - (1) מידע מהמאגר;
 - (2) מערכות המאגר;
 - (3) מידע או רכיב הנדרש לצורך הפעלת המאגר או לצורך גישה אליו.
 - על אף האמור, מחזיק שאינו יחיד או יחיד שקיבל גישה על פי הרשאה של מחזיק, לא ייחשב כבעל הרשאה של בעל המאגר;
 - "התקן נייד" – אחד מאלה:
 - (1) מחשב המיועד לשימוש נייד לרבות מחשב שהוא ציוד קצה רט"ן כהגדרתו בפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972;
 - (2) מצא אחר המשמש לאחסון חומר מחשב;
 - "חומר מחשב" ו"מחשב" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;
 - "מאגר המנוהל בידי יחיד" – מאגר מידע שמנהל יחיד או תאגיד בבעלות יחיד, ואשר רק היחיד ולכל היותר שני בעלי הרשאה נוספים רשאים לעשות בו שימוש ובאפשרותם לעשות בו שימוש, ולמעט מאגרי מידע כמפורט להלן:
 - (1) מאגר מידע שמטרתו העיקרית היא איסוף מידע לצורך מסירתו לאחר כדרך עיסוק, לרבות שירותי דיוור ישיר;
 - (2) מאגר מידע שיש בו מידע על אודות 10,000 אנשים ומעלה;
 - (3) מאגר מידע הכולל מידע שבעל המאגר כפוף בשלו לחובת סודיות מקצועית לפי דין או לפי עקרונות של אתיקה מקצועית;
 - "מאגרים שחלה עליהם רמת האבטחה הבסיסית" – מאגרי מידע שאינם מן הסוגים המפורטים בתוספת הראשונה או השנייה ואינם מאגר המנוהל בידי יחיד;
 - "מאגרים שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית" – מאגרי מידע מן הסוגים המפורטים בתוספת הראשונה ואינם מאגר המנוהל בידי יחיד;
 - "מאגרים שחלה עליהם רמת האבטחה הגבוהה" – מאגרי מידע מן הסוגים המפורטים בתוספת השנייה;
 - "מידע ביומטרי" – מידע המשמש לזיהוי אדם, שהוא מאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת;
 - "ממונה על אבטחה" – כמשמעותו בסעיף 17 לחוק;
 - "מערכות המאגר" – מערכות המשמשות את המאגר ואשר יש להן חשיבות בהיבטי אבטחת מידע;

"נושא המידע" – האדם שעל אודותיו קיים מידע במאגר המידע;
 "הרשות הלאומית להגנת הסייבר" – הרשות הלאומית להגנת הסייבר שייעודה הגנה על מרחב הסייבר,
 שהוקמה על פי החלטת הממשלה ופועלת בהתאם להחלטותיה;
 "רשת ציבורית" – רשת תקשורת המאפשרת שימוש גם על ידי מי שאינו בעל הרשאה.

מסמך הגדרות המאגר

2. (א) בעל מאגר מידע יגדיר במסמך הגדרות מאגר (להלן – מסמך הגדרות המאגר), את כל העניינים האלה לפחות:
 - (1) תיאור כללי של פעולות האיסוף והשימוש במידע;
 - (2) תיאור מטרות השימוש במידע;
 - (3) סוגי המידע השונים הכלולים במאגר המידע, בשים לב לרשימת סוגי המידע שבפרט 1(3) בתוספת הראשונה;
 - (4) פרטים על העברת מאגר המידע, או חלק מהותי ממנו אל מחוץ לגבולות המדינה או שימוש במידע מחוץ לגבולות המדינה, מטרת ההעברה, ארץ היעד, אופן ההעברה וזהות הנעבר;
 - (5) פעולות עיבוד מידע באמצעות מחזיק;
 - (6) הסיכונים העיקריים של פגיעה באבטחת המידע, ואופן ההתמודדות עמם;
 - (7) שמו של מנהל מאגר המידע, של מחזיק המאגר ושל הממונה על אבטחת מידע בו, אם מונה כזה.
- (ב) בעל מאגר מידע יעדכן את מסמך הגדרות המאגר בכל עת שנעשה שינוי משמעותי בנושאים המפורטים בתקנת משנה (א), ויבחן את הצורך בעדכון כאמור, בשל שינויים טכנולוגיים ארגוניים או אירועי אבטחה כאמור בתקנה 11, בכל שנה עד 31 בדצמבר.
- (ג) בעל מאגר מידע יבחן, אחת לשנה, אם אין המידע שהוא שומר במאגר רב מן הנדרש למטרות המאגר.

ממונה על אבטחת מידע

3. חלה חובה למנות ממונה על אבטחת מידע, או מונה ממונה על אבטחת מידע במאגר המידע יחולו הוראות אלה:
 - (1) ממונה אבטחה יהיה כפוף ישירות למנהל מאגר המידע או למנהל פעיל של בעל המאגר או המחזיק בו, לפי העניין, או לנושא משרה בכירה אחר הכפוף ישירות למנהל המאגר;
 - (2) הממונה על אבטחה יכין נוהל אבטחת מידע ויביאו לאישור בעל המאגר;
 - (3) הממונה יכין תכנית לבקרה שוטפת על העמידה בדרישות תקנות אלה, יבצע אותה ויודיע לבעל מאגר המידע ולמנהל המאגר על ממצאיו;
 - (4) הממונה על אבטחה לא ימלא תפקיד נוסף שעלול להעמידו בחשש לניגוד עניינים במילוי תפקידו לפי תקנות אלה;
 - (5) הטיל בעל מאגר המידע על ממונה על אבטחה משימות נוספות על החובות המנויות בפסקאות (2) ו-(3), לשם ביצוע תקנות אלה, יגדירן בצורה ברורה;
 - (6) בעל מאגר המידע יקצה לממונה את המשאבים הדרושים לו לשם מילוי תפקידו.

נוהל אבטחה

4. (א) בעל מאגר המידע יקבע במסמך נוהל אבטחת מידע (להלן – נוהל האבטחה) בהתאם למסמך הגדרות המאגר ותקנות אלה, אשר יחייב כל בעל הרשאה בהתאם לפרטים מהנוהל שאליו הוא חשוף לפי תקנת משנה (ב).

(ב) בעל מאגר מידע ישמור את נוהל האבטחה כך שפרטים ממנו יימסרו לבעלי הרשאה רק בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם.

(ג) נוהל האבטחה יכלול, בין השאר, את כל אלה:

- (1) הוראות בעניין האבטחה הפיזית והסביבתית של אתרי המאגר כאמור בתקנה 6;
- (2) הרשאות גישה למאגר המידע ולמערכות המאגר בהתאם לתקנה 8;
- (3) תיאור של אמצעים שמטרתם הגנה על מערכות המאגר ואופן הפעלתם לצורך כך;
- (4) הוראות למורשי הגישה למאגר המידע ולמערכות המאגר לצורך הגנה על המידע במאגר;
- (5) הסיכונים שחשוף להם המידע שבמאגר במסגרת הפעילות השוטפת של בעל מאגר המידע, לרבות אלה הנובעים ממבנה מערכות המאגר כמפורט בתקנה 5(א), אופן קביעת סיכונים אלה, ואופן הטיפול בהם, לרבות על ידי מנגנוני הצפנה מקובלים להגנה על המידע השמור במאגר או במערכות המאגר;
- (6) אופן התמודדות עם אירועי אבטחת מידע כאמור בתקנה 11, לפי חומרת האירוע ומידת רגישות המידע;

(7) הוראות לעניין ניהול של התקנים ניידים ושימוש בהם כאמור בתקנה 12.

(ד) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יכלול נוהל האבטחה, נוסף על האמור בתקנת משנה (ג), התייחסות גם לכל אלה:

- (1) אמצעי הזיהוי והאימות לגישה למאגר ולמערכות המאגר, בהתאם לתקנה 9;
- (2) אופן הבקרה על השימוש במאגר המידע, ובכלל זה תיעוד הגישה למערכות המאגר כאמור בתקנה 10;
- (3) הוראות לעניין עריכת ביקורות תקופתיות לוודא קיומם ותקינותם של אמצעי האבטחה לפי נוהל האבטחה ולפי תקנות אלה כאמור בתקנה 16;
- (4) הוראות לעניין גיבוי הנתונים האמורים בתקנה 18(א)(1);
- (5) הוראות לעניין אופן ביצוע פעולות פיתוח במאגר ותיעודן, ובכלל זה אופן הגישה של אנשי הפיתוח לנתונים במאגר.
- (ה) בעל מאגר מידע יבחן, אחת לשנה, את הצורך בעדכון הנוהל, ובלי לגרוע מן האמור, יבחן אם יש צורך בעדכון של הנוהל במקרים אלה:
- (1) נעשים שינויים מהותיים במערכות המאגר או בתהליכי עיבוד מידע;
- (2) נודע על סיכונים טכנולוגיים חדשים הנוגעים למערכות המאגר.
- (ו) ארגון שהוא בעל כמה מאגרי מידע רשאי לקבוע נוהל אבטחה כאמור בתקנה זו, במסמך אחד לעניין כל מאגרי המידע שברשותו, המצויים באותה רמת אבטחה.

מיפוי מערכות המאגר וביצוע סקר סיכונים

5. (א) בעל מאגר מידע יחזיק מסמך מעודכן של מבנה מאגר המידע וכן רשימת מצאי מעודכנת של מערכות המאגר, ובכלל זה:

- (1) תשתיות ומערכות חומרה, סוגי רכיבי תקשורת ואבטחת מידע;
- (2) מערכות התוכנה המשמשות להפעלת מאגר המידע, לניהול המאגר ולתחזוקתו, לתמיכה בפעילותו, לניטור שלו ולאבטחתו;
- (3) תוכנות וממשקים המשמשים לתקשורת אל מערכות המאגר ומהן;
- (4) תרשים הרשת שפועל בה המאגר, הכולל תיאור הקשרים בין רכיבי המערכת השונים ומיקומם הפיזי של רכיבים אלה;
- (5) תאריך העדכון האחרון של המסמך ושל רשימת המצאי.

(ב) המסמך המעודכן של מבנה מאגר המידע ורשימת המצאי יישמרו כך שפרטים מהם יימסרו לבעלי הרשאה רק בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם.

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שייערך סקר לאיתור סיכונים אבטחת מידע (להלן – סקר סיכונים); בעל מאגר המידע ידון בתוצאות סקר הסיכונים שיועברו לו, יבחן את הצורך בעדכון מסמך הגדרות המאגר או נוהל האבטחה בעקבותיהן, ויפעל לתיקון הליקויים שהתגלו במסגרת הסקר, ככל שהתגלו; סקר סיכונים כאמור ייערך אחת לשמונה עשר חודשים לפחות.

(ד) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שייערכו מבדקי חדירות למערכות המאגר לבחינת עמידותן בפני סיכונים פנימיים וחיצוניים, אחת לשמונה עשר חודשים לפחות; בעל המאגר ידון בתוצאות מבדקי החדירות ויפעל לתיקון הליקויים שהתגלו, ככל שהתגלו.

(ה) ארגון שהוא בעל כמה מאגרי מידע, רשאי לקבוע את רשימת המצאי כאמור בתקנת משנה (א), במסמך אחד לעניין כל מאגרי המידע שברשותו, המצויים באותה רמת אבטחה וכן רשאי לקיים את החובות הקבועות בתקנות משנה (ג) ו-(ד) בסקר סיכונים או במבדק חדירות, לפי העניין, אחד לעניין כל מאגרי המידע שברשותו, המצויים באותה רמת האבטחה.

אבטחה פיזית וסיבית

6. (א) בעל מאגר מידע יבטיח כי המערכות המפורטות בתקנה 5(א)(1) יישמרו במקום מוגן, המונע חדירה וכניסה אליו בלא הרשאה, והתואם את אופי פעילות המאגר ורגישות המידע בו.

(ב) בעל מאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינקוט אמצעים לבקרה ולתיעוד של הכניסה והיציאה מאתרים שבהם מצויות המערכות המפורטות בתקנה 5(א)(1) ושל הכניסה והוצאה של ציוד אל מערכות המאגר ומהן.

אבטחת מידע בניהול כוח אדם

7. (א) לא ייתן בעל מאגר מידע גישה למידע המצוי במאגר ולא ישנה היקף הרשאה שניתנה, אלא אם כן נקט אמצעים סבירים, המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם, כדי לברר שאין חשש כי בעל ההרשאה אינו מתאים לקבלת גישה למידע המצוי במאגר; אמצעים כאמור יינקטו בשים לב לרגישות המידע שבמאגר ולהיקף הרשאות הגישה לתפקיד שמיועד לו הנוגע בדבר, כאמור בתקנה 8.

(ב) בטרם יקבלו גישה למידע ממאגר המידע או לפני שינוי היקף הרשאותיהם, יקיים בעל מאגר מידע הדרכות לבעלי הרשאות בנושא החובות לפי החוק ותקנות אלה, וימסור להם מידע על אודות חובותיהם לפי החוק ונוהל האבטחה.

(ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יקיים בעל המאגר פעילות הדרכה תקופתית לבעלי הרשאות שלו, בדבר מסמך הגדרות המאגר, נוהל האבטחה והוראות אבטחת המידע לפי החוק ולפי תקנות אלה, בהיקף הנדרש לצורך ביצוע תפקידיהם, ובדבר חובות בעלי ההרשאות לפיהם; הדרכה כאמור תיערך אחת לשנתיים לפחות, ולגבי הסמכה של בעל הרשאה לתפקיד חדש – סמוך ככל האפשר למועד תחילת הסמכתו.

ניהול הרשאות גישה

8. (א) בעל מאגר מידע יקבע הרשאות גישה של בעלי הרשאות למאגר המידע ולמערכות המאגר, בהתאם להגדרות תפקיד; הרשאת הגישה לכל תפקיד תהיה במידה הנדרשת לביצוע התפקיד בלבד.

(ב) בעל מאגר מידע ינהל רישום מעודכן של תפקידים, הרשאות הגישה שניתנו להם, ושל בעלי ההרשאות הממלאים תפקידים אלה (להלן – רשימת ההרשאות התקפות).

זיהוי ואימות

9. (א) בעל מאגר מידע ינקוט אמצעים מקובלים בנסיבות העניין ובהתאם לאופי המאגר וטיבו, כדי לוודא כי הגישה למאגר ולמערכות המאגר נעשית בידי בעל הרשאה המורשה לכך בלבד לפי רשימת ההרשאות התקפות.

(ב) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה –

- (1) אופן הזיהוי יעשה ככל האפשר על בסיס אמצעי פיזי הנתון לשליטתו הבלעדית של המורשה ;
- (2) ייקבעו בנוהל האבטחה גם הוראות לעניין תקנת משנה (א), ובכללן בנושאים אלה :
 - (א) אופן הזיהוי ; היה אופן הזיהוי מבוסס על סיסמאות, יתייחס הנוהל גם לחוזק הסיסמה, מספר הניסיונות השגויים, ותדירות החלפת הסיסמאות שתיעשה בהתאם לתפקיד מורשה הגישה, ובכל מקרה לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים ;
 - (ב) ניתוק אוטומטי לאחר פרק זמן של אי-פעילות ;
 - (ג) אופן הטיפול בתקלות הקשורות באימות זהות.
- (ג) בעל מאגר מידע ידאג לביטול ההרשאות של בעל הרשאה שסיים את תפקידו ובמידת האפשר לשינוי סיסמאות למאגר ולמערכות המאגר, שבעל ההרשאה עשוי היה לדעת, מיד עם סיום תפקידו של בעל ההרשאה.

בקרה ותיעוד גישה

10. (א) במערכות של מאגר מידע אשר חלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינוהל מנגנון תיעוד אוטומטי שיאפשר ביקורת על הגישה למערכות המאגר (בתקנה זו – מנגנון הבקרה), ובכלל זה נתונים אלה : זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה, היקפה, ואם הגישה אושרה או נדחתה.
- (ב) מנגנון הבקרה לא יאפשר, ככל יכולתו, ביטול או שינוי של הפעלתו ; מנגנון הבקרה יאתר שינויים או ביטולים בהפעלתו ויפיץ התראות לאחראים.
- (ג) בעל מאגר מידע יקבע נוהל בדיקה שגרתית של נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה, ויערוך דוח של הבעיות שהתגלו וצעדים שננקטו בעקבותיהן.
- (ד) נתוני התיעוד של מנגנון הבקרה יישמרו למשך 24 חודשים לפחות.
- (ה) בעל מאגר מידע יידע את בעלי ההרשאות במאגר בדבר קיום מנגנון הבקרה למערכות המאגר.

תיעוד של אירועי אבטחה

11. (א) בעל מאגר מידע אחראי לתיעוד כל מקרה שבו התגלה אירוע המעלה חשש לפגיעה בשלמות המידע, לשימוש בו בלא הרשאה או לחריגה מהרשאה (להלן – אירועי אבטחה) ; ככל האפשר יבוסס התיעוד האמור על רישום אוטומטי.
- (ב) בנוהל האבטחה יקבע בעל מאגר מידע גם הוראות לעניין התמודדות עם אירועי אבטחת מידע, לפי חומרת האירוע ומידת רגישות המידע, לרבות לעניין ביטול הרשאות וצעדים מיידיים אחרים הנדרשים וכן לעניין דיווח לבעל המאגר על אירועי אבטחה ועל פעולות שננקטו בעקבותיהם.
- (ג) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית, יקיים בעל המאגר דיון אחת לשנה לפחות באירועי האבטחה ויבחן את הצורך בעדכונו של נוהל האבטחה ; במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, ייערך דיון כאמור אחת לרבעון לפחות.
- (ד) אירע אירוע אבטחה חמור –
- (1) יודיע על כך בעל המאגר לרשם באופן מיידי, וכן ידווח לרשם על הצעדים שנקט בעקבות האירוע ;

(2) רשאי הרשם להורות לבעל מאגר המידע, למעט לבעל מאגר מידע מן המנויים בסעיף 13(ה) לחוק, לאחר שנועץ בראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר, להודיע על אירוע האבטחה לנושא מידע שעלול להיפגע מן האירוע.

התקנים ניידים

12. בעל המאגר יגביל או ימנע אפשרות לחיבור התקנים ניידים למערכות המאגר במתכונת ההולמת את רמת אבטחת המידע שחלה על המאגר, את רגישות המידע, את הסיכונים המיוחדים למערכות המאגר או למידע הנובעים מחיבור ההתקן הנייד ואת קיומם של אמצעי הגנה מתאימים מפני סיכונים אלה; בעל מאגר מידע המאפשר שימוש במידע מהמאגר בהתקן נייד או העתקה שלו להתקן נייד ינקוט אמצעי הגנה בשים לב לסיכונים המיוחדים הקשורים לשימוש בהתקן נייד באותו מאגר מידע; לעניין זה יראו שימוש בשיטות הצפנה מקובלות כנקיטת אמצעים סבירים להגנה על מידע שהועתק להתקן הנייד.

ניהול מאובטח ומעודכן של מערכות המאגר

13. (א) בעל מאגר מידע יקפיד על ניהול ותפעול תקין של מערכות המאגר, לפי המקובל בהפעלת מערכות כאלה.

(ב) בעל מאגר מידע יפריד, בהיקף ובמידה הסבירים האפשריים, בין מערכות המאגר אשר ניתן לגשת מהן למידע, לבין מערכות מחשוב אחרות המשמשות את בעל המאגר.

(ג) בעל מאגר מידע ידאג לכך שיערכו עדכונים שוטפים של מערכות המאגר, לרבות חומר המחשב הנדרש לפעולתן; לא ייעשה שימוש במערכות שהיצרן לא תומך בהיבטי אבטחה שלהן אלא אם כן ניתן מענה אבטחתי מתאים.

אבטחת תקשורת

14. (א) בעל מאגר מידע לא יחבר את מערכות המאגר לרשת האינטרנט או לרשת ציבורית אחרת, בלא התקנת אמצעי הגנה מתאימים מפני חדירה לא מורשית או מפני תוכנות המסוגלות לגרום נזק או שיבוש למחשב או לחומר מחשב.

(ב) העברת מידע ממאגר המידע, ברשת ציבורית או באינטרנט, תיעשה תוך שימוש בשיטות הצפנה מקובלות.

(ג) במאגר מידע שניתן לגשת אליו מרחוק, באמצעות רשת האינטרנט או רשת ציבורית אחרת, ייעשה שימוש נוסף על אמצעי אבטחה כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), באמצעים שמטרתם לזהות את המתקשר והמאמתים את הרשאתו לביצוע הפעילות מרחוק ואת היקפה; לעניין גישה של בעל הרשאה למאגר מידע ברמת האבטחה הבינונית והגבוהה ייעשה שימוש באמצעי פיזי הנתון לשיטתו הבלעדית של בעל ההרשאה.

מיקור חוץ

15. (א) בעל מאגר המתקשר עם גורם חיצוני לצורך קבלת שירות, הכרוך במתן גישה למאגר המידע – (1) יבחן, לפני ביצוע ההתקשרות עם הגורם החיצוני המסוים כאמור, את סיכוני אבטחת המידע הכרוכים בהתקשרות;

(2) יקבע במפורש בהסכם עם הגורם החיצוני (בתקנה זו – ההסכם) את כל אלה, בשים לב לסיכונים לפי פסקה (1):

(א) המידע שהגורם החיצוני רשאי לעבד ומטרות השימוש המותרות בו לצורכי ההתקשרות;

- (ב) מערכות המאגר שהגורם החיצוני רשאי לגשת אליהן ;
- (ג) סוג העיבוד או הפעולה שהגורם החיצוני רשאי לעשות ;
- (ד) משך ההתקשרות, אופן השבת המידע לידי הבעלים בסיום ההתקשרות, השמדתו מרשותו של הגורם החיצוני ודיווח על כך לבעל מאגר המידע ;
- (ה) אופן יישום החובות בתחום אבטחת המידע שהמחזיק חייב בהן לפי תקנות אלה, וכן הנחיות נוספות לעניין אמצעי אבטחת מידע שקבע בעל מאגר המידע, אם קבע ;
- (ו) חובתו של הגורם החיצוני להחתים את בעלי ההרשאות שלו על התחייבות לשמור על סודיות המידע, להשתמש במידע רק לפי האמור בהסכם, וליישם את אמצעי האבטחה הקבועים בהסכם כאמור בפסקת משנה (ה) ;
- (ז) התיר בעל מאגר מידע לגורם החיצוני לתת את השירות באמצעות גורם נוסף – חובתו של הגורם החיצוני לכלול בהסכם עם הגורם הנוסף את כל הנושאים המפורטים בתקנה זו ;
- (ח) חובתו של הגורם החיצוני לדווח, אחת לשנה לפחות, לבעל מאגר המידע על אודות אופן ביצוע חובותיו לפי תקנות אלה וההסכם ולהודיע לבעל המאגר במקרה של אירוע אבטחה ;
- (3) יפרט בנוהל האבטחה של המאגר גם את העניינים המנויים בפסקה (2)(א) עד (ה), וכן יפנה בו במפורש להסכם עם הגורם החיצוני ולנוהל האבטחה שלו ;
- (4) ינקוט אמצעי בקרה ופיקוח על עמידתו של הגורם החיצוני בהוראות ההסכם ובהוראות תקנות אלה, בהיקף הנדרש בשים לב לסיכונים האמורים בפסקה (1).
- (ב) ארגון שהוא בעל כמה מאגרי מידע, המתקשר עם גורם חיצוני לצורך מתן שירות הכרוך בגישה אליהם בידי הגורם החיצוני, רשאי לקיים את הוראות תקנות משנה (א)(2) בהסכם אחד לעניין כל מאגרי המידע ובלבד שהם באותה רמת אבטחה.
- (ג) תקנה זו לא תחול על התקשרות של בעל מאגר עם יחיד.

ביקורות תקופתיות

16. (א) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שתיערך, אחת ל-24 חודשים לפחות, ביקורת פנימית או חיצונית, על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה לביקורת בנושא אבטחת מידע שאינו ממונה האבטחה של המאגר, כדי לוודא את עמידתו בהוראות תקנות אלה.
- (ב) בדוח הביקורת ידווח המבקר על התאמת אמצעי האבטחה לנוהל האבטחה ולתקנות אלה, יזהה ליקויים ויציע אמצעים הדרושים לתיקון המצב.
- (ג) בעל מאגר המידע ידון בדוחות הביקורת שיועברו לו, ויבחן את הצורך בעדכון מסמך הגדרות המאגר או נוהל האבטחה בעקבותיהם.
- (ד) בעל מאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, רשאי לקיים את החובה הקבועה בתקנה זו במסגרת עריכת סקר סיכונים שמתקיים בו האמור בתקנת משנה (ב).
- (ה) ארגון שהוא בעל כמה מאגרי מידע, רשאי לקיים את החובה הקבועה בתקנה זו במסגרת ביקורת אחת לעניין כל מאגרי המידע שברשותו, המצויים באותה רמת אבטחה.

שמירת נתוני אבטחה

17. (א) בעל מאגר מידע ישמור את הנתונים הנצברים במסגרת יישום הוראות תקנות 6(ב), 8 עד 11, 14, 15(א)(4) ו-16, ככל שתקנות אלה חלות עליו, באופן מאובטח למשך 24 חודשים.
- (ב) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, בעל המאגר יגבה את הנתונים שנשמרו כאמור בתקנת משנה (א), באופן שיבטיח שיהיה ניתן, בכל עת, לשחזר את הנתונים האמורים למצבם המקורי.

גיבוי ושחזור של נתוני אבטחה

18. (א) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, יקבע בעל המאגר במסמך –
 (1) נהלים לביצוע גיבוי כאמור בתקנה 17(ב), באופן תקופתי שגרתי;
 (2) נהלים, להבטחת שחזור הנתונים כאמור בתקנה 17(ב), ובלבד שביצוע השחזור יהיה באישור מנהל המאגר;
 (3) כי במסגרת תיעוד אירועי אבטחה כאמור בתקנה 11, יתעדו גם הליכי שחזור המידע, ובכלל זה –
 זהותו של מי שביצע את הליכי השחזור ופרטי המידע ששוחזר.
 (ב) במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הגבוהה, בעל מאגר אחראי לכך שיישמר עותק הגיבוי של הנתונים האמורים בתקנה (א)1(1) ושל הנהלים כאמור בתקנת משנה (א)2(2), באופן שיבטיח את שלמות המידע ואת אפשרות השחזור של המידע במקרה של אבדן או הרס.

חובות בעל מאגר חלות על מנהל מאגר ומחזיק בו ותיעוד ביצוע פעולה

19. (א) החובות החלות בתקנות אלה על בעל מאגר מידע, יחולו גם על מנהל המאגר, ולמעט החובות הקבועות בתקנות 2 ו-15(א) – הן יחולו גם על מחזיק המאגר, בשינויים המחויבים ולפי העניין.
 (ב) מי שמוטלת עליו בתקנות אלה חובה או אחריות לביצוע פעולה שאינה יצירת מסמך, נדרש לתעד באופן סביר את אופן ביצוע הפעולה לפי העניין; הרשם רשאי לתת הוראות לעניין אופן תיעוד כאמור.

סמכויות הרשם

20. (א) (1) הרשם רשאי, אם ראה כי קיימים טעמים שמצדיקים זאת, לפטור מאגר מסוים מחובות אבטחת מידע לפי תקנות אלה, או להחיל על מאגר מסוים חובות לפי תקנות אלה, כולן או חלקן, לפי נסיבות העניין, ובין השאר בהתחשב בגודל המאגר, סוג המידע שנמצא בו, היקף הפעילות של המאגר או מספר בעלי ההרשאות בו.
 (2) פטור מחובות או החלת חובות לפי פסקה (1) ייעשה בהודעה בכתב לבעל המאגר; בהודעה כאמור יקבע הרשם את המועד לתחילת הפטור או ההחלה, לפי העניין, ויכול שיקבע מועדים שונים לעניין תקנות שונות.
 (ב) הרשם רשאי להורות כי מי שיעמוד בהוראות מסמך מנחה בעניין אבטחת מידע או בהנחיות של רשות מוסמכת בעניין אבטחת מידע החלות עליו, יראו אותו כמקיים הוראות תקנות אלה, כולן או חלקן, אם השתכנע כי עמידה בהוראות המסמך המנחה בעניין אבטחת מידע או בהנחיות הרשות המוסמכת, לפי העניין, באופן שהורה לפי תקנות אלה, מבטיחה את רמת האבטחה הקבועה בתקנות אלה לגבי אותו מאגר מידע; לעניין זה –
 "רשות מוסמכת" – גוף ציבורי המוסמך על פי דין לתת הנחיות בעניין אבטחת מידע;
 "מסמך מנחה בעניין אבטחת מידע" – תקן רשמי, תקן ישראלי או תקן בין-לאומי כמשמעותם בחוק התקנים, התשי"ג-1953, או מסמך ייחוס, שהרשם אישר לעניין זה.

תחולה וסייגים לתחולה

21. בתקנות אלה –
 (1) על מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הגבוהה – יחולו תקנות 1 עד 20;
 (2) על מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית – יחולו תקנות 1 עד 4, 5(א), (ב) ו-6(ה), 6 עד 15, 16(א), (ב), (ג) ו-17, 18(א), 19 ו-20;

- (3) על מאגרים שחלה עליהם רמת האבטחה הבסיסית – יחולו תקנות 1 עד 3, 4(א), (ב), (ג), (ה) ו-ו),
5(א), (ב) ו-ה), 6(א), 7(א) ו-ב), 8, 9(א) ו-ג), 11(א) ו-ב), 12 עד 15, 17, 19 ו-20;
(4) על מאגר המנוהל בידי יחיד – יחולו תקנות 1, 2, 6(א), 9(א), 11(א), 12 עד 14 ו-20.

תחילה

22. תחילתן של תקנות אלה שנה מיום פרסומן.

הוראת מעבר

23. על אף האמור בתקנה 7(א), בנוגע למי שהם בעלי הרשאות ביום תחילתן של תקנות אלה, בעל מאגר שחלה עליו התקנה האמורה יבחן את מידת התאמתם לגישה למאגר מידע באמצעים סבירים המקובלים בהליכי מיון עובדים ושיבוצם, וכל זאת בשים לב לרגישות המידע ולסוג הרשאות הגישה ויעדכן בהתאם לצורך את הרשאות הגישה.

ביטול

24. תקנות 2, 3, 9, 10, 12, 13, 14 ו-15 לתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986 – בטלות.

יחס לחיקוקים אחרים

25. תקנות אלה יחולו נוסף על הוראות בעניין אבטחת מידע בחיקוקים אחרים, זולת אם יש סתירה ביניהם.

תוספת ראשונה

(תקנה 1 והתוספת השנייה)

1. מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הבינונית –
 - (1) מאגר מידע שמטרתו העיקרית היא איסוף מידע לצורך מסירתו לאחר כדרך עיסוק, לרבות שירותי דיוור ישיר;
 - (2) מאגר מידע שבעליו הוא גוף ציבורי כמשמעותו בסעיף 23 לחוק, אף אם לא התקיימו בו הוראות פסקה (1) או (3);
 - (3) מאגר מידע הכולל מידע שהוא אחד מאלה:
 - (א) מידע על צנעת חייו האישיים של אדם, לרבות התנהגותו ברשות היחיד;
 - (ב) מידע רפואי או מידע על מצבו הנפשי של אדם;
 - (ג) מידע גנטי כהגדרתו בחוק מידע גנטי, התשס"א-2000;
 - (ד) מידע על אודות דעותיו הפוליטיות או אמונותיו הדתיות של אדם;
 - (ה) מידע על אודות עברו הפלילי של אדם;
 - (ו) נתוני תקשורת כהגדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), התשס"ח-2007;
 - (ז) מידע ביומטרי;
 - (ח) מידע על נכסיו של אדם, חובותיו והתחייבויותיו הכלכליות, מצבו הכלכלי או שינוי בו, יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו הכלכליות ומידת עמידתו בהם;
 - (ט) הרגלי צריכה של אדם שיש בהם כדי ללמד על מידע לפי פרטים (א) עד (ז) או על אישיותו של אדם, אמונתו או דעותיו.

2. על אף האמור בפרט 1(3), על מאגר מידע המקיים אחד מאלה, לא חלה רמת האבטחה הבינונית אלא רמת האבטחה הבסיסית :

(1) המאגר כולל מידע מן הסוגים המפורטים בפרט 1(3)(ב), (ה), (ו), (ז) לעניין תמונות פנים בלבד ו-(ח), על אודות המועסקים או הספקים של בעל מאגר המידע, ובלבד שהמידע משמש למטרות ניהול העסק בלבד, ואינו כולל מידע מן הסוגים המפורטים בפרט 1(3)(א), (ג), (ד) ו-(ז) לעניין מידע שאינו תמונות פנים ו-(ט) ;

(2) מספר בעלי ההרשאה אצל בעל המאגר אינו עולה על עשרה.

תוספת שנייה

(תקנה 1)

מאגרי מידע שחלה עליהם רמת האבטחה הגבוהה –

(1) מאגר מידע כאמור בפרט 1(1) או (3) בתוספת הראשונה, לרבות מאגר של גוף ציבורי כמשמעותו בסעיף 123(1) לחוק המקיים את האמור בפרטים (1) או (3), שיש בו מידע על אודות 100,000 אנשים ומעלה ;

(2) מאגר מידע כאמור בפרט 1(1) או (3) בתוספת הראשונה, לרבות מאגר של גוף ציבורי כמשמעותו בסעיף 123(1) לחוק המקיים את האמור בפרטים (1) או (3), שמספר בעלי ההרשאה בו עולה על 100.

חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996

פרק א': מטרת החוק

חוק זה מטרתו לקבוע את זכויות האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו.

1. מטרת החוק

פרק ב': פרשנות

בחוק זה –

2. הגדרות

"אישור מקבל החלטות זמני" – אישור בכתב שניתן לפי סעיף 14 א;

"בית חולים" – כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940;

"ועדת אתיקה" – ועדה שהוקמה לפי סעיף 24;

"חדר מיון" – מקום המיועד למתן טיפול רפואי דחוף המאויש על ידי רופא אחד לפחות, ושהמנהל הכללי הכיר בו כחדר מיון לענין חוק זה;

"חוק הכשרות המשפטית" – חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, התשכ"ב-1962;

"טיפול רפואי" – לרבות פעולות איבחון רפואי, טיפול רפואי מונע, טיפול פסיכולוגי או טיפול סיעודי;

"מוסד רפואי" – בית חולים או מרפאה;

"מטופל" – חולה וכל המבקש או המקבל טיפול רפואי;

"מטפל" – רופא, רופא שיניים, סטז'ר, אח או אחות, מיילדת, פסיכולוג, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, קלינאי תקשורת, תזונאי-דיאטן, קרימינולוג קליני, פודיאטר, פודיאטר מנתח, כירורקט, וכן כל בעל מקצוע שהכיר בו המנהל הכללי, בהודעה ברשומות, כמטפל בשירותי הבריאות;

"מידע רפואי" – מידע המתייחס באופן ישיר למצב בריאותו הגופני או הנפשי של מטופל או לטיפול הרפואי בו;

"מיופה כוח" – מיופה כוח שמינה המטופל לפי סעיף 16, בהתאם להוראות חוק הכשרות המשפטית בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייני הבריאותיים או בייפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור, שתקף לפי הוראות החוק האמור או לפי ייפוי כוח שנערך לפני יום ט"ו בניסן התשע"ז (11 באפריל 2017) וטרם פקע;

"מיילדת" – מי שמורשית לעסוק ביילוד לפי פקודת המיילדות;

"המנהל הכללי" – המנהל הכללי של משרד הבריאות;

"מנהל מוסד רפואי" – לרבות ממלא מקומו;

"מצב חירום רפואי" – נסיבות שבהן אדם מצוי בסכנה מיידית לחייו או קיימת סכנה מיידית כי תיגרם לאדם נכות חמורה בלתי הפיכה, אם לא יינתן לו טיפול רפואי דחוף;

"מקבל החלטות זמני" – מי שיש בידו אישור לשמש מקבל החלטות זמני לענין טיפול רפואי במטופל בגיר לפי סעיף 14 א;

"מרפא בעיסוק", "פיזיותרפיסט", "קלינאי תקשורת", "תזונאי-דיאטן", "קרימינולוג קליני", "פודיאטר", "פודיאטר מנתח", "כירורקט" – כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008; "מרפאה" – כמשמעותה בסעיף 34 לפקודת בריאות העם, 1940, שבה ניתן טיפול רפואי בידי חמישה מטפלים לפחות;

"סטז'ר" – כמשמעותו בפרק ב' לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;

"סכנה חמורה" – נסיבות שבהן אדם מצוי בסכנה לחייו או קיימת סכנה כי תיגרם לאדם נכות חמורה בלתי הפיכה, אם לא יינתן לו טיפול רפואי;

"עובד סוציאלי" – כמשמעותו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;

"פסיכולוג" – מי שרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;

"קופת חולים" – כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"רופא" – מי שמורשה לעסוק ברפואה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;

"רופא מומחה" – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;

"רופא שיניים" – מי שמורשה לעסוק ברפואת שיניים, לפי פקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979;

"רשומה רפואית" – מידע לפי סעיף 17 המתועד בדרך של רישום או צילום, או בכל דרך אחרת, לרבות התיק הרפואי של המטופל שבו מצויים מסמכים רפואיים על אודותיו;
"השר" – שר הבריאות.

פרק ג': הזכות לטיפול רפואי

- הזכות לטיפול רפואי 3. (א) כל הנזקק לטיפול רפואי זכאי לקבלו בהתאם לכל דין ובהתאם לתנאים ולהסדרים הנוהגים, מעת לעת, במערכת הבריאות בישראל.
- (ב) במצב חירום רפואי זכאי אדם לקבל טיפול רפואי דחוף ללא התניה.
- איסור הפליה 4. (א) מטפל או מוסד רפואי לא יפלו בין מטופל למטופל מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא, נטיה מינית, גיל או מטעם אחר כיוצא באלה.
- (ב) אין רואים הפליה מטעמי גיל לפי סעיף זה כאשר ההבחנה נדרשת משיקולים רפואיים.
- טיפול רפואי נאות 5. מטופל זכאי לקבל טיפול רפואי נאות, הן מבחינת הרמה המקצועית והאיכות הרפואית, והן מבחינת יחסי האנוש.
- מידע בדבר זהות המטפל 6. (א) מטופל זכאי למידע בדבר זהותו ותפקידו של כל אדם שמטפל בו.
- (ב) המנהל הכללי יקבע הוראות בדבר דרכי הזיהוי של מטפל ושל עובד מוסד רפואי.
- זכות לנוכחות 6א. (א) מטופל זכאי לכך שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו (להלן – מלווה), יהיה נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, ובלבד שהמלווה לא יתערב במתן הטיפול הרפואי.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מטפל רשאי שלא לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, אם סבר שיש בנכחותו כדי –
- (1) לפגוע בבריאות המטופל, המלווה או מטופלים אחרים;
 - (2) לפגוע באיכות הטיפול הרפואי שניתן למטופל, בסיכויי הצלחתו של טיפול כאמור, או לפגום באפשרות לקבל מהמטופל מידע הנדרש לשם הטיפול הרפואי;
 - (3) להפריע הפרעה ממשית לעבודת המטפל או הצוות המטפל;
 - (4) לפגוע בפרטיות של מטופלים אחרים, ולא ניתן למנוע את הפגיעה באמצעים סבירים אחרים.
- (ג) סבר המטפל כי אין לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת הטיפול הרפואי בשל אחת מהעילות המנויות בסעיף קטן (ב), יסביר למטופל את הטעם לכך ויאפשר למלווה, ככל הניתן, להיות נוכח סמוך לאחר מתן הטיפול הרפואי.
- דעה נוספת 7. מטופל זכאי להשיג מיוזמתו דעה נוספת לענין הטיפול בו; המטפל והמוסד הרפואי יסייעו למטופל בכל הדרוש למימוש זכות זו.
- הבטחת המשך טיפול נאות 8. עבר מטופל ממטפל אחד לאחר או ממוסד רפואי אחד לאחר, יהיה המטופל זכאי, לפי בקשתו, לשיתוף פעולה של המטפלים והמוסדות הרפואיים הקשורים לטיפול הרפואי בו, לשם הבטחת המשך הטיפול של הטיפול.
- קבלת מבקרים 9. מטופל המאושפז במוסד רפואי רשאי לקבל מבקרים בזמנים ועל פי הסדרים שקבע מנהל המוסד הרפואי.
- איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים 9א. (א) מנהל בית חולים רשאי לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו (בסעיף זה – הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ); הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.
- (ב) הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור – באתר האינטרנט של משרד הבריאות, לפי מידע שיעביר אליו בית החולים, ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך, מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות מזון.

- מטפל, כל מי שעובד בפיקוחו של המטפל וכן כל עובד אחר של המוסד הרפואי ישמרו על כבודו ועל פרטיותו של המטופל בכל שלבי הטיפול הרפואי.
- מנהל מוסד רפואי יקבע הוראות בדבר שמירה על כבודו ועל פרטיותו של המטופל הנמצא במוסד הרפואי.
- בנסיבות שיש בהן לכאורה מצב חירום רפואי או סכנה חמורה, והתבקש מטפל או מוסד רפואי לתת טיפול רפואי לאדם, יבדוק אותו המטפל ויטפל בו ככל יכולתו.
- לא היתה למטפל או למוסד הרפואי היכולת לטפל במטופל, יפנו אותו במידת יכולתם, למקום שבו יוכל המטופל לקבל את הטיפול המתאים.
- מנהל מוסד רפואי יקבע סידורים מתאימים לביצוע הוראות סעיף זה.
- פנה מטופל לחדר מיון זכאי הוא לבדיקה רפואית בידי רופא.
- מצא הרופא הבודק כי המטופל זקוק לטיפול רפואי שאינו סובל דיחוי, יתן לו את הטיפול הרפואי; ואולם, אם אין אפשרות לתת לו את הטיפול הרפואי באותו מקום, יפנה רופא חדר המיון את המטופל למוסד רפואי מתאים, ויבטיח במידת יכולתו את העברתו לאותו מוסד רפואי.
- מנהל מוסד רפואי שיש בו חדר מיון יקבע סידורים מתאימים לביצוע הוראות סעיף זה.
- פרק ד': הסכמה מדעת לטיפול רפואי**
- לא יינתן טיפול רפואי למטופל אלא אם כן נתן לכך המטופל הסכמה מדעת לפי הוראות פרק זה.
- לשם קבלת הסכמה מדעת, ימסור המטפל למטופל מידע רפואי הדרוש לו, באורח סביר, כדי לאפשר לו להחליט אם להסכים לטיפול המוצע; לענין זה, "מידע רפואי", לרבות –
- (1) האבחנה (הדיאגנוזה) והסכנות (הפרוגנוזה) של מצבו הרפואי של המטופל;
 - (2) תיאור המהות, ההליך, המטרה, התועלת הצפויה והסיכויים של הטיפול המוצע;
 - (3) הסיכונים הכרוכים בטיפול המוצע, לרבות תופעות לוואי, כאב ואי נוחות;
 - (4) סיכויים וסיכונים של טיפולים רפואיים חלופיים או של העדר טיפול רפואי;
 - (5) עובדת היות הטיפול בעל אופי חדשני.
- המטפל ימסור למטופל את המידע הרפואי, בשלב מוקדם ככל האפשר, ובאופן שיאפשר למטופל מידה מרבית של הבנת המידע לשם קבלת החלטה בדרך של בחירה מרצון ואי תלות.
- על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי המטפל להימנע ממסירת מידע רפואי מסויים למטופל, הנוגע למצבו הרפואי, אם אישרה ועדת אתיקה כי מסירתו עלולה לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המטופל.
- הסכמה מדעת יכול שתהיה בכתב, בעל פה או בדרך של התנהגות.
- הסכמה מדעת לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה תינתן במסמך בכתב, שיכלול את תמצית ההסבר שניתן למטופל.
- נזקק מטופל לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה ונמנע ממנו לתת את הסכמתו מדעת בכתב, תינתן ההסכמה בפני שני עדים, ובלבד שדבר ההסכמה והעדות יתועדו בכתב סמוך ככל האפשר לאחר מכן.
- במצב חירום רפואי, הסכמה מדעת לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה יכול שתינתן בעל פה ובלבד שדבר ההסכמה יתועד בכתב סמוך ככל האפשר לאחר מכן.
- רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן טיפול רפואי רשאי לקבוע כי מתקיימים במטופל בגיר שני אלה:
- (1) המטופל נזקק לטיפול הרפואי שיש דחיפות לתיתו מנימוקים רפואיים ואינו אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי או במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים;
 - (2) המטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים, לקבל החלטות בקשר אליהם ולתת הסכמה מדעת לטיפול הרפואי, גם בהינתן התאמות נגישות בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (בחוק זה – מי שאינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים).
- קבע רופא מומחה כאמור בסעיף קטן (א) ולמטופל אין מיופה כוח או אפטרופוס לענייניו הרפואיים, רשאי עובד סוציאלי במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי כאמור (בחוק

זה – עובד סוציאלי במוסד הרפואי, באישור מנהל המוסד הרפואי או מי שהוא הסמיך לכך, ובקופת חולים – באישור הרופא המחוזי של קופת החולים או מי שהוא הסמיך לכך, לתת לאדם בגיר אישור בכתב לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, אם מצא כי מתקיימים כל אלה:

(1) הוצגה לפניו חוות דעת רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי שעל פיה המטופל נזקק לטיפול רפואי שיש דחיפות לתיתו, והוא אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים;

(2) לא הובא לידיעתו כי למטופל יש מיופה כוח או כי מונה לו אפוטרופוס לענייניו הרפואיים;

(3) התקיימו התנאים לאישורו של האדם כמקבל החלטות זמני בשביל המטופל לפי סדר הקדימויות, לפי הסכמת בני המשפחה או לפי יפוי כוח או הנחיות מקדימות שהפקיד המטופל, והכול לפי הוראות סעיף 14ב;

(4) על פי התרשמותו, בנסיבות העניין, האדם האמור יפעל לטובתו של המטופל ולשמירת ענייניו ולא לטובת ענייניו שלו, ויפעל לפי העקרונות ודרכי הפעולה האמורים בסעיף קטן (ה);

(5) המטופל לא הביע התנגדות לאישור אותו אדם כמקבל החלטות זמני בשבילו;

(6) אותו אדם נתן בכתב את הסכמתו לכך והצהיר בכתב כי מתקיימים התנאים לאישורו לפי סעיף 14ב, וכי אם יש הסכמות למתן אישור למקבלי החלטות זמניים נוספים מלבדו – מיהם, ומהי הדרך המוסכמת לקבלת ההחלטות על ידיהם, ביחד או לחוד.

אישור מקבל החלטות זמני יעמוד בתוקפו שישה חודשים מיום שניתן.

(ג) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, רשאי מקבל החלטות זמני, בתקופת תוקפו של האישור, לעשות את כל הפעולות שלהלן, ובלבד שהמטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים:

(1) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת הטיפול הרפואי האמור בסעיף קטן (א);

(2) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת כל טיפול רפואי אחר שיזדקק לו;

(3) לקבל החלטות בעניינים רפואיים בשביל המטופל וכן לקבל כל מידע רפואי לעניין המטופל הדרוש לו לשם מתן הסכמה כאמור בפסקאות (1) ו-(2) או לשם קבלת החלטות כאמור.

(ה) העקרונות ודרכי הפעולה החלים על אפוטרופוס לעניינים רפואיים כלפי האדם שמונה לו, לפי פרק שלישי1 לחוק הכשרות המשפטית, יחולו על מקבל ההחלטות הזמני כלפי המטופל, והאחריות החלה על אפוטרופוס לעניינים רפואיים לפי סעיף 57 לחוק האמור תחול על מקבל ההחלטות הזמני.

(ו) מטפל יפנה למקבל החלטות זמני לשם קבלת הסכמה מדעת למתן טיפול רפואי למטופל בהתאם להוראות סעיף קטן (ד)(1) או (2), רק לאחר שוודא כי המטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים ולתת הסכמה מדעת בעצמו לגבי אותו טיפול.

(ז) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, והודיע המטופל או אחד מבני המשפחה של המטופל המנויים בסעיף 14ב(א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, למטפל, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי או למקבל ההחלטות הזמני על כוונתו להגיש לערכאה מוסמכת בקשה בנוגע למתן טיפול רפואי מסוים למטופל, לא תתקבל הסכמה על ידי מקבל ההחלטות הזמני לגבי אותו טיפול רפואי, למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה; הוגשה בקשה כאמור והובא דבר הגשתה לידיעתו של המטפל, של העובד הסוציאלי או של מקבל ההחלטות הזמני, יחולו בנוגע למתן הטיפול הרפואי האמור ההוראות שתיתן הערכאה המוסמכת בעניין זה.

אישור מקבל החלטות זמני יינתן לבן משפחה בגיר של המטופל, לפי סדר הקדימויות שלהלן (בחוק זה – סדר הקדימויות):

אופן קביעת מקבל 14ב. (א)
החלטות זמני
למטופל ופקיעת
אישור מקבל
החלטות זמני

(1) בן זוגו;

(2) ילדו;

(3) הורהו;

(4) אחיר.

(ב) לא היה ניתן לאתר, במאמץ סביר, את בן המשפחה לפי סדר הקדימויות או שכן המשפחה כאמור אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים של המטופל או שהוא אינו מעוניין להיות מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ולא נמצא בן משפחה מתאים ומעוניין באותו מדרג בסדר הקדימויות, יהיה בן המשפחה שבא אחריו בסדר הקדימויות מקבל החלטות הזמני, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(ג) היו למטופל יותר מילד בגיר אחד, מהורה אחד או מאח בגיר אחד, ולפי סדר הקדימויות יש לתת אישור מקבל החלטות זמני למי מהם, יסכימו ביניהם הילדים, ההורים או האחים, לפי העניין, מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני כאמור – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו הילדים, ההורים או האחים כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)(6).

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), בני המשפחה האמורים באותו סעיף קטן רשאים להגיע להסכמה מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני, אף שלא בהתאם לסדר הקדימויות, ובלבד שניתנה לכך הסכמת בני המשפחה הקודמים לו בסדר הקדימויות ובני המשפחה באותו מדרג בסדר הקדימויות, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו בני המשפחה כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)(6).

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל הפקיד ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף 32ז לחוק הכשרות המשפטית וטרם ניתן אישור האפוטרופוס הכללי כי ייפוי הכוח המתמשך נכנס לתוקף, או הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל פירט במסמך הנחיות מקדימות שנכתב לפי סעיף 35א לחוק הכשרות המשפטית את זהות האדם שהוא מבקש שימונה לו כאפוטרופוס וטרם מונה לו אפוטרופוס, יינתן אישור מקבל החלטות הזמני לאדם ששמו פורט ביפוי הכוח המתמשך כאמור או במסמך ההנחיות המקדימות כאמור, לפי העניין, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(1) (1) הודיע המטופל או אחד מבני המשפחה המנויים בסעיף קטן (א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי על כוונתו להגיש בקשה למינוי של אדם אחר לאפוטרופוס לעניינים רפואיים למטופל בשל צורך רפואי דחוף (בסעיף קטן זה – בקשה), וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, לא יינתן אישור כאמור אלא לאחר שחלפו 24 שעות ממועד מתן ההודעה; ניתנה ההודעה כאמור לאחר שניתן האישור, יושבה תוקפו למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה;

(2) הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי, של המטופל או של מקבל החלטות הזמני כי הוגשה בקשה וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני, לא יינתן העובד הסוציאלי במוסד הרפואי את האישור; הוגשה הבקשה לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור שניתן;

(3) מונה למטופל אפוטרופוס לעניינים רפואיים על ידי ערכאה שיפוטית או נכנס לתוקף, לפי חוק הכשרות המשפטית, ייפוי כוח מתמשך לענייניו האישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים או ייפוי כוח מתמשך לענייניו הרפואיים, לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור והחל מהמועד שבו נודע על כך למקבל החלטות הזמני או למטפל, לא תיעשה כל פעולה על פיו.

14ג. תיעוד לעניין אישור מקבל החלטות זמני (א) עובד סוציאלי במוסד רפואי יתעד ברשומה הרפואית של מטופל אישור לאדם לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואת המסמכים שעל בסיסם ניתן האישור.

(ב) העובד הסוציאלי במוסד הרפואי או המטפל יתעד ברשומה הרפואית של מטופל –

(1) הודעות או בקשות שהוגשו בהתאם להוראות סעיף 14א(ז) או 14ב(ו), והובאו לידיעתו;

(2) משך העיכוב במתן אישור מקבל החלטות זמני, שהייתו או פקיעתו בשל הגשת הודעות או בקשות כאמור בפסקה (1);

(3) החלטות על מיופה כוח או על מינוי אפוטרופוס לעניינים רפואיים שנודע לו עליהן.

טיפול רפואי ללא 15. על אף הוראות סעיף 13 – הסכמה

- (1) מטפל רשאי לתת טיפול רפואי שאינו מנוי בתוספת הראשונה, גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל אם נתקיימו כל אלה:
- (א) מצבו הגופני או הנפשי של המטופל אינו מאפשר קבלת הסכמתו מדעת;
- (ב) לא ידוע למטפל כי המטופל, אפוטרופסו, מיופה כוחו או מקבל ההחלטות הזמני בשבילו, לפי העניין, מתנגד לקבלת הטיפול הרפואי;
- (ג) אין אפשרות לקבל את הסכמת אפוטרופסו, מיופה כוחו או מקבל ההחלטות הזמני בשבילו, לפי העניין;
- (2) בנסיבות שבהן נשקפת למטופל סכנה חמורה והוא מתנגד לטיפול רפואי, שיש לתיתו בנסיבות העניין בהקדם, רשאי מטפל לתת את הטיפול הרפואי אף בניגוד לרצון המטופל אם ועדת האתיקה, לאחר ששמעה את המטופל, אישרה את מתן הטיפול ובלבד ששוכנעה כי נתקיימו כל אלה:
- (א) נמסר למטופל מידע כנדרש לקבלת הסכמה מדעת;
- (ב) צפוי שהטיפול הרפואי ישפר במידה ניכרת את מצבו הרפואי של המטופל;
- (ג) קיים יסוד סביר להניח שלאחר מתן הטיפול הרפואי יתן המטופל את הסכמתו למפרע;
- (3) בנסיבות של מצב חירום רפואי רשאי מטפל לתת טיפול רפואי דחוף גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל, אם בשל נסיבות החירום, לרבות מצבו הגופני או הנפשי של המטופל, לא ניתן לקבל את הסכמתו מדעת; טיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה יינתן בהסכמת שלושה רופאים, אלא אם כן נסיבות החירום אינן מאפשרות זאת.
- (א) מטופל רשאי למנות בא כוח מטעמו שיהיה מוסמך להסכים במקומו לקבלת טיפול רפואי, באמצעות ייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים לפי חוק הכשרות המשפטית או ייפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור.
- (ב) (בוטל)
- (א) 16. מינוי בא כוח למטופל
- (א) הובא לידיעתו של מטפל כי הורה הורשע בביצוע עבירת מין או אלימות כלפי ילדו הקטין, או הוגש נגדו כתב אישום בשל ביצוע עבירה כאמור וכל עוד מתנהל ההליך הפלילי כנגדו, לא תידרש הסכמתו של אותו הורה לטיפול רפואי באותו ילד ולא יימסר לאותו הורה מידע לגבי טיפול רפואי באותו ילד.
- (ב) 16א. טיפול רפואי בקטין שהורהו הורשע או מואשם בביצוע עבירת מין או אלימות כלפיו
- (1) בית המשפט לענייני משפחה רשאי, לבקשת הורה כאמור בסעיף קטן (א), להורות כי הוראות אותו סעיף קטן, כולן או חלקן, לא יחולו לגביו, ככלל או לעניין מסוים, אם מצא כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, וכי אין בכך כדי לפגוע בטובת הילד;
- (2) אין בפנייה של הורה לבית המשפט בבקשה לצוות כאמור בפסקה (1) כדי לעכב מתן טיפול רפואי לקטין או כדי לאפשר מסירת מידע להורה כאמור בסעיף קטן (א) בניגוד להוראות אותו סעיף קטן, כל עוד לא הורה בית המשפט אחרת.
- (ג) השר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר המשפטים, רשאי, בצו, לשנות את התוספת השנייה.
- (ד) בסעיף זה –
- ”הורשע” – לרבות נאשם שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה, או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ”א-1991;
- ”הליך פלילי מתנהל” – החל בהגשת כתב אישום וכל עוד הנאשם לא זוכה מהעבירות המנויות בתוספת השנייה שבהן הואשם או שבית המשפט לא קבע כי הוא לא ביצע את העבירות כאמור או לא היתה חזרה מהאישום;
- ”עבירת מין או אלימות” – עבירה המנויה בתוספת השנייה.
- פרק ה': הרשומה הרפואית והמידע הרפואי**
- (א) מטפל יתעד את מהלך הטיפול הרפואי ברשומה רפואית; הרשומה הרפואית תכלול, בין היתר, פרטים מזוהים של המטופל והמטפל וכן תכלול מידע רפואי בדבר הטיפול הרפואי שקיבל המטופל, עברו הרפואי כפי שמסר, איבחון מצבו הרפואי הנוכחי והוראות טיפול; ואולם תרשומת אישית של המטפל אינה חלק מהרשומה הרפואית.
- (א) 17. חובת ניהול רשומה רפואית

- (ב) המטפל, ובמוסד רפואי – מנהל המוסד, אחראים לניהול השוטף והעדכני של הרשומה הרפואית ולשמירתה בהתאם לכל דין.
- (ג) נמסרה רשומה רפואית לשמירה בידי המטופל, יתועד הדבר על ידי המטפל או המוסד הרפואי.
- (א) מטופל זכאי לקבל מהמטפל או מהמוסד הרפואי מידע רפואי מהרשומה הרפואית, לרבות העתקה, המתייחסת אליו.
- (ב) חבר בצוות המטפל רשאי למסור למטופל מידע רפואי בתחום עיסוקו בלבד ובתיאום עם האחראי על הצוות.
- (ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאי מטפל להחליט שלא למסור למטופל מידע רפואי מלא או חלקי המתייחס אליו, אם המידע עלול לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המטופל או לסכן את חייו; החליט המטפל כי אין למסור למטופל מידע כאמור בסעיף קטן זה, יודיע מיד על החלטתו לוועדת האתיקה ויצרף את המידע שלא נמסר למטופל ואת נימוקיו לאי מסירתו.
- (ד) ועדת האתיקה רשאית לאשר את החלטת המטפל, לבטלה או לשנותה.
- (ה) בטרם תיתן ועדת האתיקה את החלטתה, רשאית היא לשמוע את המטופל או אדם אחר.
- (א) מטפל או עובד מוסד רפואי, ישמרו בסוד כל מידע הנוגע למטופל, שהגיע אליהם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.
- (ב) מטפל, ובמוסד רפואי – מנהל המוסד, ינקטו אמצעים הדרושים כדי להבטיח שעובדים הנתונים למרותם ישמרו על סודיות הענינים המובאים לידיעתם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.
- (א) מטפל או מוסד רפואי רשאים למסור מידע רפואי לאחר בכל אחד מאלה:
- (1) המטופל נתן את הסכמתו למסירת המידע הרפואי;
 - (2) חלה על המטפל או על המוסד הרפואי חובה על פי דין למסור את המידע הרפואי;
 - (3) מסירת המידע הרפואי היא למטפל אחר לצורך טיפול במטופל;
 - (א3) מסירת המידע הרפואי היא לשם זיהוי גופה או חלק ממנה או לשם קביעת סיבת מוות, לאחד מאלה: המרכז הלאומי לרפואה משפטית, לרבות גורם שרופא המרכז מסתייע בו, או מטפל אחר המוסמך על פי דין לבצע פעולה מהפעולות האמורות; לענין זה יראו את מסירת המידע לשם הזיהוי או הקביעה כאמור כמסירת מידע לשם טיפול במטופל;
 - (4) לא נמסר למטופל המידע הרפואי לפי סעיף 18(ג) וועדת האתיקה אישרה את מסירתו לאחר;
 - (5) ועדת האתיקה קבעה, לאחר מתן הזדמנות למטופל להשמיע את דבריו, כי מסירת המידע הרפואי על אודותיו חיונית להגנה על בריאות הזולת או הציבור וכי הצורך במסירתו עדיף מן הענין שיש באי מסירתו;
 - (6) מסירת המידע הרפואי היא למוסד הרפואי המטפל או לעובד של אותו מוסד רפואי לצורך עיבוד המידע, תיוקו או דיווח עליו על פי דין;
 - (7) מסירת המידע הרפואי נועדה לפרסום בבטאון מדעי, למטרות מחקר או הוראה בהתאם להוראות שקבע השר ובלבד שלא נחשפו פרטים מזוהים של המטופל.
- (ב) מסירת מידע כאמור בסעיף קטן (א) לא תיעשה אלא במידה הנדרשת לצורך הענין, ותוך הימנעות מרבית מחשיפת זהותו של המטופל.
- (ג) קיבל אדם מידע לפי סעיף קטן (א), יחולו עליו הוראות סעיף 19 והוראות סעיף זה, בשינויים המחויבים.

פרק ו': ועדות

סימן א' ועדת בדיקה

- (א) בחוק זה, "ועדת בדיקה" – ועדה שהוקמה לשם בדיקת תלונה של מטופל או של נציגו או לשם בדיקת אירוע חריג הנוגע למתן טיפול רפואי, על ידי כל אחד מאלה:
- (1) מנהל מוסד רפואי לגבי טיפול רפואי שניתן במסגרת אותו מוסד;
 - (2) מנהל קופת חולים לגבי טיפול רפואי שניתן במוסד ממוסדות קופת החולים;

(3) המנהל הכללי או מי שהוא הסמיך.

(ב) ממצאיה ומסקנותיה של ועדת בדיקה יימסרו למי שמינה את הוועדה ולמטופל הנוגע בדבר, והוראות סעיף 18 יחולו בשינויים המחויבים; הממצאים והמסקנות כאמור יימסרו גם למטפל העלול להיפגע ממסקנות הוועדה.

(ג) פרוטוקול דיוניה של ועדת הבדיקה יימסר רק למי שמינה את הוועדה ולמנהל הכללי.

(ד) בית משפט רשאי להורות על מסירת הפרוטוקול למטופל, לנציגו או למטפל, וכן, על אף האמור בסעיף 18(ג), להורות על מסירת הממצאים והמסקנות למטופל, אם מצא כי הצורך בגילוי לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו; הוראה כאמור יכול שתינתן במסגרת הליך שמתנהל בפני בית המשפט או על פי בקשה אשר תוגש לבית משפט שלום.

(ה) החליט המנהל הכללי לפתוח בהליך משמעותי על פי דין או להגיש תלונה נגד אדם בשל חשד למעשה פלילי, רשאי הוא להורות על מסירת הפרוטוקול, לצורך ניהול החקירה או ההליך המשמעותי, לאדם המוסמך לכך, וכן למטפל שנגדו נפתח ההליך או הוגשה התלונה.

סימן ב': ועדת בקרה ואיכות

בחוק זה, "ועדת בקרה ואיכות" – אחת מאלה:

(1) ועדה פנימית של מוסד רפואי שהקים מנהל המוסד לשם הערכת הפעילות הרפואית ושיפור איכותו של הטיפול הרפואי;

(2) ועדה שהקים מנהל קופת חולים לשם שיפור איכות שירותי הבריאות במוסדות קופת החולים;

(3) ועדה שהקים המנהל הכללי לשם שיפור איכות שירותי הבריאות.

(ב) תוכן הדיונים שהתקיימו בוועדת הבקרה והאיכות, הפרוטוקול, כל חומר שהוכן לשם הדיון ושנמסר לה, סיכומיה ומסקנותיה, יהיו חסויים בפני כל אדם לרבות המטופל הנוגע בדבר ולא יישמשו ראיה בכל הליך משפטי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) סיכומיה ומסקנותיה של ועדת הבקרה והאיכות יימסרו למי שמינה את הוועדה, ורשאי הוא לעיין בפרוטוקול דיוני ועדת הבקרה והאיכות ובכל חומר אחר שנמסר לה.

(ד) מצא מי שמינה את הוועדה כי קיימת לכאורה עילה לנקיטת אמצעי משמעת על פי דין כלפי מטפל יודיע על כך למנהל הכללי.

(ה) ממצאים עובדתיים שקבעה ועדת הבקרה והאיכות הנוגעים למצבו של מטופל, לטיפול בו ולתוצאותיו, יתועדו ברשומה רפואית מיד עם קביעת הממצאים, אם לא היו רשומים קודם לכן, ויהיו חלק מהרשומה הרפואית.

(א) 23. השגה
סברו המטופל או נציגו כי ממצאים עובדתיים לא תועדו ברשומה רפואית, כנדרש בסעיף 22(ה), רשאים הם להגיש השגה לוועדת אתיקה.

(ב) הוגשה השגה לוועדת האתיקה לפי סעיף קטן (א), תבדוק הוועדה, על אף האמור בסעיף 22(ב), את פרוטוקול הדיון שהתקיים בוועדת הבקרה והאיכות, המסמכים שהוכנו לשם הדיון ושנמסרו לה, סיכומיה, מסקנותיה והרשומות הרפואיות הנוגעות למטופל; מצאה ועדת האתיקה כי ממצאים עובדתיים לא תועדו כנדרש, תורה על תיעודם ברשומה רפואית, ותודיע על כך למטופל או לנציגו.

סימן ג': ועדות אתיקה

המנהל הכללי ימנה ועדות אתיקה; כל ועדה תהיה בת שישה חברים וזה הרכבה:

(1) אדם הכשיר להתמנות שופט בית משפט מחוזי מתוך רשימה שערך שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני רופאים מומחים, כל אחד מתחום התמחות אחר;

(3) פסיכולוג או עובד סוציאלי;

(4) נציג ציבור או איש דת.

(5) אחות מוסמכת.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בהשגות לפי סעיף 23 תדון הוועדה בהרכב של שלושה חברים, שהם יושב ראש הוועדה ושני הרופאים המומחים.

(1ב) היו הדעות בוועדה שקולות –

- (1) לעניין פנייה לפי סעיף 13(ד) – יראו את החלטת הוועדה כהחלטה שלא לאשר למטפל להימנע ממסירת מידע למטופל;
- (2) לעניין פנייה לפי סעיף 15(2) – יראו את החלטת הוועדה כהחלטה שלא לאשר למטפל לתת למטופל טיפול בניגוד לרצונו;
- (3) לעניין פנייה לפי סעיף 18 או 20 – תכריע דעתו של היושב ראש.
- (ג) התעורר מקרה שיש בו צורך בהכרעה דחופה של ועדת האתיקה ולא ניתן לכנסה בדחיפות הנדרשת מסיבה כלשהי, יוקנו לבית המשפט המחוזי סמכויותיה של ועדת האתיקה.
- (ד) השר רשאי להתקין תקנות בדבר דרכי מינויים של חברי ועדת האתיקה, תקופת כהונתה וסדרי עבודתה של הוועדה.

פרק ז': אחריות לקיום זכויות המטופל במוסד רפואי

מנהל מוסד רפואי ימנה עובד שיהיה אחראי לזכויות המטופל שתפקידיו הם –

25.

אחראי
לזכויות
המטופל

- (1) מתן ייעוץ וסיוע למטופל בקשר למימוש זכויותיו על פי חוק זה;
- (2) קבלת תלונות של מטופלים, בדיקתן והטיפול בהן, ובכלל זה תלונות לעניין אישור מקבל החלטות זמני; תלונות שענינן איכות הטיפול הרפואי יועברו לטיפולו של מנהל המוסד הרפואי;
- (3) הדרכה והנחיה של חברי הסגל הרפואי והמינהלי של המוסד הרפואי בכל הנוגע להוראות חוק זה.

מנהל מוסד רפואי ידאג לקיום החובות המוטלות על המוסד הרפואי לפי הוראות חוק זה.

26.

אחריות מנהל
מוסד רפואי

פרק ח': הוראות לגבי כוחות הבטחון

מבלי לגרוע מהוראות סעיף 30 בענין תחולת החוק על המדינה, יחולו על צבא הגנה לישראל, על משטרת ישראל ועל שירות בתי הסוהר הוראות חוק זה בהתאמות הבאות:

27.

הוראות לגבי
כוחות הבטחון

- (א) לענין סעיפים 7, 8, 10, 17 עד 23 ו-26, יראו כמוסד רפואי, את חיל הרפואה של צבא הגנה לישראל, את מערך הרפואה של משטרת ישראל ואת מחלקת הרפואה של שירות בתי הסוהר;
- (2) לקציני הרפואה הראשיים של צבא הגנה לישראל, של משטרת ישראל ושל שירות בתי הסוהר, יהיו נתונים הסמכויות והתפקידים של מנהל מוסד רפואי לפי חוק זה וכן הסמכות של המנהל הכללי למנות ועדות אתיקה לפי סעיף 24;
- (3) בפקודות הצבא, כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בפקודות משטרת ישראל, כמשמעותן בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, ובפקודות השירות, כמשמעותן בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש] התשל"ב-1971, ניתן לקבוע –
- (א) הוראות בדבר הדרכים לקבלת דעה נוספת כאמור בסעיף 7, על ידי מטופל הנמצא במשמורת, ובלבד שתישמר זכותו של כל מטופל הנמצא במשמורת להשיג ביוזמתו דעה נוספת;
- (ב) הוראות בדבר העברת מטופלים, המשרתים בצבא הגנה לישראל או הנמצאים במשמורת, ממוסד רפואי אחד למשנהו, ובלבד שלא תותר העברת מטופלים אם יש בהעברה כדי לפגוע בטיפול הרפואי;
- (ג) הוראות בדבר ביקור מבקרים אצל מטופלים הנמצאים במשמורת;
- (ד) הוראות בדבר מסירת מידע רפואי לחייל, לשוטר או לסוהר, אם המידע דרוש לשם שמירה על בריאותם של אנשים הנמצאים במשמורת.
- (4) לעניין סעיף 6א, בפקודות הצבא כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, ניתן לקבוע הוראות בדבר נוכחות מלווה מטעמו של מטופל בעת קבלת טיפול רפואי.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 30, הוראות סעיף 6א לא יחולו על משטרת ישראל ועל שירות בתי הסוהר.

פרק ט': שונות

מטפל או מוסד רפואי המפלה בין מטופלים מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא, נטיה מינית או גיל, דינם – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

28.

עונשין

(ב) המפר חובה מן החובות המפורטות בסעיף 17, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה לפי סעיף קטן זה, אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות.

עוולה אזרחית 28א. הפרת הוראות סעיף 4(א) לחוק זה, יראו אותה גם כעוולה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000.

שמירת דינים 29. אין בהוראות חוק זה –

(1) כדי לגרוע מהוראות כל דין;

(2) כדי לפטור מטופל מחובת תשלום עבור קבלת שירותים רפואיים.

תחולה על המדינה

30. חוק זה יחול גם על המדינה.

שינוי הראשונה 31. השר, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת הראשונה.

32. המטרה של ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו ובכלל זה –

(1) דרכי העברת מטופל למוסד רפואי מתאים, כאמור בסעיפים 11 ו-12;

(2) פרטים שיש לרשום ברשומה רפואית;

(3) באישור ועדת הבריאות של הכנסת – תשלום מרבי תמורת מסירת העתק של רשומה רפואית לסוגיה או חלקים ממנה, או עיון בה או בחלקים ממנה;

(4) דרכי מסירת מידע רפואי הנועד לפרסום בבטאון מדעי, למטרות מחקר או הוראה;

(5) דרכי השמירה של רשומות רפואיות, ניהולן, זמינותן, הדרכים למסירת מידע רפואי מהרשומה הרפואית, שמירת סודיות המידע, משך אחזקתן, הגישה אל רשומות רפואיות למטרות של בריאות הזולת או הציבור, וכן מחקר רפואי או מעקב אחר תוצאות טיפול.

תיקון 33. פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976, בסעיף 41, בסופו יבוא: "(7) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

תיקון פקודת רופאי השיניים – 34. בפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979, בסעיף 45, בסופו יבוא: "(7) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

תיקון חוק הפסיכולוגים – 35. בחוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977, בסעיף 33, בסופו יבוא: "(6) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

תחילה 36. תחילתו של חוק זה בתום שלושה חודשים מיום פרסומו.

תוספת ראשונה

(סעיפים 14, 15)

1. ניתוחים, למעט כירורגיה זעירה.

2. צינתורים של כלי דם.

3. דיאליזה.

4. טיפול בקרינה מייננת (רדיותרפיה).

5. טיפולי הפריה חוץ-גופית.

6. כימותרפיה לטיפול בתהליכים ממאירים.

תוספת שנייה

(סעיף 16א, ההגדרה "עבירת מין או אלימות")

סעיפים אלה מתוך חוק העונשין, התשל"ז-1977: 199, 201, 202, 203, 203ב, 214(ב), 214(2) לעניין עבירה לפי 214(ב), 300, 301א, 305, 329(א), 335, 345, 346, 347, 348, 351, 368ב, 368ג, 375א, 377א, 380.

אפרים סנה
שר הבריאות

שמעון פרס
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 - פרקים א' עד ד' וכן סעיפים 31 עד 32

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
 - "אכיפה מינהלית" – עיצום כספי, התראה מינהלית והתחייבות להימנע מהפרה;
 - "הוועדה המייעצת" – הוועדה שמונתה לפי סעיף 22א;
 - "הממונה" – הממונה שנתמנה לפי סעיף 19;
 - "הרשאה לחיוב" – כהגדרתה בחוק שירותי תשלום;
 - "הרשות" – הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, שהוקמה לפי סעיף 19א;
 - "זכיון" – בעל זכות שימוש בשם העוסק המקיים מערכת עסקית חשבונאית נפרדת מהעוסק;
 - "חוק זה" – לרבות התקנות לפיו;
 - "חוק שירותי תשלום" – חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019;
 - "מכר" – לרבות השכרה, מקח-אגב-שכירות, הצגה למכירה, הצעה למכירה, וחליפין;
 - "מספר זהות" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999;
 - "מפקח" – מי שהממונה הסמיכו למפקח בהתאם להוראות סעיף 20א;
 - "מקום העסק" – מקום שבו מתנהל עסקו של העוסק, לרבות סניף שלו, ובלבד שהסניף אינו מנוהל על ידי זכיון;
 - "נכס" – טובין, מקרקעין, זכויות, ניירות ערך כמשמעותם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, ואיגרות חוב ממשלתיות;
 - "עוסק" – מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן;
 - "עסקה" – מכירת נכס או מתן שירות;
 - "פקודת מעצר וחיפוש" – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;
 - "פרסומת" – לרבות פרסום שמומן או שנתמך בידי גורם מסחרי הקשור לנושא הפרסום, או שהמפרסם קיבל בעדו, מראש או בדיעבד, תשלום או כל טובת הנאה אחרת, או התחייבות לקבלם מאת גורם מסחרי כאמור;
 - "צרכן" – מי שקונה נכס או מקבל שירות מעוסק במהלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי;
 - "שם", לענין יחיד – השם הפרטי ושם המשפחה, ולענין תאגיד – השם הרשום של התאגיד במרשם המתנהל בהתאם לדין שעל פיו הוקם ומענו;
 - "השר" – שר התעשייה, המסחר והתיירות.

הגדרות

פרק ב': הטעיה וניצול מצוקה

2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת, לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:
 - (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
 - (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
 - (3) מועד ההספקה או מועד מתן השירות;
 - (3א) המקום שאליו יסופק לצרכן הנכס או השירות, לרבות הספקה לאזור, כהגדרתו בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן בחוק, מעת לעת;
 - (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;
 - (5) דרכי הטיפול בנכס;
 - (6) זהות היצרן, היבואן או נותן השירות;
 - (7) השם או הכינוי המסחרי של הנכס או השירות;
 - (8) מקום הייצור של הנכס;
 - (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו;
 - (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות;

איסור הטעיה

- (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;
- (12) קיומם של חלפים, אבזרים או חמרים המיוחדים או המתאימים לתיקון הנכס או לשימוש בו;
- (13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית;
- (14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;
- (15) השימוש הקודם שנעשה בנכס או היותו חדש או משופץ;
- (16) שירות אחזקה ותנאיו;
- (17) תנאי אחריות לנכס או לשירות;
- (18) כמות הטובין שבמלאי מסוג נושא העסקה;
- (19) היות העסקה שלא במהלך עסקים.
- (20) היות מקורו של הנכס הנמכר בפשיטת רגל, בכינוס נכסים או בפירוק של חברה.
- (21) תנאי הביטול של עסקה.
- (ב) לא ימכור עוסק, לא יבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.
- (ב1) לא יציב עוסק שלט ולא יודיע בכל דרך אחרת, שאין הוא אחראי לכל נזק גוף העלול להיגרם לצרכן בתחום העסק או בחצרו.
- (ב2) עוסק המודיע, בכל דרך שהיא, שאין לצרכן זכות לבטל עסקה, או לקבל חזרה את כספו, יסייג את הודעתו באופן שיובהר כי האמור בהודעה אינו חל במקרים שנקבעו לפי חוק.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על פרסומות.
3. (א) לא יעשה עוסק, במעשה או במחדל (בסעיף זה – מעשה), בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת, דבר העלול לפגוע ביכולתו של צרכן לקבל החלטה אם להתקשר בעסקה עמו, באופן שיש בו שלילה של חופש ההתקשרות של הצרכן או פגיעה מהותית בחופש ההתקשרות שלו (להלן – הפעלת השפעה בלתי הוגנת).
- (ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), יראו עוסק שביצע מעשה מן המעשים המפורטים להלן, כמי שהפעיל השפעה בלתי הוגנת:
 - (1) הגביל את יכולתו של צרכן לעזוב מקום או יצר בפני צרכן את הרושם שהוא מוגבל ביכולתו לעזוב מקום;
 - (2) מנע מצרכן את האפשרות להתייעץ לגבי התקשרות בעסקה או לגבי תנאיה;
 - (3) ערך ביקורים חוזרים ונשנים בבית צרכן כדי לשכנעו לקשור עמו עסקה, אף שהצרכן הביע, במפורש או במשתמע, את רצונו כי יימנע מכך;
 - (4) ביצע פניות חוזרות ונשנות לצרכן או לבני משפחתו כדי לקשור עסקה, אף שהביע, במפורש או במשתמע, את רצונו כי יחדל מכך;
 - (5) ניצל מוגבלות נפשית, שכלית או גופנית של צרכן;
 - (6) ניצל את העובדה שצרכן אינו יודע את השפה שבה נקשרת העסקה במידה מספקת לשם הבנת העסקה;
 - (7) איים או נקט אמצעי הפחדה כלשהו כלפי צרכן או כלפי בני משפחתו;
 - (8) סיפק לצרכן נכס או שירות בתשלום, ללא בקשה מפורשת של הצרכן;
 - (9) יצר רושם כי צרכן זכה או יזכה בפרס או בהטבה אחרת, אף שאין פרס או הטבה כאמור או שנדרש תשלום מהצרכן או תנאי אחר כדי לקבל את הפרס או את ההטבה ואלה לא פורסמו מראש;
 - (10) מנע מצרכן להביא למקום העסק או מקום אחר המנוהל על ידי עוסק (בפסקה זו – מקום) מזון או שתייה מאותו סוג הנמכר במקום, אלא אם כן המקום במהותו הוא בית אוכל; הוראות פסקה זו לא יחולו אם המשטרה או ממונה ביטחון כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998, הורו על מניעה כאמור מטעמי ביטחון הציבור.
4. (א) עוסק חייב לגלות לצרכן –
 - (1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;
 - (2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;
 - (3) כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

הפעלת
בלתי

איסור
השפעה
הוגנת

חובת גילוי לצרכן

אולם תהא זו הגנה לעוסק אם הוכיח כי הפגם, האיכות או התכונה או הפרט המהותי בנכס היו ידועים לצרכן.

- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על שירות.
4א. השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין –

חוזה אחיד ומידע
אחר המיועד לצרכן

(1) האותיות, כולן או חלקן, בחוזה אחיד כמשמעותו בחוק החוזים האחדים, התשמ"ג-1982 (בסעיף זה – חוזה אחיד), או בתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן, לרבות בפרסומת, ובכלל זה הוראות לעניין הגודל המזערי של האותיות כאמור, היחס בין לבין השטח שבו כלול המידע, ואופן כתיבתן והצגתן ;

(2) רשימת תנאים מהותיים בחוזה אחיד, הבלטתם ואופן ניסוחם, לרבות החובה לצרף מסמך נפרד לגביהם ; הוראות לפי פסקה זו יכול שיהיו לפי סוגי עוסקים או שירותים.

4ב. עוסק חייב לגלות לצרכן את שמו ומספר הזהות שלו על גבי כל אחד מאלה :

זהות העוסק

- (1) תכתובת מטעמו המופנית לצרכן מסוים ; לענין פסקה זו, "תכתובת" – טופס הזמנה, תעודת אחריות ואישור התקנה ;
(2) הצעה מטעמו לכריתת חוזה ;
(3) חוזה שעליו הוא חותם ;
(4) שובר תשלום באשראי או חשבונית מס.

4ג. (א) עוסק המציע, המציג, או המוכר טובין לצרכן, יציג במקום עסקו, במקום הנראה לעין ובאותיות ברורות וקריאות, מודעה המפרטת את מדיניותו לגבי החזרת טובין שלא עקב פגם ; במודעה יצוין אם ניתן להחזיר טובין כאמור, לרבות הגבלות להחזרת הטובין, תנאי ההחזרה, אופן וסוג ההחזר שיקבל הצרכן (בחוק זה – מדיניות החזרת טובין) ; צוין במודעה כי לא ניתן להחזיר טובין, הן בדרך כלל והן במקרים מסוימים, יחולו הוראות סעיף 2(ב).

חובת
מדיניות
טובין
גילוי
החזרת

(ב) ביקש הצרכן להחזיר לעוסק טובין שלא עקב פגם, בהתאם למדיניות החזרת טובין המפורטת במודעה, והעוסק לא פעל בהתאם לאותה מדיניות, רשאי הצרכן להחזירם לעוסק בתוך שבעה ימים מיום שסורב, והעוסק יהיה חייב להשיב לו את מלוא התמורה שקיבל באופן שבו שילם הצרכן, ובלבד שלא חלה הרעה במצב הטובין ; לענין זה, פתיחת האריזה כשלעצמה לא תיחשב כהרעה במצב הטובין, אלא אם כן השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, קבע אחרת לגבי טובין או סוגי טובין.

(ג) לא הציג עוסק מודעה כאמור בסעיף קטן (א), חזקה כי מדיניותו לגבי החזרת טובין שלא עקב פגם היא מתן אפשרות לצרכן להחזיר לו את הטובין, וההוראות לפי סעיף קטן (ב) יחולו לענין זה, בשינויים המחויבים.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על –

- (1) מוצרי מזון או טובין פסידים ;
(2) טובין הניתנים להקלטה, לשעתוק, או לשכפול, שהצרכן פתח את אריזתם המקורית ;

(3) טובין שיוצרו במיוחד לפי הזמנה של הצרכן ;

(4) טובין שבהתאם להוראות שניתנו לפי דין אין להחזירם ;

(5) טובין שקבע השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מכל זכות העומדת לצרכן במקרה של הפרת תנאי עסקה לפי כל דין.

(ו) השר רשאי לקבוע הוראות לענין סעיף זה, לרבות בדבר הצגת המודעה במקום העסק כאמור בסעיף קטן (א), ובדבר גודל האותיות.

4ד. (א) בסעיף זה, "מצרך מזון בפיקוח" – מצרך מזון שחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, הוחל עליו בצו, ונקבע לו מחיר או מחיר מרבי לפי פרק ה' לחוק האמור או הוחל עליו פיקוח לפי פרק ו' לחוק האמור.

חשיפה נאותה של
מצרכי מזון בפיקוח

(ב) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין חובת עוסק להקצות שטח מכירה ייעודי למצרכי מזון בפיקוח, בשטח, במיקום, באופן ובמועדים שיקבע, ובשים לב, בין השאר, לגודלו של העוסק, לסוג המצרך ולדרך אחסנתו.

5. (א) היה לשר יסוד סביר להניח כי הדבר דרוש למניעת הטעיה או ניצול מצוקת הצרכן, רשאי הוא לקבוע בתקנות, לגבי סוגי עסקים או שירותים, כי עוסק חייב לערוך חוזה בכתב עם הצרכן, ולציין בו את הפרטים שנקבעו בתקנות.

עריכת חוזה בכתב
ומסירתו

(ב) עוסק, העומד לתת חוזה עם צרכן, חייב לתת לו הזדמנות סבירה לעיין בחוזה לפני חתימתו, וכן למסור לו עותק ממנו לאחר החתימה.

6. (א) היתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2.
(ב) בתובענה בשל עוולה לפי סעיף זה תהא ליצרן, ליבואן, לאורז ולמעצב הגנה אם הוכיח שלא הוא אחראי להטעיה אלא פלוני שנקב בשמו ובמענו.
7. (א) היתה הטעיה בפרסומת, יראו כמפירים את הוראות סעיף 2 – להטעיה אחריות בפרסומת

- (1) את מי שמטעמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו;
(2) אם היתה הפרסומת מטעה על פניה או שהם ידעו שהיא מטעה – אף את המפיץ או מי שהחליט בפועל על הפרסום.
(ב) הובאו בפרסומת עובדות בדבר התכונות של נכס או של שירות או בדבר ממצאי בדיקה שנעשתה בהם או בדבר התוצאות הצפויות מהשימוש בהם, יהא הממונה רשאי לדרוש ממי שמטעמו נעשתה הפרסומת או ממי שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו שיציג ראיות להוכחת אותן עובדות; לא הציג ראיות כאמור להנחת דעתו של הממונה, תהא בכך ראיה לכאורה שהפרסומת היתה מטעה, אולם תהא זו הגנה למי שמטעמו נעשתה הפרסומת ולאדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו כי לא ידעו ולא היה עליהם לדעת שהפרסומת מטעה.
(ג) (1) פרסומת העלולה להביא אדם סביר להניח, כי האמור בה אינו פרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה אף אם תכנה איננו מטעה;
(2) המפרסם פרסומת בצורה של כתבה, מאמר או ידיעה עיתונאית, בלי לציין באופן ברור כי המדובר בפרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה, אף אם תוכנה אינו מטעה;
(3) לענין סעיף קטן זה, השתתפות עיתונאי, לרבות מגיש, קריין או מנחה בכל כלי תקשורת, בפרסומת, יראו אותה כפרסומת מטעה, אם אין בה הבחנה ברורה בין עבודתו המקצועית לבין הפרסומת;
(4) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע כללים בדבר הנוסח והדרך שבהם על המפרסם לציין או לשדר כי מדובר בפרסומת.
(ד) חזקה שפרסומת נעשתה בידי מי שמצויין בה כמציע הנכס או השירות, אלא אם כן צויין אחרת בפרסומת עצמה.
(ה) פרסומת העלולה להטעות צרכן בישראל – אחת היא, לענין סעיף זה, אם נעשתה בישראל או מחוצה לה.
7. (א) לא יפרסם אדם פרסומת ולא ינקוט דרך שיווק אחרת אם הפרסומת או דרך השיווק כאמור עלולות להטעות קטין, לנצל את גילו, תמימותו או חוסר ניסיונו או לעודד פעילות שיש בה כדי לפגוע בגופו או בבריאותו הגופנית או הנפשית.
(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, עקרונות, כללים ותנאים לפרסומת וכן לדרכי שיווק אחרות המכוונות לקטינים; תקנות כאמור יכול שיתייחסו לקטינים דרך כלל, או עד גיל מסויים.
7. (א) מי שהתקיים בו אחד מהתנאים המפורטים בסעיף קטן (ב), לא יציג ולא יפרסם את עצמו, במישרין או בעקיפין, כמי שמטרתו היחידה היא להגן על הצרכן או לייעץ לו, ולא יקרא או יכנה את עצמו בשם שמשמע ממנו כי הוא פועל למטרה כאמור.
(ב) (1) פועל משיקולים עסקיים או למטרות רווח;
(2) ממומן או נתמך בידי גורם מסחרי;
(3) הכנסותיו, כולן או חלקן, הן – מפרסום מידע מסחרי;
(ב) מתשלומים של גורמים מסחריים המשתתפים בסקרים שהוא עורך;
(ג) מדמי חבר קבועים או חד-פעמיים המשולמים על ידי גורמים מסחריים;
(ד) מתשלומים של גורמים מסחריים בעבור השימוש בתוצאות של סקרים, בדיקות או תחרויות הנערכות על ידיו;
(ה) ממתן חסות לפעילות מסחרית;
(4) פרסומיו כוללים פרסומת, גלויה או מוסווית, בתשלום או שלא בתשלום, של גורם מסחרי.

פרסומת או דרכי שיווק אחרות המכוונות לקטינים

סייגים בשם לשימוש

פרק ג': הוראות לענין סוגים של עסקאות

8. בפרק זה –
"מחיר במזומן" – המחיר שנקבע לנכס או לשירות אם הוא משתלם כולו בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;

הגדרות

"מחיר באשראי" – המחיר שנקבע לנכס או לשירות אם הוא כולל תוספת על המחיר במזומן בשל כך שאינו משתלם כולו בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;
"מחיר לשיעורין" – תשלומים לשיעורין של המחיר שנקבע לנכס או לשירות שאינם כוללים תוספת על המחיר במזומן בשל כך שאינו משתלם כולו בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;

"מכירה מיוחדת" – מכירת סוף עונה, מכירת חיסול מלא או חלקי, מכירה לרגל אירוע כלשהו, מכירה שבה מוצעת לצרכן הטבה נוסף על הטובין או על השירותים שבעבורם שילם, או כל מכירה אחרת שבה מוצעים הטובין או השירותים של העסק, כולם או חלקם, במחירים מוזלים לתקופה מסוימת, שלא בדרך מתן הנחה לצרכן פלוני;
"עסקה באשראי" – עסקה שנקבע לה מחיר באשראי;

"מקדמה" – תשלום מראש של המחיר, כולו או מקצתו, לפני מסירת הנכס או מתן השירות; לענין זה יראו כתשלום גם מתן שטר, כמשמעותו בפקודת השטרות, אף אם ניתן למועד מאוחר ממועד הוצאתו;

"רוכלות" – הצעת עסקה לצרכן מאת עוסק, או מי מטעמו, שבא שלא לפי הזמנה למקום מגוריו, שירותו הצבאי, עבודתו, לימודיו או לקרבתם, וכן לכל מקום שאינו בית עסק של העוסק או של מי מטעמו (להלן – מקום הצרכן), או פניה יזומה של עוסק לצרכן בכל דרך שהיא, שבעקבותיה הגיע העוסק, או מי מטעמו, למקום הצרכן כדי לקשור עסקה.

9. (א) השר רשאי לקבוע בצו טובין ושירותים שעוסק לא יקבע להם מחיר באשראי בעסקה עם צרכן אלא אם הודיע לו לגביהם מראש, בדרך שנקבעה באותו צו, פרטים אלה, כולם או מקצתם:

- (1) המחיר באשראי והמחיר במזומן;
- (2) שיעור הריבית, על פי חישוב שנתי, שבמחיר באשראי;
- (3) מהותה וסכומה של כל תוספת אחרת למחיר;
- (4) שיעורי התשלום של המחיר באשראי, ובמקח אגב שכירות – של דמי השכירות, ומועדיהם;
- (5) כל תניה שעל פיה ייפגעו זכויות הצרכן, וכל ריבית או קנס שיוטל עליו, בשל אי-קיום תנאי מתנאי העסקה;
- (6) כל התניה על דיני הראיות, על סדרי הדין או על סמכות מקומית של בית המשפט;
- (7) כל פרט אחר.

(ב) השר רשאי בצו לקבוע טובין ושירותים אשר, אם נמכרו או ניתנו תמורת מחיר לשיעורין, תהא חובה על העוסק להודיע בכתב לצרכן על כל תניה כמפורט בסעיף קטן (א)(4), (5) ו-(6) שנקבעה לעסקה.

10. נמצא כי ההפרש בין המחיר במזומן למחיר באשראי, או שיעור הריבית, או סכומה של תוספת אחרת, גדול למעשה מזה שעליו הודיע העוסק לפי סעיף 9, או כי המחיר לשיעורין גבוה מהמחיר במזומן, רשאי הצרכן לשלם לפי הסכום הנמוך, זולת אם הוכיח העוסק כי מקור אי ההתאמה בטעות בתום לב שהצרכן יכול היה להבחין בה בנסיבות העסקה.

11. לא קיים העוסק את הוראותיו של צו שניתן לפי סעיף 9, רשאי בית המשפט, לפי בקשת צרכן ובהתחשב בנסיבות הענין, לרבות המועד שבו הוגשה הבקשה, לבטל את העסקה ולצוות על החזרת נושא העסקה לעוסק והתמורה או חלקה לצרכן, ורשאי הוא לחייב את העוסק בהוצאות שנגרמו לצרכן וליתן כל הוראה אחרת שתיראה צודקת.

12. (א) התנה העוסק, בעסקה באשראי או בעסקה שהמחיר בה הוא מחיר לשיעורין, כי הנכס יחולט או כי הסכום הנותר יעמוד במלואו לפרעון אם יפגר הצרכן בתשלום שיעור אחד – התנאי בטל, זולת אם היתה העסקה מסוג עסקאות שהשר קבע בצו שהן ניתנות לביטול בשל פיגור כאמור ונתמלאו התנאים לכך שבאותו צו.

(ב) בעסקה כאמור בסעיף קטן (א) שהעוסק לא עמד בתנאי מהותי מתנאיה, לא יראו אף בפיגור של יותר משיעור אחד עילה לחילוט הנכס או לדרישה לפרעון מידי של יתרת הסכום.

13. (א) השר רשאי לקבוע בצו עסקאות שבהן לא יהא רשאי העוסק לקבל מקדמה מצרכן בשיעור העולה על זה שנקבע בצו, אלא בתנאים מסויימים שנקבעו בצו, או אם נתן לצרכן ערובה כפי שנקבע בצו.

(ב) שילם הצרכן מקדמה בעסקה והנכס לא סופק לו או השירות לא ניתן לו, בשל טעמים שהמוכר או נותן השירות אחראים להם, תוך שבועיים מיום שהוסכם עליו, ואם לא הוסכם – תוך שני חדשים מיום התשלום, יהא העוסק חייב בתשלום ריבית בשיעור הקבוע בסעיף 4(א) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מהיום שהוסכם עליו ועד ליום ההספקה או מתן השירות בפועל.

הודעת פרטים
בעסקת אשראי

נקיבת הפרש כוזב

אי-קיום צו

תניה
תשלומים
לענין

מקדמות וערובות

(ג) לא נתן העוסק ערובה שהיה עליו לתתה לפי סעיף קטן (א), ישלם מיום קבלת המקדמה עד ליום ההספקה כפל הריבית שבסעיף קטן (ב) על האיחור האמור.

13א. (א) בסעיף זה –

לתקופה

עסקה
קצובה

"מועד סיום העסקה או ההתחייבות" – אחד ממועדים אלה, לפי העניין:

- (1) מועד סיום העסקה לפי פסקה (1) להגדרה "עסקה לתקופה קצובה";
 - (2) מועד סיום התקופה שבה נרכשים טובין או שירותים במחיר מוזל או שניתנת הטבה אחרת בעבורם לפי פסקה (2) להגדרה האמורה;
 - (3) מועד סיום ההשפעה בעסקאות קשורות לפי פסקה (3) להגדרה האמורה;
- "עסקה" – כהגדרתה בסעיף 1, למעט עסקה במקרקעין או התחייבות לעשות עסקה, כמשמעותן בסעיפים 6 ו-7 בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
- "עסקה לתקופה קצובה" – כל אחת מאלה:

- (1) עסקה לתקופה מסוימת לרכישת טובין או שירותים;
 - (2) עסקה שבה, בתקופה מסוימת, נרכשים טובין או שירותים במחיר מוזל או שניתנת הטבה אחרת בעבורם, בין אם העסקה עצמה היא לתקופה בלתי מסוימת ובין אם היא לתקופה מסוימת, למעט עסקה שבמהלכה, לתקופה מוגבלת ובלא כל תנאי, הוזיל העוסק את מחיר הטובין או השירותים, או הציע הטבה אחרת;
 - (3) עסקה הקשורה לעסקה אחרת, כך שהמחיר בעבור רכישת טובין או שירותים בעסקה אחת מושפע, לתקופה מסוימת, מהמחיר המשולם בעסקה האחרת או משפיע עליו;
- "תקופת ההודעה" – התקופה החלה בין שישים הימים שלפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, לבין שלושים הימים שלפני אותו מועד.
- (ב) בעסקה לתקופה קצובה שבה מחייב עוסק חשבון של צרכן בתשלומים, לפי הרשאה לחיוב, יודיע העוסק לצרכן, בתקופת ההודעה, על מועד סיום העסקה או ההתחייבות; המועד האמור יצוין גם בכל אחד מאלה:

- (1) בחוזה, אם קיים חוזה בכתב, או במסמך לפי הוראות סעיף 14ג(ב);
- (2) בכל חשבונית, או קבלה או הודעת תשלום, הנשלחת לצרכן בתקופה שתחילתה שלושה חודשים לפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, ובלבד שאם נשלחת לצרכן אחת מאלה יותר מאשר פעם בחודש, תחול הוראה זו אחת לחודש בלבד; המועד האמור יצוין בהבלטה מיוחדת ובאותיות ברורות וקריאות;
- (3) במסרון למספר הטלפון הנייד שמסר הצרכן לעוסק, אם מסר – 21 ימים לפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, ואם חל מועד מסירת ההודעה לפי פסקה זו בשבת או בחג – ביום שלאחר השבת או החג; ואולם לעניין עוסק המנוי בפרט 2 לתוספת השנייה, אם מספר הטלפון הנייד שמסר הצרכן לעוסק חסום לשירות קבלת מסרונים, יודיע העוסק לצרכן במועד האמור על מועד סיום העסקה או ההתחייבות בשיחת טלפון או בהודעה קולית.

(ג) (1) לתנאי בחוזה הקובע כי ההתקשרות בין הצדדים תימשך לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות, לא יהיה תוקף, ויראו כאילו נקבע בחוזה שהוא בטל באותו מועד;

(2) הציע עוסק לצרכן, בתקופת ההודעה, להאריך את ההתקשרות ביניהם והצרכן הודיע לעוסק כי הוא מסכים להארכה, יוארך תוקף החוזה בין הצדדים כפי שהסכימו; הציע עוסק לצרכן, לאחר תקופת ההודעה, להאריך את ההתקשרות ביניהם והצרכן הודיע לעוסק כי הוא מסכים להארכה, יוארך תוקף החוזה בין הצדדים כפי שהסכימו, ואולם במהלך שלושים הימים הראשונים שבתקופת ההארכה לא יהיה העוסק רשאי להעלות את מחירי העסקה או לשנות את תנאיה לרעת הצרכן והצרכן יהיה רשאי להודיע על ביטול הסכמתו.

(ד) הוראות סעיף קטן (ג) (1) לא יחולו על –

- (1) טובין או שירותים או סוגים של טובין או שירותים, המפורטים בתוספת השלישית, ובלבד שהעוסק הודיע בכתב לצרכן, במהלך תקופת ההודעה, על מועד סיום העסקה או ההתחייבות; העוסק יפרט בהודעה את תנאי העסקה ויצוין בה במפורש כי ההתקשרות ביניהם תימשך לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות אלא אם כן יודיע הצרכן כי ברצונו לסיימה, וכי זכותו של הצרכן לסיים את ההתקשרות בכל עת; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת השלישית, וכן רשאי הוא לקבוע הוראות או תנאים נוספים שיחולו לגבי טובין או שירותים המפורטים באותה תוספת;

(2) עסקה כאמור בפסקאות (2) או (3) שבהגדרה "עסקה לתקופה קצובה", ובלבד שהתקיימו כל אלה:

- (א) סכומי התשלומים שיחולו לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות ננקבו באופן ברור ומפורט במסמך בכתב שנמסר לצרכן בעת ההתקשרות בין העוסק לצרכן, ויכול שיצוין

במסמך כאמור שהסכומים שנקבו יוצמדו למדד כהגדרתו בסעיף 31(ב3); ואולם אם התשלומים שיחולו לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות נקבעים בידי הממשלה או בידי שר, יציין העוסק בהודעה את מחיר העסקה במועד מתן ההודעה, וכן כי המחיר ייקבע כאמור;

(ב) ניתנה לצרכן, בתקופת ההודעה, הודעה בהתאם להוראות סעיף קטן (ב), ובלבד שההודעה ניתנה בכתב ופורטו בה תנאי העסקה; ואולם לא תהיה חובה לתת הודעה כאמור, אם מועד סיום העסקה או ההתחייבות חל לא יאוחר מארבעה חודשים ממועד ההתקשרות בעסקה, והצרכן יהיה רשאי להודיע על סיום ההתקשרות בינו לבין העוסק, לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות, בלי שיחויב בתשלום כלשהו בשל סיום ההתקשרות.

(ה) לעניין סעיף זה, נטל ההוכחה כי הצרכן הסכים להאריך את ההתקשרות בינו לבין העוסק הוא על העוסק.

113א. (א) צרכן רשאי בכל עת לבטל עסקה לתקופה קצובה, מסוג המנוי בתוספת הרביעית, בדרך ובתנאים המפורטים בה, ויחולו על ביטול עסקה כאמור ההוראות המפורטות לצדה באותה תוספת; לעניין סעיף זה, "עסקה לתקופה קצובה" – לרבות עסקה לרכישת נכס.

(ב) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות, בצו, את התוספת הרביעית.

(ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיפים 14, 14א, 14ג, ו-14 ו-14א לגרוע מהן.

113ב. (א) בלי לגרוע מהוראות כל דין, בעסקה מתמשכת שבה מחייב עוסק חשבון של צרכן בתשלומים, לפי הרשאה לחיוב, ישלח העוסק לצרכן, למענו הרשום אצל העוסק, או בדרך ממוחשבת שהצרכן נתן לה את הסכמתו המפורשת מראש (בסעיף זה – מען), אחת לשישה חודשים לפחות, את פירוט התשלומים ששילם בששת החודשים שחלפו, או העתק מהחשבוניות המתייחסות לתשלומים ששילם הצרכן בתקופה האמורה, הכוללות פירוט התשלומים כאמור, אם לא נשלחו קודם לכן למען הצרכן.

(ב) סעיף קטן (א) לא יחול על עסקה שהתשלום בה קבוע, אחיד ובלתי תלוי בהיקף הצריכה או השימוש, אלא אם כן ביקש הצרכן לקבל למענו את פירוט התשלומים כאמור באותו סעיף קטן.

(1) נוסף על הוראות סעיף קטן (א), בעסקה מתמשכת ישלח העוסק לצרכן, למענו, בחודש מרס בכל שנה, הודעה ובה פירוט חיובים שנתי; פירוט החיובים השנתי יכלול את פירוט הסכומים שבהם חויב הצרכן מ-1 בינואר ועד 31 בדצמבר של השנה שחלפה, לרבות חיובים בשל עסקאות נלוות לעסקה המתמשכת, את הסכום הכולל של אותם חיובים ואת יתרת החובות שהצרכן לא שילם עד מועד משלוח ההודעה בשל אותם חיובים;

(2) לעניין החובות שהיה על העוסק לכלול בפירוט החיובים השנתי לפי פסקה (1), נטל ההוכחה כי לצרכן חוב נוסף על הסכומים הכלולים בפירוט החיובים השנתי הוא על העוסק;

(3) פירוט החיובים השנתי הראשון יישלח לצרכן, למענו הרשום אצל העוסק; פירוט חיובים שנתי לאחר מכן יכול שיישלח בדרך ממוחשבת שהצרכן נתן לה את הסכמתו המפורשת, כאמור בסעיף קטן (א).

(2ב) סעיף קטן (1ב) לא יחול על עסקה מתמשכת למכירת טובין שהתשלום בה קבוע, אחיד ובלתי תלוי בהיקף הצריכה או השימוש, אלא אם כן ביקש הצרכן לקבל למענו את פירוט החיובים השנתי.

(3ב) בעסקה מתמשכת, לרבות בעסקה להספקת גז בין צרכן גז לספק גז, שבה גובה העוסק תשלום קבוע, יפרט העוסק בחשבונית או בהודעת התשלום הנשלחת לצרכן את מרכיבי התשלום הקבוע ואת סכומם; לא יפרט העוסק את מרכיבי התשלום הקבוע ואת סכומם, לא יהיה רשאי לגבות תשלום קבוע; בסעיף קטן זה, "תשלום קבוע" – תשלום נפרד מהתשלום על פי היקף הצריכה או השימוש שעושה הצרכן בטובין או בשירותים שהעוסק מספק לו או תשלום נלווה לתשלום על פי היקף כאמור, יהיה כינויים אשר יהיה.

(ג) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין הדרכים למתן או למשלוח חשבוניות, הודעות תשלום, קבלות או פירוט חיובים שנתי לצרכן וכן כי ההוראות בדבר פירוט חיובים שנתי לא יחולו על סוגי עוסקים שקבע.

113ב1. (א) על אף האמור בכל דין, בעסקה שבה מחייב עוסק חשבון של צרכן בתשלומים לפי הרשאה לחיוב חשבון, יציע העוסק לצרכן לבחור את מועד החיוב החודשי שבו יבוצע החיוב בתשלום, מבין ארבעה מועדים, ובלבד שבין מועד אחד למשנהו יהיו שישה ימים לפחות; העוסק רשאי להציע לצרכן מועדים נוספים לחיוב.

(ב) לא בחר צרכן במועד חיוב, יחייב העוסק את חשבונו של הצרכן ב-10 בחודש.

ביטול עסקה
לתקופה קצובה

משלוח חשבוניות
והודעות תשלום
לצרכן

מועדים לתשלום
באמצעות הרשאה
לחיוב חשבון

(ג) עוסק לא יהיה רשאי לגבות תוספת לסכום התשלום, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה או קנס, בשל דחייה בתשלום עקב ביצוע הוראות סעיף זה.
2ב13. (א) עוסק הטוען כי צרכן לא שילם חוב במועד שנקבע לכך, ישלח אליו הודעת חוב כאמור בסעיף קטן (ד) בתוך ארבעה חודשים מהמועד האמור (בסעיף זה – הודעת חוב).

(ב) עוסק לא ינקוט פעולה שמטרתה גביית חוב מהצרכן, לרבות שליחת התראה לפני נקיטת הליכים משפטיים ולמעט שליחת הודעה ובה פירוט חיובים שנתי כאמור בסעיף 13ב(1), בטרם חלפו 14 ימים מיום שליחת הודעת חוב.

(ג) עוסק לא יחייב צרכן בהוצאות גבייה, אלא אם כן שלח לו הודעת חוב וטרם חלפו 14 הימים האמורים בסעיף קטן (ב); בסעיף זה, "הוצאות גבייה" – לרבות תשלום בשל משלוח הודעת חוב ולמעט חיוב הצרכן בהפרשי הצמדה וריבית על פי דין או על פי הסכם או תוספת אחרת שסכומה או שיעורה נקבעו בחיקוק.

(ד) (1) העוסק ישלח לצרכן את הודעת החוב בכתב ובמסמך נפרד, למען הרשום של הצרכן אצל העוסק, ואם אין מען כאמור – למענו הרשום במרשם האוכלוסין;

(2) על אף האמור בפסקה (1), עוסק רשאי לשלוח לצרכן הודעת חוב במסרון או בדרך ממוחשבת, ובלבד שהצרכן נתן את הסכמתו המפורשת מראש לקבלת דברי דואר מהעוסק בדרך ממוחשבת, או לקבלת מסרונים בעניין הודעת חוב, לפי העניין;

(3) הודעת חוב תישלח לצרכן במישרין על ידי העוסק ולא באמצעות אחר;

(4) נטל ההוכחה כי העוסק שלח את הודעת החוב לצרכן הוא על העוסק;

(5) הודעת חוב תכלול פרטים אלה באופן ברור:

(א) שם העוסק, לרבות שמו המסחרי;

(ב) פרטי העסקה, לרבות מועד עשייתה, תוקפה ומהותה;

(ג) פירוט החוב ואופן חישובו;

(ד) דרכי התקשרות עם העוסק לבירור החוב.

(ה) ביקש צרכן, בכתב או בעל פה, לקבל תיעוד המאשר את קיומה של העסקה שלגביה נשלחה אליו הודעת חוב, ישלח לו העוסק תיעוד כאמור בתוך 14 ימים ממועד הבקשה.

(ו) תבע עוסק מצרכן הוצאות גבייה בתובענה שהגיש נגדו לבית המשפט או ללשכת ההוצאה לפועל או בהליכי גבייה שנקט נגדו, ונוכח בית המשפט או רשם ההוצאה לפועל כי העוסק לא שלח לצרכן הודעת חוב, רשאי הוא, מיוזמתו או לבקשת הצרכן, להפחית מהחוב את הוצאות הגבייה, כולן או חלקן.

13ג. (א) בחוק זה –

חובות גילוי
בעסקה מתמשכת

"עסקה מתמשכת" – עסקה לרכישה של טובין או שירותים באופן מתמשך, לרבות כל שינוי בעסקה או תוספת לה שאינם מהווים עסקה חדשה, והכל בין אם העסקה היא עסקה לתקופה קצובה ובין אם היא לתקופה בלתי קצובה, ולמעט עסקה להספקת גז בין צרכן גז לספק גז;

"גז", "ספק גז" ו"צרכן גז" – כהגדרתם בסעיף 14 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989.

(ב) עוסק העומד להתקשר עם צרכן בעסקה מתמשכת, חייב לגלות לו, בעל פה, טרם ההתקשרות בעסקה, פרטים אלה:

(1) זכות הצרכן לבטל עסקה מתמשכת, לרבות זכותו כאמור לעניין עסקה לתקופה בלתי קצובה;

(2) בעסקה לתקופה קצובה – את משך העסקה ומועד סיומה;

(3) פירוט תשלומים שעל הצרכן לשלם בשל הביטול, ככל שישנם, לפי תנאי העסקה המתמשכת, ודרך חישוב התשלומים כאמור, ככל שנקבעה;

(4) (נמחקה)

(ג) נערכה העסקה המתמשכת בחוזה בכתב, יכלול העוסק את הפרטים כאמור בסעיף קטן (ב) גם בחוזה שנחתם עם הצרכן; נערכה העסקה המתמשכת בעל פה, ימסור העוסק לצרכן, לא יאוחר ממועד הספקת הטובין או השירותים, מסמך בכתב הכולל את הפרטים האמורים; הפרטים יופיעו בחוזה או במסמך בכתב בסמוך אחד לשני, בהבלטה מיוחדת ובאותיות ברורות וקריאות.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) באות להוסיף על הוראות סעיפים 44 ו-14, ולא לגרוע מהן; ואולם היתה העסקה המתמשכת עסקת מכר מרחוק כאמור בסעיף 14, רשאי העוסק לכלול את הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב) במסמך לפי הוראות סעיף 14(ב).

(ה) (בוטל)
13.ד. (א) (בוטל)
(ב) (בוטל)

ביטול
מתמשכת עסקה

(ג) חוזה בעסקה מתמשכת יסתיים בתוך שלושה ימי עסקים מיום שנמסרה הודעת ביטול לפי הוראות סעיף 14ט, ואם נמסרה הודעת הביטול באמצעות דואר רשום – בתוך שישה ימי עסקים מיום מסירתה למשלוח, והכל אם לא נקב הצרכן במועד מאוחר יותר בהודעת הביטול (בפסקה זו – מועד הביטול); במועד הביטול יפסיק העוסק את הספקת הטובין או השירותים, ולא יחייב את הצרכן בתשלומים בעד טובין או שירותים שניתנו לאחר מועד הביטול.

(ד) מסר הצרכן הודעת ביטול לפי הוראות סעיף 14ט, והעוסק המשיך לחייב את הצרכן בתשלומים בשל העסקה המתמשכת עקב נסיבות שהעוסק לא ידע ולא היה עליו לדעת עליהן, או שלא ראה ולא היה עליו לראותן מראש, וביטול העסקה המתמשכת היה בלתי אפשרי בשל נסיבות אלה, לא יחולו הוראות סעיף קטן (ג) וסעיף 31א(א)(2), כל עוד התקיימו אותן נסיבות.

13.ד. (א) בעסקה מתמשכת שבה מחייב העוסק את חשבונו של הצרכן בתשלומים לפי הרשאה לחיוב –

החזר בשל חיוב
בסכום עוֹדף
בעסקה מתמשכת

(1) טען צרכן כי העוסק גבה ממנו סכום נוסף על הסכום שהוא רשאי לגבות בהתאם לתנאי ההתקשרות (בסעיף זה – סכום עוֹדף), יברר העוסק את טענותו בתוך עשרה ימי עסקים;

(2) מצא העוסק כי גבה מהצרכן סכום עוֹדף, ישיבו לצרכן בתוך ארבעה ימי עסקים, בתוספת הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מיום הגבייה ובתוספת תשלום בשל הוצאות הצרכן בסכום של 16 שקלים חדשים (בסעיף זה – סכום ההחזר); היה סכום ההחזר נמוך מחמישים שקלים חדשים, רשאי העוסק לזכות את הצרכן בסכום ההחזר במועד החיוב הבא, ובלבד שהודעת התשלום לעניין אותו חיוב נשלחת לצרכן בתוך 30 ימים מתום התקופה האמורה בפסקה (1).

(ב) עוסק ישלח לצרכן תשובה מנומקת בכתב על ממצאי הבירור, כאמור בסעיף קטן (א), בתוך 21 ימי עסקים מיום פנייתו.

(ג) הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה, החל ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013), בהתאם לשיעור השינוי בין המדד שפורסם בחודש דצמבר בשנה שקדמה למועד העדכון לבין המדד שפורסם בחודש דצמבר בשנה שקדמה לכך; בסעיף זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ד) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי טובין ושירותים שלגביהם יהיה עוסק רשאי לברר את טענת הצרכן או להשיב לו את הסכום העוֹדף בתקופה ארוכה מהאמור בסעיף זה, כפי שיקבע.

13ה. (א) בחוק זה –

עסקה
בעניין
רפואה מתמשכת
שירותי

"מוסד רפואי" – כהגדרתו בסעיף 24(א) לפקודת בריאות העם, 1940;

"מעון" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965;

"קופת חולים" – כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"שירותי רפואה" – טיפול רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, לרבות שירותי תמיכה רפואית ובכלל זה הסעה באמבולנס, ייעוץ רפואי או ביקור רופא, הפעלת מוקדים להיענות באמצעות לחצן מצוקה או אספקה של מכשיר או ציוד רפואי אחר, ולמעט טיפול כאמור הניתן על ידי קופת חולים או על ידי מעון, בין בעצמם ובין באמצעות אחר מטעמם, וטיפול כאמור הניתן במוסד רפואי.

(ב) לא יעשה עוסק עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) נחתם חוזה בכתב בינו לבין הצרכן בעברית או בשפה שבה מסר לו העוסק מידע על העסקה (בסעיף זה ובסעיף 13 – החוזה);

(2) העוסק מסר לצרכן, עד למועד חתימת החוזה, טופס, בשפה כאמור בפסקה (1), החתום בידי העוסק, ובו כלולים כל הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ג) (בסעיף זה – טופס הגילוי); טופס הגילוי יימסר בנפרד מהחוזה, והצרכן יאשר בחתימת ידו את קבלתו; תקנות לפי סעיף 4א יחולו, בשינויים המחויבים, על טופס הגילוי.

- (ג) עוסק יפרט במדויק, בטופס הגילוי, את כל המידע שלהלן, ואותו בלבד:
- (1) פרטי העוסק: שמו, מספר הזהות שלו, כתובתו ומספר הטלפון שלו, וכן מספר הפקסימילה וכתובת הדואר האלקטרוני שלו, אם קיימים; היה העוסק תאגיד – יפרט העוסק גם את סוג התאגיד;
- (2) פירוט השירותים, המכשירים והציוד הכלולים בעסקה, לרבות תנאים ומגבלות, ככל שישנם, לגבי פעולת המכשירים והציוד, וכן האזורים שבהם יינתנו השירותים או שאליהם יסופקו המכשירים או הציוד על פי העסקה והימים והשעות שבהם יינתנו או יסופקו;
- (3) פרטים בדבר מחירה הכולל של העסקה, והסכומים שישולמו במהלך תקופת העסקה אם המחיר הכולל אינו משתלם כולו בעת עשייתה, וכן אופן התשלום ותנאיו;
- (4) לגבי עסקה לתקופה קצובה – משך העסקה ומועד סיומה, וכן התנאים להארכתה לאחר מועד סיומה כאמור בסעיף קטן (ו);
- (5) פרטים בדבר זכותו של הצרכן לבטל את העסקה בהתאם להוראות סעיף 13(א) וכן פירוט תשלומים שעל הצרכן לשלם בשל ביטול העסקה קודם למועד סיומה, ככל שנקבעו בחוזה תשלומים כאמור בהתאם להוראות סעיף 13(א)2);
- (6) פרטים בדבר האחריות לשירות, למכשירים ולציוד הכלולים בעסקה, ותנאי האחריות.
- (ד) הוראות סעיף 13 יחולו לעניין עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:
- (1) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) לא יחולו; ואולם לעניין חובות הגילוי, הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיפים 14 ו-14ג(א) ו-(ב) ולא לגרוע מהן;
- (2) (נמחקה)
- (ה) בעסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה שהיא עסקה לתקופה קצובה, לא יתקשר עוסק עם צרכן, לתקופה העולה על שנה.
- (ו) על אף הוראות סעיף 13א(ג)1), רשאי עוסק להאריך את תוקפה של עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה שהיא עסקה לתקופה קצובה, לאחר מועד סיומה, לתקופה שלא תעלה על חצי שנה בכל פעם, אף אם לא קיבל את הסכמת הצרכן לכך במהלך תקופת ההודעה כהגדרתה בסעיף 13א(א), ובלבד שמתקיימים כל אלה:
- (1) בתקופת ההארכה לא ישונו תנאי העסקה, לרבות מחירה;
- (2) העוסק הודיע לצרכן, בכתב, במהלך תקופת ההודעה, על מועד סיום העסקה, פירט בהודעה את תנאי העסקה וציין במפורש כי ההתקשרות תימשך לאחר מועד סיום העסקה, אלא אם כן הצרכן יודיע שברצונו לסיימה, וכי זכותו של הצרכן לסיים את ההתקשרות בכל עת.
- (ז) לא יהיה תוקף לתנאי בחוזה לעסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה, הקובע, במפורש או במשתמע, כי לאחר העתקת מקום מגוריו של הצרכן למעון, אשפוזו לתקופה ממושכת במוסד רפואי או פטירתו, ימשיכו החיובים המוטלים על הצרכן לפי החוזה לחול עליו, או יחולו על אדם אחר, ויראו כאילו נקבע בחוזה שתנאי כאמור בטל באותו מועד.
13. (א) בעסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה, רשאי הצרכן לבטל את העסקה, ובלבד –

ביטול עסקה
מתמשכת בעניין
שירותי רפואה

- (1) שאם ביטל את העסקה בתוך שלושים ימים מיום חתימת החוזה על ידי שני הצדדים או מהיום שבו אישר הצרכן את קבלת טופס הגילוי בהתאם להוראות סעיף 13ה(ב)2), לפי המאוחר – לא יגבה העוסק מהצרכן דמי ביטול כלשהם, אף אם הוחל במתן השירות;
- (2) שאם העסקה היא לתקופה קצובה והוא ביטל אותה לפני מועד סיומה ולאחר תום שלושים הימים כאמור בפסקה (1) – לא יגבה העוסק מהצרכן דמי ביטול כלשהם, אלא אם כן נקבעו מראש בחוזה דמי ביטול בשל ביטול העסקה לפני מועד סיומה ובסכום כפי שנקבע בחוזה; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הסכום המרבי של דמי ביטול שניתן לקבוע בחוזה.
- (ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 13 ד ו-14ט.
13. משבוטלה עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה –
- (1) ישיב העוסק לצרכן, במועד הביטול כהגדרתו בסעיף 13ד(ג), את אותו חלק ממחיר העסקה ששילם בעד התקופה שלאחר מתן ההודעה על הביטול או יבטל את חיובו של הצרכן

תוצאות
עסקה
בעניין
שירותי
רפואה

בעד התקופה כאמור, וכן ימסור לצרכן עותק מהודעת ביטול החיוב; בוטלה עסקה שהוחל במתן השירות לפיה, ישלם הצרכן את התמורה היחסית בעד השירות שניתן לו, ואם קיבל מכשירים או ציוד במסגרת העסקה, יעמידם לרשות העוסק במקום שבו נמסרו לו ויודיע על כך לעוסק;

(2) התקין העוסק מכשירים או ציוד בבית הצרכן לצורך מתן שירות לפי העסקה, יהיה רשאי לגבות מהצרכן תשלום בשל הוצאות ההתקנה, בסכום שלא יעלה על 100 שקלים חדשים.

13ח. (א) בסעיף זה –

תעריף שנקבע לפי
 דין – איסור גביית
 עמלה ודרכי
 תשלום

"בנק הדואר" – החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק מטעם החברה הבת כמשמעותה בסעיף 88א לחוק האמור; "כרטיס אשראי" – (נמחקה)

"עמלה" – תשלום בשל פעולה הנעשית לשם חישוב או קביעה של חיוב או בשל דרך תשלום החיוב, למעט תשלום לפי דין בשל איחור בתשלום החיוב.

(1) עוסק המספק טובין או שירותים שנקבע להם תעריף לתשלום בידי צרכן לפי דין (בסעיף זה – שירותים או טובין מפקחים) לא יהיה רשאי לגבות מצרכן עמלה לגבי אותם טובין או שירותים;

(2) הוראת פסקה (1) תחול גם לגבי שירותים או טובין שאינם שירותים או טובין מפקחים, אם התשלום לגביהם מתבצע לפי חשבונית או הודעת תשלום מאת עוסק המספק שירותים או טובין מפקחים, והחשבונית או הודעת התשלום כוללת גם חיובים בעד שירותים או טובין מפקחים.

(ג) עוסק כאמור בסעיף קטן (ב) יאפשר לצרכן לשלם בעד שירותים או טובין מפקחים, בעסקה מתמשכת, גם בדרכים אלה:

(1) הרשאה לחיוב;

(2) (נמחקה)

(3) תשלום, לרבות במזומן או בשיק, בבנק הדואר או בגופים אחרים שהתחייבו בהסכם עם העוסק שלא לגבות עמלה לגבי שירותים או טובין מפקחים, ובלבד שאפשרות התשלום באותם גופים במצטבר תהיה בפריסה ארצית, כפי שאישר השר.

(ד) אישור השר כאמור בסעיף קטן (ג)(3) יינתן לעוסק בהתחשב בפריסה הארצית של בנק הדואר.

(ה) נקבעו לפי דין אחר או ברישיון שניתן לעוסק הוראות לעניין תשלום במזומן, רשאי שר הממונה על הסדרת הענף שבו פועל העוסק, או גוף אחר שנתונות לו על פי דין סמכויות לעניין הסדרת הענף שבו פועל העוסק, להורות כי הוראות סעיף קטן (ג)(3) לא יחולו על סוג מסוים של צרכנים.

14. (א) בעסקה ברוכלות רשאי הצרכן לבטל את ההסכם –

(1) במכר – מיום עשיית ההסכם עד ארבעה-עשר ימים מיום מסירת הנכס או מיום קבלת הפרטים שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לפי המאוחר מביניהם;

(2) בשירות, תוך ארבעה-עשר ימים מיום עשיית ההסכם או מיום קבלת הפרטים שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לפי המאוחר, כמפורט להלן: בעסקה מתמשכת – בין אם הוחל במתן השירות ובין אם לאו, ובעסקה שאינה עסקה מתמשכת – אם טרם הוחל במתן השירות.

(ב) משבוטל הסכם לפי סעיף קטן (א) או סעיף 14ג(ב) –

(1) ישיב העוסק לצרכן את התמורה ששילם; לעניין ביטול לפי סעיף קטן (א)(1) – הצרכן ישיב לעוסק את הנכס נושא העסקה בהעמדתו לרשות העוסק במקום שבו נמסר לצרכן, ולעניין ביטול עסקה מתמשכת לפי סעיף קטן (א)(2), אם הוחל במתן השירות – ישלם הצרכן את התמורה היחסית בעד השירות שניתן לו, וכן ישיב לעוסק טובין שקיבל לצורך מתן השירות, אם קיבל טובין כאמור;

(2) התקין העוסק טובין בבית הצרכן לצורך מתן שירות לפי ההסכם, יהיה רשאי לגבות מהצרכן תשלום בשל הוצאות ההתקנה, בסכום שלא יעלה על 100 שקלים חדשים; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי עסקאות שלגביהן יהיה עוסק רשאי לגבות סכומים אחרים בשל הוצאות ההתקנה ואת הסכומים שייגבו.

(ב1) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של עוסק לתבוע את נזקיו, בשל כך שערך הנכס נושא העסקה פחת כתוצאה מהרעה משמעותית במצבו.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) או סעיף 14ג(ב) לא יחולו על עסקה בטובין פסידים.

עסקה ברוכלות

(ד) השר רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, פרטים שעוסק חייב למסור לצרכן.

(ה) השר רשאי בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע כי הוראות סעיף זה יחולו גם על עסקאות אחרות הנעשות שלא במקום עסק קבוע.

14א. (א) לא יעשה עוסק עסקה בענין רכישה של יחידת נופש, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

עסקה בענין רכישה של יחידות נופש

(1) נחתם חוזה בכתב בינו לבין הצרכן (בסעיף זה – החוזה);

(2) העוסק מסר לצרכן, עד למועד חתימת החוזה, טופס חתום בידיו, שבו כלולים כל הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ב) (להלן – טופס גילוי); טופס הגילוי יימסר בנפרד מהחוזה, והצרכן יאשר בחתימת ידו את קבלתו; תקנות לפי סעיף 4א יחולו, בשינויים המחויבים, על טופס הגילוי.

(ב) העוסק יפרט במדויק, בטופס הגילוי, את כל המידע שלהלן, ואותו בלבד:

(1) פרטי העוסק: שמו המלא, מספר הזהות שלו ומענו המלא בארץ ובחוץ לארץ; היה העוסק תאגיד – גם את סוג התאגיד, מספרו ומקום רישומו;

(2) אם העוסק אינו הבעלים של הזכויות באתר יחידות הנופש – פרטי בעל הזכויות המנויים בפסקה (1), הגדרת מעמד העוסק ביחס לאתר יחידות הנופש והקשר המשפטי בינו לבין הבעלים של הזכויות באתר;

(3) תיאור מפורט של אתר יחידות הנופש ומיקומו, וכן של יחידת הנופש הנמכרת;

(4) מהות הזכות הנמכרת בעסקה ותקופת תוקפה;

(5) אם בניית אתר יחידות הנופש טרם הושלמה – שלב הבניה שבו מצוי האתר, המועד המשוער לסיום הבניה והמועד שבו מתחייב העוסק, שניתן יהיה לממש לראשונה את הזכויות באתר יחידות הנופש;

(6) התחייב העוסק ליתן לצרכן בטוחות להבטחת תשלומיו או זכויותיו על פי החוזה – פרטי הבטוחות;

(7) פירוט השירותים הכלולים בזכויות ביחידת הנופש;

(8) פירוט השטחים המשותפים באתר יחידות הנופש, שבהם תהיה לצרכן זכות שימוש, ותנאי השימוש בהם;

(9) מחיר יחידת הנופש, לרבות כל תשלום נוסף שהצרכן יידרש לשלם כדי לרכוש את הזכויות בעסקה;

(10) הסכומים שהצרכן יידרש לשלם כחלקו בניהול ובתחזוקת יחידת הנופש ואתר יחידות הנופש, לרבות שיטת חישוב הסכומים ומועדי תשלומם;

(11) זכותו של הצרכן לשימוש בזכויות דומות באתרי יחידות נופש אחרים, אם קיימות, התשלומים הנדרשים בשל כך, דרכי קביעתם ומועדי תשלומם;

(12) הגבלות בזכותו של הצרכן להשתמש, להעביר או לסחור בזכויותיו על פי החוזה, אם קיימות;

(13) פרטים בדבר זכותו של הצרכן לבטל את העסקה, בהתאם להוראות סעיף קטן (ג);

(14) פרטים בדבר סמכות בית משפט בישראל או מחוץ לישראל, בהתאם להוראות סעיף קטן (ד).

(ג) בעסקה בענין רכישה של יחידת נופש רשאי הצרכן לבטל את החוזה בתוך ארבעה-עשר ימים מיום חתימת החוזה על ידי שני הצדדים, או מהיום שבו אישר הצרכן את קבלת טופס הגילוי בהתאם להוראות סעיף קטן (א), לפי המאוחר מביניהם; הביטול ייעשה בדרך של מתן הודעה בכתב לעוסק.

(ד) לבית המשפט המוסמך בישראל תהיה הסמכות לדון בכל תובענה הקשורה בעסקה לפי סעיף זה; ואולם לגבי יחידת נופש הנמצאת מחוץ לישראל, רשאי הצרכן להגיש תובענה בבית משפט במדינה שבה נמצאת אותה יחידה.

(ה) בסעיף זה –

”אתר יחידות נופש” – בנין או מיזם, בין בארץ ובין בחוץ לארץ, שבו מתנהל, או אמור להתנהל, הסדר של יחידות נופש;

”יחידת נופש” – זכות, בין קניינית ובין שלא קניינית, המקנה לבעליה זכות שימוש לסירוגין, בחדר או במקום מגורים אחר, בארץ או בחוץ לארץ, במשך שלוש שנים לפחות, לתקופה של יומיים או יותר במהלך כל שנה.

14ב. (א) התחייב צרכן לשלם את תמורתה של עסקה, כאמור בסעיף 14א, בדרך של מתן הוראת תשלום באמצעות המוטב, לא יחייב מנפיק אמצעי התשלום את המשלם בסכום החיוב, כולו או חלקו, לפני שחלפו 30 ימים לפחות מהמועד שבו הופקד בידיו מסמך

תשלום בדרך של מתן הוראת תשלום

המעיד על פעולת התשלום שבוצעה בשל אותה הוראת תשלום; הודיע המשלם למנפיק, בתוך 30 הימים האמורים, כי העסקה בוטלה בהתאם להוראות סעיף 14א(ג), לא יחייבו המנפיק בסכום כלשהו בשל אותה עסקה.

(ב) בסעיף זה –

"אמצעי תשלום", "הוראת תשלום", "הנפקה", "מוטב", "משלם" ו"שירותי תשלום למשלם" – כהגדרתם בחוק שירותי תשלום;

"מנפיק", של אמצעי תשלום – נותן שירותי התשלום למשלם שהנפיק את אמצעי התשלום; "מסמך המעיד על פעולת תשלום" – מסמך כאמור בפסקאות (1) או (2) להגדרה "פעולת תשלום" במסמך חסר" שבסעיף 29א(א) לחוק שירותי תשלום.

14ג. (א) בשיווק מרחוק חייב העוסק לגלות לצרכן פרטים אלה לפחות:

- (1) השם, מספר הזהות והכתובת של העוסק בארץ ובחוץ לארץ;
- (2) התכונות העיקריות של הנכס או של השירות;
- (3) מחיר הנכס או השירות ותנאי התשלום האפשריים;
- (4) מועד ודרך הספקת הנכס או השירות;
- (5) התקופה שבה ההצעה תהיה בתוקף;
- (6) פרטים בדבר אחריות לנכס;
- (7) פרטים בדבר זכות הצרכן לבטל את החוזה בהתאם להוראות סעיף קטן (ג) או סעיף 14ג1(ג).

(ב) בעסקת מכר מרחוק יספק העוסק לצרכן בכתב, בעברית או בשפה שבה נעשתה הפניה לשיווק, לא יאוחר ממועד הספקת הנכס או השירות, מסמך הכולל פרטים אלה:

- (1) הפרטים האמורים בסעיף קטן (א) 1(1) ו-2(2);
- (2) מחיר הנכס או השירות ותנאי התשלום החלים על העסקה;
- (3) האופן שבו יכול הצרכן לממש את זכותו לבטל את העסקה בהתאם להוראות סעיף קטן (ג) או סעיף 14ג1(ג);
- (4) שם היצרן וארץ ייצור הנכס;
- (5) מידע בדבר האחריות לנכס או לשירות;
- (6) תנאים נוספים החלים על העסקה.

(ג) בעסקת מכר מרחוק רשאי הצרכן לבטל את העסקה –

- (1) בנכס – מיום עשיית העסקה ועד ארבעה עשר ימים מיום קבלת הנכס או מיום קבלת המסמך המכיל את הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב), לפי המאוחר מביניהם;
- (2) בשירות – בתוך ארבעה עשר ימים מיום עשיית העסקה או מיום קבלת המסמך המכיל את הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב), לפי המאוחר, כמפורט להלן: בעסקה מתמשכת – בין אם הוחל במתן השירות ובין אם לאו, ובעסקה שאינה עסקה מתמשכת – בתנאי שביטול כאמור ייעשה לפחות שני ימים, שאינם ימי מנוחה, קודם למועד שבו אמור השירות להינתן.

(ד) הוראות סעיף קטן (ג) וסעיף 14ג1(ג) לא יחולו על עסקת מכר מרחוק של –

- (1) טובין פסידים;
- (2) שירותי הארחה, נסיעה, חופש או בילוי, אם מועד ביטול העסקה חל בתוך שבעה ימים שאינם ימי מנוחה, קודם למועד שבו אמור השירות להינתן;
- (3) מידע כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;
- (4) טובין שיוצרו במיוחד בעבור הצרכן בעקבות העסקה;
- (5) טובין הניתנים להקלטה, לשעתוק או לשכפול, שהצרכן פתח את אריזתם המקורית.

(ה) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע עסקאות של מכר מרחוק, שאינן מנויות בסעיף קטן (ד), שהוראות סעיף זה, כולן או חלקן, לא יחולו עליהן.

(ו) בסעיף זה –

"מחיר הנכס" – מחירו הכולל של הנכס או של השירות, לרבות דמי ההובלה וכן כל תוספת או הוצאה אחרות שיחולו על הצרכן;

"עסקת מכר מרחוק" – התקשרות בעסקה של מכר נכס או של מתן שירות, כאשר ההתקשרות נעשית בעקבות שיווק מרחוק, ללא נוכחות משותפת של הצדדים לעסקה;

"שיווק מרחוק" – פניה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא

עסקת מכר מרחוק

באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים.

114ג. (א) בסעיף זה –

ביטול עסקה
ברוכלות ועסקת
מכר מרחוק על ידי
צרכן שהוא אדם
עם מוגבלות, אזור
ותיק או עולה חדש

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;
"אזור ותיק" – מי שמלאו לו 65 שנים;
"עולה חדש" – מי שטרם חלפו חמש שנים מיום שניתנה לו תעודת עולה או תעודת זכאות כעולה ממשרד העלייה והקליטה;
"עסקת מכר מרחוק" – כהגדרתה בסעיף 14ג(ו);
"תעודת זכאות כעולה" – תעודה שמנפיק משרד העלייה והקליטה למי שנמצא זכאי לסיוע כעולה על פי נוהלי המשרד.

(ב) בעסקה ברוכלות שנערכה עם צרכן שהוא אדם עם מוגבלות, אזור ותיק או עולה חדש, רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך ארבעה חודשים מיום עשיית ההסכם, מיום מסירת הנכס או מיום קבלת הפרטים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 14(ד), לפי העניין, לפי המאוחר.

(ג) בעסקת מכר מרחוק שנערכה עם צרכן שהוא אדם עם מוגבלות, אזור ותיק או עולה חדש, רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך ארבעה חודשים מיום עשיית העסקה, מיום קבלת הנכס או מיום קבלת המסמך המכיל את הפרטים האמורים בסעיף 14ג(ב), לפי העניין, לפי המאוחר, ובלבד שההתקשרות בעסקה כללה שיחה בין העוסק לצרכן, ובכלל זה שיחה באמצעות תקשורת אלקטרונית.

(ד) ביקש צרכן שהוא אדם עם מוגבלות, אזור ותיק או עולה חדש, לבטל עסקה ברוכלות לפי סעיף קטן (ב) או עסקת מכר מרחוק לפי סעיף קטן (ג), רשאי העוסק לדרוש ממנו להציג לפניו תעודה המוכיחה שהוא אדם עם מוגבלות, אזור ותיק או עולה חדש, ובלבד שלא ידרוש ממנו הוכחה נוספת לשם מימוש זכות הביטול כאמור; הצרכן יציג לפני העוסק אחד מהמסמכים שלהלן, לפי העניין, או ישלח לו עותק שלו, לרבות באמצעות תקשורת אלקטרונית או פקסימיליה:

- (1) תעודה שניתנה לצרכן מהמדינה המעידה על כך שהוא אזור ותיק;
- (2) תעודת עולה או תעודת זכאות כעולה;
- (3) תעודה המעידה על כך שהצרכן הוא אדם עם מוגבלות לתקופה העולה על שישה חודשים, שניתנה מגורם המוסמך על פי חוק לקבוע קיומה של מוגבלות כאמור;
- (4) תעודה המנויה בתוספת החמישית; השר, בהתייעצות עם השר הנוגע בדבר, רשאי, בצו, לשנות את התוספת החמישית.

(ה) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיפים 14 ו-14ג ולא לגרוע מהן.

114ג. (א) על אף האמור בסעיפים 14ג(ג) ו-14ה, עוסק המציע לצרכן להתקשר בעסקת מכר מרחוק למתן שירותי תיירות הניתנים במלואם מחוץ לישראל באמצעות נותן שירות מחוץ לישראל, רשאי להציע לצרכן, לגבי אותו שירות שהוצע, לבחור בין החלופות שלהלן, בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג):

ביטול עסקת מכר
מרחוק למתן
שירותי תיירות
מחוץ לישראל

- (1) זכות ביטול לפי הוראות סעיפים 14ג(ג) ו-14ה (בסעיף זה – זכות ביטול);
- (2) מדיניות הביטול של נותן השירות מחוץ לישראל (בסעיף זה – מדיניות ביטול).
- (ב) לא יציע עוסק לצרכן עסקה הכוללת מדיניות ביטול, אלא אם כן מסר לצרכן בעת השיווק מרחוק וטרם ההתקשרות מידע בדבר מדיניות הביטול בעסקאות מהסוג המוצע, ובכלל זה אם היא כוללת זכות לבטל את העסקה; כללה מדיניות הביטול זכות כאמור, יכלול המידע גם את מועדי הביטול, ואם ישנם – את דמי הביטול והאפשרות לקבל החזר כספי; עוסק ימסור לצרכן פרטים כאמור גם במסמך לפי סעיף 14ג(ב).

(ג) פרסם עוסק באתר האינטרנט שלו עסקאות שיש לגביהן זכות ביטול ומדיניות ביטול, יפרסם גם מידע בדבר מדיניות הביטול, ובכלל זה את הפרטים כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) בחר צרכן בחלופה של מדיניות ביטול והיא כוללת זכות לבטל את העסקה ולהחזר כספי, ובכלל זה דמי ביטול, ישיב העוסק לצרכן את הכספים המגיעים לו בתוך המועדים הקבועים בסעיף 14ה.

(ה) נטל ההוכחה לעניין מדיניות הביטול, לרבות גילוייה לצרכן כאמור בסעיף זה, מוטל על העוסק.

(ו) לעניין סעיף זה, בעסקת מכר מרחוק לרכישת כרטיס טיסה מישראל או אליה הכוללת חניית ביניים מחוץ לישראל, לא יראו בקטע הטיסה מיעד ביניים ליעד ביניים אחר או ליעד הסופי, שירות הניתן במלואו מחוץ לישראל.

(ז) בסעיף זה –

”שירותי תיירות” – שירותי הארחה, נסיעה, חופש או בילוי;

”מחוץ לישראל” – למעט האזור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל”ו-1975.

114. (בוטל)

114. (א) ביטל צרכן חוזה לפי סעיפים 14א(ג), 14ג(ג) או 14ג1(ג) עקב פגם בנכס נושא החוזה או העסקה, עקב אי התאמה בין הנכס או בין השירות, לבין הפרטים שנמסרו לו לפי סעיפים 14א(א) ו-14ב(ב) או 14ג(א) ו-14ב(ב) עקב אי-אספקת הנכס או השירות במועד שנקבע לכך בחוזה או בשל כל הפרה אחרת של החוזה בידי העוסק –

(1) יחזיר העוסק לצרכן בתוך 14 ימים מיום קבלת ההודעה על הביטול, את אותו חלק ממחיר העסקה ששולם על ידי הצרכן, יבטל את חיובו של הצרכן בשל העסקה וימסור לו עותק מהודעת ביטול החיוב כאמור ולא יגבה מהצרכן דמי ביטול כלשהם;

(2) קיבל הצרכן את הנכס נושא העסקה או החוזה, יעמידו לרשות העוסק במקום שבו נמסר לו הנכס ויודיע על כך לעוסק, והוא הדין לגבי נכס כלשהו שקיבל הצרכן בעקבות עשיית העסקה או החוזה.

(ב) ביטל צרכן חוזה לפי סעיפים 14א(ג), 14ג(ג) או 14ג1(ג) שלא מהטעמים המנויים בסעיף קטן (א) –

(1) יחזיר העוסק לצרכן, בתוך 14 ימים מיום קבלת ההודעה על הביטול, את אותו חלק ממחיר העסקה ששולם על ידי הצרכן, יבטל את חיובו של הצרכן בשל העסקה וימסור לו עותק מהודעת ביטול החיוב כאמור ולא יגבה מהצרכן סכום כלשהו, זולת דמי ביטול בשיעור שלא יעלה על 5% ממחיר הנכס נושא החוזה או העסקה, או 100 שקלים חדשים, לפי הנמוך מביניהם;

(2) קיבל הצרכן את הנכס נושא העסקה או החוזה, יחזירו לעוסק במקום עסקו, והוא הדין לגבי נכס כלשהו שקיבל הצרכן בעקבות עשיית העסקה או החוזה.

(ב1) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-14ב(ב), בוטלה עסקה מתמשכת כאמור בסעיף 14ג(ג) או 14ג1(ג), שהוחל במתן השירות לפיה, ישלם הצרכן את התמורה היחסית בעד השירות שניתן לו.

(ב2) התקין העוסק טובין בבית הצרכן לצורך מתן שירות לפי העסקה, יהיה רשאי לגבות מהצרכן תשלום בשל הוצאות ההתקנה, בסכום שלא יעלה על 100 שקלים חדשים; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי עסקאות שלגביהן יהיה עוסק רשאי לגבות סכומים אחרים בשל הוצאות ההתקנה ואת הסכומים שייגבו.

(ג) אין בהוראות סעיפים קטנים (א) ו-14ב(ב) כדי לגרוע מזכותו של עוסק לתבוע את נזקיו, בשל כך שערך הנכס פחת כתוצאה מהרעה משמעותית במצבו.

(ד) בסעיף זה, ”דמי ביטול” – לרבות הוצאות או התחייבות בשל משלוח, אריזה או כל הוצאה או התחייבות אחרת שלטענת העוסק הוצאו על ידו או שהוא התחייב בהן בשל ההתקשרות בעסקה או בחוזה, או בשל ביטולה.

114. (א) בעסקה לרכישת טובין, סוגי טובין, שירותים או סוגי שירותים, שקבע השר, רשאי צרכן לבטל את הסכם הרכישה בתוך תקופה שקבע השר, ובלבד שאם העסקה היא לרכישת טובין והצרכן קיבל את הטובין שרכש –

(1) הוא יחזיר אותם לעוסק;

(2) הטובין לא נפגמו ולא נעשה בהם שימוש.

(ב) השר יקבע הוראות לצורך ביצוע הוראות סעיף קטן (א), ובכלל זה לענין החזרת התמורה ששילם הצרכן בעבור הטובין או השירותים, לרבות אופן וסוג החזר הכספי, וכן נסיבות שבהן –

(1) הזכות לבטל את העסקה תחול, לא תחול או תוגבל;

(2) יהיה רשאי העוסק לנכות מסכום החזר הכספי דמי ביטול, בשיעור שיקבע.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

114. (א) ביטל צרכן הסכם לרכישת טובין או שירותים ולא היה זכאי להחזר כספי לפי הוראות כל דין, והעוסק נתן לו שובר זיכוי בשל הביטול (בסעיף זה – שובר זיכוי), יחולו הוראות אלה:

(1) שובר הזיכוי יודפס או ייכתב באופן שימנע את מחיקת הכתוב בו; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין זה;

(2) הסכום הנקוב בשובר הזיכוי יהיה הסכום ששולם בעת ביצוע העסקה;

תוצאות ביטול של עסקה

החזר כספי או זיכוי בשל החזרת טובין

זיכוי בשל ביטול עסקה

- (3) שובר הזיכוי יהיה תקף לשנתיים לפחות מיום מסירתו ;
- (4) מימוש שובר הזיכוי לא יותנה בהצגת החשבונית שניתנה לצרכן בעת ביצוע העסקה ;
- (5) לא יהיה תוקף לתנאי המגביל את האפשרות לממש את שובר הזיכוי, לרבות לעניין מימושו במכירה מיוחדת ; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סייגים להוראה זו.
- (ב) תקופת תוקף שובר הזיכוי וציון האפשרות להשתמש בו בלא תנאים מגבילים, או בסייגים שקבע השר לפי סעיף קטן (א)(5), יופיעו על גבי השובר, באותיות ברורות ובהבלטה מיוחדת, בהתאם להוראות לפי סעיף 4א, לעניין תנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן.
- (ג) מימש צרכן שובר זיכוי ברכישת טובין או שירותים שמחירם נמוך מהסכום הנקוב בשובר, וההפרש לא עלה על 5% מהסכום הנקוב בשובר או 100 שקלים חדשים, לפי הנמוך מביניהם, יהיה הצרכן זכאי לקבל את העודף במזומן.
- (ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על שובר מתנה.
- 14ח. (א) בסעיף זה, "תו קנייה" – כרטיס או מסמך הנרכש בכסף או בשווה כסף, המאפשר לאוחז בו לרכוש טובין או שירותים אצל עוסק, בסכום הנקוב בו, למעט כרטיס או מסמך המיועד לשימוש בעבור סוג מסוים של מוצר או שירות בלבד.
- (ב) מנפיק תו קנייה המבקש להגביל את תוקף תו הקנייה שהוא מנפיק יציין על גבי תו הקנייה, באותיות ברורות ובאופן בולט, נוסף על שמו, גם את מועד ההנפקה ואת מועד פקיעת התוקף, ובלבד שתקופת תוקפו של התו לא תפחת מחמש שנים ממועד ההנפקה ; ואולם ניתן נגד מנפיק תו קנייה צו פשיטת רגל או צו פירוק, לא יוכל האוחז בתו לרכוש באמצעותו טובין או שירותים ממועד מתן הצו.
- (ג) הסכום הנקוב בתו הקנייה יהיה אחיד לגבי כל העוסקים המנויים בו.
- (ד) עוסק שנתן לצרכן שובר זיכוי כעודף בשל מימוש תו קנייה יאפשר שימוש בשובר הזיכוי בכל אחד מסניפיו, ואולם הוא רשאי להגביל את השימוש בשובר הזיכוי בסניף הנושא שם מסחרי אחר.
- (ה) על אף האמור בסעיף 14א(5), עוסק שנתן לצרכן שובר זיכוי כנגד החזרת מוצר שנרכש בתו קנייה, רשאי להגביל את האפשרות לממש את שובר הזיכוי באותם תנאים מגבילים המופיעים על גבי תו הקנייה, ובלבד שיופיעו על גבי השובר.
- (ו) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין תווי קנייה, ובכלל זה לעניין תנאים המגבילים את אפשרות מימושם, בין השאר בסוגי מכירות או לגבי בעלי הנחות קבועות אצל עוסקים או בבתי עסק מסוימים.
- 14ט. (א) היתה לצרכן זכות לבטל עסקה לפי חוק זה או לפי חוזה, יאפשר לו העוסק לבטל את העסקה בהודעת ביטול שימסור לו הצרכן בכל אחת מהדרכים המפורטות להלן ובהתאם לפרטי ההתקשרות שמסר העוסק לצרכן לפי סעיף קטן (ד) הנוגע לאותה דרך ביטול (בסעיף זה – הודעת ביטול) :
- (1) בעל פה – בטלפון או בהודעה בעל פה במקום העסק, למעט אם נקבע לפי החוק כי ביטול העסקה ייעשה בדרך של הודעה בכתב ;
- (2) בדואר רשום ;
- (3) בדואר אלקטרוני ;
- (4) בפקסימיליה, אם יש לעוסק ;
- (5) באינטרנט – בעסקה שניתן להתקשר לגביה עם צרכן באמצעי זה ;
- (6) בכל אמצעי אחר שקבע השר.
- (ב) לעניין עסקה שניתן להתקשר לגביה עם צרכן באינטרנט, ייצור עוסק בדף הראשי של אתר האינטרנט שלו קישור ייעודי שבאמצעותו ניתן לשלוח הודעת ביטול בהתאם להוראות סעיף קטן (א)(5), שימוקם באופן מובלט וברור.
- (ג) בהודעת ביטול יפרט הצרכן את שמו ומספר הזהות שלו, ואם נמסרה הודעת הביטול בעל פה כאמור בסעיף קטן (א)(1) – פרט מזהה נוסף אם הוסכם עליו עם הצרכן בעת ההתקשרות ; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין פרטים נוספים שעל צרכן למסור בהודעת הביטול.
- (ד) עוסק יגלה לצרכן, בכתב, את הדרכים למסירת הודעת ביטול כאמור בסעיף קטן (א), את פרטי ההתקשרות הנוגעים לכל דרך ביטול כאמור באותו סעיף קטן, ואת הפרטים שיש לכלול בהודעת ביטול כאמור בסעיף קטן (ג), והכול לא יאוחר ממועד הספקת הטובין או השירותים ; לעניין זה, "בכתב" – לרבות בחוזה, בטופס גילוי או במסמך המפרט את עיקרי העסקה.
- (ה) עוסק ימסור לצרכן מידע כאמור בסעיף קטן (ד) גם בכל אחד מאלה :

תווי קנייה

דרכי ביטול עסקה וחובת גילוי

(1) בחשבונית, בקבלה או בהודעת תשלום, ולגבי עסקה לתקופה קצובה שלא נדרשת לגביה הסכמה מפורשת של הצרכן להמשך ההתקשרות – גם בהודעה על מועד סיום העסקה – הנשלחות לצרכן;

(2) אם יש לעוסק אתר אינטרנט – בדף הראשי של האתר, ואם ניתן להתקשר בעסקה באינטרנט כאמור בסעיף קטן (ב) – בסמוך לקישור הייעודי כאמור באותו סעיף קטן.

(ו) פרטי מידע שיש לגלותו לצרכן לפי סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יופיעו בסמוך אחד לשני, בהבלטה מיוחדת ובאותיות ברורות וקריאות.

(ז) הוראות סעיף זה לא יחולו על ביטול עסקה לפי סעיף 14; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי עסקאות נוספות וכן סוגי עוסקים שהוראות הסעיף, כולן או חלקן, לא יחולו לגביהם.

15. (א) עוסק שהודיע ברבים או במקום העסק על מכירה מיוחדת, יבהיר אילו טובין או שירותים כלולים בה ואילו טובין או שירותים אינם כלולים בה, את מחירם אצלו לפני המכירה ואת שיעור ההנחה או המחיר לאחר ההנחה וכן תנאי המכירה המיוחדת.

(ב) הודיע עוסק על מכירה מיוחדת ורצה לשנות את הפרטים האמורים בסעיף קטן (א), יפרסם על כך הודעה באותה הדרך שבה פרסם את ההודעה הראשונה.

(1ב) עוסק שהודיע ברבים, למעט במקום העסק, על מכירה מיוחדת של טובין או שירותים, יכלול בפרסום את המספר המזערי של הפריטים המוצעים באותה מכירה מיוחדת, ואת המספר המזערי של הפריטים המוצעים בה הנחה המרבית; הוראות סעיף זה לא יחולו על טובין או שירותים שמחירם לצרכן, במכירה המיוחדת, אינו עולה על 50 שקלים חדשים; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להעלות או להפחית את הסכום האמור לגבי סוגי טובין או שירותים שקבע, וכן לקבוע כי הוראות בדבר פרסום מספר מזערי של פריטים המוצעים במכירה מיוחדת לא יחולו על סוגי טובין או סוגי שירותים שקבע.

(2ב) עוסק שהודיע ברבים או במקום העסק על מכירה מיוחדת של טובין, יחזיק, בהתחשב במהותה ובהיקפה של ההודעה, מלאי סביר של הטובין הכלולים במכירה המיוחדת, זולת אם ציין העוסק בהודעתו אחרת.

(3ב) אזל מלאי הטובין שהוצעו במכירה מיוחדת, או שהשירותים, כולם או חלקם, אינם מוצעים עוד במכירה מיוחדת, לא ימשיך העוסק לפרסם ברבים או במקום העסק את ההודעה שפרסם על אותה מכירה; ואולם אזל חלק מהפריטים שבמלאי כאמור, רשאי העוסק להמשיך לפרסם את ההודעה שפרסם רק במקום העסק, ובלבד שיפרסם במקום העסק הודעה על הפריטים שאזלו.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין בענין הצגת מחירים של טובין או שירותים.

16. עוסק שהודיע על מכירה בהנחה, או מחיר מיוחד, של טובין פגומים, או של טובין שאיכותם נמוכה מהרגיל או שמתקרב מועד תפוגתם על פי דין או נוהג או המלצת היצרן, יכלול בהודעתו את סיבת ההנחה או המחיר המיוחד.

16א. (א) בסעיף זה –

שינוי
הטבות לצרכן או
תכנית
סיומה

"שינוי" – צמצום בהטבות או בזכויות הניתנות לצרכן במסגרת תכנית הטבות, בערכן, באפשרות מימושן או במשך התקופה שבה ניתן לממשן;

"התכנית", "תכנית הטבות" – התקשרות מתמשכת בין צרכן לבין עוסק, שבה הצרכן מוסר את פרטיו לשם הצטרפות לתכנית מסוג מועדון לקוחות שמפעיל העוסק, ומהותה היא קבלת הטבות או צבירת זכויות, מהעוסק או מעוסק אחר, בין שההצטרפות לתכנית כרוכה בתשלום ובין שאינה כרוכה בתשלום;

"תנאי התכנית" – תנאי תכנית ההטבות שנקבעו במועד ההתקשרות בין העוסק שמפעיל את התכנית ובין הצרכן או במועד מאוחר יותר.

(ב) ביקש עוסק המפעיל תכנית הטבות לתקופה בלתי קצובה לערוך שינוי בתכנית או לסיימה –

(1) ישלח לצרכן הודעה על פרטי השינוי או על מועד סיום התכנית בין שלושה לארבעה חודשים לפני מועד כניסת השינוי לתוקף או מועד סיום התכנית, לפי העניין;

(2) יאפשר לצרכן לממש את ההטבות בהתאם לתנאי התכנית החל במועד משלוח ההודעה כאמור בפסקה (1) ולפחות עד למועד כניסת השינוי לתוקף או עד למועד סיום התכנית, לפי העניין.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), ביקש העוסק לערוך שינוי בתכנית כאמור באותו סעיף קטן הכוללת צבירת זכויות או לסיים תכנית כאמור –

(1) ישלח לצרכן הודעה על פרטי השינוי או על מועד סיום התכנית בין שמונה לתשעה חודשים לפני מועד כניסת השינוי לתוקף או מועד סיום התכנית, לפי העניין; בהודעה כאמור יציין העוסק גם את זכותו של הצרכן לממש את הזכויות שצבר לפי הוראות פסקה (2);

(2) יאפשר לצרכן לממש את הזכויות שצבר בהתאם לתנאי התכנית, החל במועד משלוח ההודעה כאמור בפסקה (1) ולפחות עד למועד כניסת השינוי לתוקף או עד למועד סיום התכנית, לפי העניין.

(ד) עוסק המפעיל תכנית הטבות לתקופה קצובה לא יערוך שינוי בתכנית ולא יסיים את התכנית לפני תום התקופה הקצובה; עוסק כאמור ישלח לצרכן הודעה בין שלושה לארבעה חודשים לפני תום התקופה הקצובה, על תום התקופה ועל זכותו לממש את ההטבות או את הזכויות לפי תכנית ההטבות עד תום התקופה.

(ה) הודעות כאמור בסעיפים קטנים (ב)(1), (ג)(1) ו-(ד) יישלחו לצרכן באחת הדרכים המפורטות להלן שבה בחר הצרכן לקבל הודעות מהעוסק, בהתאם לפרטי ההתקשרות שמסר הצרכן לעוסק במועד ההתקשרות או במועד מאוחר יותר:

- (1) דואר;
- (2) דואר אלקטרוני;
- (3) מסרון;
- (4) אמצעי תקשורת מקוון אחר.
- (ו) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע –
- (1) נסיבות שבהן לא תחול החובה למסור הודעות בהתאם להוראות סעיף זה, כולן או חלקן, או תחול בשינויים כפי שיקבע;
- (2) סוגים של תכניות הטבות או של עוסקים, שהוראות סעיף זה, כולן או חלקן, לא יחולו לגביהם או יחולו בשינויים כפי שיקבע.
- (ז) הוראות סעיף זה לא יחולו על אלה:
- (1) שינוי בתכנית הטבות הכוללת הטבות או זכויות שמציע עוסק שאינו העוסק המפעיל את התכנית (בסעיף קטן זה – עוסק אחר), או סיום תכנית כאמור, בשל אחד מאלה:
 - (א) ניתן לגבי העוסק האחר צו פירוק, צו פירוק זמני, צו כינוס, צו כינוס נכסים או צו הקפאת הליכים לפי כל דין, ואם העוסק האחר הוא יחיד – ניתן לגביו צו כינוס נכסים או צו הכרזה על פשיטת רגל לפי כל דין;
 - (ב) העוסק האחר חדל להתקיים או שבית העסק שלו נסגר;
- (2) מכירה מיוחדת כהגדרתה בסעיף 8, שאינה הטבה הניתנת בהתאם לתכנית הטבות.

16ב. (א) בסעיף זה ובסעיף 16ג –

הקמת
להגבלת
פניות
שיווקיות וניהול

"המאגר" – המאגר שהוקם לפי הוראות סעיף קטן (ב);

"פנייה שיווקית" – פנייה של עוסק לצרכן באמצעות שיחה למספר הטלפון שלו במטרה להתקשר בעסקה, בין תוך כדי הפנייה ובין במועד מאוחר יותר, ובכלל זה הצעה לקבל נכס או שירות ללא תמורה, בהנחה או תוך מתן הטבה;

"שיחה" – לרבות שיחה בתקשורת אלקטרונית.

(ב) הרשות תקים ותנהל מאגר שבו יירשמו רק מספרי טלפון של צרכנים המעוניינים להגביל פנייה שיווקית אליהם מאת עוסקים או מי מטעמם כאמור בסעיף 16ג.

(ג) צרכן רשאי לבקש כי במאגר יירשם מספר טלפון אחד או יותר, והוא רשאי לבקש בכל עת לשנות את המספר או להסירו מהמאגר; הרשות תנקוט אמצעים סבירים למניעת רישומו של מספר טלפון במאגר, שינויו או הסרתו, שלא על דעת הצרכן.

(ד) על המאגר יחולו ההוראות החלות על מאגרי מידע לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

(ה) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות בנוגע להקמת המאגר ולניהולו, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע הוראות בעניינים אלה:

- (1) בקשה של צרכן לרשום מספר טלפון במאגר, לשנותו או להסירו;
- (2) אופן בירור מידע הרשום במאגר על ידי עוסק וצרכן.
- (ו) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע אגרה בעד הטיפול בבקשת עוסק לקבלת מידע מהמאגר, ובכלל זה את סכום האגרה, אופן ומועד תשלומה, הצמדתה ודרכי גבייתה.

16. (א) עוסק או מי מטעמו לא יפנה בפנייה שיווקית לצרכן שמספר הטלפון שלו רשום במאגר, לרבות במטרה לשכנעו להסיר את מספר הטלפון שלו מהמאגר.
(ב) נרשם מספר טלפון במאגר, חזקה כי הצרכן סירב לקבל פנייה שיווקית לאותו מספר טלפון.
(ג) ביקש עוסק לפנות לצרכן בפנייה שיווקית, יוודא שמספר הטלפון שאליו הוא מבקש לפנות אינו רשום במאגר.
(ד) פנה עוסק בפנייה שיווקית מטעם עוסק אחר למספר טלפון הרשום במאגר, יראו את הפנייה כאילו נעשתה גם בידי העוסק שמטעמו היא נעשתה.
(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על מקרים, נסיבות וסוגי עסקאות המפורטים בתוספת השישית; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת השישית.
- פרק ד': סימון טובין והצגת מחירים**
17. (א) על עוסק לסמן על גבי טובין המיועדים לצרכן או במצורף להם פרטים בדבר –
- (1) שם המצרף וכינויו המסחרי;
 - (2) ארץ הייצור; ואולם, לעניין טובין שהם תוצרת חקלאית שאינה ארוזה בעת הצגתה למכירה לצרכן או תוצרת חקלאית הנאמרת במקום שבו היא נמכרת או משווקת לצרכן, על עוסק לסמן באופן בולט את ארץ הייצור בצמוד לתוצרת החקלאית; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע כי חובת סימון כאמור לא תחול על שיווק באופן מקוון של סוגי תוצרת חקלאית כפי שיקבע; בפסקה זו – "ארץ הייצור" – לעניין בשר בהמות או עופות – מקום השחיטה, ולעניין דגים – מקום הדיג או שליית הדגים; "תוצרת חקלאית" – פירות וירקות טריים, מוצרי חלב ובשר טרי כהגדרתו בסעיף 9 לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015 למעט בשר טרי המשווק באופן מקוון;
 - (3) שם היצרן, מספר זהותו ומענו, ואם המצרף מיובא – שם היבואן, מספר זהותו ומענו;
 - (4) כמות המצרף ופירוט חמרי היסוד שמהם הוא מורכב.
- (ב) השר רשאי לקבוע בצו –
- (1) טובין שהוראות סעיף קטן (א) לא יחולו עליהם;
 - (2) פרטים נוספים שיש לסמן, לרבות פרטים בדבר מחיר הטובין לצרכן, תאריך ייצורם, מועד תפוגתם, היותם מסוכנים לשימוש, דרך כלל או לשימוש של ילדים בקבוצות גיל שונות כפי שיקבע, דרך השימוש בהם, איכותם, סבילותם, עמידותם או תכונותיהם האחרות, לרבות תכונות שיש בהן לעשותם כשרים בעיני הציבור כולו או מקצתו;
 - (3) חובה לסמן טובין לפני יבואם;
 - (4) הוראות בדבר הדרך והצורה שבהן יסומנו טובין.
- (ב1) השר, בהתייעצות עם ארגון צרכנים יציג, רשאי לקבוע בצו תנאים שבהתקיימם יסומן מצרף בשם או בכינוי שיש בו כדי להעיד על טיבו או על מהותו, וכן שיש בו כדי למנוע טעות או הטעיה, בזיהוי, ברכישה או בשימוש במוצרי מזון.
- (ב2) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר חובתו של עוסק לסמן טובין, בדרך ובצורה שקבע, באופן שיאפשר את זיהוי היצרן.
- (ב3) (1) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר חובת מתן מידע הקשור לקרינה בלתי מייננת הנפלטת ממכשיר פולט קרינה או הנוצרת בהפעלתו, לרבות רמת הקרינה המותרת ומידע נוסף לענין זה כפי שיקבע, וכן דרכים למתן המידע, בין בדרך של סימון על גבי המכשיר פולט הקרינה, בין במצורף אליו ובין בדרך אחרת שיקבע;
- (2) בתקנות לפי סעיף קטן זה יכול שייקבעו הוראות שונות לגבי סוגים שונים של מכשירים פולטי קרינה;
- (3) בסעיף קטן זה –
"מכשירים פולטי קרינה" –
- (א) מכשירי טלפון נייד המקושרים בעזרת מערכת של מיתקני אלחוט הבנויה בשיטה התאית;
- (ב) מכשיר או מכונה המיועדים לצרכן והפולטים קרינה בלתי מייננת, או שבהפעלתם נוצרת קרינה כאמור;
- "קרינה בלתי מייננת" או "קרינה" – פליטת גלים אלקטרומגנטיים שהאנרגיה שלהם נמוכה מכדי לגרום להיווצרות יונים.
- (ג) הסימון יהיה בעברית זולת אם נקבע אחרת.

(ד) ראה השר כי הדבר דרוש כדי להגן על הצרכן, רשאי הוא בצו כללי או לסוגים לקבוע חובה לארוז טובין בדרך, בצורה או באופן שנקבעו בצו.
(ה) (בוטל)

(ו) נכללה בחיקוק אחר הוראה לצורך הגנה על הצרכן והיא סותרת את סעיף קטן (א) או צו לפי סעיף קטן (ב) – ההוראות בחיקוק האחר עדיפות.

17א. בפרק זה, "המחיר הכולל" – מחיר הכולל את סך כל התשלומים בעבור נכס או שירות ואת סך כל המסים החלים עליהם או על מכירתם והנגבים על ידי עוסק, לרבות –
(1) מס ערך מוסף, אגרות או תשלומי חובה;

(2) כל תשלום אחר הנלווה לרכישת אותו נכס או שירות, בלי שניתנת לצרכן אפשרות מעשית לוותר עליו במסגרת העסקה.

17ב. (א) עוסק המציע, המציג או המוכר טובין לצרכן יציג על גביהם או על גבי אריותם את מחירם הכולל.

(ב) הצגת המחיר כאמור בסעיף קטן (א) תהיה –

(1) של המחיר הכולל בלבד, ורק במטבע ישראלי;

(2) במקום הנראה לעין, בספרות ברורות וקריאות.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו גם על טובין המוצגים על ידי עוסק לראווה בכל דרך שהיא, באופן הנותן יסוד להניח שהטובין, או טובין הדומים להם, מוצעים על ידי לצרכן למכירה.

(ד) המחיר המחייב של טובין יהיה המחיר שהוצג עליהם בהתאם להוראות סעיף זה, אף אם מחירם בקופה גבוה מהמחיר האמור.

(ה) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי טובין שלגביהם תהיה חובה להציג, נוסף על המחיר הכולל או במקומו, את המחיר ליחידת מידה, משקל או נפח, הכל כפי שיקבע.

17ג. השר רשאי לקבוע שכל עוסק, שעסקו או חלק מעסקו הוא עשיית שירותים בתחום שקבע, יציג במקום עסקו את המחיר הכולל הנדרש בעד מתן השירות או עשייתו; הצגת המחיר הכולל תהיה רק במטבע ישראלי, במקום הנראה לעין ובספרות ברורות וקריאות.

17ד. לא יפרסם עוסק ולא ינקוב, במפורש או במשתמע, מחיר של נכס או של שירות המוצע לצרכן, אלא אם כן הוא המחיר הכולל בלבד ורק במטבע ישראלי.

17ה. על אף ההצגה של המחיר הכולל בסעיפים 17א עד 17ג, רשאי עוסק, במשך שבעה ימים מיום שהוגדל המחיר, להציג מחיר נוסף, אגרה או כל תשלום חובה אחר החל על המכירה, שלא לכלול במחיר המוצג את שיעור ההגדלה או ההפחתה, בתנאי שצוין באופן בולט במקום העסק, כי המחיר אינו כולל את השיעור המוגדל או המופחת.

17ו. השר, או כל שר בתחום סמכותו יחד עם השר, רשאים לקבוע, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, כללים לפרסום או להצגה באופן שונה של מחירי נכס או שירות, או של סוגי נכסים או שירותים.

17ז. (א) הוראות פרק זה לא יחולו –

(1) על נכס המיועד להימכר מחוץ לישראל, או על שירות המיועד להתבצע במלואו מחוץ לישראל; לענין זה, "מחוץ לישראל" – למעט האזור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976;

(2) (נמחקה)

(3) על נכס או שירות המפורט בחלק א' של התוספת הראשונה, ובתנאים הקבועים בה.

(ב) על האמור בסעיפים 17ב(1), 17ג ו-17ד, הצגה, פרסום ונקיבה של מחירו הכולל של נכס או של שירות, כמפורט בחלק ב' של התוספת הראשונה, יכול שיהיה במטבע חוץ, ובלבד שמחירו במטבע ישראלי ייקבע לפי שער החליפין הקבוע בה.

(ג) השר, ולגבי תחומים שבסמכותו של שר אחר – בהתייעצות עם אותו שר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת הראשונה.

17ח. (א) בסעיף זה –

"מכשיר שקילה" – מכשיר שקילה אלקטרוני, שניתן לגביו אישור דגם כמשמעותו לפי פקודת המשקלות והמידות, 1947, ואינו מיועד לשימוש אישי או ביתי לפי אותו אישור; "קמעונאי גדול" – כהגדרתו בחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014.

הגדרות לענין פרק ד'

חובת הצגת מחיר על טובין והמחיר המחייב

הצגת שירותים מחירי

פרסום ונקיבה של מחירי נכסים ושירותים

כללים לפרסום ונקיבה של מחירי נכסים ושירותים שונים

הצבת מכשיר שקילה במכר טובין לפי משקל

(ב) עוסק שהוא קמעונאי גדול ומציע למכירה טובין לפי משקל שלא ניתן לגביהם שירות שקילה לפני התשלום בעדם יציב במקום עסקו מכשיר שקילה תקין אחד לפחות, ובלבד ששטח המכירה של מקום העסק הוא 300 מ"ר לפחות; מכשיר השקילה יוצב במקום גלוי ונגיש לצרכן וסמוך לטובין האמורים.

(ג) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי עוסקים נוספים שיחולו עליהם הוראות סעיף קטן (ב), וכן הוראות לעניין סוגי מכשירי שקילה שיוצבו בהתאם להוראות אותו סעיף קטן.

18. לא ימכור עוסק ולא יחזיק למטרת מכירה טובין שלא קויימה לגביהם חובה מכוח פרק זה.

איסור
והחזקה

31. (א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג', ד' או ד'1 כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש].

פיצויים

(א1) הזכות לסעדים בשל עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2.

(א2) פרק ו'1 לא יחול על עוסק שנפגע מעוולה כאמור במהלך עסקו.

(ב) (1) הוברר לבית המשפט שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או עלול לגרום תקלה לציבור או לחלק ממנו והתובע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים, רשאי בית המשפט לפסוק, בנוסף לתרופה שנפסקה לתובע, כי ישולם פיצוי לאותו ארגון צרכנים בשיעור שלא יעלה על פי ארבעה מהנזק שנגרם לתובע או מסכום של 14,750 שקלים חדשים, על פי הגבוה; שר המשפטים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום האמור;

(2) שינוי הסכום לפי שינויים שחלו במדד מן המדד שפורסם בחודש שבו נקבע לאחרונה, אינו טעון אישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ואולם לא יוגדל הסכום לפי פסקה זו לפני שחלפו שלושה חדשים מיום ההגדלה הקודמת;

(3) בסעיף קטן זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) בסעיף זה, "ארגון צרכנים" – המועצה הישראלית לצרכנות או ארגון אחר ששר המשפטים אישר לענין זה.

פיצויים לדוגמה

31א. (א) נקשרה עסקה בין עוסק לצרכן והעוסק הפר, בקשר לאותה עסקה, הוראה מההוראות המפורטות להלן, רשאי בית המשפט לפסוק, בשל אותה הפרה, פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה – פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 10,000 שקלים חדשים:

(1) ביקש צרכן כי עוסק ישיב לו את התמורה ששילם ובאופן שבו שילם, לפי סעיף ג4(ב), לאחר שהעוסק לא פעל בהתאם למדיניות החזרת טובין המפורטת במודעה לפי סעיף ג4(א) – והעוסק לא השיב לצרכן את מלוא התמורה כאמור;

(א1) ביקש צרכן כי עוסק יספק את הנכס או השירות למקום כפי שהוסכם בין הצדדים, לאחר שהעוסק הטעה אותו בעניין המקום שאליו יסופק הנכס או השירות כאמור בסעיף 2(א)3 – והעוסק לא סיפק את הנכס או השירות למקום שהוסכם בין הצדדים כאמור;

(2) ביקש צרכן כי עוסק ישיב לו את התמורה ששילם ובאופן שבו שילם, לפי סעיף ג4(ב) ו-ג, לאחר שהעוסק לא הציג מודעה המפרטת את מדיניותו לגבי החזרת טובין שלא עקב פגם, לפי סעיף ג4(א) – והעוסק לא השיב לצרכן את מלוא התמורה כאמור;

(א2) בעסקה לתקופה קצובה – ביקש צרכן כי עוסק יפסיק לחייבו בתשלומים לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות לפי סעיף 13א(ג), או לא נמסרה לצרכן הודעה בכתב לפי סעיף 13א(ד) או לפי סעיף 13ה(ו)2, לפי העניין – והעוסק המשיך לחייב את הצרכן בתשלומים בניגוד לאותן הוראות;

(ב2) ביקש צרכן לבטל עסקה מתמשכת באמצעות הודעת ביטול לפי הוראות סעיף 14ט – והעוסק המשיך לחייב את הצרכן בתשלומים בשל העסקה, בניגוד להוראות סעיף 13ד(ג);

(ב21) טען צרכן כי עוסק גבה ממנו סכום עודף – והעוסק לא השיב לצרכן את סכום ההחזר המגיע לו לפי הוראת סעיף 13ד1;

(ג2) ביקש צרכן מעוסק לשלם בעד שירותים או טובין בלא עמלה כאמור בסעיף 13ח(ב), או לשלם כאמור באחת הדרכים המנויות בסעיף 13ח(ג) – והעוסק לא פעל בהתאם לכך;

(3) ביקש צרכן כי עוסק ישיב לו את מה שהעוסק קיבל מכוח הסכם רוכלות, לפי סעיף 14(ב), בעקבות ביטול ההסכם לפי סעיף 14א(א) או 14ג(ב) – והעוסק לא השיב לצרכן את מה שקיבל מכוח ההסכם כאמור;

(4) ביקש צרכן כי עוסק ישיב לו את החלק ממחיר העסקה ששילם או ביקש צרכן לבטל את חיובו, לפי סעיף 14(א) או 14(ב), בעקבות ביטול חוזה לרכישה של יחידת נופש לפי סעיף 14(ג) או ביטול עסקת מכר מרחוק לפי סעיף 14(ג) או 14(ג) – והעוסק לא השיב לצרכן את החלק ממחיר העסקה או לא ביטל את החיוב כאמור;

(4א) ביקש צרכן כי עוסק ישיב לו את החלק ממחיר העסקה ששילם או ביקש צרכן לבטל את חיובו לפי סעיף 13(1), בעקבות ביטול עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה לפי סעיף 13(א) או (2) – והעוסק לא השיב לצרכן את החלק ממחיר העסקה או לא ביטל את החיוב כאמור;

(4ב) ביקש צרכן שהתקשר בעסקת מכר מרחוק למתן שירותי תיירות כאמור בסעיף 14ג שיש לו זכות לבטלה לפי מדיניות הביטול של נותן שירותי התיירות מחוץ לישראל, כי העוסק ישיב לו את החלק ממחיר העסקה ששילם, או ביקש צרכן לבטל את חיובו בעקבות ביטול עסקה כאמור – והעוסק לא השיב לצרכן את החלק ממחיר העסקה או לא ביטל את החיוב כאמור;

(5) ביקש צרכן מעוסק כי יחויב במחיר שהוצג על הטובין, לפי סעיף 17(ד), אף אם מחירם בקופה גבוה יותר – והעוסק לא פעל בהתאם לכך;

(6) ביקש צרכן לשלם את מחירו של נכס או שירות במטבע ישראלי בהתאם לשער החליפין הקבוע בתוספת הראשונה, לפי סעיף 17(ב) – והעוסק סירב לאפשר תשלום כאמור;

(7) ביקש צרכן מיצרן טובין או מעוסק לקבל תעודת אחריות, כפי שנדרש לפי סעיף 18(א) או ביקש צרכן מעוסק לקבל מדבקת אחריות, כפי שנדרש לפי סעיף 18(א) – והיצרן או העוסק, לפי העניין, לא מסר תעודה או מדבקה כאמור;

(8) ביקש צרכן מיצרן טובין או מעוסק, שיתקן קלקול שנתגלה בטובין שנמכרו לו או שישפק חלקי חילוף לשם תיקון הטובין, כפי שנדרש לפי סעיף 18(א) – והיצרן או העוסק, לפי העניין, לא תיקן כל קלקול כאמור במהלך תקופת האחריות בלא תמורה או לא סיפק חלקי חילוף כאמור עד תום תקופת האחריות, בתוך התקופה שנקבעה לכך לפי אותו סעיף.

(ב) לא תוגש נגד עוסק תביעה לפיצויים לדוגמה לפי סעיף קטן (א), אלא לאחר שהצרכן שלח או מסר בקשה לפי אותו סעיף קטן, בכתב, לרבות באמצעות תקשורת אלקטרונית; לעניין פסקה (2ב), די אם הצרכן מסר הודעת ביטול לפי סעיף 14(ט), למעט פסקה (1) שבו; ולעניין פסקה (4), די אם הצרכן ביטל את העסקה כאמור בסעיפים 14(ג), 14(ג) ו-14(ג).

(ג) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לפסוק בשל הפרה כאמור באותו סעיף קטן פיצויים לדוגמה בסכום העולה על 10,000 שקלים חדשים ובלבד שאינו עולה על 50,000 שקלים חדשים, אם מצא כי ההפרה היא הפרה חוזרת או הפרה נמשכת או שהיא נעשתה בנסיבות מחמירות כהגדרתן בסעיף 23(ב);

(2) בסעיף קטן זה – "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי אחת הפסקאות שבסעיף קטן (א), בתוך שנתיים מהפרה קודמת של סעיף המנוי באותה פסקה שבשלה הורשע לפי סעיף 23; "הפרה נמשכת" – הפרת הוראה מההוראות הסעיפים המנויים בסעיף קטן (א), לאחר שנמסרה הודעה לפי סעיף 21(4) או שניתן צו לפי סעיף 30, או לאחר שנסיימה תקופת הזמן שנקבעה בהודעה או בצו כאמור, לפי המאוחר.

(ד) בבואו לפסוק פיצויים לדוגמה לעוסק, בשל הפרה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט להתחשב בכך שאותו עוסק הורשע, בשל אותו מעשה, בעבירה לפי סעיף 23.

(ה) בבואו לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים המפורטים להלן, ולא יתחשב בגובה הנזק שנגרם לצרכן כתוצאה מביצוע ההפרה:

- (1) אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו;
- (2) עידוד הצרכן למימוש זכויותיו;
- (3) חומרת ההפרה, היקפה הכספי ונסיבותיה;
- (4) שווייה הכספי של העסקה שבקשר אליה בוצעה ההפרה;
- (5) ההיקף הכספי של עסקי העוסק;
- (6) גובה הקנס הקבוע בשל אותה הפרה לפי סעיפים 23 או 23א, אם קבוע קנס כאמור.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של צרכן לפיצויים לפי סעיף 31 או לכל סעד אחר, בשל אותה הפרה.

32. (א) נעשתה עסקה והוברר כי נעשה לגביה מעשה או מחדל שיש בו משום הטעיה או ניצול מצוקה כאמור בסעיפים 2 ו-3, והם מהותיים בנסיבות הענין, ובהטעיה –

ביטול עסקה

אף אם לא העוסק היה המטעה, רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך זמן סביר מהמועד שבו נודע לו על ההטעיה או מהמועד שבו נודע לו שפסק ניצול המצוקה, לפי העניין.

(ב) בוטלה עסקה כאמור בסעיף קטן (א), ישיב העוסק לצרכן, בתוך שבעה ימים מיום שקיבל הודעה על הביטול, את התמורה ששילם הצרכן בעד העסקה, באותו אופן שבו שילם הצרכן, ואם היתה העסקה עסקה למכירת נכס – ישיב הצרכן לעוסק את הנכס נושא העסקה, בהעמדתו לרשות העוסק במקום שבו נמסר לצרכן; היתה העסקה עסקה מתמשכת שהוחל במתן השירות לפיה – ישלם הצרכן לעוסק את התמורה היחסית לפי תנאי העסקה, בעד השירות שניתן לו עד למסירת ההודעה על הביטול.

(1ב) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של עוסק לתבוע את נזקיו, בשל כך שערך הנכס נושא העסקה פחת כתוצאה מהרעה משמעותית במצבו.

(ג) השר רשאי בתקנות לקבוע פרטים אשר אי-גילויים לצרכן ישמש עילה לביטול העסקה; הוראות סעיף זה יחולו אף על ביטול כאמור.